

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2021-10-25 kl. 08:30
Plats: Nossan (A-salen) Kommunhuset

Gunnar Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Moa Andersson
Sekreterare

Förslag på justerare: Håkan Körberg (L)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>Kl.</i>	<i>Nr.</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande</i>
08.30			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	INFO	Förslag till klimatlöften 2022 inom ramen för Klimat 2030	KS 192/2021 910	--	Samhällsutvecklare
08.50	2	KF	Ramväxling lönepott, kapitalkostnader med mera	KS 9/2021 942	X	Controller
08.55	3	KF	Äskande från bygg- och miljönämnden om utökade investeringsmedel för inköp av lastväxlare	KS 199/2021 942	X	Ordförande
09.05	4	KF	Budget och verksamhetsplan 2022 för kommunstyrelsen	KS 4/2021 942	X	Kommundirektör
09.15	5	KF	Budget och verksamhetsplan 2022–2024 för Herrljunga kommun	KS 9/2021 942	X	Ordförande
09.30	6	KS	Rapport avseende utökning av ekonomisk ram för våldspreventivt arbete i Herrljunga kommun	KS 70/2021 878	X	Kommundirektör
09.35	7	KS	Föreningen Hem i Herrljunga - Redovisning av ekonomiskt stöd jan-juni 2021	KS 57/2018 942	X	Ordförande
09.40	8	KF	Verksamhetsplan och budget för lokalt folkhälsoarbete 2022	KS 187/2021 878	X	Folkhälsostrateg
09.50	9	KS	Kommunstyrelsens synpunkter avseende revisionens granskning av intern styrning och kontroll	KS 189/2021 912	X	Ordförande
09.55	10	KS	Planbesked, utbyggnad Lesjöfors Industrifjädrar AB	KS 181/2021 313	X	Plan- och byggchef
10.00	--	--	PAUS	--	--	--
10.15	11	KF	Revidering av samverkansavtal avseende gymnasieutbildning inom Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 200/2021 606	X	Ordförande
10.20	12	KS	Gemensam finansieringsmodell för genomförande av Besöksnärlingsstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025	KS 190/2021 388	X	Ordförande
10.25	13	KF	Revidering av reglemente för krisledningsnämnd	KS 194/2021 901	X	Säkerhetschef

<i>Kl.</i>	<i>Nr.</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande</i>
10.30	14	KS	Revidering av riktlinje för krishantering och extraordinära händelser	KS 193/2021 901	X	Säkerhetschef
10.40	15	KF	Policy för resande i tjänsten	KS 178/2021 101	X	Administration- och kommunikationschef
10.45	16	KS	Riktlinjer för tillämpning av policy för resande i tjänsten	KS 178/2021 101	X	Administration- och kommunikationschef
10.50	17	KF	Regional avfallsplan 2021–2030, Region Sjuhärad	KS 103/2021 560	X	Ordförande
11.00	18	KF	Taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet	KS 203/2021 942	X	Ordförande
11.10	19	KF	Svar på medborgarförslag om traktorförbud på Storgatan i Herrljunga	KS 151/2021 351	X	Ordförande
11.15	20	KF	Svar på motion om främjande av biologisk mångfald i Herrljunga kommun	KS 188/2021 488	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Protokoll från Sjuhärads samordningsförbunds sammanträde 2021-09-14	KS 42/2021 992	X
2	Direktionsprotokoll från Boråsregionens Sjuhärads kommunalförbunds sammanträde 2021-09-10	KS 54/2021 992	X
3	Protokoll från Herrljungabostäder AB:s styrelsesammanträde 2021-08-31	KS 92/2021 993	X
4	Delårsrapport januari-augusti 2021 från Sjuhärads samordningsförbund	KS 42/2021 992	X
5	Bildningsnämnden § 100/2021-10-04 Uppföljningsrapport per 2021-08-31 avseende bildningsnämndens budgetanpassning	KS 142/2021 606	X

Ramväxling lönepott, kapitalkostnader med mera

Sammanfattning

Utfördelning av budgetmedel för löneökningar har skett i 2021 års budget. Denna utfördelning påverkar även budget 2022 varför en tilldelning måste ske även i 2022 års budget.

Efter budgetbeslutet i KF i juni har på förvaltningsnivå bestämts om en förändrad hantering av kapitalkostnader för fastigheter. Från år 2022 kommer dessa inkluderas i hyran, därför görs en ramväxling från Samhällsbyggnad till respektive intern hyresgäst. Denna ramväxling har ingen ekonomisk påverkan på någon part, budget samt kostnad flyttas mellan nämndsorganisationerna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-22

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om ramväxling enligt följande tabell

Jenny Andersson
Controller

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Bakgrund

Sedan ett antal år tillbaka har kommunfullmäktige valt att inte fördela ut en del av kommunbidraget för att i ett senare skede dela ut efter att löneförhandlingarna är klara. På så sätt får respektive nämnd tackning för lönekostnader efter verkligt utfall och ingen nämnd blir missgynnad eller gynnad utifrån vilka avtal som sluts.

Denna utfördelning påverkar även budget 2022 varför en tilldelning måste ske även i 2022 års budget.

Ekonomisk bedömning

Lönepott

Verksamheter som finansieras av externa medel, tex statsbidrag, får inte del av löne- och kapitalkostnadspott. Intern service inom tekniska förvaltningen får tackning för sina kostnader via debitering till köpande verksamheter och får därför inte heller del av potterna. Köpande verksamheter har fått uppräknig i kommunbidraget för löneökningar. För 2021 har gjorts ett undantag då en extra satsning gjordes på lokalvårdens personal. Denna satsning hade inte tagits hänsyn till i budgetarbetet för 2022.

2021 års utfördelade lönepott uppgår till 9 110 tkr, vilket är löneökningar för nio månader (april-dec), ytterligare 3 036 tkr fördelas ut för att täcka januari-mars 2022. Totalt fördelas 12 146 tkr ut i budget 2022. I summan ingår även löneökningar på grund av de satsningar på specifika områden som gjorts. Potten för satsningen på lokalvårdens personal tilldelas köpande nämnd och timpriset för lokalvård ökar med motsvarande.

Potten fördelas till nämnderna enligt nedan

Nämnd	Lönepott	Extra satsning	fördelning Lokalvård	Total lönepott
Kommunstyrelse	395		18	413
Bildningsnämnd	4 271		295	4 566
Socialnämnd	4 059	2 622	32	6 713
Teknisk nämnd	94		18	112
Bygg och miljönämnd	338		4	342
Lokalvård		367	-367	0
Totalsumma	9 157	2 989	0	12 146

Kapitalkostnadspott

För 2021 har budgetmedel tilldelats nämnderna för förändrade kapitalkostnader med totalt 2 231 tkr. I kapitalkostnaden ingår både avskrivning och internränta. Tidigare år har även denna pott tilldelats till kommande budgetår. Ekonomiavdelningen har valt att inte tilldela dessa medel i budget 2022 nu eftersom ytterligare tilldelning kommer att ske 2021 för förändrade kapitalkostnader för perioden sept-dec 2021. Tilldelning för förändrade kapitalkostnader i budget 2022 kommer att ske efter årsbokslutet 2021.

Övriga ramväxlingar

BMN § 51

B 9/2021 306

Äskande om utökad investeringsmedel för inköp av lastväxlare

Sammanfattning

I investeringsbudget för 2021 beslutade kommunfullmäktige att avsätta 2 700 tkr till räddningstjänsten för inköp av lastväxlare inklusive tank.

Vid upphandling har offerter inkommit som visar på en kostnad av 3 400 tkr. Bygg och miljönämnden har ingen möjlighet att omfördela investeringsmedel inom sin ram och begär därför tilläggsanslag om 700 tkr av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-06

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Bygg och miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja äskande om utökad investeringsmedel på 700 tkr från 2021 års investeringsbudget för inköp av lastväxlare inklusive tank.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Äskande om utökad investeringsmedel på 700 tkr beviljas från 2021 års investeringsbudget för inköp av lastväxlare inklusive tank.

Expedieras till Kommunfullmäktige
För kännedom till

Budget och verksamhetsplan 2022 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har för år 2022 tilldelats en driftbudget för 2022 på 34 886 tkr samt en investeringsbudget på 7 550 tkr.

2021 års mål och målandikatorer är till viss del förändrade till 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-18

Budget och verksamhetsplan 2022 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Budget och verksamhetsplan 2022 för kommunstyrelsen godkänns.

Ior Berglund
Kommundirektör

Bakgrund

Enligt Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper ska styrelse och nämnder innevarande år besluta hur nästkommande års verksamhet ska genomföras utifrån det beslut kommunfullmäktige har fattat.

Ekonomisk bedömning

Kommunstyrelsens budgetram för 2022 är 34 886 tkr vilket är en ökad budgetram med 571 tkr jämfört med föregående år. Budgetens förändring mot föregående år kan härledas till följande områden:

- Indexuppräknning enligt tidigare fastställda beslut om 1,9 % på externt och 1,36 % på internt om totalt 278 tkr.
- Justering kapitalkostnader om 353 tkr.
- Politiska prioriteringar ger Kommunledningen en tilldelning om 340 tkr för att tillsätta en miljöstrategisk funktion.
- Budgetmedel om 400 tkr avseende GIS ramväxlas från Kommunstyrelsen (Kommunledning) till Bygg och Miljönämnden.
- Löneökningar enligt 2021 års lönerevidering kommer att tillföras kommunbidraget.

KS utvecklingsmedel ligger under kommunens gemensamma kostnader/intäkter och förs över till KS efter fattade beslut. I 2021 års budget ligger överförda medel med. KS utvecklingsmedel för budgetår 2022 uppgår till 3 000 tkr, vilket är en ökning med 1 000 tkr mot föregående år.

Löneökning för 2022 läggs i en lönepott och fördelas ut efter lönerevideringen i april och ligger inte med i kommunbidraget. Kapitalkostnadsförändringar för 2022 hanteras på liknande sätt som lönepotten och fördelas ut under budgetåret.

För 2022 har Kommunstyrelsen en investeringsram på 7 550.

Samverkan

CSG

Motivering av förslag till beslut

Kommunfullmäktige har fattat beslut om ramar för 2022 utifrån underlag från nämnder och förvaltningar. Kommunstyrelsen har att anpassa sin verksamhet efter tilldelad ram

Ärende 4

DIARIENUMMER: 2021-4
FASTSTÄLLD/INSTANS: KS/ 2021-10-25
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL: 2022-12-31
DOKUMENTANSVAR: Kommundirektör

Budget och verksamhetsplan 2022

Kommunstyrelsen

Växtkraft 10 000

Innehåll

Innehåll	1
Ansvar och uppdrag	2
Gemensamma servicenämnder	2
Organisationsskiss	3
Verksamhetsbeskrivning	4
Vad händer i verksamheten under 2022?	5
Mål.....	8
En hållbar och inkluderande kommun.....	8
En välkomnande och attraktiv kommun.....	12
En utvecklande kommun	14
Ekonomi	18
Budgetförutsättningar	18
Drift.....	19
Investeringar	20

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.

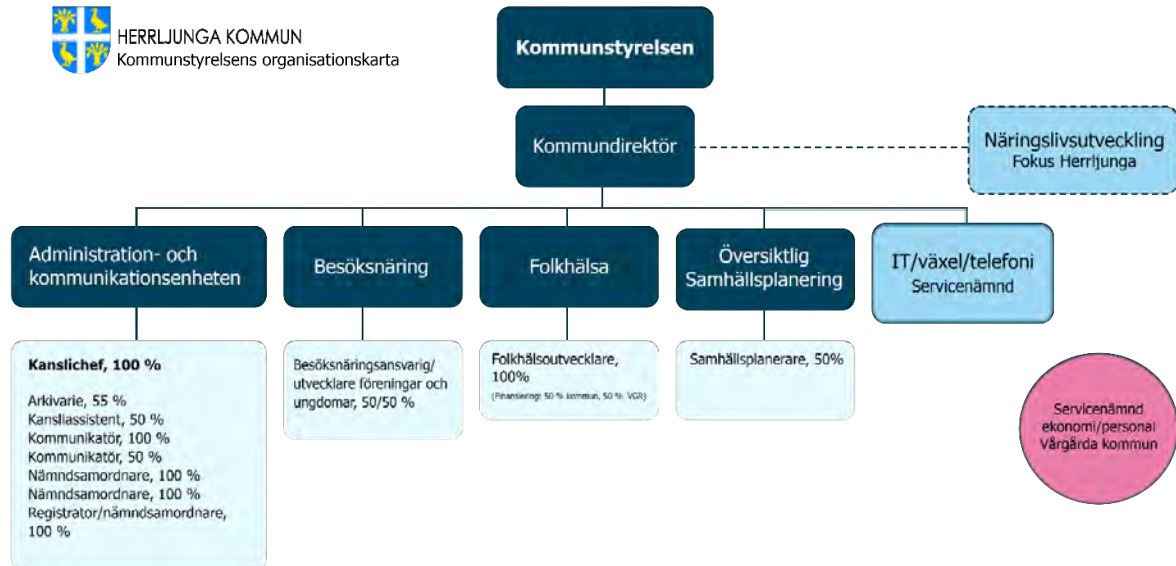
Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella ägardialoger och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Gemensamma servicenämnder

Två gemensamma servicenämnder inrättades 1 januari 2015 mellan Herrljunga kommun och Vårgårda kommun. En servicenämnd där verksamheterna består av ekonomi och personal med Vårgårda kommun som huvudman. Den andra servicenämnden består av verksamheterna IT, växel och telefoni vilken har Herrljunga kommun som huvudman. En utvärdering av samarbetet har skett och legat till underlag för fortsatt utveckling och utökning av det kommunövergripande samarbetet. Under 2021 kommer en översyn av IT verksamheten att ske för klara av kravet på ökad digitalisering och supportera verksamheterna i denna transformation.

I den nya kommunutredningen så lyfts samverkan och samarbete mellan kommunerna fram för att öka effektivitet och undvika kommunsammanslagningar och förvaltningen kommer att arbeta med att identifiera nya verksamhetsområden som skulle vara lämpliga för interkommunal samverkan.

Organisationsskiss

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot de uppsatta målen. Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och att samordning av detta genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kommunens näringslivsutveckling sker genom samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs också det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet, arbete med besöksnäring och turism samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Administration och kommunikationsenheten

Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv administration och kommunikation. Intern och extern kommunikation ska vara snabb, korrekt och med tydliga budskap. Avdelningen ska säkerställa att kommunövergripande styrdokument är aktuella och ändamålsenliga. Ordning i arkiven och snabb registratur ska bidra till god insyn i kommunens verksamheter och processer.

Enheten stödjer även den politiska organisationen och de förtroendevalda i det dagliga arbetet. Transparens och öppenhet ska genomsyra samtliga verksamhetsområden. Medborgare och övriga intresserade ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt komma i kontakt med kommunen och få hjälp med sina ärenden.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015 och är en gemensam funktion för både Herrljunga och Vårgårda kommun. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa. Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Ekonomi

Ekonomiavdelningens uppdrag utgår från antaget dokument ”Gemensam överenskommelse om gemensam servicenämnd för verksamhetsstödande funktioner inom personal och ekonomi”.

Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge stöd och service i ekonomi- och upphandlingsfrågor samt upprätthålla en tydlig styrning i dessa frågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer. Medborgare, politiker, chefer och

medarbetare kan av ekonomiavdelningen förvänta sig en hög tillgänglighet, ett professionellt bemötande samt hög kvalitet i framtagna redovisningar, upphandlingar, rapporter och dokument.

Personal

Personalavdelningen har tre huvuduppdrag - styra, stödja och serva - verksamhetens chefer i alla förekommande HR-frågor och lönefrågor. Personalavdelningen har två huvudområden – en HR-avdelning som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor och en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda med flera samt ansvar för systemförvaltning och pensionsförvaltning. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för hela kommunen samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor och samordnar bland annat samverkansprocesserna och pensionsfrågor.

Vad händer i verksamheten under 2022?

Kommunledning

Herrljunga, precis som den övriga offentliga sektorn, står inför stora utmaningar de närmaste åren och vi behöver organisera oss effektivt, hushålla med våra resurser samtidigt som behöver fortsätta utvecklas och satsa på prioriterade områden. Herrljunga har en ambition att växa, kraven på samhällsservice ökar och budgeten är begränsad. För att kommunen ska klara sitt uppdrag och samtidigt utvecklas så behövs det nya arbetssätt. Att arbeta med digitalisering och samarbete över förvaltningsgränserna är därför ett av kommunstyrelseförvaltningens primära uppdrag. Kommunstyrelseförvaltningen behöver därför utifrån sitt uppdrag som styrande och stödjande förvaltning ligga i framkant med fokus på digitalisering som redskap och möjlighet för förbättrad kvalitet för brukare och medborgare genom nya och effektivare arbetssätt. Under 2022 fortsätter en granskning av IT-verksamheten för att identifiera resurs och kompetensbehov för att klara det framtida uppdraget och kunna supportera verksamheterna i denna transformation.

Kommunens målstyrning är i förändring, nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Kommunstyrelseförvaltningen har därför ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under planåren för att utveckla och följa upp effekten av detta. Det har dock redan varit tydligt att de nya målen har gett en större samsyn mellan förvaltningar och verksamheter, och samverkan kring fokusområden har ökat.

Prioriterat för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett gott näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar. För att tillgodose det ökade kravet på kommunal service kommer också i större grad kräva gemensam planering. Arbetet fortsätter med att uppdatera översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning för att kunna dessa ska kunna antas inom nuvarande mandatperioden men framförallt skapa förutsättningar för tillväxt. Stort fokus läggs på den strategiska fysiska planeringen, och detaljplaner för bostadsbyggande och verksamheter prioriteras med ambitionen att skapa förutsättningar för 50 bostäder per år under de närmsta åren.

Infrastrukturen inom och till kommunen, särskilt på våra huvudtrafikleder är prioriterade områden. Järnvägsknuten Herrljunga med Västra Stambanan och Älvsborgsbanan har hög utvecklingspotential och är av nationellt intresse, vilket också kräver särskilda insatser och resurser.

Utvecklingen av en socialt- och miljömässigt hållbar kommun fortsätter med uppdraget att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandlingar. Förvaltningen kommer också arbeta vidare med att leda arbetet med de av kommunstyrelsen antagna målen för 2022 som en del av länets arbete med Klimat 2030. I budgetarbetet tillskötts medel för en miljöstrategitjänst om 50% vilken kommer att riktat arbeta med ovan frågor tillsammans med att utveckla en miljö och klimatplan för kommunen.

Att jobba strategiskt med rekrytering och kompetensförsörjningsarbetet fortsätter vara en viktig utmaning och kommunen har stora pensionsavgångar inom de närmaste åren. Samarbetet mellan Herrljunga/Vårgårda i olika frågor kan även fortsättningsvis förstärkas för att ge kommunerna de bästa förutsättningarna för att möta framtidens utmaningar. Detta gäller både det formella samarbete som existerar idag med gemensamma servicenämnder men även i frågor som rör kompetensförsörjning, digitalisering och infrastrukturutveckling.

Hur kommunen organiserar och samverkar kring näringslivsutveckling och besöksnäring kommer att revideras för att på än mer integrera detta som en del i kommunens övergripande strategiska plan och målarbete. Samverkan, både kommuninternt och extern behöver stärkas och formaliseras för att kunna utveckla ett än mer långsiktigt arbetssätt för att främja besök- och näringslivsutvecklingen.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld har försämrats över tid. Regeringen har därför fattat beslut om att totalförsvarsplaneringen ska återupptas efter att ha varit under vilande i närmare två decennier. För landets kommuner innebär det ett omfattande arbete att återuppbygga förmågan till civilt försvar och att säkra samhällets funktionalitet och värna civilbefolkningen vid såväl fredstida kriser, antagonistiska hot som under krigsfara och krig. Utbildningsplanering avseende kris och beredskap samt säkerhet med syfte att förbättra den totala säkerheten och tryggheten för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare är pågående. Samtliga verksamheter i kommunen berörs. 2021 rekryterades en säkerhetschef till Herrljunga kommun och arbetet pågår med att utveckla och utbilda en robust krishanteringsorganisation. Räddningstjänsten ingår formellt från årsskiftet 2021/2022 i Gränslös Räddningstjänst med Räddningstjänsten StorGöteborg och en utredning pågår för närvarande om eventuellt inträde i detta förbund.

Utvecklingen av det främjande och förbyggande folkhälsoarbetet för att påverka och förbättra barn och ungas uppväxtvillkor fortsätter med fokus på barn och ungas psykiska och fysiska ohälsa. Arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka den upplevda tryggheten sker genom kommunövergripande samverkan och samarbete. Det projekt som har pågått gällande Mänskliga Rättigheter lever kvar i rättighetsnätverket som är delaktig i arbetet med ”En kommun fri från Våld”.

Administration och kommunikationsenheten

Då 2022 är ett valår kommer en stor del av arbetet bestå av att samordna samt organisera kommunens uppdrag gällande detta uppdrag.

Då implementeringen av det systematiska informationssäkerhetsarbetet blev fördröjt under 2021 så kommer detta arbete att återupptas under 2022. Detta arbete är prioriterat för att planerade digitaliseringsinitiativ ska kunna genomföras så effektivt som möjligt. Då pandemin har hindrat en stor del av de aktiviteter som var planerat gällande arbetet med att tillsammans med verksamheten identifiera de behov som föreligger internt kommer detta arbete att återupptas för att skapa ett underlag för att utarbeta en strategi för ett effektivt förvaltningsstöd.

Arbetet med att ta fram Herrljunga kommuns varumärkesplattform kommer att slutföras under 2022 och i och med detta bidra till att möjliggöra ett avstamp mot framtidens Herrljunga.

Behovskartläggning av ett nytt ärendehanteringssystem har inte kunnat prioriterats under 2021 på grund av resursbrist och återupptas under 2022 för att skapa underlag för en ny upphandling.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Under 2020/21 har arbete pågått med att byta grundsystem för kommunens IT-plattform. Det har varit ett omfattande, men nödvändigt arbete. Ambitionen har varit att skapa synergieffekter och standardisering. För att hålla den digitala plattformen aktuell och driva digitaliseringen framåt behövs en översyn av kompetens och resursbehov utifrån verksamheterna och omvärldens krav.

IT-avdelningen behöver inte bara vara involverad en part i arbetet med informationssäkerhet utan vara drivande kring analys och handlingsplaner, då detta påverkar digitalisering och informationshantering och transferering i högsta grad. Därför behövs det en robust kommunövergripande digitaliseringsstrategi som säkerställer att system- och informationshantering sker korrekt och prioriterat kommer det vara att en sådan tas fram under 2022.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Ekonomi

Ekonomiavdelningen kommer under de kommande åren att fortsätta arbetet med att vara en professionell och proaktiv avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Ekonomiavdelningen kommer också att tillse att lagar, regler, policys och andra styrdokument efterföljs inom ekonomi- och upphandlingsområdet. Digitalisering i form av effektivare arbetssätt och digitala lösningar som underlättar för användare i organisationen kommer att prioriteras. Ytterligare områden som kommer att prioriteras är arbetet med analys, internhandel IT samt systemunderhåll/registervård.

Personal

Personalavdelningen kommer att fortsätta arbetet med att ge det stöd till kommunens chefer som dessa behöver i sin vardag gällande HR- samt lönefrågor. I arbetet ingår också bland annat utbildningar i rehabilitering, arbetsmiljö, jäv/muta/, samt löneprocess och lönesamtal.

Behov av system för stöd till chefer i rehab processen håller i skrivande stund på att genomföras. Vidare sker en del uppgraderingar i bland annat ett digitalt stöd för att registrera och arkivera bisysslor bland kommunens anställda. Utveckling av ett chefsprogram för primärt första linjens chef är också i slutfasen där vi kör fullt ut 2022.

Vidare genomförs en översyn över styrdokument och uppgraderingar genomförs där så behövs.

Mål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Vi ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Nämndsmål: Upprätta ett kommunövergripande klimat och miljöprogram

Herrljunga ska arbeta för en hållbar framtid genom ett samordnat miljöarbete. Ett kommunövergripande klimat och miljöprogram hjälper Herrljunga kommun i arbetet att utvecklas till en hållbar kommun. Herrljunga får genom detta gemensamma mål, arbetssätt och strategier för att planera, genomföra, följa upp och förbättra miljöarbetet och dessutom prioritera de aktiviteter som ger störst effekt. Miljö- och klimatprogrammet ska innehålla strategier som ska koordinera arbetet med miljömål och driva på omställningen samt underlätta samverkan med andra aktörer på olika nivåer.

Titel	Nivå 2020	Nivå 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Reviderat mål som inkluderar ett bredare miljöstrategiskt arbete: Handlingsplan för 2023-20025 för kommunens miljöstrategiska arbete, inkl. förnybara energikällor		Ej genomfört	Klar		
Införande av koldioxidbudget		Arbetas med			
Nytt mål: Genomförande av 2022 års klimatlöften inför Klimat 2030					

2.Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Nämndsmål: God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är grunden för den kommunala verksamheten. Att hushålla med våra resurser på ett klokt sätt är grunden för att skapa hållbar och långsiktig välfärd, och skapa utrymme för investeringar i våra verksamheter.

Ekonomiavdelningen arbetar strategiskt med att utveckla den ekonomiska kompetensen och analytiska förmågan hos kommunens chefer, samt genom stöd och stöttning i uppföljning och analys. Under året kommer fortsatt översyn och utvärdering av budgetprocessen ske.

Titel	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nytt mål: Soliditetskrav Herrljunga kommun	41,1%	40,3%	Min 35%	Min 35%	Min 35%
Nytt mål: Resultatöverskott som motsvarar två procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning över tid	2%	3,3%	2%	2%	2%
Nytt mål Kommunfullmäktiges fastställda mål om självfinansiering, kommun	72,2%	61,8%	70%	70%	70%
Utgår: antal utbildningsdagar					

3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.

Nämndsmål: Stärka kommunens strategiska kompetensförsörjning med fokus på identifierade bristyrken.

Generationsväxling pågår just nu inom den offentliga sektorn samtidigt som rörligheten på arbetsmarknaden ökar. Behovet av utbildade inom skola och hälso- och sjukvård är redan stort inom den offentliga sektorn och förväntas bli större.

Under 2021 påbörjades en kartläggning för att identifiera kommunens bristyrken samt analys av rekrytering och personalomsättning av dessa yrkesgrupper. Detta för att kunna utveckla en kompetensförsörjningsstrategi med fokus på rekrytering, kompetensutveckling och intern karriärsutveckling samt förbättrad introduktionsprocess.

Titel	Utfall 2019	Utfall 2020	Nivå 2021	Nivå 2022	Nivå 2023
Avgångna tillsvidareanställda 1	13%	13%			

¹ Alla mätetal hämtas från KolAda; Personal

Sjukfrånvaro	5,9%	7,6%			
Heltidsanställda månads- avlönade/heltidsarbetande månadsavlönade i %	70/55	81/59			
Arbetad tid utförd av månadanställda/ visstid/timanställda i %	80/12/8	81/12/7			

Nämndsmål: Samverka med övriga förvaltningar för att tillsammans upprätthålla en effektiv och rättsäkerförvaltningsorganisation

Flera nämndövergripande funktioner och processer leds och organiseras kommunstyrelsens förvaltning. Ett fokusområde är att öka organisationens kunskap om bl.a GDPR, kommunikation, offentlig förvaltning och informationssäkerhet för att kunna digitalisera och förbättra servicen för de medborgare och näringsidkare som har kontakt med kommunen.

Fokus 2022 är på att vidareutveckla arbetet med informationssäkerhet, vilket också är en viktig del av digitaliseringsprocessen, införande av nytt ärendehanteringssystem samt förbereda inför e-arkiv och nytt ärendehanteringssystem.

Det finns en stor och outnyttjad potential gällande effektivisering och möjlighet till självservice till kommunens invånare med hjälp av e-tjänster, automatisering och robotisering där digitala verktyg stödjer inkludering och jämställdhet. Digital signering är en vital del för att detta ska kunna genomföras och arbetet har påbörjats under hösten 2021.

Titel	Utfall 2019	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nöjd inflytande index – kontakt (riket) ²	- (48)	- (47)	Mäts första gången 2021	Uppdateras efter utfall 2021	Hanteras i budget-process 2022
Nöjd inflytande index – information (riket)	- (53)	- (54)	Mäts första gången 2021	Uppdateras efter utfall 2021	Hanteras i budget-process 2022

Nämndsmål: Förstärka näringslivsutvecklingen och arbeta för att fler kommuninvånare ska få möjlighet till egen försörjning.

För att stärka näringslivsutvecklingen samarbetar kommunen med FOKUS Herrljunga, ett bolag som är helägt av Föreningen Företagarna. Andelen arbetstillfällen kopplade till industri och tillverkning ligger i kommunen på drygt 38% att jämföra med rikssnittet om 14%. Övriga näringsgrenar som är stora i kommunen är transport och spedition, handel samt grön näring.

² SCB Medborgaundersökning, kommunrapport

Antalet aktiva företag och organisationer i kommunen 2021 är 1446 där nio av tio är så kallade mikroföretag och har färre än tio anställda, och nästan alla har färre än 50 anställda.

Under planåren 2022–2024 är fortsatt fokus på att utveckla förutsättningar för nyföretagande, bland annat genom det nyinrättade NyföretagarCentrum. Under året bör en näringslivsstrategi tas fram i samarbete med Företagarna och FOKUS Herrljunga.

Titel	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antalet nystartade företag/1 000 invånare ³ (riket)	8,5 (10,8)	8,5 (10,5)	10,0 (11,7)	9,0	9,5	
Nytt måttal: Antalet nystartade företag ⁴	47	47	55	Ej formulerat då detta är ett nytt mål		
Andel företagare Herrljunga. Hur stor del av befolkningen i åldern 20– 64 driver eget företag ⁵ . (riket)	7,7% (6,1%)	7,9% (6,3%)	Ej publicerat ännu			
Arbetslöshet i procent ⁶ (riket)	4,4% (7,0%)	4,6% (7,0%)	5,6% (8,5%)			
Näringslivsranking ⁷	36	27	10	11	<10	

Nämndsmål: Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling.

Upphandling är ett viktigt styrmedel för att nå samhällspolitiska mål. Att ta miljöhänsyn och sociala hänsyn i upphandlingen bidrar till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljökvalitetsmålen. Rätt utförd kan detta vara ett styrmedel för att uppnå en balans mellan de tre dimensionerna för hållbar utveckling, social, miljömässig och ekonomisk, vid upphandling av varor, tjänster eller byggtreprenader.

Uppstart av arbetet sker i samverkan med kommunens upphandlingsfunktion genom framtagande av riktlinjer och policy för sociala och miljömässiga krav vid upphandling, samt utbildning och uppföljning.

Riktlinjer för hur de sociala och miljömässiga kraven ska ställas och ekonomisk konsekvensanalys kommer implementeras under 2022, så upphandlande nämnd med slutgiltigt ekonomiskt ansvar kan ta beslut innan anbudsunderlag tas fram.

³ <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/Herrljunga?compare=1>

⁴ antal nystartade företag i siffror, 2018 47, 2019 47. KolAda

⁵ <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/Herrljunga?compare=1>

⁶ <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/Herrljunga?compare=1>

⁷ Svensk Näringslivs Näringslivsranking

Titel	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Framtagande av upphandlingspolicy gällande sociala och miljömässiga krav.		Arbetet pågår	Klart	
Andelen egna upphandlingar där ovannämnda krav ställs ⁸			återkommer	
Utgår Ekonomiska effekter av ovan ställda krav				

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.

Nämndsmål: Utveckla och implementera ett koncernövergripande varumärkesarbete utifrån kommunens vision.

Ett starkt varumärke är inte en slump. Det är ett resultat av ett målinriktat, metodiskt och långsiktigt arbete som behöver stödjas av politiker och tjänstemän. För att förstärka kommunens varumärke pågår arbetet med att skapa en varumärkesplattform. En varumärkesplattform är ett strategiskt styrmedel och innehåller bland annat organisationens kärnvärden, varumärkesstrategi och grafiska identitet. Syfte med varumärkesplattformen är att definiera kommunens identitet, utveckla kommunen på ett planerat och strategiskt sätt samt stärka vår attraktionskraft som en plats att bo, arbeta och verka på.

2021 slutförs förstudien av varumärkesplattformen och förutsatt att finansiering beviljas så kommer arbetet med varumärkesplattform att fortsätta under 2022.

Under 2021 deltar Herrljunga kommun i SCB:s medborgarundersökning ger underlag för det fortsatta varumärkesarbetet. Resultat av undersökningen publiceras i december 2021.

Titel	Nivå 2020	Nivå 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Färdigt varumärkesarbete för fortsatt strategi		Kommer vara klart 2021			

⁸ Information från upphandlingsenhet/gemensam ekonominämnd

Medborgare som rekommenderar Herrljunga som en plats att bo och verka i. ⁹ (riket)	- (64)	Första mätning			
Förtroende för kommunen ¹⁰ (riket)	- (44)	Första mätning			
Kännedom om Herrljunga som plats och organisation inom Västra Götaland ¹¹			Första mätningen		

5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.

6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.

Nämndsmål: Genom kommunövergripande samverkan och samarbete arbeta med att förebygga och förhindra social oro samt öka trygghet.

2021 påbörjades ett kommunövergripande arbete med syfte att förebygga våld och förtryck. Målet är att skapa ett ”Hela Herrljunga tillsammans mot våld” där tjänstepersoner, politiken, kommunens verksamheter, näringsliv och civilsamhälle kan arbeta tillsammans för att främja känsla av trygghet i kommunen.

Det brottsförebyggande samverkansarbetet med kommunpolis fortsätter genom MBU (människan bakom uniformen), en omstrukturering av Nattkoll samt arbete med att synliggöra och åtgärda otrygga platser i kommunen. Arbetet fortsätter med STK (Säker och trygg kollektivtrafik) som leds av Västtrafik, där Herrljunga kommun är representerade tillsammans med Lerum kommun, Alingsås kommun, Vårgårda kommun, Polisdistrikt Alingsås samt Trafikverket.

Titel	Utfall 2018	Utfall 2019	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Nivå 2023
Trygghet, index (riket) ¹²	- (58)	- (57)	- (55)	58	60	
Anmälda brott om skadegörelse per 1 000 inv. (riket) ¹³	7.7 (18.6)	7.8 (18.7)	9,0 (19,9)	7.5	6.5	
Anmälda våldsbrott/100 000 inv. (riket) ¹⁴	1 011 (1 064)	993 (1 069)	805 (906)	770	650	
Utgår Anmälda våldsbrott (treårs-medelvärde) /1000 inv. (riket) ¹⁵	8,9 (10,9)	9,7 (10,7)	9,4 (9,9)			

9 SBC medborgaundersökning

10 KolAda

11 (egen mätning, genomförs vartannat år)

12 SCB Medborgarundersökning

13 KolAda Anmälda brott om skadegörelse per 1000 inv

14 KolAda Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv

15 KolAda Anmälda våldsbrott (treårsmedelvärde), antal/1000 inv

Nämndsmål: Fortsätta utvecklingen av främjande och förebyggande folkhälsoarbete.

Arbetet med förebyggande och främjande folkhälsoarbete utgår från Folkhälsopolitiskarådets verksamhetsplan. Herrljunga kommun deltog under 2021 i ett projekt om rättighetscertifiering och mänskliga rättigheter. För att främja barn och ungas delaktighet och inflytande fortsätter arbetet med utbildningar och övriga insatser tillsammans med skola, familjecentral och Närhälsan. Arbete fortsätter att tillsammans med föreningslivet främja fysisk aktivitet bland barn och unga samt arbete med att förebygga ANDT (alkohol, narkotika, droger och tobak) där Herrljunga har en mer negativ utveckling än bland ungdomar i länet i övrigt. Kartläggning av aktiviteter som finns för kommunen äldre samt målgruppsbehov sker med syfte att förebygga psykiska besvär, ensamhet och isolering.

Titel	Utfall 2018	Utfall 2019	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Nivå 2023
Antal Kvinnor som röker eller snusar vid graviditetsvecka 8-12 ¹⁶	8,2% (5,4%)	10,8% (5,1%)	Ej publicerat ännu	10%	8%	
Deltagartillfällen i idrottsförening 13-16 år ¹⁷	25 (40)	25 (40)	Ej publicerat ännu	27	27	
Boende med hemtjänst – besväras av ensamhet ¹⁸	57% (54%)	60% (53%)	53% (53%)	64%	59%	
Nytt mätetal: Boende med hemtjänst – besväras ofta av ensamhet ¹⁹	7% (17%)	13% (18%)	27% (19%)	20%	15%	

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.

Nämndsmål (ändrat): Utveckla verktyg för att underlätta insyn och deltagande i processer som rör medborgaren.

Digitalisering kan öka samhällsengagemanget och medborgardeltagande och vara ett verktyg för kommunikation och medborgardialog. Med att en utvecklad synpunktshantering underlättas det

¹⁶ KolAda Kvinnor som röker eller snusar vid graviditetsvecka 8-12, andel (%)

¹⁷ KolAda Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-16 år

¹⁸ KolAda Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras av ensamhet kommun, andel (%)

¹⁹ KolAda Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras av ensamhet kommun, andel (%)

för medborgare och näringsliv att kontakta kommunen och ger data för information för konstruktiv och utvecklande dialog. Upphandling och implementering av ett nytt ärendehanteringssystem för att ersätta dagens diariesystem.

Genom att värva och utbilda valarbetare skapa valambassadörer med syfte att öka valdeltagande både på kort och lång sikt.

Titel	Utfall 2019	Utfall 2020	Nivå 2021	Nivå 2022	Nivå 2023
Införande av digital signering för tjänster som rör såväl individärenden som den demokratiska processen i kommunen.			Ännu ej genomfört under 2021		
Valdeltagande i det valdistrikt med lägst deltagande ²⁰	66,2% (2018)				
Nöjd inflytande index – helhet (riket) ²¹	- (39)	- (40)	Första mätning sker under 2021		

²⁰ KolAda Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)

²¹ KolAda

8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.

Nämndsmål: Genom strategisk planering och inköp av industrimark skapa goda förutsättningar för nyetablering av företag.

Tillgång till verksamhetsmark är viktig både för att skapa möjligheter för nyetablering samt möjliggöra expansion bland Herrljungas redan etablerade företagare. Plankommittén arbetar med att utveckla en strategi för verksamhetsmark för att underlätta för etablering och förkorta ledtider. Arbetet bör även fortsättningsvis synkroniseras med kommunens näringslivsutvecklare för att identifiera marknadssegment och geografiska områden i kommunen som är lämpliga för framtida etablering så att detta kan tas om hand i utvecklandet av ny ÖP samt koppla detta till arbetet med att utveckla kommunens varumärkesplattform.

Marknadsföring med inriktning möt företagare och framtida etablerare sker bland annat på Business Region Borås hemsida där tillgänglig industrimark uppdateras löpande.

Titel	Utfall 2019	Utfall 2020	Nivå 2021	Mål 2022	Nivå 2023
Utgår: Tillgänglig industrimark ²²			52 500		
Nytt mål: Planlagd verksamhetsmark			80 000	100 000	100 000
Byggklar verksamhetsmark		0	0	0	20 000
Såld verksamhetsmark, kvm			50 000	35 0000	50 000

22 Intern data, samhällsbyggnadsförvaltningen

9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.

Nämndsmål: Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling internt och externt.

För att den offentliga sektorn ska klara att leverera förväntad samhällsservice och göra våra tjänster mer effektiva, mer tillgängliga och enklare för medborgare, näringsliv och medarbetare krävs en utveckling mot ökad digitalisering. Herrljunga kommun fokuserar på regeringens fem delmål för ett hållbart digitaliserat Sverige; digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur. Vår målsättning är att utveckla digitala arbetsätt och metoder för att öka transparens, tillgänglighet och effektivitet.

För att genomföra detta behövs det en robust och väl förankrad digitalstrategi med fokus på digitalt först tillsammans med nyttokalkylering som underlag för prioritering av initiativ och uppföljning.

Titel	Utfall 2019	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Framtagande av en kommunövergripande digitaliseringsstrategi				Antas	
Risk och sårbarhetsanalys, system			Färdigt, vilket leder till fortsatta åtgärder		
Utveckling av nyttokalkyl och för införandet av välfärdsteknik och digitalisering			Färdigställs för att börja användas under 2022		
Bruttoeffekt, digitalisering (kr)			0	500 000	1 000 000

Nämndsmål: Utveckla en levande och relevant översiktsplan med fokus på hållbar samhällsbyggnad.

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan. I översiktsplanen beskriver kommunen sin syn på hur den fysiska miljön ska utvecklas på lång sikt. Översiktsplanen ska vara vägledande för hur mark- och vattenområden ska utvecklas och ange grunddragen för användning av mark och bebyggelse i hela kommunen. Den ska också ge vägledning i hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Från och med valet år 2022 ersätts den nuvarande aktualitetsprövningen med krav om att kommunfullmäktige ska ta fram en planeringsstrategi varje mandatperiod. Syftet med planeringsstrategin är att den ska vara mer framåtsyftande, bidra till en aktiv och kontinuerlig översiktsplanering samt bidra till en ökad digital samhällsbyggnadsprocess. Det gör det också möjligt att ändra strategin från det att den antagits och fram till nästa ordinarie val för att fånga in eventuella förändrade förutsättningar

Herrljunga kommun behöver uppdatera och revidera majoriteten av nuvarande översiktsplan. En del dokument är inte längre aktuella eller visar inte på rådande förutsättningar och det råder brist på utpekade exploaterings och bostadsområden. Under 2021 påbörjades det omfattande arbetet med att ta fram en ny översiktsplan genom att uppdatera riktlinjer för bostadsförsörjning. Riktlinjerna utgör ett viktigt underlagsmaterial i översiktsplanen och visar bland annat på behov och förutsättningar för framtida bostadsbyggnation samt förväntad utveckling i kommunen de kommande åren.

Titel	Utfall 2018	Utfall 2019	Nivå 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nöjd region index Kommun(riket) ²³ Detta är ett utvecklingsnyckeltal, som utgår från frågorna: "Hur nöjd är du med din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?", "Hur väl uppfyller din kommun dina förväntningar på en plats att bo och leva på?" och "Föreställ dig en plats som är perfekt att bo och leva på. Hur nära ett sådant ideal tycker du att din kommun kommer?"	- (62)	- (59)	- (60)	Första mätning sker 2021	Komplettera efter utfall 2021	
Förändring i antal invånare över senaste femårsperioden ²⁴	2,4%	0,9%	1,0%	1,0%	1,3%	1,4%
Nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplan antal/1000 inv. ²⁵ mäts vartannat år	2,1 (2017)	15,8	Mäts 2021		-	

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2021	0	Ej utfördelad juni
Prisuppräknig	278	
Kapitalkostnadsförändring	353	
Politiska prioriteringar	340	Miljöstrategisk funktion
Ramväxlingar	-400	GIS
Totalt	571	

23 SCB Medborgaundersökning

24 KolAda, samhällsbyggnad

25 KolAda, samhällsbyggnad

Drift

I budgetförslaget från KS/KF finns ingen ramtilldelning gällande åren 2023-2024. Dessa finns därför inte med här.

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT	Bokslut	Budget	Prognos	Budget
Belopp netto (tkr)	2020	2021	2021	2022
Kommunstyrelsen	4 048	4 310	4 310	2 960
Kommunledning	8 776	9 361	9 911	9 267
Adm.- och kommunikationsenhet	4 580	4 679	4 679	4 551
IT/Växel/Telefoni	6 976	6 123	7 123	5 959
Reception	489	496	496	475
Ekonomi	4 483	4 936	4 886	5 025
Personal	5 561	6 585	6 485	6 649
Summa	34 914	36 490	37 889	34 886
Kommunbidrag	35 279	36 490	36 490	34 886
Resultat	365	0	-1 400	0

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Kommunstyrelsens budgetram för 2022 är 34 886 tkr vilket är en ökad budgetram med 571 tkr jämfört med föregående år. Budgetens förändring mot föregående år kan härledas till följande områden:

- Indexuppräknning enligt tidigare fastställda beslut om 1,9 % på externt och 1,36 % på internt om totalt 278 tkr.
- Justering kapitalkostnader om 353 tkr.
- Politiska prioriteringar ger Kommunledningen en tilldelning om 340 tkr för att tillsätta en miljöstrategisk funktion.
- Budgetmedel om 400 tkr avseende GIS ramväxlas från Kommunledning till Bygg och Miljöförvaltningen.
- Löneökningar enligt 2021 års lönerevidering kommer att tillföras kommunbidraget.

KS utvecklingsmedel ligger under kommunens gemensamma kostnader/intäkter och förs över till KS efter fattade beslut. I 2021 års budget ligger överförda medel med. KS utvecklingsmedel för budgetår 2022 uppgår till 3 000 tkr, vilket är en ökning med 1 000 tkr mot föregående år.

Löneökning för 2022 läggs i en lönepott och fördelas ut efter lönerevideringen i april och ligger inte med i kommunbidraget. Kapitalkostnadsförändringar för 2022 hanteras på liknande sätt som lönepotten och fördelas ut under budgetåret.

Investeringar

Investeringsbudget antagen av KF juni 2021

Belopp netto (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
S:a investeringar gm TN	0	0	0	0
Markköp	1 839	2 000	2 000	3 000
Inventarier kommunhus	0	100	100	50
Kommunöverg förstudiemedel	0	1 000	1 000	1 000
Nytt ärendesystem och e-arkiv	0	600	600	
Nätverk	134	1 278	1 278	500
Digitalisering	0	1 000	1 000	1 000
Reinv server och lagring IT	520	2 000	2 000	2 000
Ombyggnation Wifi Bildning	0	600	600	
Genomf IT-strategi	4 065	213	213	
KL Brandstation	147	100	100	
KL Teknik	157	0	0	
KL Tillträdesskydd	-81	0	0	
Exploatering	1 042	0	0	
S:a investeringar egna	7 822	8 891	8 891	7 550
TOTALA INVESTERINGAR	7 822	8 891	8 891	7 550

Markköp

Medel för att möjliggöra köp av strategisk mark.

Inventarier kommunhus

Medel för att täcka framtida behov av inköp av kontorsinventarier/utrustning. Upprustning kommunhus.

Kommunövergripande förstudiemedel

En investeringspott där det är möjligt för nämnderna att äska medel för förstudier kopplade till framtida investeringar för att säkerställa förbättrade beslutsunderlag och prognoser.

Nätverk

Ersätta uttjänt utrustning samt utökning av kapacitet i trådlösa nätverk.

Digitalisering

Digitalisering i enlighet med övriga kommuner i Sverige för att säkerställa kommunens leveranser i Sveriges välfärd.

Reinvestering server och lagring

Ersätta uttjänta servers och lagringenheter i vår driftsmiljö.

Budget och verksamhetsplan 2022–2024 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 22 juni 2021 om ram för budget 2022–2024 omfattande resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget, kommunbidrag, kommunfullmäktiges inriktning och mål samt skattesats för 2022 (kommunfullmäktige § 86/2021-06-22). Enligt ekonomistyrningsprinciperna ska kommunfullmäktige senast i november månad fastställa budget och verksamhetsplan för kommande tre år. Det förslag som nu presenteras överensstämmer i stort med det beslut som kommunfullmäktige beslutade 22 juni 2021. Tillkommande information har lagts till gällande planerad verksamhet kopplad till de ramar och mål som fastställts i juni.

Ny skatteunderlagsprognos från SKR i september visar på en gynnsammare utveckling av skatteintäkterna jämfört med tidigare prognos. För Herrljunga kommuns del skulle det innebära 4,8 mkr i ökade skatteintäkter. Även generella statsbidrag visar en ökning med 1,5 mkr. Sammanlagt är intäktsökningen 6,3 mkr. Utifrån detta föreslås att skatte- och bidragsintäkterna till budget och verksamhetsplan ändras till SKR:s septemberprognos och att följande förändringar görs i budget:

- I jämförelser har framkommit att Herrljunga kommun fortsatt riskerar att halka efter i löneutvecklingen. Därför föreslås att en del av de ökade intäkterna används för att budgetera med 2,4 procents löneökning till 2022. Detta skulle innebära ökade lönekostnader motsvarande 1,5 mkr årligen.
- Kultur- och fritidsverksamheten i Herrljunga kommun har genom åren fått ta kliv tillbaka till förmån för andra verksamheter. Därför föreslås en satsning på denna verksamhet med 900 tkr. Kultur- och fritidsorganisationen är av stor vikt för föreningslivet och en satsning på verksamheten skapar mervärde för medborgaren.
- Eftersom inga pengar avsattes i junibudgeten för valet föreslås att 270 tkr budgeteras för detta ändamål.
- Korrigering av resultat till minst 2 procent är prioriterat. Om den nya skatteunderlagsprognosen används som underlag till budgeterade intäkter och om ovan förslag inbakas i budgetförslaget blir det beräknade resultatet 14,2 mkr. Det är 4 mkr mer jämfört med junibudgeten. Resultatnivån höjs från 1,7 procent till 2,3 procent.
- Förslag till tillägg i text angående effektivisering av hemtjänsten på sidan 53 i budget och verksamhetsplan: ”Effektiviseringen skall i första hand ske på administration och planering, om inte pågående utredning tydligt visar på andra brister. Arbetet med att stärka kontinuiteten får inte äventyras.”

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-10-14

Budget och verksamhetsplan 2022–2024

Kommunfullmäktige § 86/2021-06-22

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-06-02

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Budget och verksamhetsplan för 2022–2024, inklusive förändringar till följd av uppdaterad skatteunderlagsprognos, fastställs.
2. Den kommunala skattesatsen fastställs till 21,94.
3. Styrelser och nämnder uppdras att senast lämna information om fördelat kommunbidrag till kommunfullmäktige vid dess första sammanträde 2022.

Gunnar Andersson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samtliga nämnder
till:

DIARIENUMMER: KS 9/2021 942
FASTSTÄLLD/INSTANS: KF § /2021-11-16
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: --
GILTIG TILL: --
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Budget- och verksamhetsplan 2022–2024 för Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	5
Samhällsekonomisk utveckling.....	5
Befolkningsutveckling.....	7
Utveckling i åldersgrupper	7
Planeringsförutsättningar.....	8
Vision och övergripande mål	10
Ekonomisk analys.....	12
Ekonomisk budget.....	17
Resultaträkning.....	17
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys	19
Investeringsbudget.....	20
Nämndernas kommunbidrag	22
Gemensamma kostnader/intäkter	23
Nämndernas verksamhet	23
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd.....	23
Kommunstyrelsen.....	25
Bildningsnämnd.....	29
Socialnämnd	36
Teknisk nämnd	42
Bygg och miljönämnd	46
Bilaga 1.....	51

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Herrljunga kommun är en fantastisk kommun och ett bra ställe att bo i. Så har jag börjat mina inledningsord i flera år. Jag hittar inget bättre. Att bo och verka här måste var det bästa. Men inget är så bra så det inte kan bli bättre, det är min ledstjärna.

Vår vision är att växa och bli fler, detta gör vi genom det arbetet som vi påbörjat, och som vi vill se resultat av under de år vi har framför oss. Vi hoppas och tror att de som söker någonstans att bosätta sig och de som redan bor här ser fördelarna med vår

kommun. Cirkeln runt Göteborgsregionen växer i en rasande fart och vi ser att fastighetspriserna även i vår kommun har ökat. Detta är en faktor som gör det lättare för den som vill bygga nytt på någon av våra fina tomter.

Att utvecklas är enda vägen för att inte avvecklas. Intresset från externa exploatörer har ökat och efterfrågan på områden likaså vilket är glädjande att se. Vårt eget bostadsbolag har planer på trygghetsboende, vilket jag ser som en möjlighet att skapa flyttkedjor vilket gör det enklare för unga familjer att finna en lämplig bostad samtidigt som vi kan erbjuda de äldre ett tryggt och enkelt boende. Mark behöver därför planläggas för att möjliggöra bebyggelse för både bostäder och verksamheter. verksamhetsmark måste fram för att möjliggöra för verksamheter och industrier som ser Herrljunga kommun som en bra plats att leva och verka i.

Västrastambanans betydelse för de som önskar pendla är av oerhört stor betydelse. Samarbetet med ett flertal kommuner både norr och söder kring Västrastambanan har tagit fart ordentligt.

Tryggheten behöver stärkas i vårt samhälle, därför har ett våldpreventivt arbete påbörjats vilket kommer att sträcka sig över flera år då detta är en investering på lång sikt som kommer kräva uthållighet och samverkan i hela kommunen.

Projektet Caterpillar, uppgradering och utbyte av kommunens it-plattform, är nu slutfört. Vi går nu in i nästa fas kring digitalisering och välfärdsteknik vilket är en viktig del av vår utveckling och en förutsättning för att vi skall klara kommunens grunduppdrag; att ge en god service till våra kommuninnevånare.

Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Andersson

Att leta samarbetsparter ser jag som en viktig del i arbetet för en liten kommun. Vi har idag ett gott och etablerat samarbete med Vårgårda vilket borde kunna utökas men vi ser oss också om efter andra möjligheter.

Som kommunstyrelsens ordförande ser jag fram mot ett nytt spännande år fyllt av utmaningar och möjligheter. Jag vet att alla våra lojala och engagerade medarbetare arbetar för att vi skall ha en god service idag och i framtiden, och fortsätta utvecklas.

Det känns tryggt

Gunnar Andersson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Innehållet i detta avsnitt är hämtat från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) cirkulär 21:35 daterat 2021-09-30

Prognos för konjunkturutveckling

En förutsättning för att återkomma till normalkonjunktur är att den tillväxt som gått förlorad i spåren av covid-19 pandemin tas igen under 2021 och 2022. Prognosen från SKR visar på fortsatt återhämtning efter konjunktursvackan som orsakades av pandemin. Återhämtningen är starkare jämfört med vad tidigare prognoser från SKR visat vilket till stor del beror på höjd prognos för sysselsättningen. SKR tar hänsyn till regeringens budgetproposition vilket innebär en viss osäkerhet i prognosen.

Utsikterna för såväl konjunkturen som det kommunala skatteunderlaget är mer positiva även om det råder ovisshet om pandemins fortsatta utveckling. Skillnaden mellan potentiell BNP och faktisk BNP är fortfarande negativt 2021 vilket indikerar fortsatt lågkonjunktur. Liksom tidigare antas ekonomin nå normalkonjunktur under andra halvan av 2023.

Återhämtningen i antalet sysselsatta är relativt sett svagare än återhämtningen för BNP. Högre efterfrågan på arbetskraft kommer att minska andelen arbetslösa under kommande år, även om bedömningen är att arbetslösheten under flera år kommer att ligga högre än före krisen. Den relativa arbetslösheten bedöms ligga på 8,5 procent under 2022 för att sedan sjunka till 7,8 procent till år 2024. Under andra halvan av 2023 antas timgapet vara slutet; det vill säga gapet mellan faktiskt antal arbetade timmar och den beräknade timpotentialen. Potentialen för antalet arbetade timmar beräknas från demografin och är en bedömning av jämviktsnivåer för antalet sysselsatta samt medelarbetstiden, i ett läge då varken hög- eller lågkonjunktur råder.

Procentuell förändring om inte annat anges	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP*	-2,9	4,3	3,6	1,6	1,4	1,8
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	2,8	1,2	0,7	0,8
Relativ arbetslöshet, procent**	8,8	9,0	8,5	8,1	7,8	7,5
Timlön, Nationalräkenskaperna	4,9	2,5	1,6	2,5	2,6	3,0
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6	3,0
Inflation, KPIF	0,5	2,2	2,1	1,8	2,0	2,0
Inflation, KPI	0,5	1,9	2,1	1,9	2,3	2,4
Befolkning, 15–74 år	0,4	0,0	0,2	0,3	0,3	0,4

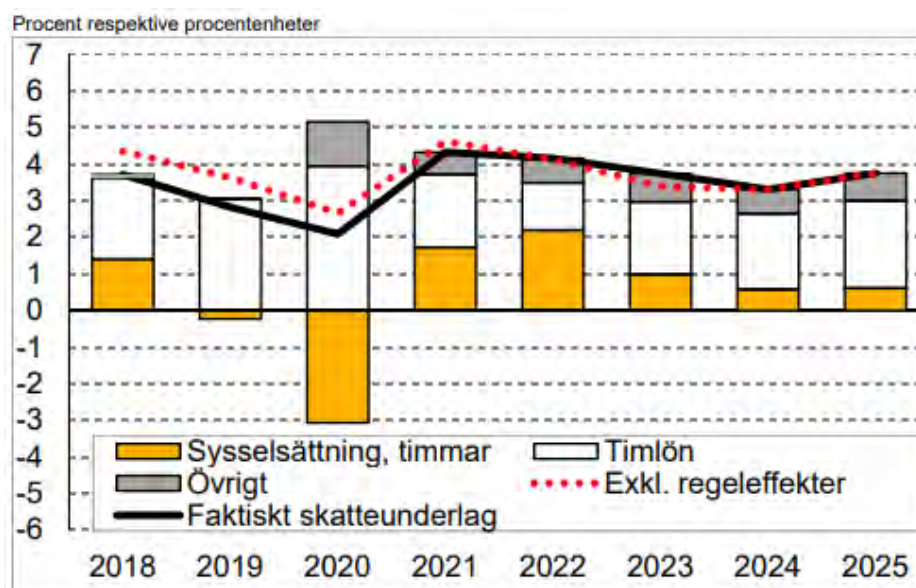
Källa Sveriges Kommuner och Regioner

Högre ökningstakt för skatteunderlaget 2021 och 2022

Skatteunderlagets utveckling ser ut att bli starkare till följd av den högre tillväxten för BNP och arbetade timmar. För åren 2021 och 2022 är den prognostiserade ökningen av skatteunderlaget i genomsnitt drygt 4 procent per år. Såväl för den svenska konjunkturen, som för det kommunala skatteunderlaget, är det inkomsterna som är den viktigaste bedömningspunkten. Högre prognos för sysselsättningen ger en högre lönesumma och SKR bedömer att det främst är lönesumman som driver uppgången. På medellång sikt blir arbetsmarknaden mer stram vilket ger snabbare löneökningar framöver. Utbudet i ekonomin sätter gränserna för tillväxten och arbetskraftens storlek. För åren 2023–2025 ökar det underliggande skatteunderlaget med 3,5 procent i genomsnitt. Trendtillväxten de 10 senaste åren för det underliggande skatteunderlaget är 4,0 procent i genomsnitt.

Skatteunderlaget bromsade in under 2020 till följd av pandemin. Information om beskattningsbara inkomster tyder på att skatteunderlaget det året ökade något mer än under finanskrisen som drabbade ekonomin under 2009 och 2010. Effekterna mildrades av de krisåtgärder som infördes. Att inkomster från arbetslöshetsersättning och sjukpenning ökade mycket kraftigt kompenserade delvis den svaga lönesumman, i hög grad till följd av tillfälliga åtgärder som beslutats för att mildra effekterna av pandemin.

Diagrammet nedan visar skatteunderlagstillväxt och dess komponenter och är hämtad från SKR:s cirkulär 21:35

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

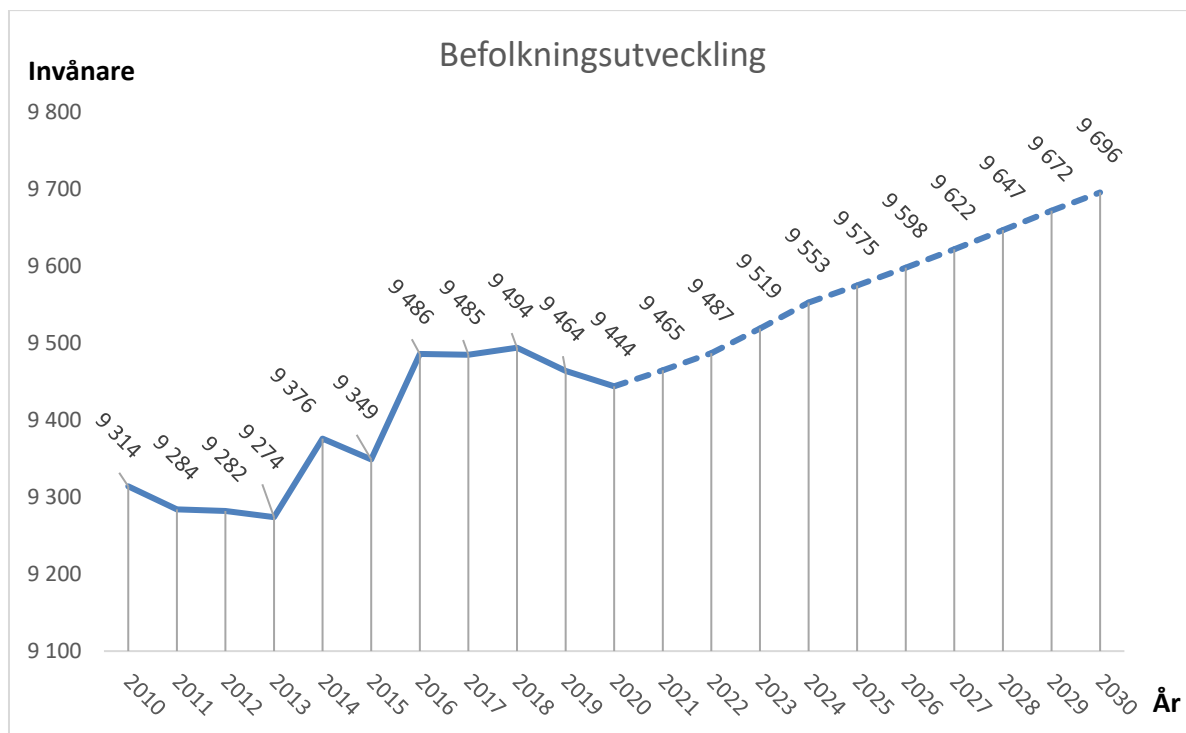
Osäkerhet i prognosen

SKR utgår ifrån nuläget i sin prognos. Prognosen tar hänsyn till förslagen i regeringens budgetproposition som innebär tillskott till ekonomin bland annat från högre transfereringar. Det parlamentariska läget innebär en osäkerhet i prognosen och det är oklart vad som händer när budgeten ska beslutas i riksdagen.

Befolkningsutveckling

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningsstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 130 personer (2010–2020). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2020 till 9 444 personer. Det är dock en minskning av invånarantalet med 20 personer jämfört med 2019 (9 464).

Enligt Statisticon:s långtidsprognos, daterad mars 2021, kommer befolkningen i Herrljunga kommun i snitt kunna komma upp i en ökning om ca 25 personer per år. Beräknat antal personer i Herrljunga år 2030 är prognostiserat till 9 696 personer, vilket är en ökning på ca 2,4 procent mot befolkningsprognosen för 2021.

Diagrammet visar befolkningsutvecklingen i Herrljunga kommun - Statisticon:s långtidsprognos.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun ökar befolkningen under 2022-2024 med 66 personer.

Utveckling i åldersgrupper

Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Procent % 2021-2030
0-5	564	554	523	514	515	515	516	519	524	530	534	-3,5%
6-9	465	438	443	427	413	408	386	378	378	377	376	-14,1%
10-12	301	339	354	365	349	335	338	332	326	306	302	-11,0%
13-15	330	320	316	298	332	345	355	341	329	331	326	1,9%
16-18	301	284	292	323	312	308	295	324	334	343	331	16,2%
19-24	581	603	610	601	589	596	613	597	597	603	617	2,3%
25-44	2 117	2 127	2 147	2 192	2 242	2 258	2 283	2 300	2 308	2 322	2 338	9,9%
45-64	2 452	2 427	2 402	2 380	2 363	2 348	2 331	2 328	2 317	2 297	2 275	-6,3%
65-79	1 732	1 772	1 773	1 770	1 747	1 730	1 716	1 707	1 707	1 704	1 726	-2,6%
80-100	601	600	627	648	690	731	766	796	825	859	872	45,3%
Totalt	9 444	9 465	9 487	9 519	9 553	9 575	9 598	9 622	9 647	9 672	9 696	2,4%

Prognosen för den kommande nioårsperioden (2021–2030) är en ökning i framförallt befolkningskategorier 13–18 och 80+. Personer mellan 0–12 år förväntas minska med 119 personer (-7,6%), och för de mellan 13–18 förväntas en ökning om 53 personer (4,1%). Nettot för de mellan 0–18 blir därför en minskning om 66 personer, eller -3,8%. För de mellan 19–64 förväntas en ökning om 73 personer, eller 1,5%. De mellan 65–79 år förväntas minska -2,6% vilket motsvarar 46 personer. För de som är 80+ prognosticeras en ökning om 45,3%, vilket är 272 personer mellan 2021 och 2030. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader/svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar

Skattesatsen

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2022 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2021.

Skatteintäkter

Skatteintäkter för åren 2022 - 2024 är baserad på SKR:s skatteprognos (publicerad april 2021). SKR:s modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna. Förvaltningen har gjort ett antagande om att Herrljunga kommun kommer att öka befolkningen med 25 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd 1/11 2020.

Den 1/11 2020 hade Herrljunga kommun 9 453 kommuninvånare. Med den utgångspunkten har antagande gjorts att befolkningen den

1/11 2021 är 9 478 personer

1/11 2022 är 9 503 personer

1/11 2023 är 9 528 personer.

Den 30/6 2021 visar statistik från SCB att befolkningen är 9 444 personer, vilket är en minskning med nio personer på åtta månader. Det betyder därmed att en ökning om 34 personer från 1/7 2021—1/11 2021 måste ske för att lagd budget för skatteintäkter och generella statsbidrag ska ge prognostiserat utfall.

PKV (prisindex kommunal verksamhet)

Kommunbidraget exklusive personalkostnader har räknats upp med 1,3 procent för prisökningar internhandel och 1,9 procent för externa prisökningar.

Löneökning

I budgeten ligger en central lönepott för 2022 som är beräknad på den samlade lönekostnaden. Uppräkningen är beslutat till 2,0 procent.

Internränta

SKR föreslår internräntan för 2022 att vara 1,0 procent. Internräntan sänks från 1,25 procent år 2021 till 1,0 procent 2022.

Avskrivnings- och kapitalkostnader

Beräkningarna baseras på investeringsutfallet 2020, budgeterade investeringar 2021, förslag till ombudgeteringar från 2020 till 2021 samt det investeringsförslag som förvaltningen tagit fram för åren 2022 - 2024.

Komponentavskrivningar

I budgeten 2022 - 2024 har hänsyn tagits till gällande regelverk för komponentavskrivningar.

Personalsociala kostnader

PO-pålägget för 2022 - 2024 är beräknat till 39,17 procent av lönesumman 2022 vilket är samma jämfört med föregående år. I PO-pålägget ingår arbetsgivaravgifterna enligt lag som beräknas för budgetperioden 2022 - 2024 till 31,42 procent av lönesumman samt avtalspensionerna motsvarande 7,75 procent.

Vision och övergripande mål

Figur 1 Bild på blommande lönn.

Herrljunga kommuns mål- och visionsarbete

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar.

Fokusområden och kommunövergripande mål 2022

Under 2020 gjordes en översyn av kommunens övergripande mål. I det här arbetet var kommunens presidier och kommunledningsgrupp representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 identifierades och tre kommunövergripande mål per fokusområde formulerades, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar har utifrån dessa mål utvecklat och gemensamt tagit fram nämndsmål som alla bidrar till de kommunövergripande målen. Nämndsmål och målindikatorer kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

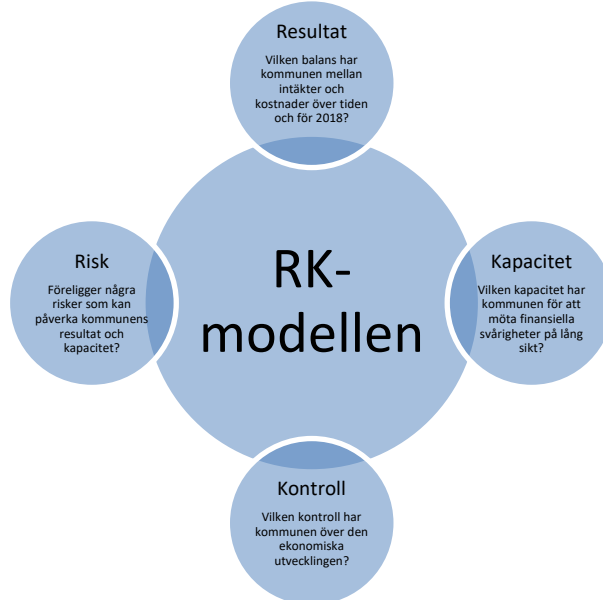
Herrljunga kommuns fokusområden och övergripande mål.

Växtkraft 10 000

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
	<p>Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.</p>	<p>Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!</p>	<p>Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande</p>
Kommun-övergripande mål	<ol style="list-style-type: none"> 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i. 6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen. 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Ekonomisk analys

Utifrån perioden 2022–2024 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys, vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt bilden nedan.

Figuren beskriver RK-modellen.

Inledning ekonomisk analys

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Med andra ord har de finansiella mål som kommunfullmäktige antagit i stor utsträckning kunnat infrias, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om ”God ekonomisk hushållning”.

För budgetperioden 2022–2024 kan inte alla de tre finansiella målen uppnås. Kommunen har fortfarande en hög ambition i investeringsbudget, vilket skapar ett glapp mellan budgeterade investeringsutgifter och årens resultat och avskrivningar. Målet om att långsiktigt nå 100 procent självfinansiering kan därför inte uppnås under kommande budgetperiod. Behov av nybyggnation av särskilt boende är en förklaring till varför investeringsvolymen är för hög för att kunna nå upp till självfinansiering för perioden. Herrljunga kommun har inför 2019 valt att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen, vilket medför att det egna kapitalet minskar med skuldens storlek. Soliditetsmålet i samband med införandet minskas från drygt 70 procent till drygt 35 procent. Införandet av pensionsskulden tillsammans med höga investeringsnivåer har bidragit till det lägre soliditetsmålet men under kommande budgetperiod börjar det återhämta sig något. Målet om minst 35 procents soliditet kan dock hållas. Resultatnivån i den kommande budgetperioden är i snitt 2,0 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och därför är förutsättningarna goda för att budgeterat resultatmål ska kunna infrias.

Sammantaget kan det konstateras att budgeten för 2022 – 2024 är en budget med utmaningar genom den förhållandevis låga befolkningsutvecklingen. Befolkningsprognosen pekar på en allt äldre befolkning och därmed också på sikt ökade vårdbehov samt en ökning inom kategorin 13–18 år. Skatteintäkterna kommer under den kommande treårsperioden att ha en lägre utvecklingstakt än kostnaderna eftersom skattekraften försvagas genom beräknat färre arbetade timmar nationellt samt genom att demografiförändringen ökar kostnaderna i kommunens verksamhet. Demografiförändringen tillsammans med en fortsatt hög ambitionsnivå i investeringar kommer att utmana de finansiella målen. Framöver kommer driften att påverkas med högre kapitalkostnader och personalkostnader, vilket kommer behöva följas upp noga under de kommande åren.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagen 11 kap 1§ anges att ”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget.” Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader.

En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar samt finansiering av framtida pensionskostnader.

Herrljunga kommun har antagit tre finansiella mål som tillsammans skapar grundförutsättning för att uppnå det som kommunallagen kallar för ”God ekonomisk hushållning”. Se tabellen på sidan 9. Den ekonomiska analysen tar sin utgångspunkt i dessa tre finansiella mål.

Resultat

Resultatutveckling

Under den senaste tioårsperioden har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid två tillfällen. I början av 2000-talet har resultatnivån legat på en relativt sett låg nivå men har under senaste åren förbättrats. Under de senaste fem åren (2016-2020) har resultaten varit höga alla år utom 2018. Resultatet i snitt för åren uppgår till 2,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultatutveckling	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Resultat mnkr	8,8	11,2	11,2	10,2	14,0	12,5
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	2,0	2,0	1,5	1,7	2,3	2,0

Tabell 1: Resultatutveckling

För budgetperioden 2022 – 2024 uppgår resultatnivån till 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att det finansiella resultatmålet är uppnått för budgetperioden. För 2022 budgeteras resultatet till 10,2 mnkr, för 2023 till 14,0 mnkr och för 2024 till 12,5 mnkr. Dessa resultatnivåer är inte tillräckliga för att tillsammans med avskrivningarna kunna finansiera kommunens budgeterade investeringsutgifter.

Andel av skatteintäkter

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad kommunens främsta intäktskälla – skatteintäkter och generella statsbidrag gör. I tabell 2 framgår att kommunen under de senaste åren har haft en lite för hög utveckling i nettokostnader i förhållande till utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. Anledningen till detta har både varit kostnader av engångskaraktär (2018 erhöll kommunen en högre premie för förmånsbestämd ålderspension) samt högre utveckling av kammungemensamma kostnader. Kommunen följer resultatmålet för budgetperioden 2022-2024 och ser också i budgeten till att utvecklingen av nettokostnader följer ungefär samma utveckling som av skatteintäkter och generella bidrag.

Förändring i procent	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Nettokostnader	3,9	3,3	1,9	4,3	1,1	2,7
Skatter & generella statsbidrag	3,2	3,3	1,9	4,6	1,7	2,4

Tabell 2: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent.

En annan förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader långsiktigt understiger 98 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Av tabell 3 framgår att verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag befunnit sig på en bra nivå. För budgetperioden 2022 – 2024 är andelen nettokostnader totalt 98,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är precis på den nivå som anges som god ekonomi. Avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budgetperioden. Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Stora investeringsåtaganden kommer succesivt att minska det finansiella utrymmet för verksamhetens nettokostnader.

Kostnader %	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Nettokostnad	-94,6	-92,6	-93,1	-93,3	-92,3	-91,8
Avskrivningar	-3,6	-4,4	-5,5	-5,1	-5,5	-6,3
Finansiellt netto	0,2	-0,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Totalt netto	-98,0	-97,6	-98,5	-98,3	-97,7	-98,0

Tabell 3: Förändring av kostnader i procent.

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan självfinansiera alla investeringsutgifter, vilket tar bort behov av extern upplåning och då även räntekostnader.

Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2021 uppgå till 93,0 mnkr vilket är en högre nivå än 2020. För åren 2022 och 2023 är investeringarna budgeterade till 128,2 mnkr respektive 83,0 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 289,3 mnkr. Kommunen kommer inte att kunna självfinansiera 2021 års investeringsutgifter, självfinansieringsgraden beräknas till 61,3 procent. Självfinansieringsgraden har minskat årligen, från 106 procent bokslut 2016 till 61 procent i budget 2021. För att öka självfinansieringsgraden beslutades det för 2020 om en lägre investeringsnivå än tidigare år. För hela budgetperioden 2022–2024 beräknas självfinansieringsgraden till 60 procent. Målet att självfinansiera investeringar under en femårsperiod kommer inte att hållas, men trenden går mot ett bättre nyckeltal än tidigare år.

Kapacitet**Soliditet och skuldsättningsgrad**

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Kommunfullmäktige beslutade att lägga in pensionsskulden i balansräkningen inför budgetår 2019. Detta påverkar soliditeten negativt. Av tabell 4 framgår att soliditeten inkl pensionsskulden för budgetperioden 2022 – 2024 kommer att öka något under perioden från vad som budgeterades för 2019. Det finansiella målet reviderades i och med ny redovisning av pensionsskuld och ska nu inte understiga 35 procent. Målet kommer att uppfyllas för åren 2022–2024.

Soliditet	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Soliditet inkl pensionsskuld	37,0	39,80	44,0	45,7	47,7	50,2
Skuldsättningsgrad	63,0	60,2	56,0	54,3	52,3	49,8

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

Risk

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2016–2020, har likviditeten pendlat mellan 65 procent och över 100 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är på grund av höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna inte varit allt för höga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2022–2024 sjunker likviditeten, vilket kan förklaras i de investeringsnivåer kommunen planerat under perioden. Behov av extern finansiering finns för budgetperioden.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2020 uppgick till 404,7 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Kontroll

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla ”God ekonomisk hushållning” är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Hit hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag. Under åren 2010–2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Från år 2014 har bara positiva avvikelser redovisats, budgetföljsamheten har på ett påtagligt sätt förbättrats. Rutiner med kontinuerliga uppföljningar och snabbt agerande vid befarade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin.

Ekonomisk budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens nettokostnader	-527 746	-533 661	-533 263	-558 930	-562 682	-573 151
Avskrivningar	-21 284	-31 322	-29 600	-30 617	-33 432	-39 132
Verksamhetens nettokostnader	-549 031	-564 983	-562 863	-589 547	-596 114	-612 283
Skatteintäkter	426 971	433 330	444 499	455 142	465 566	478 844
Generella statsbidrag	125 384	139 749	145 474	144 193	144 172	145 526
Extra statsbidrag	19 871	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	23 196	8 096	27 110	9 789	13 624	12 087
Finansiella intäkter	1 556	1 300	750	900	900	900
Finansiella kostnader	-445	-800	-500	-500	-500	-500
Finansiell kostnad införd pensions-skuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	24 306	8 596	27 360	10 189	14 024	12 487
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	24 306	8 596	27 360	10 189	14 024	12 487
Resultat i procent av skatteintäkter	4,4%	1,5%	4,6%	1,7%	2,3%	2,0%
Investeringsnivå	-73 811	-69 135	-92 976	-113 575	-102 475	-53 225
Egna tillförda medel	45 591	39 918	56 959	40 806	47 456	51 619
Finansiellt över- resp underskott	-28 220	-29 217	-36 017	-72 369	-55 019	-1 606
Ack Egna medel/Externa lån	25 000	29 217	50 000	122 769	177 388	178 994
Kommunbidrag	-545 636	-564 095	-563 595	-587 145	-595 142	-611 768
Återföring finansiella kostnader	-491	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	21 284	31 322	29 600	30 617	33 432	39 132
Kapitalkostnad - Internränta	5 216	5 832	5 832	4 598	5 028	5 885
Gemensamma intäkter/kostnader	-8 121	-6 720	-5 100	-7 000	-6 000	-6 400
Avskrivningar	-21 284	-31 322	-29 600	-30 617	-33 432	-39 132
Verksamhetens nettokostnader	-549 031	-564 983	-562 863	-589 547	-596 114	-612 283
Gemensamma kostnader						
Deponi Tumberg	137	-	-	-	-	-
Försäljning mark, exploatering m.m.	2 567	-	2 400	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 221	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	1 029	-	1 000	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt	-7 385	-5 220	-5 000	-5 500	-4 500	-4 900
Övriga pensionskostnader	-304	-	-	-	-	-
Övrigt	-2 944	-	-2 000	-	-	-
Gemensamma kostnader	-8 121	-6 720	-5 100	-7 000	-6 000	-6 400

Tabell 5: Herrljunga kommuns resultaträkning

Balansräkning

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	380	-	280	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	423 090	431 674	486 466	555 261	604 804	595 397
Mark, byggnader o tekn anlägggn.	285 290					
Maskiner och inventarier	27 500					
Övriga materiella anlägggn	110 300					
Finansiella anläggningstillgångar	148 310	148 725	148 450	78 450	28 500	28 550
Summa anläggningstillgångar	571 779	580 399	635 196	633 711	633 304	623 947
Bidrag till statlig infrastruktur	2 124	2 000	2 000	1 875	1 750	1 625
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	3 013	1 850	2 500	2 000	2 000	2 000
Fordringar	69 038	30 000	45 000	40 000	40 000	40 000
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	46 548	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Summa omsättningstillgångar	118 600	41 850	77 500	62 000	62 000	62 000
SUMMA TILLGÅNGAR	692 503	624 249	714 696	697 586	697 054	687 573
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-	-	-			
Eget kapital						
Årets resultat	24 306	8 596	27 360	10 189	14 024	12 487
Resultatutjämningsreserv	27 307	15 427	27 307	27 307	27 307	27 307
Övrigt eget kapital	227 464	250 808	251 771	280 965	291 154	305 178
Summa eget kapital	279 078	274 831	306 438	318 461	332 485	344 973
Avsättningar						
Avsättningar för pension	187 900	180 370	184 850	176 100	170 100	164 500
Övriga avsättningar	26 735	18 000	24 900	22 700	21 200	19 225
Summa avsättningar	214 635	198 370	209 750	198 800	191 300	183 725
Skulder						
Långfristiga skulder	27 621	10 000	50 000	60 000	60 000	60 000
Kortfristiga skulder	171 168	141 048	148 508	120 325	113 268	98 874
Summa skulder	198 789	151 048	198 508	180 325	173 268	158 874
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	692 503	624 249	714 696	697 586	697 054	687 572

Tabell 6: Herrljunga kommuns tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder i balansräkningen.

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
<i>Den löpande verksamheten</i>						
Inbetalningar från kunder	61 918	106 000	98 000	89 000	86 000	88 000
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	574 727	569 000	588 000	591 000	607 000	620 000
Inbetalningar av bidrag	57 367	54 000	57 000	60 000	60 000	61 000
Övriga inbetalningar	-5	-	-	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-199 093	-210 000	-218 000	-233 000	-205 000	-211 000
Utbetalningar till anställda	-436 098	-450 000	-449 000	-461 000	-470 000	-480 000
Utbetalningar av bidrag	-17 030	-18 000	-17 000	-18 000	-18 000	-18 000
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1 034	1 300	750	900	900	900
Ränteutbetalningar	-55	-800	-500	-500	-500	-500
Förändring avsättning	-1 985	-17 372	-7 781	-5 105	-7 875	-7 125
Kassaflöde från den löpande verksamheten	40 781	34 128	51 469	23 295	52 525	53 275
<i>Investeringsverksamheten</i>						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-72 362	-69 135	-92 976	-113 575	-102 475	-53 225
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 066	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-348	32	100	280	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	870	-25	-140	70 000	49 950	-50
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-70 774	-69 128	-93 017	-43 295	-52 525	-53 275
<i>Finansieringsverksamheten</i>						
Upptagande av lån	25 000	10 000	25 000	10 000	-	-
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	25 000	10 000	25 000	10 000	-	-
Förändring av likvida medel	-4 993	-25 000	-16 548	-10 000	-	-
Likvida medel vid årets början	51 541	35 000	46 548	30 000	20 000	20 000
Likvida medel vid årets slut	46 548	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Förändring av likvida medel	-4 993	-25 000	-16 548	-10 000	-	-

Tabell 7: Herrljunga kommuns kassaflödesanalys

Investeringsbudget

Investering	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Markköp	3 000	1 500	2 000
Inventarier kommunhus	50	50	150
Reinvestering server o lagring IT	2 000	2 000	2 000
Reinvestering trådlöst nätverk Hlj	500	500	500
Digitalisering Hlj	1 000		500
Kommunövergripande förstudiemedel	1 000	1 000	1 000
Delsumma Kommunstyrelsen	7 550	5 050	6 150
Inventarier / Inventarier IT BN	1 000	2 000	2 000
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier Mörlanda	300		
Inventarier Altorp	500	500	500
Renovering lokal Altorp	2 000	15 000	15 000
Delsumma Bildningsnämnden	4 100	17 800	17 800
Inventarier	500	500	500
Hjälpmedel	200	200	200
Infrastruktur IT	200	200	200
Inventarier Hagen	200	500	
Inventarier Hemgården		500	500
Inventarier flytt dagträff/hemtjänst	300		
Förstudie framtidens LSS och socialpsykiatri	200		
Inventarier tvättenheten			200
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik säbo	600		
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV		150	150
Upphandling nytt verksamhetssystem	1 000		
Delsumma Socialnämnden	3 200	2 050	1 750
Räddningsmaterial	250	250	250
Inventarier	150		
Delsumma Bygg och miljönämnden	400	250	250
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000
Säkerhetshöjande åtgärder	1 000	1 000	800
Reinvesteringar fastigheter	9 000	9 000	9 200
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200
Inköp utrustning kök		200	600
Gäsenegården attraktivare lägenheter	1 000	5 000	4 000
Renovering simhall		5 000	5 000
Renovering Hemgården	500	500	500
Mindre gatanläggningar/GC-vägar	1 000	1 000	1 000
Asfaltering/reinvestering gata	2 000	2 000	2 000
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Lekplatsen i Stadsparken	2 500		
Städ och tvättmaskiner	300	300	300
Idrottsmaterial/redskap	125	125	125
Materiel simhall			100

Investering	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund			350
Utveckling av Vandringsleder			400
Reinvestering löparspår tätort		300	
Reinvestering skateboardpark	100		
Discgolfbanor Herrljunga tätort	400		
<u>Beställningar via Tekniska enl lokalresursplan</u>			
Ombyggnad av Mörlanda förskola/skola	10 000		
Hagen ombyggnation samt nybyggnation	60 000	50 000	
Delsumma Tekniska nämnden	89 825	76 325	26 275
Summa skattefinansierade investeringar	105 075	101 475	52 225
Exploatering Södra Horsby etapp 2	7 500		
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Summa Exploatering	8 500	1 000	1 000
Summa totala investeringar	113 575	102 475	53 225

Tabell 8: Herrljunga kommuns investeringsbudget.

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelser kommunbidrag för 2022. Modellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknning kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknning, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2022 gäller prisuppräknning med 1,9 procent och lönerevision med 2,0 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 587 145 tkr.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2020	Kommunbidrag 2021	Kommunbidrag 2022 (juni)	Kommunbidrag 2022 (nov)
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	1 673	1 706	1 739	1 739
Kommunstyrelsen	37 449	33 798	34 886	35 954
Bildningsnämnden	244 306	242 747	244 484	257 854
Socialnämnden	205 592	208 295	215 233	225 086
Tekniska nämnden	38 252	39 474	38 176	25 075
Bygg- och miljönämnden	13 874	14 206	15 045	16 001
Effektiviseringsprojekt			2 700	2 700
Utvecklingsmedel	1 500	2 000	3 000	3 000
Lönerevidering	5 690	14 950	15 956	6 810
Lönesatsning prioriterade grupper		3 000	3 000	0
Förändring kapitalkostn	5 367	3 919	12 926	12 926
SUMMA	553 704	564 095	587 145	587 145

Tabell 9: Nämndernas kommunbidrag.

Budgerat kommunbidrag uppgår till 587 145 tkr, vilket jämfört med 2021 års kommunbidrag är uppräknat med 23 050 tkr eller 4,0 procent. Jämfört med junibeslutet har följande ramväxlingar genomförts:

- Lönerevision för år 2021, 12 146 tkr tillförs nämnderna från lönepott. I beloppet ingår även lönesatsningen för prioriterade grupper.
- Från 2022 ingår även kapitalkostnaden i hyran. 13 130 tkr ramväxlas därför från teknisk nämnd till övriga nämnder som hyr lokaler av tekniska nämnden.

- Förändrat behov av lokalvård mellan olika verksamheter genererar en ramväxling mellan bildningsnämnd, socialnämnd samt bygg och miljönämnd. 186 tkr flyttas från bildningsnämnden, varav 173 tkr går till socialnämnden och 13 tkr till bygg- och miljönämnden.

Gemensamma kostnader/intäkter

Budgeten för gemensamma kostnader och intäkter avser intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Tabellen nedan visar de gemensamma kostnader och intäkter som budgeterats för 2020–2022. Inför budget 2019 fattades beslut av kommunfullmäktige att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, s.k. fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Inom personalkostnader redovisar kommunen för pensionsskulden en kostnad för fullfondering inkl. särskild löneskatt.

En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå. Deponi Tumberg avser intäkter från den affärsverksamhet som bedrivs av renhållningsverksamheten. Överskottet avseende deponin är enbart baserade på intäkter och kostnader i och med mottagning av massor från privata företag. Vad gäller renhållningen för kommuninvånarna regleras över- och underskott istället mot renhållningstaxan.

Gemensamma kostnader/intäkter (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Deponi Tumberg	200	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 000	-1 500	-1 500
Personalomkostnader	-5 760	-5 220	-5 500
SUMMA	-6 560	-6 720	-7 000

Tabell 10: Gemensamma intäkter/kostnader.

Nämndernas verksamhet

I detta avsnitt ges en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. För vidare läsning av nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna – se respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation. Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Allmänheten kan lämna in frågor samt förslag till fullmäktige. Dessa bereds och hanteras på samma sätt som de motioner som ledamöterna lämnar. Sammanträdena anslås på anslagstavla och annonseras i lokala medier. Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, i september 2022 är nästa val.

Revision

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också bidra med förslag till förbättring och utveckling.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige med uppgift att granska styrelse och nämnder. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionssed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

År 2022 är det val i Sverige.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting.

Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den:

- Avviker från det normala

- Innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- Kräver skyndsamma åtgärder.

Planeringen inför en extra ordinär händelse är en uppgift för den normala organisationen. Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur extra ordinära händelser ska hanteras.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella ägardialoger och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot de uppsatta målen. Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och att samordning av detta genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kommunens näringslivsutveckling sker genom samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs också det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet, arbete med besöksnäring och turism samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Administration och kommunikationsenheten

Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv administration och kommunikation. Intern och extern kommunikation ska vara snabb, korrekt och med tydliga budskap. Avdelningen ska säkerställa att kommunövergripande styrdokumenterna är aktuella och

ändamålsenliga. Ordning i arkiven och snabb registratur ska bidra till god insyn i kommunens verksamheter och processer.

Enheten stödjer även den politiska organisationen och de förtroendevalda i det dagliga arbetet. Transparens och öppenhet ska genomsyra samtliga verksamhetsområden. Medborgare och övriga intresserade ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt komma i kontakt med kommunen och få hjälp med sina ärenden.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015 och är en gemensam funktion för både Herrljunga och Vårgårda kommun. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa. Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Ekonomiavdelningens uppdrag utgår från antaget dokument ”Gemensam överenskommelse om gemensam servicenämnd för verksamhetsstödande funktioner inom personal och ekonomi”. Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge stöd och service i ekonomi- och upphandlingsfrågor samt upprätthålla en tydlig styrning i dessa frågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer. Medborgare, politiker, chefer och medarbetare kan av ekonomiavdelningen förvänta sig en hög tillgänglighet, ett professionellt bemötande samt hög kvalitet i framtagna redovisningar, upphandlingar, rapporter och dokument.

Personalavdelningen har tre huvuduppdrag - styra, stödja och serva - verksamhetens chefer i alla förekommande HR-frågor och lönefrågor. Personalavdelningen har två huvudområden – en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda med flera, samt ansvar för systemförvaltning och pensionsförvaltning och en HR-avdelning som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor och. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för hela kommunen samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor och samordnar bland annat samverkansprocesserna och pensionsfrågor.

Verksamheten under 2022

Kommunledning

Herrljunga, precis som den övriga offentliga sektorn, står inför stora utmaningar de närmaste åren och behöver organiseras effektivt, hushålla med resurser samtidigt som kommunen behöver fortsätta utvecklas och satsa på prioriterade områden. Herrljunga har en ambition att växa, kraven på samhällsservice ökar och budgeten är begränsad. För att kommunen ska klara sitt uppdrag och samtidigt utvecklas så behövs det nya arbetssätt. Att arbeta med digitalisering och samarbete över förvaltningsgränserna är därför ett av kommunstyrelseförvaltningens primära uppdrag. Kommunstyrelseförvaltningen behöver därför utifrån sitt uppdrag som styrande och stödjande förvaltning ligga i framkant med fokus på digitalisering som redskap och möjlighet för förbättrad kvalitet för brukare och medborgare genom nya och effektivare arbetssätt. Under 2022 fortsätter en granskning av IT-verksamheten för att identifiera resurs och kompetensbehov för att klara det framtida uppdraget och kunna supportera verksamheterna i denna transformation.

Kommunens målstyrning är i förändring, nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Kommunstyrelseförvaltningen har därför ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under planåren för att utveckla och följa upp effekten av detta. Det har dock redan varit tydligt att de nya målen har gett en större samsyn mellan förvaltningar och verksamheter, och samverkan kring fokusområden har ökat.

Prioriterat för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett gott näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar. För att tillgodose det ökade kravet på kommunal service kommer också i större grad krävas gemensam planering. Arbetet fortsätter med att uppdatera översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning för att dessa ska kunna antas inom nuvarande mandatperiod men framförallt skapa förutsättningar för tillväxt. Stort fokus läggs på den strategiska fysiska planeringen, och detaljplaner för bostadsbyggande och verksamheter prioriteras med ambitionen att skapa förutsättningar för 50 bostäder per år under de närmsta åren. Infrastrukturen inom och till kommunen, särskilt på huvudtrafikleder är prioriterade områden. Järnvägsknuten Herrljunga med Västra Stambanan och Älvsborgsbanan har hög utvecklingspotential och är av nationellt intresse, vilket också kräver särskilda insatser och resurser.

Utvecklingen av en socialt- och miljömässigt hållbar kommun fortsätter med uppdraget att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandlingar. Förvaltningen kommer också arbeta vidare med att leda arbetet med de av kommunstyrelsen antagna målen för 2022 som en del av länets arbete med Klimat 2030. I budgetarbetet tillskotts medel för en miljöstrategitjänst om 50% vilken kommer att riktat arbeta med ovan frågor tillsammans med att utveckla en miljö- och klimatplan för kommunen.

Att jobba strategiskt med rekrytering och kompetensförsörjningsarbetet fortsätter vara en viktig utmaning och kommunen har stora pensionsavgångar inom de närmaste åren. Samarbetet mellan Herrljunga/Vårgårda i olika frågor kan även fortsättningsvis förstärkas för att ge kommunerna de bästa förutsättningarna för att möta framtidens utmaningar. Detta gäller både

det formella samarbete som existerar idag med gemensamma servicenämnder men även i frågor som rör kompetensförsörjning, digitalisering och infrastrukturutveckling.

Hur kommunen organiserar och samverkar kring näringslivsutveckling och besöksnäring kommer att revideras för att än mer integrera detta som en del i kommunens övergripande strategiska plan och målarbete. Samverkan, både kommuninternt och extern behöver stärkas och formaliseras för att kunna utveckla ett än mer långsiktigt arbetssätt för att främja besök- och näringslivsutvecklingen.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld har försämrats över tid. Regeringen har därför fattat beslut om att totalförsvarsplaneringen ska återupptas efter att ha varit vilande i närmare två decennier. För landets kommuner innebär det ett omfattande arbete att återuppbygga förmågan till civilt försvar och att säkra samhällets funktionalitet och värna civilbefolkningen vid såväl fredstida kriser, antagonistiska hot som under krigsfara och krig. Utbildningsplanering avseende kris och beredskap samt säkerhet med syfte att förbättra den totala säkerheten och tryggheten för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare är pågående. Samtliga verksamheter i kommunen berörs. 2021 rekryterades en säkerhetschef till Herrljunga kommun och arbetet pågår med att utveckla och utbilda en robust krishanteringsorganisation. Räddningstjänsten ingår formellt från årsskiftet 2021/2022 i Gränslös Räddningstjänst med Räddningstjänsten StorGöteborg och en utredning pågår för närvarande om eventuellt inträde i detta förbund.

Utvecklingen av det främjande och förbyggande folkhälsoarbetet för att påverka och förbättra barn och ungas uppväxtvillkor fortsätter med fokus på barn och ungas psykiska och fysiska ohälsa. Arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka den upplevda tryggheten sker genom kommunövergripande samverkan och samarbete. Det projekt som har pågått gällande Mänskliga Rättigheter lever kvar i rättighetsnätverket som är delaktig i arbetet med ”En kommun fri från Våld”.

Administration och kommunikationsenheten

Då 2022 är ett valår kommer en stor del av arbetet bestå av att samordna samt organisera kommunen gällande detta uppdrag.

Då implementeringen av det systematiska informationssäkerhetsarbetet blev fördröjt under 2021 så kommer detta arbete att återupptas under 2022. Detta arbete är prioriterat för att planerade digitaliseringsinitiativ ska kunna genomföras så effektivt som möjligt. Då pandemin har hindrat en stor del av den aktivitet som var planerat gällande arbetet med att tillsammans med verksamheten identifiera de behov som föreligger internt kommer detta arbete att återupptas för att skapa ett underlag för att utarbeta en strategi för ett effektivt förvaltningsstöd.

Arbetet med att ta fram Herrljunga kommuns varumärkesplattform kommer att slutföras under 2022 och i och med detta bidra till att möjliggöra ett avstamp mot framtidens Herrljunga.

Behovskartläggning av ett nytt ärendehanteringssystem har inte kunnat prioriterats under 2021 på grund av resursbrist och återupptas under 2022 för att skapa underlag för en ny upphandling.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Under 2020/21 har arbete pågått med att byta grundsystem för kommunens IT-plattform. Det har varit ett omfattande, men nödvändigt arbete. Ambitionen har varit att skapa synergieffekter och standardisering. För att hålla den digitala plattformen aktuell och driva digitaliseringen framåt behövs en översyn av kompetens och resursbehov utifrån verksamheterna och omvärldens krav.

IT-avdelningen behöver inte bara vara en involverad part i arbetet med informationssäkerhet utan vara drivande kring analys och handlingsplaner, då detta påverkar digitalisering, informationshantering och transferering i högsta grad. Därför behövs det en robust kommunövergripande digitaliseringsstrategi som säkerställer att system- och informationshantering sker korrekt och prioriterat kommer det vara att en sådan tas fram under 2022.

Servicenämnd Ekonomi och Personal

Ekonomiavdelningen kommer under de kommande åren att fortsätta arbetet med att vara en professionell och proaktiv avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Ekonomiavdelningen kommer också att tillse att lagar, regler, policys och andra styrdokument efterföljs inom ekonomi- och upphandlingsområdet. Digitalisering i form av effektivare arbetsätt och digitala lösningar som underlättar för användare i organisationen kommer att prioriteras. Ytterligare områden som kommer att prioriteras är arbetet med analys, internhandel IT samt systemunderhåll/registervård.

Personalavdelningen kommer att fortsätta arbetet med att ge det stöd till kommunens chefer som dessa behöver i sin vardag gällande HR- samt lönefrågor. I arbetet ingår också bland annat utbildningar i rehabilitering, arbetsmiljö, jäv/muta, samt löneprocess och lönesamtal.

Behov av system för stöd till chefer i rehab processen håller i skrivande stund på att genomföras. Vidare sker en del uppgraderingar i bland annat ett digitalt stöd för att registrera och arkivera bisysslor bland kommunens anställda. Utveckling av ett chefsprogram för primärt första linjens chef är också i slutfasen. Vidare genomförs en översyn över styrdokument och uppgraderingar genomförs där så behövs.

Bildningsnämnd**Ansvar och uppdrag**

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett

övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och kulturskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt statliga styrdokument så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt men också krav som går förbi huvudmannen till rektorer och lärare. 2018-07-01 infördes en ny bestämmelse i skollagen som innebär att huvudmannen ska anställa en skolchef. Skolchefens uppdrag är att biträda huvudmannen och se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete i sina verksamheter.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnd

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker. Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter. I vardagen leds och samordnas verksamheterna av bildningschefen.

Bildningskontoret

Under benämningen gemensamt i budgeten ryms verksamheterna Bildningskontoret och Bildningsnämnden. Bildningskontoret består av en stab med bildningschef, som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter, utvecklingsledare, kvalitetstrateg och två handläggare.

Elevhälsan, familjecentralen

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola och elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan leds av verksamhetschef och syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna. Fokus ligger på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan Bildnings- och Socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagning, BMM, Närhälsan och Vårdcentral samt BHC, Närhälsan. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Förskola

Förskoleverksamheten är organiserad i tre områden; Innerby, Ytterby och Molla/Mörlanda rektorsområde. Varje område leds av en rektor. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi under benämningen gemensamt. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och är knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet. Verksamheten ska vara trygg, rolig och lärorik. 2019-07-01 börjar en ny läroplan gälla för förskolan. Där läggs betoning på undervisning och förskolans viktiga roll i utbildningssystemet.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola

Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Molla och Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horsbyskolan är indelad i skolenheterna F-3 samt 4-6. De små enheterna samt Horsby och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6. Altorp är kommunens enda högstadieskola med årskurs 7-9. Altorpskolan är uppdelad i två juridiska enheter, Altorp AC och Altorp BD och har 2 rektorer.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola

Omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor utom Altorpskolan. Jämfört med andra kommuner har Herrljunga kommun en stor andel elever från förskoleklass till och med åk 5-6 i fritidshemsverksamheten.

Gymnasieskola

Omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i

samhällslivet. Den interna verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av små specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal små studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande samt introduktionsprogrammet. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Eleverna samläser programövergripande ämnen vilket krävs för att göra det stora programutbudet möjligt.

Komvux

Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och med verksamhet förlagd i Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Kulturskola

Kulturskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler som är anpassade för ändamålet men också vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift dels för undervisning, dels för instrumenthyra, tas ut. Många publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av kulturskolans verksamhet.

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning.

Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar eller medverkar till varierande kulturprogram för barn, unga och vuxna.

Fritidsgård

Fritidsgården Freetime är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 7 till 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i Herrljunga tätort i Altorpskolans lokaler.

Vad händer i verksamheten under 2022

Bildningsförvaltningen

Bildningsförvaltningen söker de riktade statsbidrag som finns att söka. Under 2021 kommer förvaltningen att ta del av statsbidrag för mindre barngrupper i förskola samt förbättrad språkutveckling i förskolan. Statsbidraget för likvärdig skola riktas till hela grundskolan. Gymnasieskolan söker statsbidrag för lärlingsprogrammet och introduktionsprogrammet. Förvaltningen söker statsbidrag för specialpedagogik för lärande - vilket innebär en riktad kompetensutveckling för arbetslagen. Flera enheter har nu genomfört denna kompetensutveckling. Statsbidrag söks även för utbildning till speciallärare och specialpedagog samt för lärarassistenter.

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till en positiv löneutveckling. Bildningsförvaltningen har tilldelats statsbidrag och lärare som bedöms särskilt kvalificerade enligt reglerna har erhållit en högre lön. Satsningen fortsätter under 2022. För läsåret 21/22 har vi totalt sexton förstelärare.

Legitimationskravet för lärare i grundsär- och gymnasiesärskola skjuts fram till 2023. För att nå legitimerad behörighet för grundsärskolan krävs omfattande fortbildningsinsatser. Det är sedan 2019 även legitimationskrav för lärare i fritidshem och inom närtid kommer det även införas för yrkeslärare i gymnasieskolan.

Kursplanerna i grundskola/grundsärskola kommer att revideras och börjar gälla from 2022-07-01. Vi kommer under läsåret 2021-2022 att implementera dessa. Förändringen innebär att fakta och förståelse betonas, centrala innehållet anpassas och kunskapskraven blir mindre detaljerade. Beslut kring sex och samlevnad och rörelse förväntas komma under hösten.

På gymnasieskolan och Vux kommer också förändringar att ske. Det kommer bl.a beslut om ändringar i yrkesprogrammen. Handel och administration kommer att byta namn till Försäljnings- och serviceprogrammet. Det ligger förslag om att införa ytterligare ett underkänt betyg, Fx, men där finns inget beslut.

Förskola

Projekteringen av ny förskola i Herrljunga tätort ingår i en samlad lösning vid Horsby där totalt åtta avdelningar förskoleverksamhet färdigställs under 2021. Utifrån det minskade antalet barn 1-5 år vi nu ser i kommunen är det viktigt att avvakta beslut kring fortsatt planering av utbyggnad av förskola 1-5 år.

Barnomsorg på obekvämtid finns för vårdnadshavare som är i behov av insatsen under tidiga vardagsmorgnar från 05.30 och vardagkvällar fram till kl 20.30. Vid behov lämnas en ansökan till förvaltningen som prövar om riktlinjerna för att beviljas barnomsorg på obekvämtid är uppfyllda.

I Ytterby förskoleområde ser vi nu att antalet barn i förskolan förändrats. Både Eggvena och Hudene förskola kan erbjuda platser till barn i sitt upptagningsområde. Vi ser en ökning av barn i Molla förskola och under hösten -21 kommer dessa 2 avdelningar vara fulla. Ytterligare barn anvisas då till Mörlanda förskola tills plats finns på Molla. Kommunens 3 kooperativ samt pedagogisk omsorg representerar varsin avdelning, även här ser verksamheterna att det förändras i vårt barnantal 1-5 år.

Grundskola, grundsärskola

Under ht-20 påbörjas en revidering av vårt systematiska kvalitetsarbete, SKA-arbetet. Syftet är att all pedagogisk personal ska vara mer delaktig och känna stödet av ett välfungerande SKA-

arbete. Det är regelbundna avstämningar i arbetslagen tillsammans med rektor under läsåret som gör att verksamheten får en gemensam bild av nuläget och vet var fortsatt fokus ska vara, vilket resulterar i rätt åtgärder och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen i SKA-arbetet innehåller även framåt resultat från trivselenkäter kring ”mjuka” frågor samt sammanställningar och analyser av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen. Utvecklingsområden identifieras med insatser både på förvaltnings- och skolnivå. Arbetet med SKA-arbetet har visat på ett behov att stärka rektors ”Analysarbete” i sina verksamheter. För att ge ökad kompetens inom detta har förvaltningen startat en gemensam kompetensutveckling inom ”Analys och bedömningsarbete” tillsammans med Vårgårda lärande förvaltning under vt-21, vilket fortsätter under 2022.

Under ett antal år har grundskola, grundsärskola liksom övriga verksamheter arbetat med att utveckla tillgängligheten i förskola och skola för att göra den mer inkluderande för alla barn och elever. Planeringen av detta arbete har delvis skett i samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utvecklingsarbetet har haft som mål att öka kunskapen hos personalen kring elever i behov av stöd samt förse personalen med användbara strategier, metoder och redskap för att möta alla elever i det vardagliga arbetet.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet utvecklas vidare under de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra tillverkningsindustrin och det lokala näringslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasieskolan. Altorpskolan har en väl strukturerad verksamhet för detta och arbetar också med att eleverna får vara ute på PRAO. Tyvärr har PRAO har fått stå tillbaka under pandemin men utifrån rådande riktlinjer nu har vi nu möjligheter att planera för det igen.

Gymnasieskolan

Kunskapskällan arbetar vidare med att utveckla verksamheten och några prioriterade områden har arbetats fram och gemensamt valts ut i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med att nå upp till Bildningsnämndens rekryteringsmål gällande antalet elever som årligen börjar på Kunskapskällan är ständigt pågående. Samverkan mellan företagande, näringsliv och Kunskapskällan vidareutvecklas, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin. Under pågående pandemi gick gymnasiet snabbt över till distansundervisning. När läsåret 21/22 startade kunde även gymnasiet planera för återgång till ordinarie strukturer - det välkomnas av både elever och lärare.

Komvux

Ett samverkansavtal har tecknats för den gemensamma organisationen kring vuxenutbildning, med Vårgårda som huvudman. Bildningsnämndens presidium ingår i samrådsgruppen som träffas ett par gånger per termin. Samrådsgruppen fungerar som samrådande organ för hantering av vuxenutbildningsfrågor där dialog pågår kring vilka utbildningar kommunerna har behov av.

Kulturskola

Kulturskolan ska bidra till att stärka det lokala kulturlivet och bidra till kommunens attraktivitet och utveckling. Ett område att utveckla är hur kulturskolans olika kurser kan integreras och

samverka på ett målinriktat sätt med kommunens olika skolverksamheter under skoltid. Kulturrådets bidrag finns inte längre och nu behöver verksamheten prioriteras i kommande budget för att vi ska kunna erbjuda samma kvalitet och bredd i verksamheten som under läsåret 21/22. Rektor för Kulturskolan arbetar intensivt med att kunna erbjuda ett brett och attraktivt kursutbud i verksamheten.

Bibliotek

Biblioteket satsar extra resurser på biblioteksverksamhet för barn och ungdom samt på ett digitalt lyft, som ska innebära mer regelbundna och frekventa Internet-drop-in för allmänheten. Utöver detta görs en satsning på arbete med marknadsföring av en läs- och skrivarstation för funktionshindrade. Allt detta möjliggörs genom externa medel från Statens kulturråd för ”Stärkta bibliotek”. Ett nytt verksamhetssystem implementeras under hösten och förväntas vara i full drift under 2022. Systemet innebär en klar förbättring för medborgarna och en ny vy på webbplatsen. Coronapandemin påverkade verksamheten under våren och vi arbetar nu framåt med att erbjuda aktiviteter igen, utifrån rådande förutsättningar.

Fritidsgård

Fritidsgården har som mål att erbjuda en verksamhet som är attraktiv för alla ungdomar i Herrljunga. Fritidsgården strävar efter att ha en bred verksamhet som attraherar våra ungdomar. Fritidsgårdens övergripande mål är att bidra till att ungdomar känner sig välkomna och ges en kompletterande och meningsfull fritid.

Socialnämnd

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De viktigaste lagstiftningarna är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (PSL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Föräldrabalken (FB)
- Färdtjänstlagen
- Alkoholagen.

Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning och verkställighet inom;

- Äldreomsorg
- Personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg

Socialnämnden skall också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen.

Socialtjänsten skall med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen skall leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas. I förvaltningsledningen finns socialchef, tre verksamhetschefer (Individ och familjeomsorg, Vård och omsorg samt Socialt stöd) och staben (MAS/MAR, SAS, chefstöd, systemansvarig/IT-strateg, anhörigsamordnare).

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Verksamheten är delad i två enheter; Barn- och familjeenheten och Vuxen- och biståndsenheten. Verksamhetens uppdrag är att ta emot ansökningar och orosanmälningar från våra kommuninvånare, att utreda, fatta beslut och följa upp beviljade insatser. Verksamheten möter kommuninvånare i alla åldrar.

Vuxen- och biståndsenheten

Enheten handlägger ärenden som rör personer över 18 år. Enheten är indelad i fyra funktioner; bistånd, missbruk/våld, försörjningsstöd och administration.

Bistånd - möter personer med funktionsvariation, psykisk funktionsnedsättning och äldre personer som har behov av stöd i sin livsföring. Handläggarna utreder behoven enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Missbruk/våld - möter personer som ansöker om stöd och hjälp för missbruksproblematik eller för våldsproblematik. Ett ärende kan också initieras genom en orosanmälan om missbruk eller våldsutsatthet. Här handläggs förutom ärenden enligt SoL också ärenden enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Försörjningsstöd – möter personer som ansöker om försörjningsstöd. Uppdraget är tvådelat; dels utreds rätten till ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd), dels utreds eventuella behov av stöd och samordning i syfte att den sökande ska bli självförsörjande. Integrationsuppdraget kring flyktingar, Budget- och skuldrådgivning, dödsbohandläggning, färdtjänsthandläggning, avgiftshandläggning samt förvaltningsövergripande fakturahantering och administration ingår också i Vuxen och biståndsenheten.

Barn- och familjeenheten

Barn- och familjeenheten handlägger ärenden som rör barn 0-18 (20 i vissa fall) år. Enheten är indelad i fyra funktioner; socialsekreterare barn/utredare, barnsekreterare, familjehemssekreterare och ett behandlingsteam.

Socialsekreterare barn/utredare – möter barn, unga i åldrarna 0-20 år och deras familjer efter inkommen ansökan eller orosanmälan rörande misstanke om att barn far illa. Stöd till barnet, den unge eller till föräldrarna kan efter utredning beviljas enligt SoL. Vid stor oro för att barn far illa och när samtycke inte finns handläggs också ärenden enligt Lagen om vård av unga (LVU).

Barnsekreterare – möter barn som har beviljats bistånd i form familjehem. Uppdraget är att följa upp insatsen och stödja barnet under placeringstiden. Även stödet till vårdnadshavarna och umgängesplanering utifrån barnets bästa och barnets behov ingår i uppdraget.

Familjehemssekreterare – rekryterar nya familjehem, möter och utbildar, handleder och följer upp de familjehem som får uppdrag av socialnämnden.

Behandlingsteamet – möter barn, unga, vuxna och familjer i olika konstellationer och verkställer biståndsbedömda öppna insatser, insatser i egen regi enligt SoL. Teamet erbjuder stöd- och motivationssamtal, familjebehandling, missbruksbehandling och stöd vid våldsutsatthet. I behandlingsteamet finns också en tjänst som till 50% är förlagd på Familjecentralen.

Våld i nära relationsgruppen (VIN-gruppen) är en verksamhetsövergripande grupp som har en utökad kompetens i ärenden som rör våld i nära relation. Gruppens medlemmar har både en konsultativ och en operativ roll.

Förutom ovan nämnda lagar så handläggs till exempel ärenden enligt eller i samverkan med andra myndigheter enligt Föräldrabalken (FB), Lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterske-/rehab insatser och hjälpmedel) dagverksamhet för personer med minnesproblematik, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behovet inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om plats på särskilt boende. Det är socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet

Verksamheten är indelad på fyra områden: hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård samt korttid och bemanning. Enheterna leds av åtta enhetschefer, samt en biträdande enhetschef inom hälso- och sjukvård. Geografiskt ligger enheterna i Herrljunga och Ljung.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i tre enhetschefsområden; sysselsättning, funktionshinderenhet samt stöd och resurs och om erforderliga beslut om samverkan fattas, eventuellt en till funktionshinderenhet.

Inom funktionshinderenheten verkställs insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) samt till viss del även insatser enl socialtjänstlagen (SoL). Insatserna inom LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Funktionshinderenheten verkställer insatserna, bostad med särskild service gruppbostad, personlig assistans, korttidstillsyn, ledsagar-avlösarservice samt att socialt stöd tar över verkställigheten för insatserna de externa LSS insatserna gruppbostad, korttidsvistelse för barn, internat (både Sol och LSS), daglig verksamhet samt boende enl Sol, socialpsykiatri.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten, daglig verksamhet samt tvätten. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att främja enskildas möjligheter till egen försörjning. Uppdraget för daglig verksamhet är att erbjuda meningsfull sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Tvättenheten handhar den kommunala tvätten av både arbetskläder samt tvätt från de båda särskilda boendena.

Inom enheten stöd och resurs verkställs insatser både inom Socialtjänstlagen (SoL) men även inom Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatser utifrån SoL är boendestöd samt kontaktpersoner som kan vara både SoL beslut eller LSS beslut. Insatser utifrån LSS är bostad med särskild service i form av servicebostad. Stöd och resurs verkställer även boendestödsbeslut för nyanlända som en del i kommunens integrationsuppdrag.

Del av kommunens praktiska mottagande för nyanlända är också placerad under både sysselsättningsenheten samt stöd och resurs. Enheterna delar på uppdraget avseende praktisk mottagning och integration av målgruppen vuxna och barnfamiljer.

Verksamheten under 2022

Nämnd och förvaltningsledning

Likt 2021 kommer fortsatt arbete ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab. Detta är fortfarande en grupp som behöver arbeta sig samman. Det strategiska arbetet kommer att få ett fortsatt stort fokus under 2022. Det finns behov att i förvaltningen att ta fram strategiska planer för verksamheten på både kort och lång sikt utifrån kommande behov hos kommuninvånarna för att kunna föreslå och leda verksamheten rätt. Under 2021 har ett omfattande arbete med fokus på kvalitet inletts, detta kommer att fortsätta under 2022. Nya mål har tagits fram under 2021 och kopplat till dessa har socialnämnden beslutat om målkriterier. Förvaltningens verksamheter har arbetat med aktiviteter för att nå upp till målen. Under 2022 kommer fortsatt fokus finnas på målpåföljnad och analys av målkriteriernas hjälpsamhet att mäta om förvaltningen är på rätt väg.

Utveckling av verksamheten med digitala lösningar är en förutsättning för att klara framtidens omsorg. För att kunna utreda, planera och genomföra flertalet projekt inom digitalisering har ytterligare en systemadministratör/IT-strateg anställts. Under 2022 aviseras att framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) kommer att implementeras i kommunen. Systemet kommer att ersätta nuvarande SAMSA och är ett system för säkervårdsinformations överföring mellan två huvudmän.

Under hösten 2021 kommer en ny roll att införas i förvaltningen, anhörigsamordnare, förhoppningen är att detta skall bli en kvalitetsökning för kommuninvånarna och arbetet kommer att utvecklas under 2022.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta bästa organisering, samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2022. Ett led i detta är att Socialt stöd från 2022 kommer att hantera all verkställighet som rör LSS och Socialpsykiatri, detta har till viss del hanterats av IFO:s biståndshandläggare. Syftet är att skapa en sammanhållen verkställighet som därmed kan fatta strategiska beslut för målgruppen. Överflytten av verkställighet från IFO kommer att medföra att Socialt stöd går in i 2022 med ett ganska stort budgetunderskott för främst externa placeringar enligt LSS. Fokus kommer att ligga på att försöka hitta andra lösningar på hemmaplan i Herrljunga.

Individ- och familjeomsorg

Under andra halvåret 2022 har IFO flyttat till nya och större lokaler. De nya lokalerna är en viktig del i arbetet med att skapa goda förutsättningar för en god arbetsmiljö och för ökad intern samverkan då alla medarbetare nu är samlokaliserade. Även möjligheten att erbjuda en miljö som främjar arbetet med enskilda har förbättrats då de nya lokalerna erbjuder mer anpassade och öppnare mottagningsutrymmen.

Stabilitet i personalgrupperna och arbete med att skapa strukturer som stärker och underlättar verksamhetens möjligheter till att leverera en verksamhet som lever upp till våra framtagna ledord; Tillit, Trygghet, Tillgänglighet och Transparens har varit vårt fokus under 2021. Det arbetet kommer fortsatt vara ett tydligt fokus under 2022.

Vårt 2-åriga projekt, Framtidsresan, har under 2021 tagit fram underlag för hur personalomsättning, antal aktuella ärenden, antal placeringar mm har sett ut några år tillbaka i tiden. Det underlaget möjliggör nu för verksamheten att fortsätta sitt utvecklingsarbete när det gäller arbetsmetoder kvalitetsarbete i enskilda ärenden. Genom systematisk uppföljning av olika statistiska underlag kan enheterna också lära känna sina verksamheter i siffror. Det i sin

tur ger goda förutsättningar att ta fram väl underbyggda analyser och bedömningar för att sedan kunna sätta in rätt resurser och kompetens i rätt skedde. Inom ramen för projektet har verksamheten också implementerat en tydlig metod för systematisk uppföljning när det gäller arbetsbelastning med fokus på medarbetarna på barn- och familj. Det uppdraget kommer att fortgå under hösten 2021 och under första halvåret 2022. Under 2021 har IFO skapat ett sammanhållet behandlingsteam och utökat våra behandlingsresurser med ytterligare en tjänst. Målet med denna organisationsförändring och utökade satsning är att inom verksamheten skapa möjligheter att utveckla tydliga och kvalitativa insatser som alternativ till externa placeringar. Utvecklingen av behandlingsteamet som gemensam resurs och behandlingsteamets olika insatser kommer att fortgå under hela 2022. Arbetet med att kvalitetssäkra våra beslut inom äldreomsorgen med fokus på biståndsbeslut i form av hemtjänst kommer att intensifieras under 2022. Utgångspunkten i det fortsatta arbetet med frågan kommer att vara det underlag som tas fram under den externa granskningen av Ensolution hösten 2021. Arbetet med att öka tillgången till och användandet av kameratillsyn istället för fysiska tillsynsbesök nattetid, där det är möjligt, är fortsatt ett prioriterat område och arbetet med att skapa en ökad samverkan mellan Vuxen- och biståndsenheten och de verkställande enheterna inom framförallt hemtjänst och korttidsboendet kommer fortgå under hela 2022.

På gång/övergripande fokusområde för IFO 2022:

- Systematiskt kvalitetsarbete och avvikelshantering
- Målarbete och interna strukturer för kommunikation och transparens.
- Kvalitetssäkra och utveckla digitala tjänster och digital tillgänglighet
- Intern och extern samverkan
- Fortsatt utveckling av kvalitativa insatser i egen regi - Behandlingsteamet
- Arbetsbelastningen och rätt resurser utifrån behov.
- Översyn/granskning ÄO/hemtjänst – analys och aktiviteter utifrån framtaget underlag, genomförs av Ensolution

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under 2020 med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger. Fokus ska i höst ligga på kvalitet, analys av resultat. En plan för det fortsatta arbetet 2021/2022 håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

På Hemgården har caféets lokaler rustats upp för att användas för aktiviteter/studiecirklar i mindre grupper. Uterummen både på Hagen och Hemgården nyttjas i stor utsträckning då även det finns möjlighet till både kyla och värme. Utomhusmiljön har också gjort att man har möjlighet att använda utomhusköken och grillmöjligheter.

Arbetet med heltid som norm och deltid som möjlighet fortsätter att införas på enheterna. Samverkan mellan hemtjänstenheterna, särskilt boende samt nattorganisationen arbetar nu över gränserna i så kallade samplaneringsområden. Detta som ett steg i heltid som norm och deltid som möjlighet då resurspass planeras ut effektivt i verksamheten. Detta medför att antalet timvikarier minskar.

Öka kunskapen hos enhetscheferna kring schemaläggning, planering och optimering pågår med olika utbildningsinsatser.

Genomlysning av hemtjänsten kommer ske under hösten på grund av de höga kostnaderna för hemtjänst. Sista åren har en ökning skett trots att antalet hemtjänststimmar minskat och förvaltningen behöver få en analys att arbeta vidare med för att kunna minska kostnaderna då hemtjänsten har effektiviseringskrav under 2022 och 2023 som behöver genomföras på ett patientsäkert sätt.

På gång inom verksamhetsområdet;

- Genomlysning av hemtjänsten kommer ske med start hösten 2021, med hjälp från Ensolution.
- Värdegrundsarbete fortsätter under 2022
- Äldreomsorgsplan kommer att påbörjas under hösten 2021 för att slutföras under 2022 (strategisk plan för upp till 10 år framåt i tiden)
- Ökat arbete kring att analysera resultat och avvikelser samt hitta gemensamma åtgärder.
- Äldreomsorgslyftet – för omvårdnadspersonal med start i augusti/september 2021. Det är både grundutbildning till undersköterska samt till specialistundersköterska. Inom ramen ligger även utbildning av en sjuksköterska till distriktsköterska
- Hotellås - införs i första etappen under hösten 2021 på Hagen och planering pågår för Hemgården
- Förstudie pågår hösten 2021 kring användningen av Hemgårdens lokaler, här inkluderas även en prognos av framtidens behov av somatiska platser
- Nyckelfria lås inom hemtjänsten – de återstående, upphandlade låsen kommer monteras under hösten 2021 och under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras
- FVM framtidens vårdinformationsmiljö är på intågande, men försening har skett på grund av att Cerner (leverantören) inte haft koll på GDPR lagstiftningen.
- TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten kommer att införas under hösten 2021
- AppVa/MCSS –digitala signeringslistor är införda och vissa uppdateringar sker efter sommaren. Under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras.
- Digitala läkemedelsskåp i ordinärt boende kommer installeras under hösten 2021.
- Samordnade individuella planer (SIP) implementering kommer att arbetas med i verksamheten.
- Utbildning av chefer samt omvårdnadspersonal i BPSD samt Senior Alert. Svårigheter har varit att få igång utvecklingsarbetet då samtliga utbildningar varit inställda under hösten 2020 och våren 2021.
- Starta upp med teammöten på samtliga enheter där även Senior Alert och BPSD kommer vara en viktig del.
- Nytt demenscentra – anbudstiden löper ut under augusti/september 2021

Fortsatt arbete med LOV inom Hemtjänst under 2022

Socialt stöd

Socialt stöd kommer under 2022 arbeta med "Framtidens LSS. Utveckla LSS insatserna på hemmaplan för att möta det utökade behovet. Driva arbetet med att starta upp en egen korttidsverksamhet för barn inom LSS samt utveckla insatsen korttidstillsyn. Samtliga enheter kommer fortsätta implementera heltid som norm och deltid som möjlighet och förbättra samplaneringen. Ett arbete med att utveckla ett team med stödpedagoger kommer fortsätta att formas under 2022. Daglig verksamhet, och boendena bostad med särskild service har sedan tidigare och kommer att anställa stödpedagoger så att respektive enhet har den kompetensen för att utveckla och kvalitetssäkra metoder och arbetssätt inom målgruppen. Samverkan och kvalitetssäkring kommer stå i fokus.

Stöd och resurs kommer fortsätta arbetet med att utveckla kvalitén att lära känna sin enhet både i verkligt behov men även i siffror för att kunna göra träffande analyser och sätta in rätt resurser och kompetens. Medarbetarna kommer få kompetensutveckling för att på bästa sätt kunna möta de behov som finns i verksamheterna.

Sysselsättningsenheten har under 2021 arbetat fram aktiviteter för måluppfyllelse som kommer att ta mer fart under 2022 då chefskollegor är på plats. Driva utveckling och förbättringar på enheterna kommer stå i fokus får att använda kommunens resurser på effektivaste sätt. Ett fortsatt arbete med att utvärdera och utveckla den kommunala tvätt enheten som togs över vid årsskiftet 2021 för att kunna möta det behov som förvaltningen och kommunen har.

Daglig verksamhet kommer att även att få nya lokaler under utgången av 2022. Ett arbete för att hitta och skapa ändamålsenliga lokaler har påbörjats under 2021 i och med att nuvarande lokaler inte finns tillgängliga vid ombyggnationen av det nya demenscentrat. Daglig verksamhet utvecklar även de metoder och arbetssätt som används idag inom verksamheten och en stödpedagog anställdes och började i september 2021.

Enheterna inom socialt stöd kommer delvis att omorganiseras för att på bästa sätt hitta samhörighet både vad det gäller personalsammansättningar och kompetenser för att möta behoven på bästa sätt.

Teknisk nämnd

Ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorerings av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvarar för den kommunala tomtkön.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ansvarar för kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.

Nämnden handlägger ärenden angående statligt och kommunalt bostadsstöd.

Nämnden tillhandahåller måltider, vaktmästeri och lokalvård till kommunens förvaltningar.

Nämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet och handlägger ärenden gällande kommunalt bidrag till föreningar.

Nämnden handlägger ärenden angående marknadsverksamheten och torghandeln i Herrljunga.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Från 2022 finns förslag på ny nämndsorganisation där bygg- och miljönämnd övergår i en myndighetsnämnd och tekniska nämnden övergår till en samhällsbyggnadsnämnd.

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning och fastighetsreglering ingår.

Bostadsanpassning som tidigare låg organisatoriskt under förvaltningsledning kommer from 2022 ligga under fastighetsenhetens ansvar.

Gata och park

Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, handläggning av bidrag till enskilda vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår. Från 2021 ingår även ansvaret för arrendeavtal

Fastighet

Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 73.000 kvm. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd. Från 2022 ingår även ansvaret för bostadsanpassning

Måltid

Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av rätt kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider efter de ekonomiska förutsättningar som ges. Måltiderna styr mot livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.

Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår att följa och implementera det kostpolitiska programmet från 2020. Verksamheten ska verka för hållbara livsmedelsinköp, ur ekonomiskt, svenskt och ekologiskt perspektiv. Svenska inköp går före ekologiskt importerat. Verksamheten ska verka för att minska matsvinnet i kommunens kök.

Lokalvård

Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar.

Fritid

Enheten handlägger bidrag till föreningar och har ett strategiskt ansvar för utveckling av fritidsverksamheten i kommunen samt kontakten med föreningar.

Sim- och idrottshallen bedriver aktiviteter för alla kommunens innevånare. Det bedrivs simundervisning för alla elever i kommunen från förskoleklass till år 6, simskola, babysimkurser och vattengympa. Simhallen hyrs ut till föreningar och privatpersoner. I huset finns även ett gym med gruppträning som drivs i kommunal regi (Herrljunga Sportcenter). Idrottshallen och Mörlandahallen hyrs ut på dagtid till skolan och på kvällstid och helger hyrs den ut till föreningar, evenemang och privatpersoner.

Fritidsverksamheten ansvarar också för kommunens elljusspår samt kommunal badplats.

Renhållning

Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljöriktigt omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av rest- och matavfall samt slam från enskilda brunnar sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Bemanningen sköts av kommunens arbetsmarknadsenhet. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt.

Verksamheten under 2022**Nämnd och förvaltningsledning**

Från och med 2022 kommer nämnder och förvaltningar gällande samhällsbyggnad och myndighetsnämnd att träda i kraft. För att säkerhetsställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta, tex stödsystem för kvalitetssäkring och uppföljning av leverans fortsätter initialt inom lokalvård och fastighet som har en pågående process. Arbete och implementering av aktiviteter i vårt arbete med måluppfyllnad kommer fortsätta 2022.

Gata och park

Vinter, gatu- och grönytedrift planeras enligt de driftsavtal som finns för respektive område. Reinvesteringar gata och lekplatser utförs i paritet med budgetram. Även övriga investeringar planeras att utföras enligt budget. Skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan.

Fastighet

Under 2022 är det planerat att fortsätta arbetet med att ta fram underhållsplaner för kommande år. Behov finns att bland annat byta fönster på Mörlandaskolan och Mörlandagården efter ombyggnationen. Diverse inre underhåll samt byte av fönster samt renovering och målning fasad av Od skola. Renovering utav omklädningsrum med duschutrymme och toaletter i Altorpshallen. Fasadmålning och fönsterbyte på Kulturskolan och Stationshuset i Ljung. Fastighets satsning på kamerabevakning utav skolor och även stationshuset fortsätter med ambition att under 2021 få ytterligare kamerapunkter kompletterade efter ansökningar som gjorts och där handläggningstiden dragit ut på installationen. Målet är sen tidigare att på sikt minska skadegörelse och åverkan i och kring berörda områden samt kunna dokumentera och samla in information när sabotage sker. Under 2021 påbörjas förstudier kring både Altorpskolan och Hemgården, något som fastighetsenheten kommer vara delaktig i för att se vilka åtgärder som eventuellt kan samköras.

Måltid

Fortsatt arbete med att minska matsvinnet i förskola, skola och äldreomsorg. Matsvinnsmätningar utföres minst tre gånger per år. Implementering av kostdataprogram där alla förskolor ska kunna beställa matportioner och varor på ett enklare och tydligare sätt för verksamheterna. Brandskyddsutbildning för all personal

Lokalvård

Digitalt städverktyg/program skall implementeras och igångsättas. Avhängt av vad systemet kommer att påvisa kommer städområden och städytor anpassas efter det. Upphandling av papper-kem-plast och städmaterial skall upphandlas, nuvarande avtal med Procurator går ut 2022-05-31. Upphandling utföres tillsammans med Vårgårda kommun.

Fritid

Ett 2021 med stor påverkan av pandemin. Mål 2022 är att komma tillbaka till normal verksamhet i Sportcenter. Utveckling och marknadsföring av lägerverksamhet. Fritidsverksamheten ska utvecklas till att inkludera fler kommuninvånare till simundervisning (vuxensimskola, personer med funktionsvariation, babysim mm). Fortsatt utveckling av utemiljöer. Utveckling av olika träningsformer för seniorverksamhet.

Renhållning

Renhållningsavdelning fortsätter sitt arbete kring att förbättra befintliga renhållningsregister. Tillsammans med upphandlad entreprenör kommer renhållningsavdelningen följa upp att valt abonnemang är ett för kunden anpassat renhållningsabonnemang gällande insamling av mat- och restavfall.

Vid årsskiftet kommer slamtömningen på enskilda avloppsanläggningar påbörjas med en ny entreprenör. I samband med denna entreprenörsstart kommer även detta register gå igenom så att alla avloppsanläggningar har en tömningsfrekvens som följer renhållningsföreskriftera. Under året kommer ett nationellt initiativ pågå där hushåll från Herrljunga kommun deltar. Det är en nationell tävling för hushåll som vill minska på de onödiga sakerna, utgifterna, stressen och klimatavtrycket. I ett års tid får deltagare inspireras till hur man kan leva mer hållbart och samtidigt tävla mot andra hushåll i den stora Sverigekampen.

Under året kommer en uppdaterad version av sorteringsguiden att delas ut till samtliga hushåll. Förhoppningsvis kommer guiden ledan till en förbättrad sortering vilket leder till en minskad miljöbelastning från avfallsområdet.

Bygg och miljönämnd

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Miljöenheten har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar ett antal delområden; små avlopp, miljöskydd, hälsoskydd, lantbruk, livsmedel, naturvård, renhållning och klagomål. Förutom tillsynsansvaret har enheten också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Det största arbetsområdet för miljöenheten är tillsyn och uppföljning av små avloppsanläggningar. Ambitionen är att alla små avlopp ska få ett tillsynsbesök vart tionde år.

Enheten har arbetat aktivt med tillsyn av små avlopp sedan 2010 och har nu besökt alla anläggningar vid minst ett tillfälle. Just nu består arbetet till stor del av att handlägga ansökningar om nyanläggning av avloppsanläggning i fall där den gamla anläggningen varit undermålig. Att skicka påminnelser och följa upp tidigare kontrollerade anläggningar som visat sig vara undermåliga är också ett stort arbetsområde.

Området miljöskydd innebär tillsyn av efterlevnad av miljöbalken vid industriföretag, tankstationer, avloppsreningsverk, värmeverk m. fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Hälsoskyddstillsyn utförs på bl.a. skolor, förskolor, simhall, fotvårdare, tatuerare, solarier, hyresbostäder m fl. På lantbruk utförs tillsyn med avseende på bland annat gödselspridning, gödsellagring och användning av växtskyddsmedel. Miljöenheten handlägger också ansökningar och anmälningar inom miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk.

Inom livsmedelskontrollen ingår kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen på bland annat restauranger, skolkök, dagligvaruhandel. Enheten handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter.

Några av miljöenhetens mindre områden är naturvård och renhållning. Inom naturvård utför miljöenheten provtagning på badvattenkvalitén i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i ett stort antal sjöar. Inom renhållning ingår handläggning av anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Klagomål är en ärendetyp som berör alla kontrollområden. Allmänheten eller andra aktörer lämnar regelbundet in klagomål eller tips till miljöenheten. Det gäller ärenden där man misstänker att det förekommer olägenhet enligt miljöbalken eller livsmedelshygieniska brister. Dessa ärenden är av väldigt varierande karaktär, men oftast handlar det om dumpning av avfall, fuktskadad bostad, skrotbilar, olämplig gödselspridning eller buller.

Plan- och byggenheten

Enhetens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Plan- och byggenheten verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen. En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglovsverksamheten är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år. Förutom byggande omfattar enhetens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

Inom enhetens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning. Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att

förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

Ansvar för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på plan- och byggheten (GIS).

Herrljunga kommun har ett samarbete med sex andra kommuner för att kunna erbjuda energirådgivning till företag och privatpersoner inom kommunerna. Nuvarande avtal gäller 2021 – 2022. Inom energirådgivningen sker uppsökande verksamhet där i första hand företag med förmodad hög energiförbrukning och/eller fossiloljeeldning erbjuds ett kostnadsfritt energirådgivningsbesök. Rådgivning och besök hos organisationer och hushåll är också helt kostnadsfria. Energirådgivningen genomför även informationsträffar och andra typer av energiinformation. Energirådgivningen finansieras helt av ekonomiskt stöd från Energimyndigheten.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Räddningstjänsten ansvarar även för frågor om tillstånd för hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande, dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. En del i det förebyggande arbetet är att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lag. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Upprätthållande av beredskap i kommunen. Detta görs igenom att bemanna två brandstationer med totalt 1 insatsledare 2 styrkeledare 6 brandmän året runt.

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man genomfört och i skälig omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts skall dokumenteras. Räddningstjänsten ansvarar för prov av brandlarmanläggningar utifrån avtal med fastighetsenheten. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och lokala företag i kommunen.

Verksamheten under 2022

Nämnden

Från 2022 finns förslag på ny nämndsorganisation där bygg- och miljönämnd övergår i en myndighetsnämnd och tekniska nämnden övergår till en samhällsbyggnadsnämnd. För att säkerställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta.

Miljöenheten

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010–2019. Under 2020 och 2021 har miljöenheten lagt fokus på att fortsätta att driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som har utsläpp av avloppsvatten från anläggningar som inte lever upp till miljöbalkens krav. Under 2022 är planen att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar kommer att börja om med de socknar som hade tillsyn under 2010, alltså Eggvena och Bråttensby. Från och med år 2022 förväntas antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp minska drastiskt, då de flesta anläggningar vid den tidpunkten har åtgärdats.

Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa problemet genom avtal med större kommuner. Miljöenheten jobbar aktivt med att få fram olika möjliga lösningar.

Miljöenheten har ett avtal med konsulter för arbete med förorenade områden. Avtalet sträcker sig från perioden 2019-03-01 t.o.m. 2022-03-01. Ett nytt avtal behöver komma på plats i början av 2022.

Under 2022 är målsättningen att fortsätta arbetet med att sätta fler e-tjänster och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP och digitalisering generellt.

Plan- och byggenheten

Antalet bygglov förväntas öka genom att ett flertal nya områden för villabyggnation samt flerbostadshus är under framtagande. Även nya industriområden planeras vilket gör att bygglov för denna typ av verksamheter också kan öka.

Detaljplanering kommer startas av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde. Planeringen är främst koncentrerad till Herrljunga tätort där det finns en ökad efterfrågan på kommunala tomter samt mark för exploatering av flerbostadshus.

Föreskrift om digitala detaljplaner införs. Föreskrifterna omfattar sådant som regleras i fjärde kapitlet i plan- och bygglagen (PBL) och kommer att gälla för detaljplaner som påbörjas efter 31 december 2021. Boverket har också beslutat om föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivningar som träder i kraft 1 januari 2022 och som blir bindande för detaljplaner som påbörjas efter 31 december 2021. Detta kommer innebära ett förändrat arbetssätt och kräva en del utbildningar.

GIS-systemet kommer utvecklas med nya tjänster för digital tomtreservation samt införandet av modulen fysisk planering.

Under 2022 är totalt 1300 energirådgivningstimmar i samarbetet budgeterade varav ca 200 timmar är budgeterade för Herrljunga kommun. I slutet av 2022 förväntas kommunerna få besked om hur Energimyndighetens fortsatta tilldelning av medel ska se ut.

Räddningstjänsten

Fortsatt implementering av Gränslös räddningstjänst. 2 nya roller, Insatsledare och CSR (Chef och stabsresurs) ska utvecklas.

Bilaga 1

HERRLJUNGA KOMMUN

BUDGET och MÅLDOKUMENT

2022–2024

Kristdemokraterna

Kommunens väl

Centerpartiet

Moderaterna

Vi satsar hållbart och framåt

Att bygga en kommunal budget handlar om att göra prioriteringar, men också att bygga upp en kommunal verksamhet som är hållbar övertid. Vi kan varken räkna med större ökade skatteintäkter till följd av befolkningsökning, då det är osäkra mått, likt så kan vi inte heller göra investeringar eller ramhöjningar som vi inte klarar av under en överskådlig framtid.

Samtidigt som hållbarhet är viktigt så behöver vi också bygga en kommun som kan ge en bra service till våra medborgare, vara en god arbetsgivare till våra anställda, lyfta och stötta kommunens näringsliv och locka hit framtida medborgare. Detta gör vi genom att satsa på de områden som mest behöver det, men också genom att se över hur vi kan effektivisera vår verksamhet och leverera samma kvalitet, eller högre, till lägre kostnader. Här kan vi lära från många andra kommuner i Sverige, men också utveckla det som vi själva redan idag gör bra.

År 2020 och första delen av 2021 har varit speciellt ur många perspektiv. Utöver pandemins påverkan på verksamhet, personal och kommunens invånare har även statliga åtgärder gett stor påverkan på det ekonomiska resultatet. Totalt visar Sveriges kommuner ett resultat som är betydligt högre för år 2020–2021 än vad som förväntades för något år sedan. Som en del i statens kompensation för minskat skatteunderlag på grund av Covid-19, tillförde regeringen extra medel för budgetåren 2020–2022. Kompensationen för 2022 blir cirka 3 mnkr för Herrljunga, vilket motsvarar 0,5 % av kommunens resultatmål. Detta är tillfälliga medel och kan således inte användas för permanenta ramhöjningar. Däremot kan tillfälliga satsningar som påverkar framtida kvalitet och effektivitet genomföras.

De styrande partierna ser att det finns behov av tillskott i verksamheterna samtidigt som det finns behov av att göra anpassningar utifrån volymförändringar. Denna budget hanterar både direkta satsningar i verksamheterna, samtidigt som den pekar på områden där nödvändiga anpassningar och effektiviseringar behöver göras.

Socialnämnden

Socialnämnden har under 2019–2020 arbetat kraftfullt med att se över sina kostnader. Förvaltningens ledning är sedan en tid fulltalig och har börjat bedriva ett arbete där mycket nu sker och startat många processer där kvalitet, effektivisering och kostnadskontroll fått extra stort fokus. De styrande partierna ser att det behövs satsningar inom socialnämnden framförallt inom områden som ligger utanför hemtjänst och särskilt boende, och kommer därför satsa extra på dessa verksamheter.

De styrande partierna väljer även att satsa på den anhörigsamordnare som nu under 2021 anställs och då finansieras via statligt bidrag. Denna tjänst kommer komma flera verksamheter till del inom socialförvaltningen, men även fler delar av kommunens verksamhet så som bildningsnämnden då funktionen ska stötta vårdnadshavare till barn med NPF-diagnoser.

De styrande partierna satsar på följande till socialnämnden i form av permanent ramhöjning och långsiktig satsning:

✓ Utökade resurser för placeringar Individ och Familjeomsorgen	1 500 tkr
✓ Finansiering för minskat heltidsmått kommunal, nattarbete	620 tkr
✓ Utökad budget för tillkommande personlig assistansärende	1 200 tkr
✓ Satsning på boendestöd	500 tkr
✓ Utökad budget för servicebostad LSS	500 tkr
✓ Satsning på anhörigsamordnare	500 tkr

Totalt tillförs permanenta satsningar till socialnämnden med **4 820 tkr**.

För att finansiera denna satsning behöver åtgärder genomföras för att få till en mer kostnadseffektiv hemtjänst. De styrande partierna ser att det finns stora möjligheter till att effektivisera hemtjänsten i Herrljunga kommun.

Hemtjänstkostnaderna har under de senaste tre åren ökat och Herrljunga kommuns hemtjänst är i dagsläget bland de dyraste i Sverige. De styrande partiernas bedömning är att vi har goda förutsättningar att minska kostnaderna för vår hemtjänst men bibehålla, eller än hellre öka, kvaliteten för våra medborgare.

Hemtjänstkostnaden per invånare 80+ har mellan 2018 och 2019 ökat med hela 22 % och under det senaste året med ytterligare 8 %. Från 2018 års nivå 94 190 kr till 2020 års nivå 123 694 kr/invånare 80+. Redan 2021 tog förvaltningen initiativ till att lägga resurser för att identifiera bakgrunden till kostnadsutvecklingen och vilka åtgärder som kan göras för att få ner kostnaden för hemtjänsten och samtidigt bibehålla, eller öka, kvaliteten i verksamheten.

En effektivisering av hemtjänsten är inlagd i budgeten med totalt **2 200 tkr** år 2022 och ytterligare **2 200 tkr** år 2023. Det innebär en effektivisering om ca 5 % för hemtjänsten år 2022.

Källa: Kolada, kostnad per invånare för Hemtjänst Herrljunga kommun i jämförelse med Sveriges kommuner

Bildningsnämnden

- ✓ Satsning på utökad ram om 400 tkr för att bibehålla nuvarande kulturskola
- ✓ Satsning på stöd om 510 tkr för att stötta elever med särskilda behov

Ett statsbidrag riktat till kulturskolan togs bort av regeringen inför budgetåret 2021 och Bildningsnämnden behöver tillskott i kommunbidrag för att kunna bibehålla samma kvalitet och utbud som idag. Därför satsar vi 400 tkr på kulturskolan. Denna satsning är inte minst viktig i en tid då många barn och unga stått utan fritidsaktiviteter under år 2020 till följd av pandemin, därför vill vi säkerställa att vi kan bibehålla samma verksamhet som tidigare för att bidra till en aktiv fritid för barn och unga i vår kommun.

De styrande partierna är stolta över att Herrljungas skolor år efter år hamnar högt upp i den nationella skolrankingen. En skola som ser och kan stötta elever med olika förutsättningar är

centralt för att hela skolan och sedermera kommunen ska lyckas. Därför väljer de styrande partierna att även prioritera en satsning för elever i behov av särskilt stöd. Satsningen omfattar 510 tkr och är viktig för att ge fler barn en trygg och värdefull skolgång.

I Herrljunga kommun visar statistik att Bildningsnämnden behöver anpassa sina verksamheter utifrån minskad volym av barn och elever. Med denna minskning behöver också anpassningar genomföras så att samma kvalitet kan bibehållas och att kostnaderna inte blir allt för höga per elev/barn. För att ge Bildningsnämnden rätt förutsättningar till att anpassa ner sin verksamhet läggs extra resurser (utöver den vanliga demografitilldelningen) till Bildningsnämnden med 5 500 tkr 2022, 3 400 tkr 2023 och 1 400 tkr 2024.

Tillfälliga medel tillfördes Bildningsnämndens verksamheter för 2021 på totalt 8 400 tkr, vilket innebär att Bildningsnämnden behöver anpassa sin verksamhet med ca 3 000 tkr under 2022.

De styrande partierna ger därför Bildningsnämnden i uppdrag att se över och anpassa verksamheten utifrån verklig volym av barn och elever.

Tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden

Rambudgeten för nämnderna lämnas oförändrad.

De styrande partierna vill understryka att det överskott som tekniska nämnden gick med 2020 är något som nämnden behöver se över. En stor del av detta berodde på uteblivna åtgärder till följd av Coronapandemin, vilket ingen kunde råda över. En budget i balans innebär emellertid inte bara att inte gå över budget utan också att inte hamna för långt ifrån det budgeterade beloppet.

De styrande partierna ser även ett behov av att tidplaner, kalkyler och riskanalyser inom nämnderna behöver förfinas för att verksamheten ska kunna arbeta mer riktat och göra satsningar som krävs vid rätt tidpunkt.

Övriga satsningar

Effektiviseringsprojekt

Framtidens demografi går mot att vi får allt fler äldre och även till viss del yngre i förhållande till den förvärvsarbetande delen av befolkningen. För att kommuner ska kunna möta dessa förändringar krävs ökade resurser, både i form av personal och pengar. Det krävs också att verksamheterna fungerar så effektivt som möjligt så att vi kan nå så hög kvalitet vi bara kan med de resurser vi har att tillgå. Att bli effektiv innebär inte att vi ska dra ner något utan att vi ska kunna höja kvaliteten inom vissa områden för samma pengar, genomföra verksamhet för samma pengar till fler personer och/eller minska våra kostnader för lika många personer i verksamheten utan att kvaliteten påverkas. Detta kräver att kommunen satsar på goda exempel, pröva nya grepp, vågar pröva nytt och jobba för att lyfta fram lyckosamma lösningar.

De styrande partierna tillför denna budget **2 700 tkr** för att möjliggöra detta arbete i kommunen.

Satsningen är tillfällig men vi tror att den kan möjliggöra goda effekter som påverkar framtida budget positivt. Medlen ska kunna komma alla nämnder till del och De styrande partierna ser även att detta kan fungera som en motivation till nämnderna att intensifiera arbetet i att effektivisera sin verksamhet.

Utökade utvecklingsmedel

De styrande partierna väljer att utöka KS utvecklingsmedel med **1 000 tkr** för 2022. Utvecklingsmedlen under KS är en viktig post för att kunna genomföra satsningar av mindre karaktär som uppkommer under budgetåret och som bidrar till att utveckla vår kommun och verksamhet.

Miljöstrateg

Herrljunga kommun har höga ambitioner att vara en hållbar kommun, inte minst miljömässigt hållbart. Att arbeta aktivt med hållbarhet och miljö är dessutom en viktig satsning för att som kommun marknadsföra sig, och visa att vi som kommun prioriterar detta arbete. Vi vet att många, inte minst i den förvärvsarbetande åldern, prioriterar klimatfrågan och detta kan även påverka valet av kommun när det gäller att bosätta sig. Därför är det viktigt även ur aspekten att Herrljunga kommun ska växa att vi satsar på vårt miljöarbete. De styrande partierna möjliggör de långsiktiga målen om att vara en hållbar kommun genom att satsa på en miljöstrategisk funktion. Totalt omfattar satsningen **340 tkr**.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordf.

Jessica Pehrson (C)
Kommunstyrelsens 1: vice ordf.

SN § 107

DNR SN 4/2021 7706

Budget och verksamhetsplan 2022 för socialnämnden**Sammanfattning**

Socialnämnden tilldelades 215 233 tkr för att bedriva verksamhet år 2022 i kommunfullmäktiges beslut i juni 2021. Utifrån den tilldelade ramen har socialnämnden tvingats inta en stram budgethållning och genomföra effektiviseringar inom verksamheterna. Nedbruten budget på verksamhetsnivå presenteras på nämndens sammanträde den 23 november.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-10
Budget och verksamhetsplan 2022 för socialnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Budget och verksamhetsplan 2021 godkänns och lämnas vidare till kommunfullmäktige.

Ordföranden föreslår en ändring (1) i form av att 2021 byts ut mot 2022 i beslutsformuleringen.

Ordförandens föreslår en ändring (2) i form av att ordet "besparingar" byts ut mot "effektiviseringskrav" på sidan 7 i budgetdokumentet.

Ordföranden föreslår en ändring (3) i form av att ordet "besparingar" byts ut mot "effektiviseringar" på sidan 9 i budgetdokumentet.

Magnus Lennartsson (M) föreslår att ärendet återremitteras.

Magnus Lennartsson (M) föreslår en ändring (4) i form av att orden "Heltid som norm" i dokumentet kompletteras med "med deltid som möjlighet" där det saknas.

Magnus Lennartsson (M) föreslår en ändring (5) i form av att stryka den sista delen av meningen på sida 7 som lyder "under åren 2022 och 2023 som behöver genomföras på ett patientsäkert sätt".

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag och finner att så sker.

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om ordförandens ändringsförslag 1 antas och finner att så sker.

Fortsättning SN § 107

Ordföranden ställer ordförandens ändringsförslag 2 mot Magnus Lennartssons (M) ändringsförslag 5 och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Ordföranden frågar om ordförandens ändringsförslag 3 antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Magnus Lennartssons (M) ändringsförslag 4 antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Budget och verksamhetsplan 2022 godkänns och lämnas vidare till kommunfullmäktige (bilaga 1, SN § 107/2021-09-28).

Reservation

Magnus Lennartsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: 4/2021 7706
FASTSTÄLLD/INSTANS: 2021-09-28
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2021-09-10
GILTIG TILL: 2021-12-31
DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2022

Socialnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Värthkraft 10 000

KL

Innehåll

Innehåll	1
Ansvar och uppdrag	2
Organisationsskiss	3
.....	3
Verksamhetsbeskrivning	4
Vad händer i verksamheten under 2022?	6
Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram	9
Mål.....	10
Ekonomi	11
Budgetförutsättningar	11
Drift	12
Investeringar	13

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De viktigaste lagstiftningarna är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (PSL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Föräldrabalken (FB)
- Färdtjänstlagen
- Alkohollagen.

Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning och verkställighet inom;

- Äldreomsorg
- Personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg

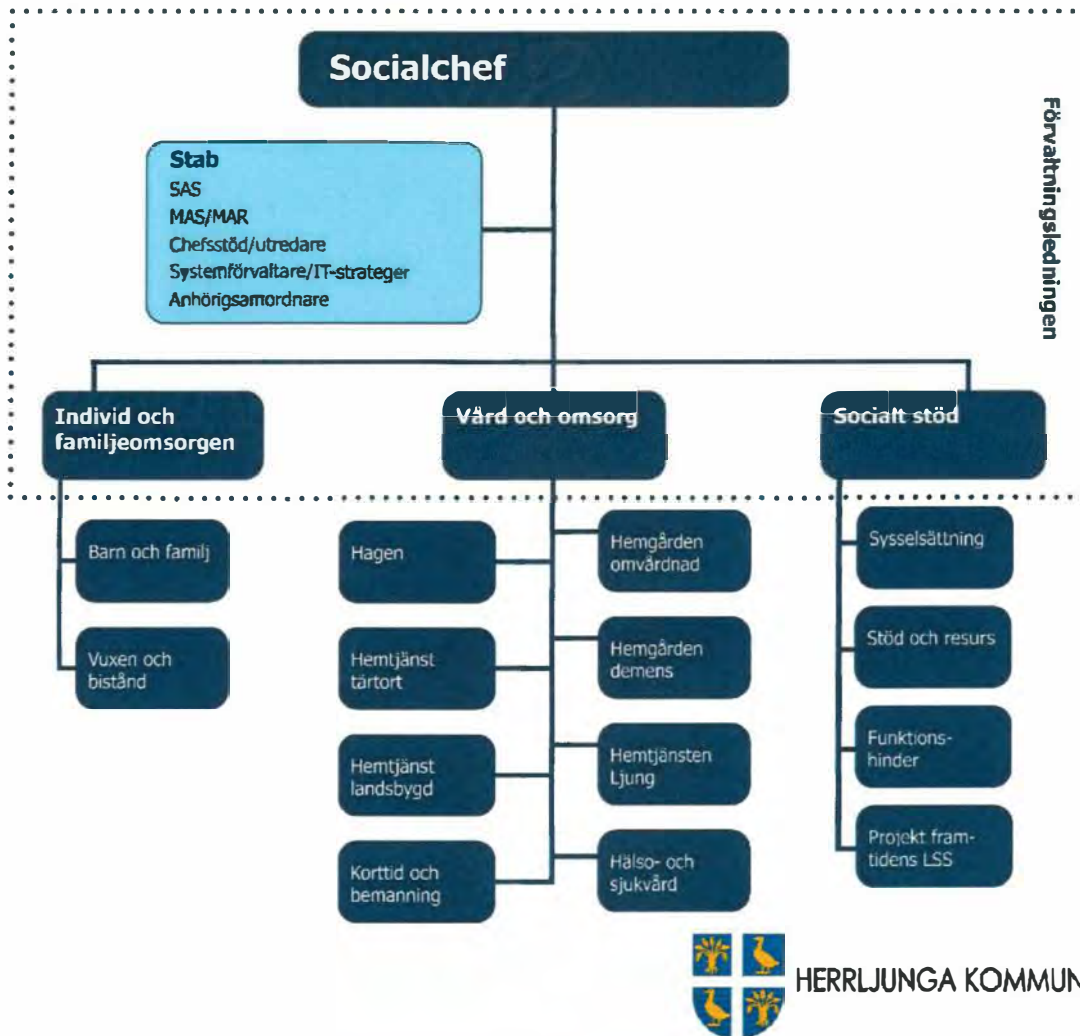
Socialnämnden skall också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen.

Socialtjänsten skall med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Organisationskiss

Socialförvaltningen

FK

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen skall leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas. I förvaltningsledningen finns socialchef, tre verksamhetschefer (Individ och familjeomsorg, Vård och omsorg samt Socialt stöd) och staben (MAS/MAR, SAS, chefstöd, systemansvarig/IT-strateg, anhörigsamordnare).

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Verksamheten är delad i två enheter; Barn- och familjeenheten och Vuxen- och biståndsenheten. Verksamhetens uppdrag är att ta emot ansökningar och orosanmälningar från våra kommuninvånare, att utreda, fatta beslut och följa upp beviljade insatser. Verksamheten möter kommuninvånare i alla åldrar.

Vuxen- och biståndsenheten

Enheten handlägger ärenden som rör personer över 18 år. Enheten är indelad i fyra funktioner; bistånd, missbruk/våld, försörjningsstöd och administration.

Bistånd - möter personer med funktionsvariation, psykisk funktionsnedsättning och äldre personer som har behov av stöd i sin livsföring. Handläggarna utreder behoven enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Missbruk/våld - möter personer som ansöker om stöd och hjälp för missbruksproblematik eller för våldsproblematik. Ett ärende kan också initieras genom en orosanmälan om missbruk eller våldsutsatthet. Här handläggs förutom ärenden enligt SoL också ärenden enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Försörjningsstöd – möter personer som ansöker om försörjningsstöd. Uppdraget är tvådelat; dels utreds rätten till ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) och dels utreds eventuella behov av stöd och samordning i syfte att den sökande ska bli självförsörjande. Integrationsuppdraget kring flyktingar, Budget- och skuldrådgivning, dödsbohandläggning, färdtjänsthandläggning, avgiftshandläggning samt förvaltningsövergripande fakturahantering och administration ingår också i Vuxen och biståndsenheten.

Barn- och familjeenheten

Barn- och familjeenheten handlägger ärenden som rör barn 0-18 (20 i vissa fall) år. Enheten är indelad i fyra funktioner; socialsekreterare barn/utredare, barnsekreterare, familjehemssekreterare och ett behandlingsteam.

Socialsekreterare barn/utredare – möter barn, unga i åldrarna 0-20 år och deras familjer efter inkommen ansökan eller orosanmälan rörande misstanke om att barn far illa. Stöd till barnet, den unge eller till föräldrarna kan efter utredning beviljas enligt SoL. Vid stor oro för att barn far illa och när samtycke inte finns handläggs också ärenden enligt Lagen om vård av unga (LVU).

Barnsekreterare – möter barn som har beviljats bistånd i form familjehem. Uppdraget är att följa upp insatsen och stödja barnet under placeringstiden. Även stödet till vårdnadshavarna och umgängesplanering utifrån barnets bästa och barnets behov ingår i uppdraget.

Familjehemssekreterare – rekryterar nya familjehem, möter och utbildar, handleder och följer upp de familjehem som får uppdrag av socialnämnden.

Behandlingsteamet – möter barn, unga, vuxna och familjer i olika konstellationer och verkställer biståndsbedömda öppna insatser, insatser i egen regi enligt SoL. Teamet erbjuder stöd- och motivationssamtal, familjebehandling, missbruksbehandling och stöd vid våldsutsatthet. I behandlingsteamet finns också en tjänst som till 50% är förlagd på Familjecentralen.

Våld i nära relationsgruppen (VIN-gruppen) är en verksamhetsövergripande grupp som har en utökad kompetens i ärenden som rör våld i nära relation. Gruppens medlemmar har både en konsultativ och en operativ roll.

Förutom ovan nämnda lagar så handläggs till exempel ärenden enligt eller i samverkan med andra myndigheter enligt Föräldrabalken (FB), Lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterske/rehab insatser och hjälpmedel) dagverksamhet för personer med minnesproblematik, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behovet inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om plats på särskilt boende. Det är socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet

Verksamheten är indelad på fyra områden: hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård samt korttid och bemanning. Enheterna leds av åtta enhetschefer, samt en biträdande enhetschef inom hälso- och sjukvård. Geografiskt ligger enheterna i Herrljunga och Ljung.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i tre enhetschefsområden; sysselsättning, funktionshinderenhet samt stöd och resurs och om erforderliga beslut om samverkan fattas, eventuellt en till funktionshinderenhet.

Inom funktionshinderenheten verkställs insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) samt till viss del även insatser enl socialtjänstlagen (SoL). Insatserna inom LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Funktionshinderenheten verkställer insatserna, bostad med särskild service gruppboendestad, personlig assistans, korttidstillsyn, ledsagar- avlösarservice samt att socialt stöd tar över verkställigheten för insatserna de externa LSS insatserna gruppboendestad, korttidsvistelse för barn, internat (både Sol och LSS), daglig verksamhet samt boende enl Sol, socialpsykiatri.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten, daglig verksamhet samt tvätten. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att främja enskildas möjligheter till egen försörjning. Uppdraget för daglig verksamhet är att erbjuda meningsfull sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Tvättenheten handhar den kommunala tvätten av både arbetskläder samt tvätt från de båda särskilda boendena.

Inom enheten stöd och resurs verkställs insatser både inom Socialtjänstlagen (SoL) men även inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatser utifrån SoL är boendestöd samt kontaktpersoner som kan vara både SoL beslut eller LSS beslut. Insatser utifrån LSS är bostad med särskild service i form av serviceboendestad. Stöd och resurs verkställer även boendestödsbeslut för nyanlända som en del i kommunens integrationsuppdrag.

Del av kommunens praktiska mottagande för nyanlända är också placerad under både sysselsättningsenheten samt stöd och resurs. Enheterna delar på uppdraget avseende praktisk mottagning och integration av målgruppen vuxna och barnfamiljer.

Vad händer i verksamheten under 2022?

Nämnd och förvaltningsledning

Likt 2021 kommer fortsatt arbete ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab. Detta är fortfarande en grupp som behöver arbeta sig samman. Det strategiska arbetet kommer att få ett fortsatt stort fokus under 2022. Det finns behov att i förvaltningen att ta fram strategiska planer för verksamheten på både kort och lång sikt utifrån kommande behov hos kommuninvånarna för att kunna föreslå och leda verksamheten rätt. Under 2021 har ett omfattande arbete med fokus på kvalitet inletts detta kommer att fortsätta under 2022. Nya mål har tagits fram under 2021 och kopplat till dessa har socialnämnden beslutat om målkriterier. Förvaltningens verksamheter har arbetat med aktiviteter för att nå upp till målen. Under 2022 kommer fortsatt fokus finnas på målfyllnad och analys av målkriteriernas hjälpsamhet att mäta om förvaltningen är på rätt väg.

Utveckling av verksamheten med digitala lösningar är en förutsättning för att klara framtidens omsorg. För att kunna utreda, planera och genomföra flertalet projekt inom digitalisering har ytterligare en systemadministratör/IT-strateg anställts. Under 2022 aviseras att framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) kommer att implementeras i kommunen. Systemet kommer att ersätta nuvarande SAMSA och är ett system för säkervårdinformatons överföring mellan två huvudmän.

Under hösten 2021 kommer en ny roll att införas i förvaltningen, anhörigsamordnare, förhoppningen är att detta skall bli en kvalitetsökning för kommuninvånarna och arbetet kommer att utvecklas under 2022.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta bästa organisering, samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2022. Ett led i detta är att Socialt stöd från 2022 kommer att hantera all verkställighet som rör LSS och Socialpsykiatri detta har till viss del hanterats av IFO:s biståndshandläggare. Syftet är att skapa en sammanhållen verkställighet som därmed kan fatta strategiska beslut för målgruppen. Överflytten av verkställighet från IFO kommer att medföra att Socialt stöd går in i 2022 med ett ganska stort budgetunderskott för främst externa placeringar enligt LSS. Fokus kommer att ligga på att försöka hitta andra lösningar på hemmaplan i Herrljunga.

Individ och familjeomsorg

Under andra halvåret 2022 har IFO flyttat till nya och större lokaler. De nya lokalerna är en viktig del i arbetet med att skapa goda förutsättningar för en god arbetsmiljö och för ökad intern samverkan då alla medarbetare nu är samlokaliserade. Även möjligheten att erbjuda en miljö som främjar arbetet med enskilda har förbättrats då de nya lokalerna erbjuder mer anpassade och öppnare mottagningsutrymmen.

Stabilitet i personalgrupperna och arbete med att skapa strukturer som stärker och underlättar verksamhetens möjligheter till att leverera en verksamhet som lever upp till våra framtagna ledord; Tillit, Trygghet, Tillgänglighet och Transparens har varit vårt fokus under 2021. Det arbetet kommer fortsatt vara ett tydligt fokus under 2022.

Vårt 2-åriga projekt, Framtidsresan, har under 2021 tagit fram underlag för hur personalomsättning, antal aktuella ärenden, antal placeringar mm har sett ut några år tillbaka i tiden. Det underlaget möjliggör nu för verksamheten att fortsätta sitt utvecklingsarbete när det gäller arbetsmetoder kvalitetsarbete i enskilda ärenden. Genom systematisk uppföljning av olika statistiska underlag kan enheterna också lära känna sina verksamheter i siffror. Det i sin tur ger goda förutsättningar att ta fram väl underbyggda analyser och bedömningar för att sedan kunna sätta in rätt resurser och kompetens i rätt skedde.

Inom ramen för projektet har verksamheten också implementerat en tydlig metod för systematisk

Ärende 5

Bilaga 1, SN § 107/2021-09-28

uppföljning när det gäller arbetsbelastning med fokus på medarbetarna på barn- och familj. Det uppdraget kommer att fortgå under hösten 2021 och under första halvåret 2022.

Under 2021 har IFO skapat ett sammanhållet behandlingsteam och utökat våra behandlingsresurser med ytterligare en tjänst. Målet med denna organisationsförändring och utökade satsning är att inom verksamheten skapa möjligheter att utveckla tydliga och kvalitativa insatser som alternativ till externa placeringar. Utvecklingen av behandlingsteamet som gemensam resurs och behandlingsteamets olika insatser kommer att fortgå under hela 2022.

Arbetet med att kvalitetssäkra våra beslut inom äldreomsorgen med fokus på biståndsbeslut i form av hemtjänst kommer att intensifieras under 2022. Utgångspunkten i det fortsatta arbetet med frågan kommer att vara det underlag som tas fram under den externa granskningen av Ensolution hösten 2021. Arbetet med att öka tillgången till och användandet av kameratillsyn istället för fysiska tillsynsbesök nattetid, där det är möjligt, är fortsatt ett prioriterat område och arbetet med att skapa en ökad samverkan mellan Vuxen- och biståndsenheten och de verkställande enheterna inom framförallt hemtjänst och korttidsboendet kommer fortgå under hela 2022.

På gång/övergripande fokusområde för IFO 2022:

- Systematiskt kvalitetsarbete och avvikelshantering
- Målarbete och interna strukturer för kommunikation och transparens.
- Kvalitetssäkra och utveckla digitala tjänster och digital tillgänglighet
- Intern och extern samverkan
- Fortsatt utveckling av kvalitativa insatser i egen regi - Behandlingsteamet
- Arbetsbelastningen och rätt resurser utifrån behov.
- Översyn/granskning ÄO/hemtjänst – analys och aktiviteter utifrån framtaget underlag, genomförs av Ensolution

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under 2020 med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger. Fokus ska i höst ligga på kvalitet, analys av resultat. En plan för det fortsatta arbetet 2021/2022 håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

På Hemgården har caféets lokaler rustats upp för att användas för aktiviteter/studiecirklar i mindre grupper. Uterummen både på Hagen och Hemgården nyttjas i stor utsträckning då även det finns möjlighet till både kyla och värme. Utomhusmiljön har också gjort att man har möjlighet att använda utomhusköken och grillmöjligheter.

Arbetet med heltid som norm med deltid som möjlighet fortsätter att införas på enheterna. Samverkan mellan hemtjänstenheterna, särskilt boende samt nattorganisationen arbetar nu över gränserna i så kallade samplaneringsområden. Detta som ett steg i heltid som norm med deltid som möjlighet då resursspass planeras ut effektivt i verksamheten. Detta medför att antalet timvikarier minskar.

Öka kunskapen hos enhetscheferna kring schemaläggning, planering och optimering pågår med olika utbildningsinsatser.

Genomlysning av hemtjänsten kommer ske under hösten på grund av de höga kostnaderna för hemtjänst. Sista åren har en ökning skett trots att antalet hemtjänsttimmar minskat och förvaltningen behöver få en analys att arbeta vidare med för att kunna minska kostnaderna då hemtjänsten har effektiviseringskrav

Ärende 5

Bilaga 1, SN § 107/2021-09-28

under 2022 och 2023 som behöver genomföras på ett patientsäkert sätt.

På gång inom verksamhetsområdet;

- Genomlysning av hemtjänsten kommer ske med start hösten 2021, med hjälp från Ensolution.
- Värdegrundsarbete fortsätter under 2022
- Äldreomsorgsplan kommer att påbörjas under hösten 2021 för att slutföras under 2022 (strategisk plan för upp till 10 år framåt i tiden)
- Ökat arbete kring att analysera resultat och avvikelser samt hitta gemensamma åtgärder.
- Äldreomsorgslyftet – för omvårdnadspersonal med start i augusti/september 2021. Det är både grundutbildning till undersköterska samt till specialistundersköterska. Inom ramen ligger även utbildning av en sjuksköterska till distriktsköterska
- Hotellås - införs i första etappen under hösten 2021 på Hagen och planering pågår för Hemgården
- Förstudie pågår hösten 2021 kring användningen av Hemgårdens lokaler, här inkluderas även en prognos av framtidens behov av somatiska platser
- Nyckelfria lås inom hemtjänsten – de återstående, upphandlade låsen kommer monteras under hösten 2021 och under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras
- FVM framtidens vårdinformationsmiljö är på intågande, men försening har skett på grund av att Cerner (leverantören) inte haft koll på GDPR lagstiftningen.
- TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten kommer att införas under hösten 2021
- AppVa/MCSS –digitala signeringslistor är införda och vissa uppdateringar sker efter sommaren. Under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras.
- Digitala läkemedelsskåp i ordinärt boende kommer installeras under hösten 2021.
- Samordnade individuella planer (SIP) implementering kommer att arbetas med i verksamheten.
- Utbildning av chefer samt omvårdnadspersonal i BPSD samt Senior Alert. Svårigheter har varit att få igång utvecklingsarbetet då samtliga utbildningar varit inställda under hösten 2020 och våren 2021.
- Starta upp med teammöten på samtliga enheter där även Senior Alert och BPSD kommer vara en viktig del.
- Nytt demenscentra – anbudstiden löper ut under augusti/september 2021
- Fortsatt arbete med LOV inom Hemtjänst under 2022.

Socialt stöd

Socialt stöd kommer under 2022 arbeta med ”Framtidens LSS. Utveckla LSS insatserna på hemmaplan för att möta det utökade behovet. Driva arbetet med att starta upp en egen korttidsverksamhet för barn inom LSS samt utveckla insatsen korttidstillsyn. Samtliga enheter kommer fortsätta implementera heltid som norm med deltid som möjlighet och förbättra samplaneringen. Ett arbete med att utveckla ett team med stödpedagoger kommer fortsätta att formas under 2022. Daglig verksamhet, och boendena bostad med särskild service har sedan tidigare och kommer att anställa stödpedagoger så att respektive enhet har den kompetensen för att utveckla och kvalitetssäkra metoder och arbetssätt inom målgruppen. Samverkan och kvalitetssäkring kommer stå i fokus.

Stöd och resurs kommer fortsätta arbetet med att utveckla kvalitén att lära känna sin enhet både i verkligt behov men även i siffror för att kunna göra träffande analyser och sätta in rätt resurser och kompetens. Medarbetarna kommer få kompetensutveckling för att på bästa sätt kunna möta de behov som finns i verksamheterna.

Sysselsättningsenheten har under 2021 arbetat fram aktiviteter för måluppfyllelse som kommer att ta mer fart under 2022 då chefskollegor är på plats. Driva utveckling och förbättringar på enheterna kommer stå i fokus får att använda kommunens resurser på effektivaste sätt. Ett fortsatt arbete med att utvärdera och utveckla den kommunala tvätt enheten som togs över vid årsskiftet 2021 för att kunna möta det behov som förvaltningen och kommunen har.

Daglig verksamhet kommer att även att få nya lokaler under utgången av 2022. Ett arbete för att hitta och skapa ändamålsenliga lokaler har påbörjats under 2021 i och med att nuvarande lokaler inte finns tillgängliga vid ombyggnationen av det nya demenscentrat. Daglig verksamhet utvecklar även de metoder och arbetssätt som används idag inom verksamheten och en stödpedagog anställdes och började i september 2021.

Enheterna inom socialt stöd kommer delvis att omorganiseras för att på bästa sätt hitta samhörighet både vad det gäller personalsammansättningar och kompetenser för att möte behoven på bästa sätt.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

Förvaltningen gör två större omorganisationer utifrån förändrad budgetram 2022, dels inom vård och omsorg gällande hemtjänsten samt inom socialt stöd, framtidens LSS.

Förändringar kommer att ske inom hemtjänsten utefter vad genomlysningen visar hösten 2021. Effektiviseringar kommer att bli nödvändiga för att hämta hem ramminskningen men också för att få en mer rimlig kostnad för hemtjänsten.

Socialt stöd kommer under 2022 få budgetram för att kunna tillsätta en ny enhetschef/projektledare. Tjänsten blir tvådelad: ett enhetschefsuppdrag som initialt kommer omfatta ansvar för insatserna korttidstillsyn, avlösar- samt ledsagarservice som då flyttas över från nuvarande funktionshinderenhet samt en projektledarroll som kommer mynna ut i enhetschefsuppdrag när projektet är klart och en implementering sker. Projektet "Framtidens LSS" är på väg att utvecklas och förvaltningen behöver genomföra en, kartläggning, analys och planering av kommunens behov av LSS insatser nu och framåt. Ett arbete med behovsanalyser av LSS insatser en kartläggning av nuläge, identifiera behoven vilka typer av insatser kommer kommunen behöva rusta sig för och en planering för implementering av resultatet. Projektledaren kommer b la att följa det metodstöd som SKR tagit fram som en hjälp för kommuner att planera för dels boenden men även andra insatser inom LSS.

Mål

De övergripande målen för 2022 är desamma som för 2021. Målet avseende respektive mätetal/målindikator för 2022 presenteras på nämnden den 23:e november.

Socialnämndens mål 2021-2023

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.	En välkomnande och attraktiv kommun Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid. du är i centrum!	En utvecklande kommun Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande
Nämndsmål	<p>1. Socialförvaltningen ska eftersträva resurs-effektivitet i de insatser som erbjuds. genom att utveckla och stärka samverkan</p> <p>2. Socialförvaltningen ska utveckla/förstärka det förebyggande arbetet och tidiga insatser samt bidra till medborgarnas möjlighet till aktivt liv och god hälsa.</p>	<p>3. Socialförvaltningen ska skapa förutsättningar för att vara en god och attraktiv arbetsgivare.</p> <p>4. Socialförvaltningen ska vara förtroendeskapande och verka för ökad trygghet, jämlikhet och rättssäkerhet</p>	<p>5. Socialförvaltningen ska arbeta aktivt och strategiskt med hjälp av digitala lösningar/ny teknik och utvecklande arbetsätt för att skapa nytta för välfärden, medborgare och medarbetare.</p>

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2021	-	Lönerevideringen för 2021 är inte utförd ännu.
Förändring kapitalkostnader	-14	
Politiska prioriteringar 2021 "tillfällig"	-2 033	"Återbetalning" av 2021 års lån av demografimedel
Politiska prioriteringar 2022	2 420	Permanent ramhöjningar (se tabellen nedan)
Prisuppräknig	902	Extern och intern prisuppräknig
Volymförändringar	2 872	Demografiförändring
Nationella beslut	38	
Ramväxlingar		
Totalt	4 185	

Speciellt för budget och verksamhetsplanen 2022 är att socialnämnden har tilldelats permanenta ramhöjningar enligt nedan.

Politiska prioriteringar 2022	Summa (tkr)
Utökade resurser för placeringar Individ och Familjeomsorgen	1 500
Finansiering för minskat heltidsmått kommunal, nattarbete	620
Utökad budget för tillkommande personligt assistansärende	1 200
Satsning på boendestöd	500
Utökad budget för servicebostad LSS	500
Satsning på anhörigsamordnare	500
Tillkommande medel totalt	4 820
Effektivisering av hemtjänst	-2 400
Utökad ram	2 420

Ärende 5

Bilaga 1, SN § 107/2021-09-28

Drift

I budgetförslaget från KS/KF finns ingen ramtilldelning gällande åren 2023-2024. Dessa finns därför inte med här.

Fördelning per verksamhet kommer att finnas med i budget och verksamhetsplanen som går upp i nämnden i november.

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT	Bokslut	Budget	Prognos	Budget
Belopp netto (tkr)	2020	2021	2021	2022
Nämnd	511	559	559	559
Förvaltningsledning	11 575	11 811	10 543	13 178
Individ och familjeomsorg	51 358	43 621	46 448	38 112
Vård och omsorg	126 316	124 661	125 627	121 906
Socialt stöd	30 367	30 670	32 946	41 479
Summa	220 127	211 322	216 123	215 233
Kommunbidrag	212 115	211 322		215 233
Resultat	-8 012	0	0	0

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Budgetmedel har fördelats om inom förvaltningen för att tillgodose ökade och minskade behov inom de olika verksamhetsområdena. Fördelningen kan komma att justeras ytterligare under hösten utifall att behoven inom förvaltningen förändras.

Ansvar för verkställigheten vad gäller extern LSS och socialpsykiatri kommer att flyttas organisatoriskt från Individ och familjeomsorg till socialt stöd från och med januari 2022.

Investeringar

Investeringsbudget antagen av KF juni 2021.

Belopp netto (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Förstudie Hagen demenscentra	133			500	500	500
Renovering Hemgården	0			500	500	500
Hagen ombyggnation samt nybyggnation	65	10 000	10 000	60 000	50 000	
S:a investeringar gm TN	198	10 000	10 000	61 000	51 000	1 000
Inventarier	521	500	500	500	500	500
Hemgården larm	160	100	100			
Hjälpmedel	160	200	200	200	200	200
Hotellås	13	687	687			
Infrastruktur IT	199	200	200	200	200	200
Förstudie ombyggnad Hemgården		200	200			
Inventarier Hagen				200	500	
Inventarier Hemgården					500	500
Inventarier flytt dagträff/hemtjänst				300		
Förstudie framtidens LSS och socialpsykiatri				200		
Inventarier tvättenheten *						200
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik säbo				600		
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV					150	150
Upphandling nytt verksamhetssystem				1 000		
S:a investeringar egna	1 052	1 887	1 887	3 200	2 050	1 750
TOTALA INVESTERINGAR	1 250	11 887	11 887	64 200	53 050	2 750

*Under 2021 finns det 280 tkr i investeringsmedel för tvättmaskiner och torktumlare. Dessa medel ligger fortsatt under tekniska nämnden i och med att Tvättenheten flyttades från tekniska nämnden till socialnämnden, efter att 2021 års budget och verksamhetsplan var beslutad.

Inventarier

Investeringen innebär inköp av inventarier i form av kontors-, konferens – och verksamhetsmöbler.

Hjälpmedel

Löpande utbyte av diverse hjälpmedel med längre livslängd där vi inte ser någon snabbare utveckling av nya/bättre produkter, tex. EVA stöd, madrasser och vårdängar.

Infrastruktur IT

IT-infrastrukturen inom socialnämndens lokaler ansvarar socialnämnden för. Detta avser sådant som kabeldragningar, accesspunkter, projektorer mm.

Inventarier Hagen

I samband med nya avdelningar på Hagen behöver inköp göras av allt som behövs på en avdelning. Denna investering är beslutad sedan tidigare och förskjuts framåt i samma takt som tidplanen för om- och nybyggnationen av Hagen skjuts fram.

Inventarier flytt dagträff/hemtjänst

Flytt av dagträff samt Hemtjänst från Ljung till Herrljunga skapar behov av ny inredning, för att anpassa verksamheten efter de nya lokalerna. Denna investering är beslutad sedan tidigare och förskjuts framåt i samma takt som tidplanen för om- och nybyggnationen av Hagen skjuts fram.

Förstudie framtidens LSS och socialpsykiatri

En förstudie behöver genomföras för att identifiera hur Herrljunga kommuns verksamhet inom LSS och socialpsykiatri ska se ut framåt. Vilka behov finns, och hur ska dessa mötas?

Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik Säbo

Låsbara läkemedel- och värdeskåp med digital teknik som möjliggör spårning. Inköp av 90 skåp till särskilt boende samt installation.

Upphandling nytt verksamhetssystem

Upphandling och implementering av nytt verksamhetssystem. Upphandlingen kommer att startas upp redan under 2021, men implementeringen kommer att ske under 2022.

BMN § 41

B 9/2021 306

Budget och verksamhetsplan 2022 för bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper ska styrelse och nämnder innevarande år besluta hur nästkommande årsverksamhet ska genomföras utifrån det beslut kommunfullmäktige har fattat.

Bygg- och miljönämnden har för år 2022 tilldelats en driftbudget för 2022 på 15 045 tkr samt en investeringsbudget på 400 tkr. 2021 års mål och måldata indikationer föreslås oförändrade till 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-14

Budget och verksamhetsplan 2022 för bygg- och miljönämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna budget och verksamhetsplan 2022 för bygg- och miljönämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna budget och verksamhetsplan 2022 för bygg- och miljönämnden (bilaga 1, BMN § 41/2021-10-06).

Expedieras till
För kännedom till

Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: B 2021-09
FASTSTÄLLD/INSTANS: 2021-10-06
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL: 2021-12-31
DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2022

Bygg- och miljönämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Växtkraft 10 000

JS M

Innehåll

Innehåll.....	1
Ansvar och uppdrag	2
Organisationsskiss	2
Verksamhetsbeskrivning	3
Vad händer i verksamheten under 2022?	5
Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram	6
Mål	8
En hållbar och inkluderande kommun.....	8
En välkomnande och attraktiv kommun.....	10
En utvecklande kommun	11
Ekonomi.....	12
Budgetförutsättningar	12
Drift	12
Investeringar.....	13

SP M

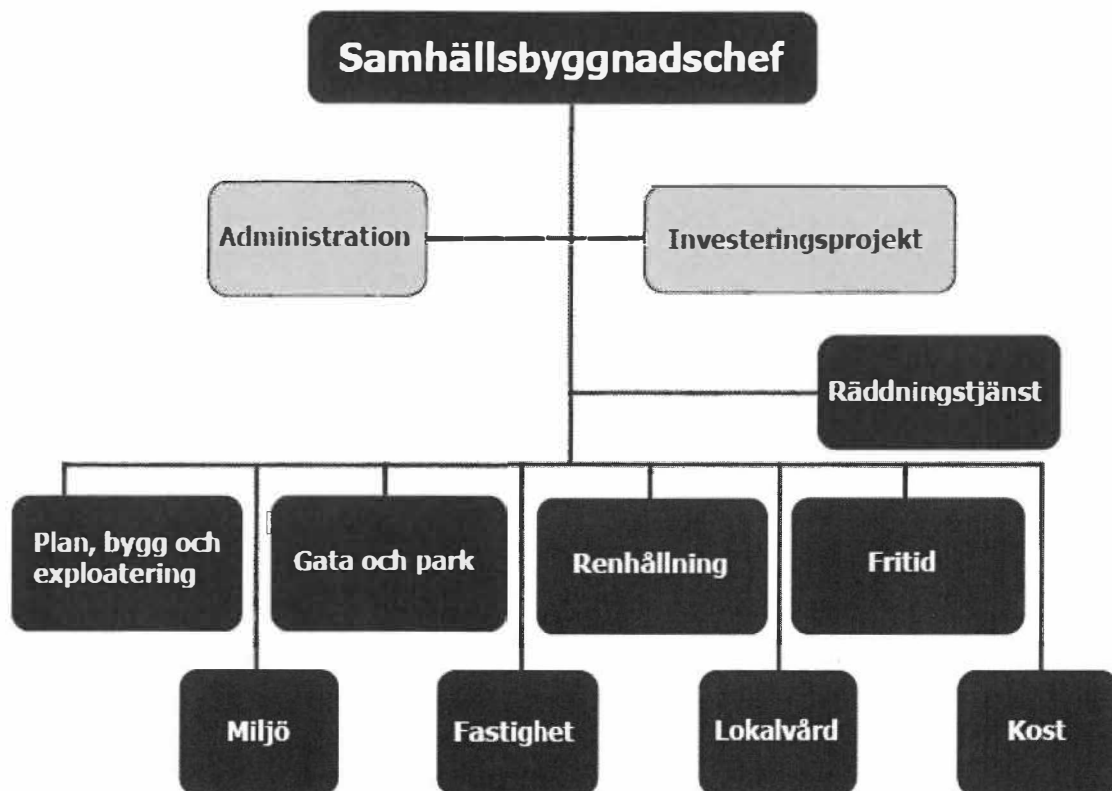
Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Organisationsskiss

Samhällsbyggnadsförvaltningen

JY M

Verksamhetsbeskrivning

Nämndenhet

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion.

Miljöenhet

Miljöenheten har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar ett antal delområden; små avlopp, miljöskydd, hälsoskydd, lantbruk, livsmedel, naturvård, renhållning och klagomål. Förutom tillsynsansvaret har enheten också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Det största arbetsområdet för miljöenheten är tillsyn och uppföljning av små avloppsanläggningar. Ambitionen är att alla små avlopp ska få ett tillsynsbesök vart tionde år. Enheten har arbetat aktivt med tillsyn av små avlopp sedan 2010 och har nu besökt alla anläggningar vid minst ett tillfälle. Just nu består arbetet till stor del av att handlägga ansökningar om nyanläggning av avloppsanläggning i fall där den gamla anläggningen varit undermålig. Att skicka påminnelser och följa upp tidigare kontrollerade anläggningar som visat sig vara undermåliga är också ett stort arbetsområde.

Området miljöskydd innebär tillsyn av efterlevnad av miljöbalken vid industriföretag, tankstationer, avloppsreningsverk, värmeverk m. fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Hälsoskyddstillsyn utförs på bl.a. skolor, förskolor, simhall, fotvårdare, tatuerare, solarier, hyresbostäder m fl. På lantbruk utförs tillsyn med avseende på bland annat gödselspridning, gödsellagring och användning av växtskyddsmedel. Miljöenheten handlägger också ansökningar och anmälningar inom miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk.

Inom livsmedelskontrollen ingår kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen på bland annat restauranger, skolkök, dagligvaruhandel. Enheten handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter.

Några av miljöenhetens mindre områden är naturvård och renhållning. Inom naturvård utför miljöenheten provtagning på badvattenkvalitén i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i ett stort antal sjöar. Inom renhållning ingår handläggning av anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Klagomål är en ärendetyp som berör alla kontrollområden. Allmänheten eller andra aktörer lämnar regelbundet in klagomål eller tips till miljöenheten. Det gäller ärenden där man misstänker att det förekommer olägenhet enligt miljöbalken eller livsmedelshygieniska brister. Dessa ärenden är av väldigt varierande karaktär, men oftast handlar det om dumpning av avfall, fuktskadad bostad, skrotbilar, olämplig gödselspridning eller buller.

Plan- och byggenhet

Enhetens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Plan- och byggenheten verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen. En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglovsverksamheten är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år. Förutom byggande omfattar enhetens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

Inom enhetens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning. Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

Ansvar för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på plan- och byggenheten (GIS).

Herrljunga kommun har ett samarbete med sex andra kommuner för att kunna erbjuda energirådgivning till företag och privatpersoner inom kommunerna. Nuvarande avtal gäller 2021 – 2022. Inom energirådgivningen sker uppsökande verksamhet där i första hand företag med förmodad hög energiförbrukning och/eller fossiloljeeldning erbjuds ett kostnadsfritt energirådgivningsbesök. Rådgivning och besök hos organisationer och hushåll är också helt kostnadsfria. Energirådgivningen genomför även informationsträffar och andra typer av energiinformation. Energirådgivningen finansieras helt av ekonomiskt stöd från Energimyndigheten.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Räddningstjänsten ansvarar även för frågor om tillstånd för hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande, dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. En del i det förebyggande arbetet är att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lag. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Upprätthållande av beredskap i kommunen. Detta görs igenom att bemanna två brandstationer med totalt 1 insatsledare 2 styrkeledare 6 brandmän året runt.

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man genomfört och i skälighetsomfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts skall dokumenteras.

Räddningstjänsten ansvarar för prov av brandlarmanläggningar utifrån avtal med fastighetsenheten. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och lokala företag i kommunen.

Vad händer i verksamheten under 2022?

Nämndenhet

Från och med 2022 kommer nämnder och förvaltningar gällande samhällsbyggnad och myndighetsnämnd att träda i kraft. För att säkerställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta.

Miljöenhet

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010–2019. Under 2020 och 2021 har miljöenheten lagt fokus på att fortsätta att driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som har utsläpp av avloppsvatten från anläggningar som inte lever upp till miljöbalkens krav. Under 2022 är planen att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar kommer att börja om med de socknar som hade tillsyn under 2010, alltså Eggvena och Brättensby. Från och med år 2022 förväntas antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp minska drastiskt, då de flesta anläggningar vid den tidpunkten har åtgärdats.

Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa

problemet genom avtal med större kommuner. Miljöenheten jobbar aktivt med att få fram olika möjliga lösningar.

Miljöenheten har ett avtal med konsulter för arbete med förorenade områden. Avtalet sträcker sig från perioden 2019-03-01 t.o.m. 2022-03-01. Ett nytt avtal behöver komma på plats i början av 2022.

Under 2022 är målsättningen att fortsätta arbetet med att sätta fler e-tjänster och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP och digitalisering generellt.

Plan- och byggenhet

Antalet bygglov förväntas öka genom att ett flertal nya områden för villabyggnation samt flerbostadshus är under framtagande. Även nya industriområden planeras vilket gör att bygglov för denna typ av verksamheter också kan öka.

Detaljplanering kommer startas av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde. Planeringen är främst koncentrerad till Herrljunga tätort där det finns en ökad efterfrågan på kommunala tomter samt mark för exploatering av flerbostadshus.

Föreskrift om digitala detaljplaner införs. Föreskrifterna omfattar sådant som regleras i fjärde kapitlet i plan- och bygglagen (PBL) och kommer att gälla för detaljplaner som påbörjas efter 31 december 2021. Boverket har också beslutat om föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivningar som träder i kraft 1 januari 2022 och som blir bindande för detaljplaner som påbörjas efter 31 december 2021. Detta kommer innebära ett förändrat arbetssätt och kräva en del utbildningar.

GIS-systemet kommer utvecklas med nya tjänster för digital tomtreservation samt införandet av modulen fysisk planering.

Under 2022 är totalt 1300 energirådgivningstimmar i samarbetet budgeterade varav ca 200 timmar är budgeterade för Herrljunga kommun. I slutet av 2022 förväntas kommunerna få besked om hur Energimyndighetens fortsatta tilldelning av medel ska se ut.

Räddningstjänst

Fortsatt implementering av Gränslös räddningstjänst. 2 nya roller, Insatsledare och CSR (Chef och stabsresurs) ska utvecklas.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

I budgetprocessen för 2022 äskades extra medel för att få räddningstjänstens budget och därmed Bygg och miljönämndens budget i balans. Några extra medel tilldelades inte och därför måste förändringar ske för att undvika underskott 2022. Om det inte tilldelas extra medel så kommer verksamheten behöva spara in på dagtids personal. Konsekvens av att spara på en redan sårbar

organisation är att man kan behöva köpa tjänster externt, exempelvis tillsyn, utbildning och fordonsunderhåll. Att spara på den operativa organisationen skulle snabbt få arbetsmiljö konsekvenser. Räddningstjänsten lider redan idag av en utbildningsbrist som måste tas igen dom närmaste åren.

Inom miljö- och hälsoskyddsområdet har förvaltningen ett långtgående ansvar när det gäller att bedriva egeninitierad tillsyn på verksamheter. Anmälningsskyldiga verksamheter ingår i den kontroll som planeras för 2022, men på grund av begränsade resurser måste tillsyn av verksamheter som inte är anmälningsskyldiga prioriteras bort. Det handlar bland annat om mindre industrier, lantbruk med färre än 100 djurenheter, solarier och hyresvärdar.

JY M

Mål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Vara resurseffektiva och agera hållbart vid inköp och förvaltande.

Vi ska utveckla och implementera rutiner i organisationen för att vid varje givet tillfälle avväga om återbruk kan komma ifråga gällande om befintliga möbler, inventarier och utrustning skall ersättas eller avvecklas. Vi skall skapa kanaler för försäljning eller annan nytta av utranterat material.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal återanvända förbrukningsinventarier (st)	-	0	0	3

Främja hållbara och säkra verksamheter, både interna och externa

Vi ska utföra tillsyn enligt bland annat miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om skydd mot olyckor. Tillsynen ska hålla en godtagbar nivå, både när det gäller kvalitet (inriktas på de områden där nyttan är som störst och eventuella avvikelser ska leda fram till rättssäkra beslut som i praktiken ger en reell nytta) och kvantitet (mängden kontroller ska motsvara tillsynsplanen).

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal kontroller jämfört med planerat, miljö (%)	84%	100%	100%	100%
Antal kontroller jämfört med planerat, räddning (%)		100%	100%	100%

2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Ha en långsiktig ekonomi i balans

Vi ska utföra handläggning av de ärenden som kommer in så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Bilaga 1, BMN § 41/2021 Ärende 05

Under året kommer en översyn och utvärdering av budgetprocessen ske

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Budgetavvikelse 3-årsperiod (tkr)	-832	0	-200	0

JY M

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.

Utveckla kommunikationen med medborgare och företagare för att främja samarbete och ge en positiv upplevelse vid kontakt med kommunen oavsett utfall på ärende

Ge våra sökanden möjlighet att lämna in ett ärende på det sätt som passar bäst för dem själva, dvs. antingen genom e-tjänst, blankett, personligt möte eller annat. Erbjudna e-tjänster som möjlighet för alla våra handläggningsärenden.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, bygg (%)	-	5	5	10
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, miljö (%)	-	5	5	10
Handläggningstid, bygg (dagar)		50	15	50
Handläggningstid, miljö (dagar)		20	3,1	20

Skapa möjligheter för boenden och verksamhetsetablering i hela kommunen

Analysera presumtiva tomter som kommunen äger och strategiskt planera in dessa för avstyckning. Därutöver inventera privatägd mark i strategiska lägen för att på ett offensivt sätt kunna bearbeta markägare och övriga tomtägare att tillgängliggöra tomter till försäljning i hela kommunen. Ta fram en hållbar och effektiv process över tid för marknadsföring och försäljning av tomter för att nå framtida önskad effekt.

Vidare planera in aktiviteter som tex personlig inbjudan efter kartläggning, öppet hus för fastighetsägare och privatpersoner.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal planlagda tomter till försäljning i kommunen		40	50	50
Antal kvm planlagd industrimark till försäljning		100 000	100 000	100 000

JY M

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.

Som ambassadör för Herrljunga kommun verka för en god service och rättssäkerhet vid bemötande av invånare och kunder

Vi ska hålla en hög servicenivå vid kundkontakter och genom ett effektivt bemötande underlätta och visa att vi värdesätter organisationens och medborgarens tid. Den som kontaktar kommunen ska snarast få hjälp, mottagaren har ett personligt ansvar för att se till att medborgaren, företagare och övriga intressenter får den hjälp som efterfrågas i enlighet med kommunens riktlinje.

Vi utbildar våra medarbetare inom kundbemötande och service, ständigt arbete med att informera om att vi alla är ambassadörer för Herrljunga kommun. Tydliga processer och rutiner tas fram för hantering av tex inkommande samtal och implementeras under året i organisationen

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Nöjd Inflytande Index – Helheten (alla kommuner)	- (40)	40	40	39
Företagsklimat (ranking svenskt Näringsliv)	10	10	10	10

SY M

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2021		ej utfördelat
Förändring kapitalkostnader	24	tillfaller Räddningstjänst
Politiska prioriteringar	0	
Prisuppräkning	-38	negativ pga intäkter överskrider
Ramväxlingar	400	Budget för GIS flyttas till Bygg
Totalt	386	

Drift

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT (tkr)	Bokslut 2020	Ursprungs Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
Nämnd	736	711	711	725
Miljö	1 318	1 105	1 346	1 079
Bygg	861	1 574	1 034	1 959
Räddningstjänst	12 183	11 268	12 065	11 282
Summa	15 098	14 658	15 156	15 045
Kommunbidrag	14 266	14 658	14 956	15 045
Resultat	-832	0	-200	0

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Kommunbidraget per ansvarsområde är fördelat med utgångspunkt i fördelning av kommunbidrag på kommunövergripande nivå. Förändring kapitalkostnader tillfaller räddningstjänst. Prisuppräkning tillfaller respektive ansvarsområde efter budget 2021. Att den blir negativ beror på att löne- och kapitalkostnadsbudget exkluderas i underlaget för prisuppräkning. Löner och kapitalkostnader beräknas separat. För 2022 ramväxlas budget för GIS från Kommunstyrelsen till Bygg och Miljönämnden. GIS-verksamheten finns under ansvarsområde Bygg. Ingen ramtilldelning enligt verksamhetsäskanden har skett.

Investeringar

INVESTERING (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Räddningsmaterial	191	250	250	250	250	250
Inventarier				150		
Larmställ	506					
Lastväxlare inkl tank		2 700	2 700			
Digitalisering bygglovsprocess		250				
TOTALA INVESTERINGAR	697	3 200	2 950	400	250	250

Räddningsmaterial

Uppdatering av räddningsmaterial.

Inventarier

Förebyggande material till räddningstjänstverksamheten.

JP M

TN § 76

TK 5/2021 306

Budget och verksamhetsplan 2022 för Tekniska nämnden**Sammanfattning**

Enligt Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper ska styrelse och nämnder innevarande år besluta hur nästkommande års verksamhet ska genomföras utifrån det beslut kommunfullmäktige har fattat.

Tekniska nämnden har för år 2022 tilldelats en driftbudget för 2022 på 38 176 tkr samt en investeringsbudget på 97 925 tkr. Ramen för tekniska nämnden sänks jämfört med 2021 med 2 584 tkr beroende på ny nivå av internränta. Sänkningen motsvaras därmed av motsvarande lägre kostnader.

2021 års mål och måldata indikationer föreslås oförändrade till 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-14

Budget och verksamhetsplan 2022 för Tekniska nämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna budget och verksamhetsplan 2022 för tekniska nämnden.

Ordföranden föreslår följande tillägg:

- Kommunfullmäktige tillskjuter höjning av driftsram för tekniska nämnden med 900 tkr med motiveringen att Gäsenegården har varit och är som platsbuffert för Socialnämndens verksamhet. I väntan på att kommunstyrelsens utredning om Gäsenegårdens framtid blir klar, bör detta underskott täckas av kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med ordförandens tilläggförslag antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Budget och verksamhetsplan 2022 för tekniska nämnden godkänns (bilaga 1, TN § 76/2021-10-07).
2. Höjning av driftsram för tekniska nämnden tillskjuts med 900 tkr med motiveringen att Gäsenegården har varit och är som platsbuffert för Socialnämndens verksamhet. I väntan på att kommunstyrelsens utredning om Gäsenegårdens framtid blir klar, bör detta underskott täckas av kommunfullmäktige.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Justerandes sign

BA

Utdragsbestyrkande

Ärende 5
Bilaga 1, TN § 76/2021-10-07

DIARIENUMMER: 2021-05

FASTSTÄLLD/INSTANS: 2021-10-07/TN

VERSION: 1

SENAST REVIDERAD:

GILTIG TILL: 2021-12-31

DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2022

Tekniska nämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Växtkraft 10 000

BA

Innehåll

Innehåll	1
Ansvar och uppdrag	2
Organisationsskiss.....	3
Verksamhetsbeskrivning	4
Vad händer i verksamheten under 2022?	5
Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram.....	7
Mål	8
En hållbar och inkluderande kommun	8
En välkomnande och attraktiv kommun	9
En utvecklande kommun	11
Ekonomi.....	12
Budgetförutsättningar	12
Drift.....	12
Investeringar	13

Ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorering av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvarar för den kommunala tomtkön.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ansvarar för kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.

Nämnden handlägger ärenden angående statligt och kommunalt bostadsstöd.

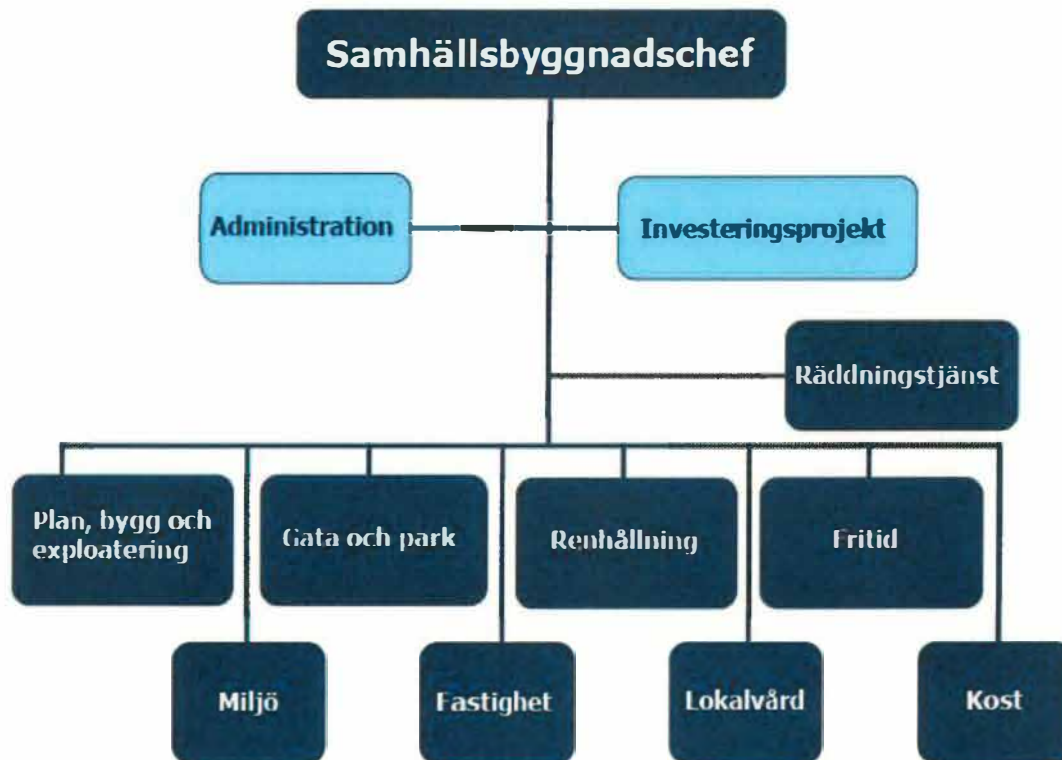
Nämnden tillhandahåller måltider, vaktmästeri och lokalvård till kommunens förvaltningar.

Nämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet och handlägger ärenden gällande kommunalt bidrag till föreningar.

Nämnden handlägger ärenden angående marknadsverksamheten och torghandeln i Herrljunga.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledning

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning och fastighetsreglering ingår.

Bostadsanpassning som tidigare låg organisatoriskt under förvaltningsledning kommer från 2022 ligga under fastighetsenhetens ansvar.

Gata och park

Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, handläggning av bidrag till enskilda vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår. Från 2021 ingår även ansvaret för arrendeavtal.

Fastighet

Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 73.000 kvm. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd. Från 2022 ingår även ansvaret för bostadsanpassning.

Måltid

Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av rätt kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider efter de ekonomiska förutsättningar som ges. Måltiderna styr mot livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.

Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår att följa och implementera det kostpolitiska programmet från 2020. Verksamheten ska verka för hållbara livsmedelsinköp, ur ekonomiskt, svenskt och ekologiskt perspektiv. Svenska inköp går före ekologiskt importerat.

Verksamheten ska verka för att minska matsvinnet i kommunens kök.

Lokalvård

Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar.

Fritid

Enheten handlägger bidrag till föreningar och har ett strategiskt ansvar för utveckling av fritidsverksamheten i kommunen samt kontakten med föreningar.

Sim- och idrottshallen bedriver aktiviteter för alla kommunens innevånare. Det bedrivs simundervisning för alla elever i kommunen från förskoleklass till år 6, simskola, babysimkurser och vattengymna. Simhallen hyrs ut till föreningar och privatpersoner. I huset finns även ett gym med gruppträning som drivs i kommunal regi (Herrljunga Sportcenter).

Idrottshallen och Mörlandahallen hyrs ut på dagtid till skolan och på kvällstid och helger hyrs den ut till föreningar, evenemang och privatpersoner.

Fritidsverksamheten ansvarar också för kommunens elljusspår samt kommunal badplats.

Renhållning

Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljöriktigt omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av rest- och matavfall samt slam från enskilda brunnar sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Bemanningen sköts av kommunens arbetsmarknadsenhet. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt.

Vad händer i verksamheten under 2022?

Förvaltningsledning

Från och med 2022 kommer nämnder och förvaltningar gällande samhällsbyggnad och myndighetsnämnd att träda i kraft. För att säkerställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta, tex stödsystem för kvalitetssäkring och uppföljning av leverans fortsätter initialt inom lokalvård och fastighet som har en pågående process. Arbete och implementering av aktiviteter i vårt arbete med måluppfyllnad kommer fortsätta 2022.

Gata och park

Vinter, gatu- och grönytedrift planeras enligt de driftsavtal som finns för respektive område. Reinvesteringar gata och lekplatser utförs i paritet med budgetram. Även övriga investeringar planeras att utföras enligt budget. Skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan

Fastighet

Under 2022 är det planerat att fortsätta arbetet med att ta fram underhållsplaner för kommande år. Behov finns att bland annat byta fönster på Mörlandaskolan och Mörlandagården efter ombyggnationen. Diverse inre underhåll samt byte av fönster samt renovering och målning

fasad av Od skola. Renovering utav omklädningsrum med duschutrymme och toaletter i Altorpshallen. Fasadmålning och fönsterbyte på Kulturskolan och Stationshuset i Ljung. Fastighets satsning på kamerabevakning utav skolor och även stationshuset fortsätter med ambition att under 2021 få ytterligare kamerapunkter kompletterade efter ansökningar som gjorts och där handläggningstiden dragit ut på installationen. Målet är sen tidigare att på sikt minska skadegörelse och åverkan i och kring berörda områden samt kunna dokumentera och samla in information när sabotage sker.

Under 2021 påbörjas förstudier kring både Altorpskolan och Hemgården, något som fastighetsenheten kommer vara delaktig i för att se vilka åtgärder som eventuellt kan samköras.

Måltid

Fortsatt arbete med att minska matsvinnet i förskola, skola och äldreomsorg.

Matsvinnsmätningar utföres minst tre gånger per år. Implementering av kostdataprogram där alla förskolor ska kunna beställa matportioner och varor på ett enklare och tydligare sätt för verksamheterna. Brandskyddsutbildning för all personal.

Lokalvård

Digitalt städverktyg/program skall implementeras och igångsättas. Avhängt av vad systemet kommer att påvisa kommer städområden och städytor anpassas efter det.

Upphandling av papper-kem-plast och städmaterial skall upphandlas, nuvarande avtal med Procurator går ut 2022-05-31. Upphandling utföres tillsammans med Vårgårda kommun.

Fritid

Ett 2021 med stor påverkan av pandemin. Mål 2022 är att komma tillbaka till normal verksamhet i Sportcenter. Utveckling och marknadsföring av lägerverksamhet.

Fritidsverksamheten ska utvecklas till att inkludera fler kommuninvånare till simundervisning (vuxensimskola, personer med funktionsvariation, babysim mm). Fortsatt utveckling av utemiljöer. Utveckling av olika träningsformer för seniorverksamhet.

Renhållning

Renhållningsavdelning fortsätter sitt arbete kring att förbättra befintliga renhållningsregister.

Tillsammans med upphandlad entreprenör kommer renhållningsavdelningen följa upp att valt abonnemang är ett för kunden anpassat renhållningsabonnemang gällande insamling av mat- och restavfall.

Vid årsskiftet kommer slamtömningen på enskilda avloppsanläggningar påbörjas med en ny entreprenör. I samband med denna entreprenörsstart kommer även detta register gås igenom så att alla avloppsanläggningar har en tömningsfrekvens som följer renhållningsföreskriftera.

Under året kommer ett nationellt initiativ pågå där hushåll från Herrljunga kommun deltar. Det är en nationell tävling för hushåll som vill minska på de onödiga sakerna, utgifterna, stressen

och klimatavtrycket. I ett års tid får deltagare inspireras till hur man kan leva mer hållbart och samtidigt tävla mot andra hushåll i den stora Sverigekampen.

Under året kommer en uppdaterad version av sorteringsguiden att delas ut till samtliga hushåll. Förhoppningsvis kommer guiden ledan till en förbättrad sortering vilket leder till en minskad miljöbelastning från avfallsområdet.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

I kommunfullmäktiges beslut för budget 2022 har de medel som tidigare tilldelats Tekniska nämnden för att täcka kostnader för outhyrda lägenheter dragits bort. Det innebär att verksamheten måste hitta åtgärder för att täcka kostnaderna då de kvarstår även 2022. De direkta konsekvenserna för att täcka kostnaderna är att minska det planerade underhållet och reinvesteringarna motsvarande hyresbortfallet. Detta kan på lång sikt innebära att kommunen bygger upp en större underhållsskuld där en del arbeten får bortprioriteras och senareläggas.

Verksamhetsäskanden som gjordes för ökade kostnader för bla gatudrift på nya områden har inte tagits hänsyn till i budgetbeslut. Därmed måste verksamheten hitta andra sätt att finansiera den högre kostnaden. Förändringar i verksamheten planeras löpande under året beroende bland annat av utfall för vinterkostnader.

En stor osäkerhet för verksamheten på Herrljunga Sportcenter är hur det blir med renovering av simhall, installation av ny rutschkana och hopptorn. Om simhallen stänger under en längre period, sjunker automatiskt intäkterna, vilket påverkar möjligheten att hålla tilldelad budget negativt. Om anläggningen måste stänga en längre period får verksamheten förläggas utomhus alternativt i grannkommuners anläggningar i begränsad omfattning. Det är i dagsläget svårt att bedöma vilka merkostnader som tillkommer och hur stort inkomstbortfallet blir i form av minskade intäkter.

Mål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Energieffektivisering

Vi ska aktivt arbeta med att minska miljöpåverkan på hållbart och långsiktigt sätt genom att om möjligt öka andel förnybar energi och minska värmeenergiebehovet i kommunens fastigheter.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Energiförbrukning i kommunens fastigheter				
Förbrukning Värme kWh/kvm (graddagsjusterad)	89	99	99	98
Förbrukning el kvh/kvm	54	57	57	56

Vara resurseffektiva och agera hållbart vid inköp och förvaltande

Vi skall utveckla och implementera rutiner i organisationen för att vid varje givet tillfälle avväga om återbruk kan komma ifråga gällande om befintliga möbler, inventarier och utrustning skall ersättas eller avvecklas. Vi skall skapa kanaler för försäljning eller annan nytta av uttrangerat material.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal återanvända förbrukningsinventarier	-	5	5	10

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.

Skapa möjligheter för boenden och verksamhetsetablering i hela kommunen

Analysera presumtiva tomter som kommunen äger och strategiskt planera in dessa för avstyckning.

Därutöver inventera privatägd mark i strategiska lägen för att på ett offensivt sätt kunna bearbeta markägare och övriga tomtägare att tillgängliggöra tomter till försäljning i hela kommunen. Ta fram en hållbar och effektiv process över tid för marknadsföring och försäljning av tomter för att nå framtida önskad effekt. Vidare planera in aktiviteter som tex personlig inbjudan efter kartläggning, öppet hus för fastighetsägare och privatpersoner.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal planlagda tomter till försäljning i kommunen		40	50	50
Antal kvm planlagd industrimark till försäljning		100 000	100 000	100 000

5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.

Verka för att skapa en trygg närmiljö och för våra medborgare samt kommunicera ett attraktivt Herrljunga för potentiella nya kommuninvånare

Förvaltningen skall arbeta med trygghetsskapande åtgärder, enskilt genom översyn av utemiljöer, gatubelysning, kameraövervakning, lås och larm.

Medverka tillsammans med våra grannkommuner i trygghetsskapande projekt såsom (Säker och trygg kollektivtrafik), där Herrljunga kommun är representerade tillsammans med Lerum kommun, Alingsås kommun, Vårgårda kommun, Polisdistrikt Alingsås, Västtrafik samt Trafikverket har under 2021–2022 mynnat ut i ett medborgarlöfte.

Ärende 5
Bilaga 1, TN § 76/2021-10-07

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal kamerapunkter		54	54	60
Trygghetsenkät (årlig kommunen)	-	-	-	
Trygghet, index (alla kommuner)	- (55)	57	57	56
Anmälda brott om skadegörelse per 1000 inv (riket)	9,0 (19,9)	7,7	7,7	7,6
Anmälda våldsbrott per 1000 inv, treårsmedelvärde (riket)	9,4 (9,9)	9,7	9,7	9,6

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

Som ambassadör för Herrljunga kommun verka för en god service och rättssäkerhet vid bemötande av invånare och kunder

Vi skall hålla en hög servicenivå vid kundkontakter och genom ett effektivt bemötande underlätta och visa att vi värdesätter organisationens och medborgarens tid. Den som kontakter kommunen ska snarast få hjälp, mottagaren har ett personligt ansvar för att se till att medborgaren, företagare och övriga intressenter får den hjälp som efterfrågas i enlighet med kommunens riktlinje.

Vi utbildar våra medarbetare inom kundbemötande och service, ständigt arbete med att informera om att vi alla är ambassadörer för Herrljunga kommun. Tydliga processer och rutiner tas fram för hantering av tex inkommande samtal och implementeras under året i organisationen

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
NKI enkät – Helheten (alla kommuner)	- (40)	40	40	39
Företagsklimat (ranking svenskt näringsliv)	10	10	10	10

Stödja föreningslivet för ett jämlikt samhälle

Föreningslivet är en viktig del för att inkludera och främja jämlikhet för medborgarna

Vi kommer föra dialog med föreningarna och upplysa om vilka möjligheter till hjälp som kommunen kan erbjuda och premiera åtgärder som anses inkluderande och främjar jämlikhet.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Prognos 2021	Mål 2022
Antal riktade aktiviteter	-	3	0	3

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2021		ej utfördelat i junibeslut
Förändring kapitalkostnader	-2 584	negativ pga sänkt internränta
Nationella beslut	9	genomförande avfallslagstiftning
Driftkostn pga invest	50	Lokalvård
Politiska prioriteringar	-900	bidrag för outhyrda fastigheter utgår
Prisuppräknig externt	195	1,90%
Prisuppräknig internt	24	enligt internprismodell
Totalt	-3 206	

Prisuppräknig internprismodell (%)	
Hyra	0,36
Lokalvård	1,87
Måltid	2,32
Vaktmästeri	1,92
Snitt	1,36

Drift

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
Teknisk nämnd	206	275	275	275
Förvaltningsledning	511	2 319	1 475	2 390
Gata Park	10 380	12 614	12 558	12 670
Fastighet	12 629	17 663	16 724	14 570
Måltid	-1 102	0	-700	0
Tvätt	232	-	-	-
Lokalvård	-627	0	-124	0
Fritid	9 053	8 510	9 109	8 270
Summa	31 282	41 381	39 317	38 175
Kommunbidrag	40 202	41 381	40 967	38 175
Resultat	8 920	0	1 650	0

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Kommunbidraget per ansvarsområde är fördelat med utgångspunkt i fördelning av kommunbidrag på kommunövergripande nivå. Förändring kapitalkostnader tillfaller förvaltningsledning, gata/park och fastighet. Prisuppräknning tillfaller respektive ansvarsområde med kommunbidrag efter budget 2021. Löner och kapitalkostnader beräknas separat. För verksamheter som finansieras med enbart intäkter (vaktmästeri, lokalvård, måltid) räknas intäkterna upp enligt internprismodellen och justeras därefter med eventuella volymförändringar.

Investeringar

INVESTERING (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Förstudie Altorpskolan	23	-22	-22			
Horsby förskola/skola	36 390	4 999	8 919			
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	1 509	8 421	8 421	10 000		
Ombyggnad Od	4 125	3 745	4 545			
Hudene tillbyggnad av kök	1 836	0	0			
Ombyggnad Hagen	65	10 000	10 000	60 000	50 000	
Förstudie Hagen demenscentra	133	1 402	2 202			
S:a investeringar gm TN	44 081	28 545	34 065	70 000	50 000	0
Gata						
Mindre gatuanläggningar/GC-vägar				1 000	1 000	1 000
Asfaltering/reinvestering gata				2 000	2 000	2 000
Upprustning allmänna lekplatser				200	200	200
Lekplatsen i Stadsparken				2 500		
Fastighet						
Verksamhetsanpassningar				1 000	1 000	1 000
Säkerhetshöjande åtgärder				1 000	1 000	800
Reinvesteringar fastigheter				9 000	9 000	9 200
Tillgänglighetsanpassning				500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel				200	200	200
Inköp utrustning kök					200	600
Gäsenegården attraktivare lägenheter				1 000	5 000	4 000
Renovering simhall					5 000	5 000
Renovering Hemgården				500	500	500

INVESTERING (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
<u>Lokalvård</u>						
Städ och tvättmaskiner				300	300	300
<u>Fritid</u>						
Idrottsmateriel/redskap				125	125	125
Materiel simhall						100
Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund						350
Utveckling av Vandringsleder						400
Reinvestering löparspår tätort					300	
Reinvestering skateboardpark				100		
S:a investeringar egna	14 223	35 020	28 720	19 425	26 325	26 275
Expl Södra Horsby etapp 2				7 500		
Exploatering				1 000	1 000	1 000
S:a exploateringar	4 106	14 908	12 608	8 500	1 000	1 000
TOTALA INVESTERINGAR	62 409	78 473	75 393	97 925	77 325	27 275

Altorp Skola

Förstudie genomförd tillsammans med bildning under 2021 för att identifiera framtida behov av renovering och ombyggnation. Budget för ombyggnad finns hos bildningsnämnden.

Ombyggnad Mörlanda skola

Etapp 1 är avslutad överlämnad till verksamheten under 2021.

Etapp 2 (Ny förskolebyggnad) är under uppförande och kommer att innehålla en ny komplett förskoleavdelning, vilken kommer att kunna tas i bruk till höstterminen 2022.

Etapp 3 (Ombyggnation i befintliga skoldelar) är pågående och ett tätt samarbete med skolan sker för att kunna bedriva skolverksamhet samtidigt som ombyggnad sker, planen är att detta kan slutföras under 2022.

Om- och tillbyggnad Hagen äldreboende

Projektorganisationen upphandlades redan 2019 men arbetet startades först hösten 2020. Under maj månad 2021 påbörjades upphandlingen av tillbyggnaden ca 4000 m² vilken planeras kunna avslutas under september-oktober 2021 om allt går enligt plan. Förberedande arbeten på platsen med avlopp mm. pågår nu i egen regi.

Hagens demensboende, ombyggnad befintlig byggnad beräknas upphandlas under höst-vinter 2021-2022.

Mindre gatuanläggningar/GC-vägar

Mindre arbeten i gatumiljön som ej är egna investeringsprojekt.

Asfaltering/reinvestering gata

Reinvestering av asfaltsbeläggningar på kommunala gator och GC-vägar. Följer underhållsplanen. För 2023 planeras underhåll av Storgatan.

Upprustning allmänna lekplatser

Utbyte av äldre lekutrustning på kommunens lekplatser.

Lekplatsen i statsparken

Upprustning och utökning av lekplatsen i Stadsparken. Ersätter samt kompletterar befintlig lekplats.

Verksamhetsanpassningar

Investeringen avser mindre verksamhetsanpassningar utifrån verksamhetens behov eller myndighetskrav. Initiativ till Anpassningar tas av verksamheten och Tekniska genomför önskade/uppkomna Anpassningar/behov.

Säkerhetshöjande åtgärder

Investeringen avser större och mindre åtgärder på kommunens fastighetsbestånd i syfte att höja säkerheten och åtgärda lagkrav. Kommunens satsning med kameraövervakning är en del i det säkerhetsarbete som bedrivs.

Reinvesteringar fastigheter

Reinvesteringarna ska täcka planerade underhållsåtgärder i de, av kommunens fastigheter, som idag förvaltas av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Alla byggnader ska underhållas så länge detta kan göras på ett lönsamt och kostnadseffektivt sätt med avseende på hur de fungerar för den verksamhet som bedrivs eller kan förväntas drivas i framtiden

Tillgänglighetsanpassningar

Tillgänglighetsanpassningar i kommunens fastigheter och i dess utemiljö

Maskiner fastighet

Investeringen avser utbyte och nyanskaffning av maskiner för fastighetsskötsel

Gäsenegården attraktivare lägenheter

Skapa attraktiva lägenheter och ytor som motsvarar de förväntningar och krav dagens hyresgäster ställer på ett boende. Gäsenegården kan användas till både trygghetsboende, studentboende/ungdomsboende, kontor och bibliotek samt caféverksamhet.

Simhallen renovering och upprustning

Besiktning av simhallen har skett under 2020 och rivning och lagning utfördes 2021. För 2022 kommer nytt hopptorn och rutschkana kunna installeras i simhallen.

Renovering Hemgården

Påbörja arbetet med att kartlägga Socialförvaltningens framtida behov gällande Hemgårdens lokalyta. Verksamheten vill centralisera delar till Hemgården och på så sätt kunna nyttoeffektivisera de ytor som finns att förfoga över.

Städ och tvättmaskiner lokalvård

Investeringen avser inköp och utbyten av städmaskiner och tvättmaskiner enligt utbytesplan.

Idrottsmaterial/redskap

Underhåll och inköp av materiel i Idrottshallar.

Reinvestering skateboardpark

Renovering av skateramperna bakom Herrljunga Sportcenter.

Exploatering Södra Horsby etapp 2

Exploatering av bostadsområde med vägar, VA, belysning, El, markberedning. Exploateringen påbörjades under 2021 och fortsätter under 2022.

Exploatering

Avsatt belopp för i dagsläget oplanerad exploatering.

BN § 116

DNR UN 160/2021 606

Budget och verksamhetsplan 2022 för bildningsnämnden**Sammanfattning**

Bildningsförvaltningen har upprättat en budget och verksamhetsplan för planperioden. Budgeten tar hänsyn till skollag (2010:800), samt skolförordning (2011:185) som bland annat anger att elever och barn skall ha lika tillgång till utbildning samt likvärdig utbildning oavsett vilken skola man går på.

Bildningsnämndens budgetram för 2022 är 244 484 tkr, vilket är en minskning med 1 781 tkr jämfört med föregående års ingående budgetram. Minskningen kan kopplas till pris- och löneökningar, demografiförändringar, nationella beslut, kapitalkostnadsförändringar, samt en förändrad ram av demografijusteringen mellan 2021-2024.

Hela bildningsnämndens tilldelade budgetram om 244 484 tkr är utfördelad till verksamheterna. Nivåerna på barn/elevpeng, landsbygdsstöd, fritidshempeng samt gymnasiets programpeng räknas inte upp 2022. Verksamheterna får full täckning för sina fasta kostnader så som hyra, städ, vaktmästeri, kost och kapitaltjänstkostnader. Omfördelning och prioritering av budgetmedel till vissa av verksamheterna har också gjorts.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-10-12

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-12

Budget och verksamhetsplan 2022 för bildningsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Budget och verksamhetsplan 2022 för bildningsnämnden godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Bert-Åke Johansson (S) föreslår som tillägg till presidiets förslag att bildningsnämnden begär 600 tkr i utökad ram från kommunfullmäktige för att finansiera en fritidsledare för 400 tkr med uppsökande verksamhet i sin tjänst, utökning av tjänster för 100 tkr på Kulturskolan för att kunna ta emot fler elever, samt 100 tkr till bibliotek och kulturverksamhet.

Ove Severin (KD) och Carin Martinsson (M) yrkar på avslag på Bert-Åke Johanssons (S) tilläggsyrkande.

Krister Karlsson (S) bifaller Bert-Åke Johanssons (S) tilläggsyrkande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning BN § 116

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Bert-Åke Johanssons (S) tilläggsyrkande antas och finner att så inte sker.

Votering begärs.

Ordförande ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med Ove Severins (KD) förslag till avslag

Nej = i enlighet med Bert-Åke Johanssons (S) tilläggsyrkande

Med 6 ja-röster och 3 nej-röster finner ordföranden att bildningsnämnden beslutar i enlighet med Ove Severins (KD) förslag.

(Voteringslista bilaga 1, BN § 116/2021).

Bildningsnämndens beslut

1. Budget och verksamhetsplan 2022 för bildningsnämnden godkänns (bilaga 2, BN § 116/2021-10-14).

Reservation

Bert-Åke Johansson (S) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Ärende 5

Bilaga 1, BN § 116/2021-10-14

Omröstningsbilaga 1, BN § 116/2021-10-14	Tjänstgörande	§ 116/2021 Ove Severins (KD) förslag (JA) mot Bert-Åke Johanssons (S) tilläggsyrkande (NEJ)		
		JA	NEJ	Avstår
Christina Glad, Ordförande (Kv)	X	X		
Bert-Åke Johansson, Vice ordförande (S)	X		X	
Ellionore Abrahamsson, Ledamot (S)				
Katarina Andersson, Ledamot (S)				
Mikael Norén, Ledamot (L)	X		X	
Carin Martinsson, Ledamot (M)	X	X		
Lina Sundberg, Ledamot (M)	X	X		
Jacob Brendelius, Ledamot (SD)				
Christer Amnehammar, Ledamot (C)				
Niclas Emanuelsson, Ledamot (C)				
Ove Severin, Ledamot (KD)	X	X		
Bengt-Åke Hellstadius, Ersättare (S)				
Alexander Rahm, Ersättare (S)				
Krister Karlsson, Ersättare (V)	X		X	
Lena Paulsson, Ersättare (L)				
Peter Müller, Ersättare (SD)				
Brita Hårsmar, Ersättare (C)	X	X		
Johnny Carlsson, Ersättare (C)				
Peter Johansson, Ersättare (KD)				
Marco Glad, Ersättare (Kv)				
Gun Carlsson, Ersättare (Kv)				
Maj Henningsson, Ersättare (KD)	X	X		
Summa		6	3	0

DIARIENUMMER: UN 160/2021
FASTSTÄLLD/INSTANS: Bildningsnämnden
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2021-10-12
GILTIG TILL: 2022-12-31
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Budget 2022

Bildningsnämnden

Driftbudget

Investeringsbudget

Verksamhetsplan

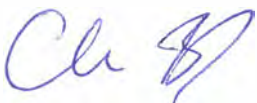
HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Ch. A

Innehåll

Inledning.....	3
Ansvar och uppdrag.....	5
Verksamhetsbeskrivning	6
Vad händer i verksamheten under 2022	9
Fokusområden med kommunövergripande mål och nämndmål.....	12
En hållbar och inkluderande kommun.....	12
En välkomnande och attraktiv kommun.....	12
En utvecklande kommun.....	12
Ekonomiska förutsättningar.....	14
Budgetförutsättningar.....	14
Budgetfördelning till verksamheterna	15
Barn-/elevpeng	17
Programpeng.....	17
Kommentar till budgetfördelning	17
Investeringar	18
Volymer.....	18

Inledning

Inom utbildningsområdet finns ett antal utvecklingsområden som har identifierats nationellt. För vissa av dessa områden finns riktade statsbidrag som kan sökas, vilket utförs av handläggare på bildningsförvaltningen, utifrån dialog i ledningsgruppen. Statsbidragen är något som förändras från år till år. Bidragen är administrativt omfattande att hantera och förenade med prestationer och åtaganden som vi ser inte alltid kan genomföras i verksamheten. Har åtagandet inte genomförts utifrån ansökan och förväntan så sker form av återbetalning. Detta måste förvaltningen ha en beredskap för. För några utvecklingsområden är det ovisst hur den statliga finansieringen kommer att se ut. Inför budgetåret 2022 är det extra viktigt med den ekonomiska uppföljningen av statsbidraget så att bildningsnämnden inte behöver betala tillbaka stora statsbidrag.

En nationell IT-strategi sätter mål för den digitala utbyggnaden och utvecklingen inom förskola, skola, fritidshem och gymnasiet. Målen är offensiva och syftar till att rusta all verksamhet med trådlös uppkoppling av tillräcklig kapacitet och en-till-en-datorer till alla elever från åk 4. Målet ska vara uppnått enligt en trappa och senast år 2022. Digital kompetens finns också förtydligt i skolans styrdokument, kunskaper i programmering blir ett obligatoriskt innehåll i flera ämnens kursplaner. Ett lagförslag om digitalt genomförande av nationella prov är under beredning och from hösten 2021 börjar skolorna sina förberedelser inför införandet av digitala nationella prov 2023. Målet är att öka både likvärdighet och rättvisa i betygssättning. Bildningsnämnden har i sin IKT-plan tydliggjort vision och ambition för digitalisering av Herrljunga kommuns förskolor och skolor med syftet att alla barn och elever ges möjligheter att utveckla en adekvat digital kompetens.

Fram till 2035 prognostiseras nationellt en omfattande lärarbrist inom både förskola, fritidshem, skola. Något vi ser konsekvenser av också i Herrljunga. Lärarbristen påverkar utvecklingen av lönekostnader och även tillgång till legitimerade lärare de närmaste åren.

Omfattning av barn och elevantal i Herrljunga kommun skiljer sig under åren och vi ser ett troligt minskat antal barn i ålder 1-5 år under kommande år. Våra skolor är i behov av regelbundet underhåll och att anpassas efter aktuella behov utifrån befintligt elevunderlag. För Herrljunga tätort pågår sista etappen av en om- och tillbyggnaden av Horsby där både förskola och skola växer för att möta kommande barn- och elevantal med mål att skapa goda förutsättningar för arbete och lärande. Vi har ett pågående byggprojekt på Mörländaskolan som omfattar både skola och förskola. Byggprojektet av Od skola och förskola avslutas under hösten.

Bildningsförvaltningen arbetar systematiskt för att förbättra måluppfyllelsen i grundskolan. För detta har en rekryteringsstrategi tagits fram. Förskola och fritidshem omfattas av ett mindre statsbidrag under 2021. Ett nytt och omfattande statsbidrag för likvärdig skola prognostiseras ge kommunen stärkta förutsättningar att förbättra elevernas måluppfyllelse även under 2022. Ansökan görs av förvaltningen och planen för stärkt likvärdighet 2022 beslutas av Bildningsnämnden.

För gymnasieskolan är ett omfattande utvecklingsarbete inlett med mål att leva upp till Bildningsnämndens rekryteringsmål. Arbetet innebär att skolan aktivt utvecklar kontakter med samarbetspartners för att tillgodose arbetsmarknadens behov, bl. a genom att fler lärlingsplatser skapas. En marknadsföringsgrupp finns för att säkerställa den långsiktiga rekryteringen. De studieförberedande programmen söker samarbetspartners för att ge eleverna genuina uppgifter och erfarenheter som kan knytas lokalt med vissa inslag av utblickar också i Europa.

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och kulturskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt statliga styrdokument så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt men också krav som går förbi huvudmannen till rektorer och lärare. Skolchefens uppdrag är att biträda huvudmannen och se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete i sina verksamheter.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnd

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker. Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter. I vardagen leds och samordnas verksamheterna av bildningschefen.

Bildningskontoret

Under benämningen gemensamt i budgeten ryms verksamheterna Bildningskontoret och Bildningsnämnden. Bildningskontoret består av en stab med bildningschef, som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter, utvecklingsledare, kvalitetstrateg och två handläggare.

Elevhälsan, familjecentralen

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola och elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan leds av verksamhetschef och syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna. Fokus ligger på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan Bildnings- och Socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagningen, BMM, Närhälsan och Vårdcentral samt BHC. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Förskola

Förskoleverksamheten är organiserad i tre områden; Innerby, Ytterby och Molla/Mörlanda rektorsområde. Varje område leds av en rektor. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi under benämningen gemensamt. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och är knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet. Verksamheten ska vara trygg, rolig och lärorik med betoning på undervisning och visa på förskolans viktiga roll i utbildningssystemet.

I kommunen finns även 3 kooperativ med förskola 1-5 år, en avdelning /verksamhet. Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola

Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Molla och Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horsbyskolan är indelad i skolenheterna F-3 samt 4-6. De små enheterna samt Horsby och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6. Altorp är kommunens enda högstadieskola med årskurs 7-9. Altorpskolan är uppdelad i två juridiska enheter, Altorp AC och Altorp BD och har 2 rektorer.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola

Omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor F-6. Förvaltningen har stor andel elever från förskoleklass till och med åk 5-6 i sina fritidshemsverksamheter.

Gymnasieskola

Omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Den interna verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av små specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal små studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande samt introduktionsprogrammet. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Eleverna samläser programövergripande ämnen vilket krävs för att göra det stora programutbudet möjligt.

Komvux

Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som

huvudman och med verksamhet förlagd i Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Kulturskola

Kulturskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler som är anpassade för verksamheten samt vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift dels för undervisning, dels för instrumenthyra, tas ut. Många publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av kulturskolans verksamhet.

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning. Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar eller medverkar till ett varierande kulturprogram för barn, unga och vuxna.

Fritidsgård

Fritidsgården Freetime är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 7 till 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i Herrljunga tätort i Altorskolans lokaler.

Vad händer i verksamheten under 2022

Bildningsförvaltningen

Bildningsförvaltningen söker de riktade statsbidrag som finns att söka. Under 2022 kommer förvaltningen att ta del av statsbidrag för språkutvecklande arbetssätt i förskolan. Statsbidraget för likvärdig skola riktas till hela grundskolan. Gymnasieskolan söker statsbidrag för lärlingsprogrammet och introduktionsprogrammet. Förvaltningen söker statsbidrag för specialpedagogik för lärande - vilket innebär en riktad kompetensutveckling för arbetslagen. Flera enheter har nu genomfört denna kompetensutveckling. Statsbidrag söks även för utbildning till speciallärare och specialpedagog samt för lärarassistenter.

Lärlönelyftet är en statlig satsning för att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till en positiv löneutveckling. Bildningsförvaltningen har tilldelats statsbidrag och lärare som bedöms särskilt kvalificerade enligt reglerna har erhållit en högre lön. Satsningen fortsätter under 2022. För läsåret 21/22 har vi totalt sexton förstelärare.

Legitimationskravet för lärare i grundsär- och gymnasiesärskola skjuts fram till 2023. För att nå legitimerad behörighet för grundsärskolan krävs omfattande fortbildningsinsatser. Det är sedan 2019 även legitimationskrav för lärare i fritidshem och inom närtid kommer det även införas för yrkeslärare i gymnasieskolan.

Kursplanerna i grundskola/grundsärskola kommer att revideras och börjar gälla from 2022-07-01. Vi kommer under läsåret 21/22 att implementera dessa. Förändringen innebär att fakta och förståelse betonas, centrala innehållet anpassas och kunskapskraven blir mindre detaljerade.

Beslut kring sex och samlevnad och rörelse förväntas komma under hösten.

På gymnasieskolan och Vux kommer också förändringar att ske. Det kommer beslut om ändringar i yrkesprogrammen. Handel och administration kommer att byta namn till Försäljnings- och serviceprogrammet.

Det ligger förslag i SOU (Statens offentliga utredningar) 2020:43 om att införa ytterligare ett underkänt betyg, Fx, men där finns ännu inget beslut.

Förskola

Projekteringen av ny förskola i Herrljunga tätort ingår i en samlad lösning vid Horsby där totalt åtta avdelningar förskoleverksamhet färdigställs under ht-21. Utifrån det minskade antalet barn 1-5 år vi nu ser i kommunen är det viktigt att avvakta beslut kring fortsatt planering av utbyggnad av förskola 1-5 år.

Barnomsorg på obekvämtid finns för vårdnadshavare som är i behov av insatsen under tidiga vardagsmorgnar från 05.30 och vardagkvällar fram till kl 20.30. Vid behov lämnas en ansökan till förvaltningen som prövar om riktlinjerna för att beviljas barnomsorg på obekvämtid är uppfyllda.

I Ytterby förskoleområde ser vi att antalet barn i förskolan förändrats. Både Eggvena och Hudene förskola kan erbjuda platser till samtliga barn i sitt upptagningsområde. Vi ser en

ökning av barn i Molla förskola och under hösten -21 kommer dessa 2 avdelningar vara fulla. Ytterligare barn anvisas då till Mörlanda förskola tills plats finns på Molla.

Kommunens 3 kooperativ samt verksamheten pedagogisk omsorg representerar varsin avdelning, även här ser verksamheterna att det förändras i vårt barnantal 1-5 år.

Grundskola, grundsärskola

Under ht-20 påbörjas en revidering av vårt systematiska kvalitetsarbete, SKA-arbetet. Syftet är att all pedagogisk personal ska vara mer delaktig och känna stödet av ett välfungerande SKA-arbete. Det är regelbundna avstämningar i arbetslagen tillsammans med rektor under läsåret som gör att verksamheten får en gemensam bild av nuläget och vet var fortsatt fokus ska vara, vilket resulterar i rätt åtgärder och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen i SKA-arbetet innehåller även framåt resultat från trivselenkäter kring ”mjuka” frågor samt sammanställningar och analyser av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen.

Utvecklingsområden identifieras med insatser både på förvaltnings- och skolnivå. Arbetet med SKA-arbetet har visat på ett behov att stärka rektors ”Analysarbete” i sina verksamheter. För att ge ökad kompetens inom detta har förvaltningen startat en gemensam kompetensutveckling inom ”Analys och bedömningsarbete” tillsammans med Vårgårda lärande förvaltning under vt-21, vilket fortsätter under 2022.

Under ett antal år har grundskola, grundsärskola liksom övriga verksamheter arbetat med att utveckla tillgängligheten i förskola och skola för att göra den mer inkluderande för alla barn och elever. Planeringen av detta arbete har delvis skett i samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utvecklingsarbetet har haft som mål att öka kunskapen hos personalen kring elever i behov av stöd samt förse personalen med användbara strategier, metoder och redskap för att möta alla elever i det vardagliga arbetet.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet utvecklas vidare under de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra tillverkningsindustrin och det lokala näringslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasieskolan. Altorpskolan har en väl strukturerad verksamhet för detta och arbetar också med att eleverna får vara ute på PRAO. Tyvärr har PRAO fått stå tillbaka under pandemin men utifrån rådande riktlinjer nu har vi nu möjligheter att planera för det igen.

Gymnasieskolan

Kunskapskällan arbetar vidare med att utveckla verksamheten och några prioriterade områden har arbetats fram och gemensamt valts ut i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med att nå upp till Bildningsnämndens rekryteringsmål gällande antalet elever som årligen börjar på Kunskapskällan är ständigt pågående. Samverkan mellan företagande, näringsliv och Kunskapskällan vidareutvecklas, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin. Under pågående pandemi gick gymnasiet

snabbt över till distansundervisning. När läsåret 21/22 startade kunde även gymnasiet planera för återgång till ordinarie strukturer - det välkomnas av både elever, v.h och lärare.

Komvux

Ett samverkansavtal har tecknats för den gemensamma organisationen kring vuxenutbildning, med Vårgårda som huvudman. Bildningsnämndens presidium ingår i samrådsgruppen som träffas ett par gånger per termin. Samrådsgruppen fungerar som samrådande organ för hantering av vuxenutbildningsfrågor där dialog pågår kring vilka utbildningar kommunerna har behov av.

Kulturskola

Kulturskolan ska bidra till att stärka det lokala kulturlivet och bidra till kommunens attraktivitet och utveckling. Ett område att utveckla är hur kulturskolans olika kurser kan integreras och samverka på ett målinriktat sätt med kommunens olika skolverksamheter under skoltid. Kulturrådets bidrag finns inte längre och nu behöver verksamheten prioriteras i kommande budget för att vi ska kunna erbjuda samma kvalitet och bredd i verksamheten som under läsåret 21/22. Rektor för Kulturskolan arbetar intensivt med att kunna erbjuda ett brett och attraktivt kursutbud i verksamheten.

Bibliotek

Biblioteket satsar extra resurser på biblioteksverksamhet för barn och ungdom samt på ett digitalt lyft, som ska innebära mer regelbundna och frekventa Internet-drop-in för allmänheten. Utöver detta görs en satsning på arbete med marknadsföring av en läs- och skrivarstation som kan stötta dem som har behov av det. Allt detta möjliggörs genom externa medel från Statens Kulturråd för "Stärkta bibliotek". Ett nytt verksamhetssystem implementeras under hösten och förväntas vara i full drift under 2022. Systemet innebär en klar förbättring för medborgarna och en ny vy på webbplatsen. Pandemin påverkade verksamheten under våren och vi arbetar nu framåt med att erbjuda ökade aktiviteter igen - utifrån rådande förutsättningar.

Fritidsgård

Fritidsgården har som mål att erbjuda en verksamhet som är attraktiv för alla ungdomar i Herrljunga. Fritidsgården strävar efter att ha en bred verksamhet som attraherar våra ungdomar. Fritidsgårdens övergripande mål är att bidra till att ungdomar känner sig välkomna och ges en kompletterande och meningsfull fritid.

Fokusområden med kommunövergripande mål och nämndmål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.

Kommunövergripande mål

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.
2. Herrljunga kommun ska ha god ekonomisk hushållning.
3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.

Bildningsnämndens mål

1. Bildningsnämnden ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar inkludering och jämställdhet oavsett var i kommunen du bor.
2. All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar över tid.
3. Förvaltningens samtliga verksamheter ska vara tillgängliga för alla.

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

Kommunövergripande mål

1. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.
2. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i.
3. Herrljunga kommun främjar samarbete mellan nämnder, företag, kommundelar och föreningar.

Bildningsnämndens mål

1. Alla barn och elever ska känna sig trygga och ha en god studiero.
2. Vi ska ha likvärdiga verksamheter med hög kvalitet.
3. Vi har en bra samverkan med samtliga förvaltningar för att skapa goda pedagogiska verksamheter – vi arbetar utifrån barnkonsekvensanalyser.
4. Vi ska marknadsföra bildningsnämndens samtliga verksamheter.
5. Alla elever har en meningsfull praktik.

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande.

Kommunövergripande mål

1. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.
2. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.
3. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.

Bildningsnämndens mål

1. Alla elever ska få behörighet till gymnasiets nationella program.
2. Alla elever ska nå gymnasieexamen för vidare studier eller för anställningsbarhet.
3. Vi ska erbjuda aktiviteter som leder till studier eller arbete.
4. Invånare ska erbjudas livslångt lärande och kulturella aktiviteter.

Ekonomiska förutsättningar

Bildningsnämndens budgetram för år 2022 är 244 484 tkr och bygger på nedanstående tabell.

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev. förtydligande
Prisökning externt	544	+1,9%
Prisökning internt	613	+2.0%
Summa:	1 157	
Demografiförändring	-1 037	Befolkningsstatistik
Nationella beslut	264	Statliga medel
Lönerevidering		Ej klart
Kapitalkostnad förändring	-122	
Ramförändringar	-2 043	
Totalt (tkr)	-1 781	Jmf budget 20210101 (246 265)

Bildningsnämndens budget ökar totalt med 1 157 tkr för prisuppräknningar. Summan har tilldelats enligt ekvationen budget minus löner multiplicerat med 1,9 % för externa kostnader och 2,0% för interna kostnader. Uppräkningen ska kompensera för 2022 års prisökningar.

Bildningsnämndens budget minskar med 1 037 tkr efter avräkning mot demografimodellen. Detta bygger bl.a. på Statisticons prognos över antal förväntade barn och elever i de olika skolåldrarna. En större justering har också gjorts med början budget 2021 och som kommer löpa fram t.o.m. budget 2024, på grund av tidigare felaktigt beräknade antal barn och elever.

Budgeten ökar med 264 tkr i och med de nationella besluten. Ersättning för obligatorisk lovskola år 6-9 uppgår till 312tkr och utveckling nationella prov utgår om -47tkr.

Medel om -122 tkr flyttas även för kapitalkostnader.

Ramförändringar uppgår till 2 043tkr. Detta består av ett avdrag motsvarande mellanskillnaden av 2021 och 2022-års tilldelning av demografijusteringen. Det består även av en tilldelning om 400tkr för utgående statsbidrag hos kulturskolan, samt ett tillskott om 510tkr till potten för elever med särskilt behov.

Ytterligare förändringar kommer ske under hösten gällande ramjusteringar som berör måltider, hyra och lokalvård. Detta kommer resultera i ökade kostnader inom förvaltningen men som justeras genom ett rampåslag.

Ärende 5

Bilaga 2, BN § 116/2021-10-14

Område	Summa (tkr)	Ev. förtydligande
Demografijustering 2021-2024	-8 453	2022 års minskning
Politisk prioritering 2021-2024	5 500	2022 års tillförsel
Prioritering kulturskolan	400	Utgående statsbidrag
Särskilt behov	510	Pott tilläggsbelopp
Totalt (tkr)	-2 043	Jmf budget 20210101

Budgetfördelning till verksamheterna

DRIFT	Bokslut utfall	Budget	Prognos delår	Budget
Belopp netto (tkr)	2020	2021 *	2021	2022
Nämnd	403	461	461	461
Förvaltningsledning	19 298	17 298	17 448	15 101
Elevhälsa, familjecentral	6090	6314	6314	6 455
Förskolan inkl. kooperativ och ped.verkh.	50 102	53 479	51 679	49 354
Fritids	17 374	18 395	17 595	18 874
Grundsärskolan	5 099	5 258	4 958	6 389
Grundskolan inkl. modersmål	91 156	93 487	95 537	94 431
Gymnasiesärskolan	2 753	3 584	3 684	3 100
Gymnasieskolan internt	26 955	29 435	29 335	26 790
Gymnasieskolan externt	10 109	9 025	9 025	10 259
Vuxenutbildning	5 496	5 560	5 560	5 560
Fritidsgård	571	666	666	671
Kulturskola	2 146	2 377	2 377	2 435
Bibliotek	3 781	3 887	4 137	4 322
Allmän kulturverksamhet	213	281	281	281
Summa	242 766	249 506	249 057	244 484

*Notera att dessa siffror innehåller tilläggsbudgetar om totalt 3 241tkr. Detta är mellanskillnaden mellan ursprungsbudgeten för 2021 om 246 265tkr och 249 506tkr.

Bildningsförvaltningen totala budgetram för 2022 uppgår till 244 484 tkr. Nytt sedan 2019 är att samtliga chef och rektorslöner ligger budgeterade centralt under bildningsförvaltningen.

Undantaget är kulturskolechef som köps av Vårgårda samt att från och med 2022 ligger 50% av bibliotekschefens lön på biblioteket.

Nedanstående verksamheter har ingen förändring av budget som beror på uppräknig av barn- elev- eller programpeng i 2022 års budgetfördelning.

- Förvaltningsledning
- Elevhälsa, familjecentral och modersmål
- Grund- och gymnasiesärskolan
- Gymnasieskolan
- Vuxenutbildning
- Fritidsgård
- Kulturskola
- Biblioteket och allmän kulturverksamhet

Uppskrivningar har gjorts av de interna kostnaderna vaktmästeri, lokalvård och måltider som har en generell uppräknig om 2%. Även lönekostnader räknas upp 0,5% baserat på 2021 års lönenivå. Inom verksamheterna har också omfördelningar och prioriteringar av budgetmedel gjorts.

Barn-/elevpeng

Bildningsnämnden har ingen uppräknning mellan 2021 och 2022 för barn/elevpengen samt landsbygdsstödet. Landsbygdsstöd delas ut till de minsta enheterna och kompenserar för ett elevantal som är lägre än 50 elever i årskurs 1-6. Stödet utgår med 26,4 tkr för de elever som saknas för att komma upp till 50 elever.

- Exempel: En skola har 47 elever i årskurs 1-6.
Landsbygdsstöd betalas för de elever som är kvar till 50: $50-47=3$, $3 \times 26,4=79,2$

Fritidshemspengen delas upp i en peng för elever med lov- och garantiplats och i en peng för elever med behov plats under hela året. Avsikten är att fördela fritidshemspengen mer rättvist utifrån hur många timmar eleverna är där. Fritidshemspengen för lov/garanti och heltid räknas inte upp inför 2022.

Programpeng

Programpeng används för att fördela resurser till gymnasiet. Programpengen skiljer sig från barn-/elevpeng eftersom programpengen ska täcka samtliga kostnader på gymnasiet. Medan barn-/elevpeng består av två delar, undervisning och läromedel, består programpengen av sex delar, undervisning, läromedel, elevhälsa, måltider, lokalkostnader och administration. I gymnasiet har ett generellt påslag inte gjorts.

Kommentar till budgetfördelning

Stora delar av bildningsnämndens budget fördelas genom barn-, elev- och programpeng multiplicerat med den aktuella volymen. Förändringar i barn-, elev- och programpeng och volymer får därmed en stor påverkan på budgettilldelningen. Att elevantalet i de olika åldersgrupperna ändras innebär också att budgetfördelningen mellan de olika verksamhetsområdena och budgetåren ändras. En verksamhet som har samma elevantal men en annan fördelning av åldrar mellan två år kan därför ha olika budgetramar de åren.

Verksamheter får oberoende av sin demografiska struktur full täckning för sina fasta kostnader så som hyra, städ, vaktmästeri, kost och kapitaltjänstkostnader. Dessa kostnader är i denna budget preliminära då slutgiltiga beslut om kostnadsnivåer och därav ramtilldelning ännu inte gjorts. Omfördelning och prioritering av budgetmedel till vissa av verksamheterna har också gjorts.

Ärende 5

Bilaga 2, BN § 116/2021-10-14

Investeringar

Investeringsbudget 2022 antagen av KF juni 2021

Belopp netto (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
5300 Inventarier/IT BN (3000)	805	1 000	1 000	1 000	2 000	2 000
5302 Lekplatser (3003)	522	300	300	300	300	300
5309 Förstudie Altorpskolan (3004)	0	300	300	0	0	0
5311 Inventarier Horsby (3005)	250	2 205	2 205	0	0	0
3006 Inventarier Mörlanda		250	250	300	0	0
3007 Inventarier Od		400	400	0	0	0
Inventarier Altorp	-	-	-	500	500	500
Renovering lokal Altorp				2 000	15 000	15 000
Summa investeringar BN:	1 576	4 455	4 455	4 100	17 800	17 800
5309 Förstudie Altorp (3004)	23	-22	-22	0	0	0
5310 Horsby förskola/skola	36 390	6 119	8 919	0	0	0
5502 Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	1 509	8 421	8 421	10 000	0	0
5708 Ombyggnad Od	4 125	4 545	4 545	0	0	0
Summa investeringar genom TN:	42 047	19 063	21 863	10 000	0	0
Totalt investeringar	43 623	23 518	26 318	14 100	17 800	17 800

Volymer

Nedanstående tabell visar de antal barn/elever som bildningsnämndens budget 2022 bygger på.

Ålder/årskurs	Budget 2021	Budget 2022	Förändring placeringar
Förskolan 1-3	170	180	10
Förskolan 4-5	187	174	-13
Kooperativ 1-3	31	26	-5
Kooperativ 4-5	25	27	2
Pedagogisk omsorg 1-3	9	8	-1
Pedagogisk omsorg 4-5	9	10	1
Fritidshem inkl lov/garanti	507	519	12
Barn Förskoleklass	98	113	15
Elever årskurs 1-3	357*	341	-16
Elever årskurs 4-6	316*	346	30
Elever årskurs 7-9	330	325	-5
Elever kunskapskällan	255	235**	-20
Totalt	2 294	2 304	10

*Elevantalet för årskurs 1-3 och 4-6 är korrigerat jämfört med budget 2021. Detta då elevantalen för Horsby 4-6 hamnat under 1-3 i budgetdokumentet 2021.

** Ändring av elevantal då rektor inkommit med ändrade siffror.

Rapport avseende utökning av ekonomisk ram för våldspreventivt arbete i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunstyrelsens ordförande och 1:e vice ordförande lyfte vid kommunstyrelsens sammanträde 2021-03-22 ett initiativavseende avseende satsning på det våldspreventiva arbetet i kommunen. Kommunstyrelsen beslutade genom KS § 54/2021-03-22 att ge kommundirektören i uppdrag att utreda möjligheten för Herrljunga kommun att ta fram ett våldspreventivt arbete dels med fokus på hela kommunen, dels med särskilt fokus på insatser riktade mot barn och unga. Utredningen finansieras under 2021 med 400 tkr ur resultatet enligt beslut från kommunstyrelsen. Förvaltningen presenterade i linje med kommunstyrelsens uppdrag en plan för det våldspreventiva arbetet vid kommunstyrelsens sammanträde 2021-08-30. Kommunstyrelsen antog genom KS § 115/2021-08-30 förvaltningens plan och gav förvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att utöka den ekonomiska ramen för det våldspreventiva arbetet.

Förvaltningen förslår därför att projektramen utökas med 600 tkr, en utökning som kommer att skapa möjlighet att avsätta en resurs om 50% för att driva det våldspreventiva arbetet i kommunen under en treårsperiod.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-18
Kommunstyrelsen § 115/2021-08-30

Förslag till beslut

Projektramen för våldspreventivt arbete i Herrljunga kommun utökas med 600 000 kr.

Ior Berglund
Kommundirektör

KS § 115

DNR KS 70/2021 878

Förslag för våldspreventivt arbete i Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen gav genom KS § 54/2021-08-30 förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att dels ta fram ett våldspreventivt arbete med hela kommunen i fokus, dels att ta fram ett våldspreventivt arbete med fokus på insatser riktade mot barn och unga i kommunen.

Förvaltningen har tagit fram en övergripande plan för hur det våldspreventiva arbetet kan genomföra hela Herrljunga kommun utifrån ett livsloppsperspektiv med syfte att nå alla invånare i Herrljunga kommun, oavsett ålder. Planen är uppdelad i två spår: spår 1 med fokus på skola, spår 2 med fokus på en hela kommunen-ansats. Förslaget grundas i en fyraårsplan med start 2022 och utvärdering och uppföljning sker 2026. I Herrljunga finns viss problematik med våld i form av våld i hemmet samt våld i olika former främst kring stationsområdet i centrala Herrljunga. Konsekvenser av våldet kan innebära otrygghet i hemmet, dyra dygnsplaceringar för familjehem, SiS och HVB-hem, samt ökad risk för psykisk ohälsa, ärvt våldsbeteende, missbruk samt sämre förutsättningar att klara skolan för barn och unga. Förslag för våldsprevention i Herrljunga kommun bygger på långsiktigt arbete med våldsprevention genom effektutvärderade metoder, med fokus på samverkan mellan förvaltningar och verksamheter men även med civilsamhället med syfte att minska våldet i Herrljunga kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-05-07
Plan för våldspreventivt arbete i Herrljunga kommun
Kommunstyrelsen § 54/2021-03-22

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen antar förslag för våldpreventivt arbete i Herrljunga kommun.

Emma Blomdahl Wahlberg (C) bifaller förvaltningens förslag och föreslår ett tillägg i form av att förvaltningen ges i uppdrag att se över möjligheten att utöka den ekonomiska ramen och rapportera till kommunstyrelsens sammanträde i september.

Gunnar Andersson (M) bifaller Emma Blomdahl Wahlbergs förslag.

Fredrik Svensson (KD) bifaller Emma Blomdahl Wahlbergs förslag.

Fortsättning KS § 115

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med Emma Blomdahl Wahlbergs (C) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Förslag för våldpreventivt arbete i Herrljunga kommun antas.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att se över möjligheten att utöka den ekonomiska ramen och rapportera till kommunstyrelsens sammanträde i september.

Protokollsanteckning

Mats Palm (S) inkommer med följande protokollsanteckning innan tid för justering:

Protokollsanteckning kommunstyrelsen § 115 2021-08-30

Det finns en oro att föreslagna medel inte räcker för att uppnå en god effekt angående drog- och våldsprevention. Då bildningsförvaltningen tvingas dra ner på lärartäthet och stödjande funktioner kan det förväntas att stödet från det hållet minskar. Kommunstyrelsens förvaltning ska inkomma med nytt budgetförslag angående drog- och våldsprevention till kommunstyrelsen i september. Därför avvaktar vi om de föreslagna medlen kompenserar för denna förväntade neddragning från bildningsförvaltningen. Därför avvaktar vi att lägga eget yrkande om utökad finansiering till kommunstyrelsen i september.

Mats Palm (S), Kari Hellstadius (S) och Magnus Fredriksen (S).

Föreningen Hem i Herrljunga - redovisning av ekonomiskt stöd jan-juni 2021

Sammanfattning

Föreningen Hem i Herrljunga har inkommit med redovisning av det ekonomiska bidrag som betalades ut av Herrljunga kommun under oktober 2018. Redovisningen omfattar perioden januari-juni 2021. Totalt har föreningen nyttjat 271,6 tkr av de 300 tkr som utbetalades. De återbetalningar av lån som skett till föreningen har inte medtagits i kommunens sammanställning. Återstående belopp av bidraget blir därför 28 422 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-04

Redovisning av ekonomiskt bidrag från Herrljunga Kommun till ideella föreningen Hem i Herrljunga

Kommunstyrelsen § 172/2018-10-22

Kommunfullmäktige § 96/2018-09-04

Kommunstyrelsen § 162 57/2018-10-21

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner inkommen redovisning för perioden jan-juni 2021.
2. Föreningen Hem i Herrljunga ska till kommunstyrelsen redovisa resterande användning av det tilldelade stödet, styrkt med kvitton, per den 2021-12-31. Redovisningen ska ha inkommit senast 2022-02-28.

Jenny Andersson
Controller

Expedieras till: Hem i Herrljunga
För kännedom
till:

Bakgrund

I september 2018 tog kommunfullmäktige i Herrljunga ett beslut om att tilldela den ideella föreningen Hem i Herrljunga 300 tkr i ekonomiskt stöd. Föreningen arbetar med att hjälpa och stötta ensamkommande ungdomar i Herrljunga. Kommunstyrelsen beslutade i sin tur om att följa kommunfullmäktiges beslut i oktober 2018 och därmed betalades 300 tkr ut till föreningen Hem i Herrljunga 29 oktober 2018. Medlen togs från kommunstyrelsens budget för tillväxt och utveckling enligt beslut i KS/KF.

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde i december 2020 om att föreningen Hem i Herrljunga skulle inkomma med redovisning av det resterande tilldelade stödet, styrkt med kvitton, senast den 2021-06-30.

Ekonomisk bedömning

Föreningen Hem i Herrljunga har inkommit med följande redovisning:

- Sammanställning av nyttjade medel för perioden januari-juni 2021
- Kontoutdrag.
- Kvitton.

Föreningen redovisar att totalt 271,6 tkr har använts av de 300 tkr som mottagits i stöd, varav 34 tkr under perioden januari-juni 2021. Hem i Herrljungas redovisade belopp om vad som återstår av bidraget uppgår till 33 972 kr, kommunens sammanställning tar inte hänsyn till de återbetalningar som görs och kvarstående bidrag blir härmed 28 422 kr.

De poster som saknar kvittoredovisning uppgår till 12 500 kr och avser matpengar, tågkort samt lån för flytt. Föreningen Hem i Herrljunga har påtalat att det råder en osäkerhet kring återbetalningsmöjligheten för låntagare, då återbetalningsmöjligheten till stor del beror på hur personens arbetssituation kommer se ut framöver.

Bidrag till mat skulle förslagsvis kunna redovisas genom insamling av kvitton i efterhand.

Enligt Bokföringslagen är en ideell förening bokföringsskyldig om den uppfyller något av följande krav:

- Värdet av föreningens tillgångar överstiger 1,5 miljoner kronor.
- Föreningen bedriver näringsverksamhet.

Föreningen Hem i Herrljunga uppfyller inte dessa krav och är därmed inte bokföringsskyldig.

Samverkan
Samverkas ej

Motivering av förslag till beslut

Då föreningen inte är bokföringsskyldig i lagens mening bör redovisningen anses tillräcklig för att godkännas.

Granskning Hem i Herrljunga

Utlägg	Belopp	Kvitto nr	Kommentar
Utlägg hyror	19 066	8,12,20	
Matpengar	10 400	6,10,13,14,24,26	
Övriga personliga omkostnader	2 058	4,5,23	böcker
Lån till ungdom för flytt	1 500	28	
Övriga kostnader	750	9	bankkostn
Summa utlägg:	33 774		
Summa redovisat jan-juni 2021	33 774		
<i>Summa med kvittoredovisning:</i>	<i>21 274</i>		
<i>Summa som saknar kvittoredovisning:</i>	<i>12 500</i>		
Återbet lån	6 550	7,11	
Inbetalda gåvor:	3 000	3,15,19,22,25,27	
Inbetalda medlemsavg:	1 900	2,16,17,18,21	
	<u>11 450</u>		

300 000	Totalt bidrag
- 237 804	Redovisat okt 2018 - dec 2020
- 33 774	Redovisat jan-jun 2021
28 422	Summa återstår

Verksamhetsplan och budget för lokalt folkhälsoarbete 2022

Sammanfattning

Enligt samverkansavtal mellan Herrljunga kommun och Södra hälso- och sjukvårdsnämnden ska en årlig verksamhetsplan och budget tas fram som beskriver kommande års folkhälsoarbete utifrån gemensamma prioriterade områden (mellan kommun och SHSN) samt hur hälsoläget ser ut i Herrljunga kommun. För 2022 är prioriterade områden att fokusera på barn och ungas uppväxtvillkor, jämställd, jämlik hälsa samt trygghetsfrämjande arbete. Folkhälsoarbetet 2022 ska även särskilt prioritera följande grupper med syfte att främja folkhälsan: barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap, äldre.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-27
Verksamhetsplan för lokalt folkhälsoarbete 2022
Budget 2022
HSNS Mål och inriktning 2022-2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna verksamhetsplan med budget 2022 för det gemensamma folkhälsoarbetet mellan södra hälso- och sjukvårdsnämnden och Herrljunga kommun.

Li Johansson Nyström
Folkhälsostrateg

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Bakgrund

Ett samverkansavtal är slutet mellan Herrljunga kommun och södra hälso- och sjukvårdsnämnden. Avtalet avser samverkan och samfinansiering av lokalt folkhälsoarbete samt folkhälsojour. Samverkansavtalen ligger till grund för folkhälsoinsatser som ska utföras på årlig basis. Genom samverkansavtal ska ett lokalt hälsoläge synliggöras i verksamhetsplanen samt ligga till grund för de planerade insatserna för kommande år. För 2022 är prioriterade områden att fokusera på barn och ungas uppväxtvillkor, jämställd, jämlik hälsa samt trygghetsfrämjande arbete. Folkhälsoarbetet 2022 ska även särskilt prioritera följande grupper med syfte att främja folkhälsan i Herrljunga kommun: barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap, äldre.

Folkhälsa

En ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett hållbart samhälle. FN:s Agenda 2030 med 17 globala mål har en direkt koppling till jämlik hälsa samt social, miljömässig och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling. Främjande och förebyggande insatser för en god och jämlik folkhälsa är integrerade i målens alla delar. Målen förenar även ett stort antal etablerade principer och perspektiv centrala för folkhälsoarbetet, så som mänskliga rättigheter, jämställdhet, specifika gruppers villkor eller rättigheter och enskilda sakfrågor. I det längre perspektivet har folkhälsoarbete som mål att sluta de påverkbara hälsoskillnaderna inom en generation. Det är i linje med Agenda 2030 och utgångspunkterna för att öka jämlikheten inom och mellan länder samt säkerställa att ingen lämnas utanför.

Hälsoläge Herrljunga

I verksamhetsplan för lokalt folkhälsoarbete 2022 går att läsa hur hälsoläget i Herrljunga kommun ser ut tillsammans med viss jämförande statistik. Där synliggörs framför allt de områden som behöver jobbas vidare med i ett förebyggande syfte, bland annat hög andel rökande gravida samt höga ohälsotal främst hos äldre åldersgrupper.

Ekonomisk bedömning

Parterna svarar gemensamt för finansiering av insatser utifrån verksamhetsplanen samt folkhälsojour. Fördelningsprincipen för finansieringen av folkhälsoinsatser är hälften vardera för hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunen, med samverkansavtalen som grund. För folkhälsoinsatser 2022 utbetalas 14 kronor/invånare, beräknat från sista december föregående år. 132 216 kronor läggs därav från vardera part. Totalt finns 264 432 kronor till folkhälsoinsatser 2022. Södra hälso- och sjukvårdsnämnden betalar ut 397 800 kronor för folkhälsojour, under 2022. Kommunen står för resterande del, vilket är 282 600 kronor. För 2022 uppgår Herrljunga kommuns totala finansiering av folkhälsojour och folkhälsoinsatser till 414 816 kronor.

FN:s barnkonvention

Från 1 januari 2020 är FN's Barnkonvention del av svensk lag, vilket gör att vi är skyldiga att förhålla oss till barns rättigheter. Folkhälsopolitiska rådets verksamhetsplan med budget 2022 behandlar och prioriterar arbete som rör frågor om barns rättigheter, genom att lyfta barn och unga som en prioriterad grupp samt genom insatser för ökade kunskaper inom Barnkonventionen samt ökat inflytande och delaktighet för barn och unga.

Jämställdhetsbeskrivning

Folkhälsopolitiska rådets verksamhetsplan med budget 2022 behandlar och prioriterar arbete som rör frågor om jämställdhet. Jämställd, jämlik hälsa är ett övergripande prioriterat område, samt genom att lyfta frågorna i samverkansarbete samt visa på statistik för hur hälsoläget skiljer sig mellan män och kvinnor samt pojkar och flickor.

Verksamhetsplan för lokalt folkhälsoarbete i Herrljunga kommun 2022

Verksamhetsplan för lokalt folkhälsoarbete

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden (HSNS) har samverkansavtal med varje kommun inom sitt geografiska område. Det ena avtalet, Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete, är ett avtal som ska gälla det lokala folkhälsoarbetet. Det innebär lokala systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och att utjämna skillnader i hälsa. Det andra avtalet, Samverkansavtal avseende folkhälsotjänst, gäller tjänsten som driver det lokala folkhälsoarbetet. Avsikten med avtalen är att underlätta det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft.

En verksamhetsplan för det lokala folkhälsoarbetet tas fram årligen enligt överenskommen mall. Verksamhetsplanen, med budget och planerade insatser, sammanställs av kommunens folkhälsostrateg i dialog med ansvarig kontaktpersonen på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen. Folkhälsostrategen ansvarar för att planen skickas till lars.paulsson@vgregion.se senast den 31 oktober. Planen blir giltig när kommunens ansvariga styrelse/nämnd och södra hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat om planen.

Styrning och ledning

I Herrljunga kommun ligger tjänsten som folkhälsostrateg samt folkhälsoarbete under Kommunstyrelsens förvaltning med syfte att folkhälsostrategen ska ha tillgång till kommunledning. Folkhälsostrategen sitter placerad nära såväl kommunalråd (Kommunstyrelsens ordförande samt Folkhälsopolitiska rådets ordförande) samt kommundirektör, vilket underlättar för kommunikation och dialog. Folkhälsostrategens chef är kommundirektören och Folkhälsopolitiska rådet är det forum där folkhälsostrategen tillsammans med förtroendevalda från nämnderna för dialog om frågor som rör folkhälsa. Ärenden kan vid behov gå vidare till Kommunstyrelsen för politiska beslut. I Folkhälsopolitiska rådet sitter ordförande och vice ordförande från socialnämnden, bygg- och miljönämnden, tekniska nämnden, bildningsnämnden.

Förutom Folkhälsopolitiska rådet och regelbunden dialog med kommundirektör sitter folkhälsostrategen med i styrgrupper för Familjecentralen, lokal Närvårdssamverkan, SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) samt i Kommunala pensionärs- och funktionshinderrådet.

Utöver insatser som arbetas med under året arbetar folkhälsostrategen kontinuerligt för att främja samverkan med och mellan andra aktörer, interna och externa samt att stötta verksamheter med information, kunskap och annat relevant underlag. Folkhälsostrategen jobbar också för att lyfta och utveckla folkhälsoarbetet till mer strategiskt och långsiktigt hållbart genom att försöka ”knyta ihop trådar” för att skapa tydlighet samt regelbundenhet, där målet är att mycket ska ske kunna ute i verksamheternas dagliga arbete. Genom dialog med kommunledning samt att tidigt planera långsiktigt är målet också att synkronisera folkhälsoarbetets planeringsprocess med den kommunala planerings- och budgetprocessen.

Herrljunga kommun vill stärka inflytande och delaktighet för prioriterade grupper genom att försöka nå målgrupper, föra dialog och se vilka behov som målgruppen själv uttrycker.

Herrljunga kommun jobbar även med kunskapshöjande utbildning och arbetsmetod för tillgänglighet och inkludering i och med det rättighetsbaserade arbetet som kommunen driver genom Rättighetsnätverket. Herrljunga kommun satsar också på det våldspreventiva arbetet, med fokus på både förskola/skola samt en ”hela kommunen-ansats”. Folkhälsoinsatser, rättighetsbaserat arbete samt våldspreventivt arbetet kopplas till kommunens övergripande mål:

3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.
5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i.
6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.
7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.

Utgångspunkter för samverkansavtal och verksamhetsplan

Internationella och nationella styrande dokument anger riktningen för folkhälsoarbetet medan regionala och lokala styrande dokument, tillsammans med dialoger mellan kommunen och HSNS, utgör grunden för prioriteringar och insatser inom samverkansavtalet.

Internationella och nationella styrande dokument som anger riktningen för folkhälsoarbetet

- Det övergripande nationella folkhälsomålet ”*att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation*”.
- FN:s Agenda 2030 med 17 globala mål för ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, samt agendans grundläggande princip om att alla ska inkluderas och ingen lämnas utanför.

Exempel på regionala/lokala styrande dokument och uppdrag som ligger till grund för prioriteringar och insatser

Regionala dokument

- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030
- Södra hälso- och sjukvårdsnämndens mål- och inriktningsdokument
- Kraftsamling fullföljda studier

Kommunala dokument

- Herrljunga kommuns Budget och verksamhetsplan 2021-2023
- Herrljunga kommuns övergripande mål
- Reglemente för Herrljunga kommuns folkhälsopolitiska råd

Ökad jämlikhet i hälsa en förutsättning för hållbar utveckling

En ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett hållbart samhälle. FN:s Agenda 2030 med 17 globala mål har en direkt koppling till jämlik hälsa samt social,

miljömässig och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling. Främjande och förebyggande insatser för en god och jämlik folkhälsa är integrerade i målens alla delar. Målen förenar även ett stort antal etablerade principer och perspektiv centrala för folkhälsoarbetet, så som mänskliga rättigheter, jämställdhet, specifika gruppers villkor eller rättigheter och enskilda sakfrågor.

I det längre perspektivet har folkhälsoarbete som mål att sluta de påverkbara hälsoskillnaderna inom en generation. Det är i linje med Agenda 2030 och utgångspunkterna för att öka jämlikheten inom och mellan länder samt säkerställa att ingen lämnas utanför.

Bestämningsfaktorer för hälsa

För att uppnå god och jämlik hälsa krävs att människor ges likvärdiga villkor och förutsättningar. Dessa villkor och förutsättningar benämns ofta som hälsans bestämningsfaktorer.

Hälsans bestämningsfaktorer består av både livsvillkor och levnadsvanor. I modellen nedan markerar gul färg de samhälleliga förutsättningar som är avgörande för de individuella (grå) bestämningsfaktorerna för hälsa. Sambanden mellan hälsans bestämningsfaktorer och hälsan är komplexa. Politiska beslut påverkar invånarnas livsvillkor som i sin tur påverkar invånarnas möjlighet till hälsosamma levnadsvanor. Ojämlikhet i hälsa skapas när olika grupper systematiskt har olika livsvillkor och levnadsvanor, vilket resulterar i ojämlika möjligheter till ett gott liv.

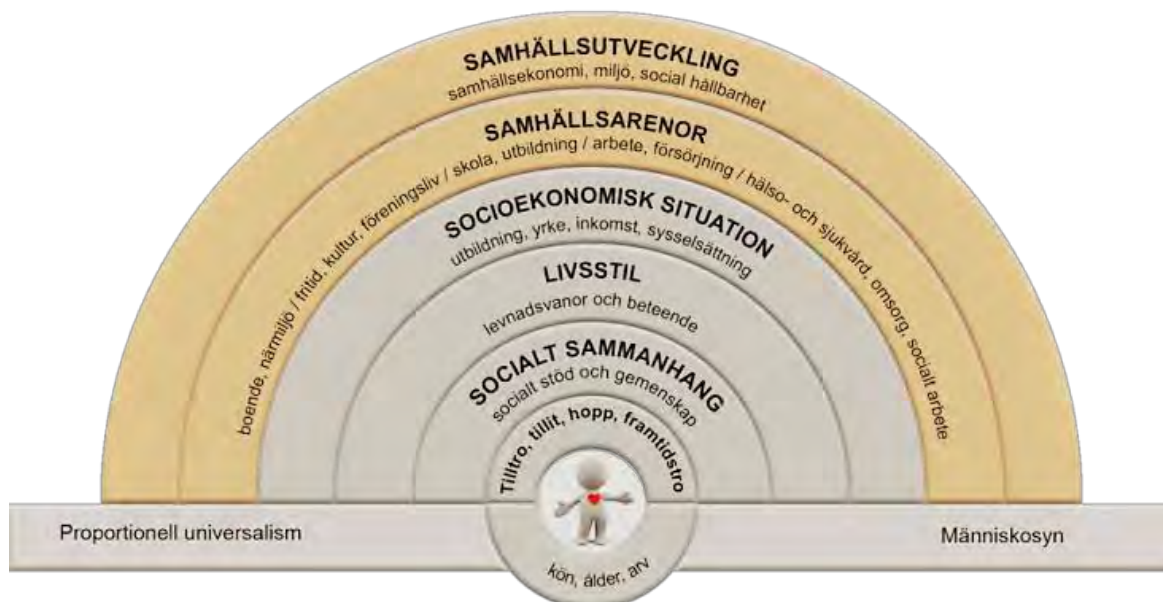

Bild 2. "Östgötamodellen för jämlik hälsa – ett samspel mellan individ, miljö och samhälle". Framtagen av Jolanda van Vliet och Margareta Kristenson, 2014, baserad på hälsans bestämningsfaktorer av Dahlgren och Whitehead, 1991.

Hälsoläget

Hälsoläget syftar till att ge ett underlag som övergripande beskriver vilka kommunens utmaningar inom folkhälsoområdet är. Beskrivningen ger stöd i dialoger och vid val av prioriterade områden, insatser, målgrupper för att främja utvecklingen av en mer jämlik hälsa.

Herrljunga kommun

I Herrljunga kommun bor 9444 invånare, varav 48,6 % kvinnor. 15,7 % är utrikesfödda, jämfört med 24,4 % i Västra Götalandsregion (Kolada). Av invånarna är ca 22 % under 19 år, 54 % 20 - 64 år, 18 % 65 - 79 år och 6 % över 80 år (Kolada). Medellivslängden för kvinnor är 83,8 år och 81 år för män, vilket ligger i nivå med genomsnittet i Västra Götaland (Kolada jämföraren 2020). I Herrljunga bor 56 % i tätort och 44 % på landsbygd SCB, kommunen i siffror).

När det gäller utbildningsnivån för eftergymnasial utbildning ligger Herrljunga lägre än både riket och Västra Götalandsregion. 16,8 % av kvinnorna och 24,4 % av männen förgymnasial utbildning. 47,8 % av kvinnorna och 54,6 % av männen har gymnasial utbildning, och 34,1 % av kvinnorna och 19 % av männen har eftergymnasial utbildning (eftergymnasial utbildning VGR: kvinnor 47,2 %, män 36,8 %) (Folkhälsomyndighetens kommunfaktablad). 75,5 % av flickorna i åk 9 är behöriga till gymnasiet, och 70,5 % av pojkarna i åk 9 är behöriga till gymnasiets yrkesprogram, vilket är lågt jämfört med Västra Götalandsregion där andel med behörighet till gymnasiet för flickor i åk 9 är 86%, och för pojkar 83% (Kolada jämföraren).

I Herrljunga förvärvsarbetar 79,8 % av kvinnorna och 84,2 % av männen i ålder 20–64 år (SCB, kommunen i siffror). Arbetslöshet för 2020 var 4,8 % (årsmedelvärde), något lägre än i Västra Götalandsregion (6,8 %) (Kolada). 16 % har någon gång de senaste tolv månaderna haft svårigheter att betala löpande utgifter för mat, hyra, räkningar med mera. 22 % saknar kontantmarginal vilket innebär att inte kunna betala en oväntad utgift på 12 000 kronor utan att låna eller be om hjälp (Hälsa på lika villkor, VGR Hälsoläget), vilket är något högre jämfört med övriga kommuner i Västra Götalandsregionen.

Herrljunga har högre ohälsotal bland samtliga åldersgrupper jämfört med både Västra Götalandsregion samt riket, men framför allt höga ohälsotal hos en äldre målgrupp (45–64 år), (Folkhälsomyndighetens kommunfakta).

Herrljunga har hög andel rökande gravida, 10,7 % (4,3 % i VGR, 3,8 % i riket) (Folkhälsomyndighetens kommunfaktablad). 14 % av skolever i åk 9 samt åk 2 gymnasiet i Herrljunga har intensivkonsumerat alkohol, för övriga kommuner i Västra Götalandsregion ligger andel elever som intensivkonsumerat alkohol mellan 7–29 % (CAN droganeundersökning 2019). 20 % av elever i åk 9 samt åk 2 gymnasiet uppger att de kan få tag i hasch/marijuana inom 24 timmar, för övriga kommuner i Västra Götalandsregion ligger andel elever som uppger att de kan få tag i hasch/marijuana inom 21 timmar mellan 7–33 % (CAN droganeundersökning 2019).

Kommunens verksamheter rapporterar om ökat våld, hårdare jargong och tuffare attityder hos barn, och att detta sjunkit ner i åldrarna. Herrljunga har även hög andel elever som uppgett att de blivit utsatta för mobbning (elever i åk 9 samt åk 2 gymn) med 21 % (för övriga kommuner i VGR: 8–24 %) (CAN droganeundersökning 2019). Samtidigt som statistik visar att 12% av elever i åk 9 samt åk 2 gymnasiet upplevt hot och våld i hemmet (6–21% hos övriga kommuner i VGR) (CAN), ökning av fall av misshandel mot barn i Herrljunga (BRÅ's nationella

trygghetsundersökning) samt ökning av anmälningar gällande våld i Herrljunga kommun, enligt lokalpolisen.

Herrljunga har hög andel för ”relativ social isolering” med 14 % (jämfört med Västra Götalandsregion 9 %). Herrljunga har också hög andel för ”ensamhet” (ofta eller ibland) jämfört med övriga kommuner i Sjuhärad för personer i ålder 16–84 år.

I Herrljunga röstade 89 % i riksdagsvalet 2018 (valdeltagande i riket: 87, 2 %) (Valmyndigheten, VGR Hälsoläget). Valdeltagandet för riksdagsvalet varierade mellan valdistrikten där det högsta valdeltagande var 89,76 % och det lägsta 68,71 %, i Herrljunga (Valmyndigheten).

Utmaningar och prioriteringar

Utmaningarna när det gäller folkhälsoarbetet i Herrljunga kommun är bland annat att andelen elever med gymnasiebehörighet fortsätter sjunka. För att främja elevers skolgång är det därför viktigt att fortsätta arbetet för meningsfull fritid i kombination med föräldraskapsstöd samt att öka kunskaper om barns rättigheter och främja samverkan för barns bästa, som en del av arbetet med Fullföljda studier.

På grund av ökat våld i olika former både hos barn och vuxna bör våldspreventiva insatser riktade till allmänheten samt förskola/skola därför ingå i det trygghetsfrämjande arbetet, med fokus på samverkan mellan kommunen och civilsamhället.

Att främja goda levnadsvanor är fortsatt prioriterat för att möta den höga andelen för ohälsotal bland samtliga åldersgrupper. Fortsatt arbete för att förebygga ANT-bruk bör också ske som del av arbetet för att främja goda levnadsvanor.

Det är också motiverat att skapa insatser för att förebygga psykisk ohälsa samt ofrivillig ensamhet och isolering genom att tillgängliggöra öppna mötesplatser med syfte att främja sociala möten riktat till alla invånare i Herrljunga kommun. Att fortsätta arbeta för en jämställd, jämlik hälsa genom det rättighetsbaserade arbetet som Herrljunga kommun driver med syfte att öka tillgänglighet och inkludering av grupper som generellt kan ha svårare att få information anpassat efter behov (som personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap) är något som motiveras genom rapporter från verksamheter som möter grupperna samt från allmän kändedom om att grupper som står längre ifrån samhället har sämre förutsättningar till hälsa och goda livsvillkor (Folkhälsomyndigheten ”livsvillkor & levnadsvanor”, VGR ”folkhälsa”).

Insatser som görs för att förebygga våld samt ANT-bruk ingår också i det främjande arbetet för fullföljda studier, med syfte att skapa trygga relationer och hemmiljö, vilket är en skyddsfaktor för barn och ungas hälsa och skolgång (Skolverket ”skolutveckling”).

Gemensamma prioriteringar utifrån hälsoläge och vårdialog

Från vårdialogen framkom följande grupper och områden att prioritera under 2022. Ett prioriterat område att jobba mot är fullföljda studier, vilket ingår i både område *barns och ungas uppväxtvillkor* samt *trygghetsfrämjande arbete*.

- Grupper:
 - Barn och unga
 - Personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap
 - Äldre

- Områden:
 - Trygghetsfrämjande arbete
 - Barn och ungas uppväxtvillkor
 - Jämställd, jämlik hälsa

Gemensam budget för lokalt folkhälsoarbete

Folkhälsoinsatserna är 50/50-finansierade och respektive part avsätter 14 kronor/invånare. Folkhälsotjänsten finansieras enligt separat avtal. Den gemensamma folkhälsobudgeten görs i en Excelmall och skickas in tillsammans med verksamhetsplanen.

Det är i första hand de insatser som genomförs inom avtalet, med gemensamma medel, som ska finnas med i verksamhetsplan och budget. Insatserna ska utgå från utgångspunkterna för samverkansavtalet och verksamhetsplanen, hälsoläget och de gemensamma prioriteringarna. Insatser som helt finansieras av kommunen, eller via medel från annan part, kan skrivas in i matrisen. Dessa insatser särskiljs genom att texten ”Insatsen görs utanför avtalet och finansieras av kommunens egna medel” (eller annan part). skrivs längst ner i rutan ”Genomförande”. I budget skrivs dessa medel in i kolumnen ”Övrigt”.

Folkhälsoinsatser

Område: Barn och ungas uppväxtvillkor	
Insats/målgrupp	Genomförande
Föräldraskapsstöd Målgrupp: Vårdnadshavare (familjer)	Erbjuda lättillgängligt föräldraskapsstöd genom kurser och föreläsningsserie inom olika ämnen. Insatsen syftar till att stötta vårdnadshavare med mål att alla barn ska få en god uppväxt.
Meningsfull fritid samt lovaktiviteter Målgrupp: Barn och unga	Öka barn och ungas tillgång till aktiviteter under lov, i samverkan med externa och interna aktörer. Lovaktiviteterna ska ske löpande under året och vara gratis för alla barn i skolålder samt göras tillgängliga för fler att ta del av genom att arrangeras i både centrala Herrljunga samt i annan tätort inom kommunen.
Öka kunskap om och främja samverkan kring barns rättigheter Målgrupp: Personal som möter barn och familjer	Handledning med fokus på barns rättigheter. Insatsen syftar till att främja samverkan och ge samma kunskaper till aktörer som ofta arbetar tillsammans vid kontakt med barn och familjer. Arbetet sker i samverkan med bildningsförvaltningen, socialförvaltningen samt Familjecentralen (Barnhälsovård, Närhälsan, Öppna förskolan).

Område: Levnadsvanor	
Insats/målgrupp	Genomförande
Förebygga bruk av ANDT Målgrupp: Invånare i Herrljunga kommun	Informations- och föreläsningssats med utgångspunkt i ett livsloppsperspektiv.
Främja fysisk aktivitet Målgrupp:	Stötta och samverka med lokala aktörer för att främja möjligheter för fysisk aktivitet riktad till invånare i Herrljunga kommun, genom arrangemang samt informationsinsats.

Invånare i Herrljunga kommun	
------------------------------	--

Område: Äldres hälsa	
Insats/målgrupp	Genomförande
Ung i sinnet Målgrupp: Äldre	Musik- och kulturinsats riktad till äldre på särskilt boende.

Område: Jämställd, jämlik hälsa	
Insats/målgrupp	Genomförande
Främja tillgänglighet och inkludering med fokus på personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap Målgrupp: Politiker, chefer, medarbetare. Personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap	Fortsatt arbete med Rättighetsnätverket för att främja inkludering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt personer i utanförskap, samt stötta verksamheter i deras arbete för ökad tillgänglighet och inkludering av målgrupperna genom utbildningsinsatser.
Förebygga ofrivillig ensamhet och isolering Målgrupp: Invånare i Herrljunga kommun	Föreläsningsfika med syfte att främja sociala möten och förebygga ofrivillig ensamhet och isolering.
Suicidprevention Målgrupp: Chefer samt medarbetare	Ta fram handlingsplan för suicidprevention.

Område: Trygghetsfrämjande arbete	
Insats/målgrupp	Genomförande
Våldspreventivt arbete Målgrupp: Föreningar samt invånare i Herrljunga kommun	Implementera ”Trygg och säker förening” med syfte att stötta föreningar med kunskap och material, med syfte att förebygga våld.
Samverkan för trygghet genom SSPF Målgrupp: Chefer, medarbetare. Barn och unga, samt allmänheten.	Fortsatt samverkansarbete i frågor som rör trygghetsskapande i civilsamhället, samt frågor som rör barn och ungas trygghet.

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden

Mål och inriktning 2022–2023

*Fastställd av södra hälso- och
sjukvårdsnämnden den 24 juni 2021*

Inledning

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden har antagit detta mål- och inriktningsdokument för 2022–2023 med utgångspunkt i den långsiktiga visionen och strategin för omställning samt med hänsyn till regionfullmäktiges budget för 2022. Mål- och inriktningsdokumentet lyfter fram vad nämnden vill prioritera för att uppnå en förbättring av befolkningens hälsa och säkerställa att invånarna får tillgång till en god hälso- och sjukvård på olika vårdnivåer, tandvård, insatser vid funktionsvariationer och folkhälsoinsatser. Dokumentet är styrande för planering av beställningsarbetet och för de avtal och överenskommelser som nämnden tecknar med olika vårdgivare och andra huvudmän.

Nämndens måluppfyllelse, avtal och överenskommelser följs upp löpande under året, i såväl skriftlig form som i dialog med utförare. Den slutliga uppföljningen redovisas årligen och ligger till grund för en del av de underlag som kan leda till justeringar av kommande års mål- och inriktningsdokument.

Den pågående covid-19-pandemin kan komma att påverka möjligheterna att genomföra planerade aktiviteter, och kommer också ha inverkan på de vårdöverenskommelser och avtal som tecknas med utförarstyrelser och andra aktörer.

Strategi för omställning och regionfullmäktiges övergripande mål

Regionfullmäktige antog 2005 ”Vision Västra Götaland – Det goda livet”, en långsiktig vision och grund för fortsatt utvecklingsarbete i Västra Götaland. Ett centralt inslag i visionen är en god hälsa. Sjukvården ska vara jämlik, jämställd och likvärdig, och ges först till de som har störst behov. Denna inriktning syftar till att skapa en god hälsa och att tillgodose invånarnas behov av hälso- och sjukvård. Arbetet med att förebygga ohälsa ges hög prioritet.

I Vision Västra Götaland – Det goda livet finns fyra perspektiv som ska genomsyra alla insatser – den gemensamma regionen, jämställdhet, integration och internationalisering.

De fokusområden i visionen som berör hälso- och sjukvårdsnämnderna är god hälsa som ska ges jämlikt, jämställt och likvärdigt. De med störst behov ska ges vård först.

För att nå målet krävs en omställning av vården för att bättre möta patienternas behov och skapa mesta möjliga värde av de tillgängliga resurserna. Vården behöver effektiviseras och digitala vårdtjänster utvecklas. Digitaliseringen berör hela hälso- och sjukvården och förutsätter nya arbetsätt. Regionfullmäktige antagit ”Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning i Västra Götalandsregionen” med fem övergripande utvecklingsområden:

- Utveckla den nära vården
- Koncentrera vård för bättre kvalitet och tillgänglighet
- Utveckla digitala vårdformer och tjänster
- Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling
- Barnuppdraget

Inom södra hälso- och sjukvårdsnämndens område håller den sjukvård som bedrivs god medicinsk kvalitet, men brister i tillgänglighet och samordning. Under den pågående covid-19 pandemin har samverkan i vården stärkts men fortsatt arbete krävs. Den nära vården behöver förstärkas, så att mer vård kan bedrivas utanför de stora sjukhusen i samverkan med andra vårdaktörer och vårdnivåer.

Prioriterade mål

I Västra Götalandsregionens budget för 2022 har regionfullmäktige fastställt tio prioriterade mål inklusive fokusområden, varav tre berör hälso- och sjukvårdsnämndernas verksamhet:

- Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras
- Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka
- Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård

Utöver dessa har varje nämnd möjlighet att fastställa ett eget mål inklusive fokusområden.

För södra hälso- och sjukvårdsnämnden gäller:

- Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska

Fokusområden

För varje prioriterat mål har regionfullmäktige fastställt fokusområden, som delvis också är formulerade som mål och som syftar till att nå en högre konkretionsnivå.

Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

- Detaljstyrning av hälso- och sjukvården ska ersättas av tillitsstyrning. Mer ansvar, makt och befogenheter ska decentraliseras till första linjens chefer.
- Öka antalet tillgängliga vårdplatser för att minska problemet med överbeläggningar.
- Delar av den planerade vården på akutsjukhusen ska flyttas till närsjukhus eller andra specialistmottagningar.

Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka

- Stärka tillgängligheten och korta väntetiderna för både förstabesök och behandling.
- Öka tillgängligheten och korta väntetiderna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa.
- Invånarnas tillgång till digitala vårdformer ska öka, liksom verksamheternas användning av digitala lösningar.

Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård

- Vårdcentraler som kan erbjuda sina patienter en fast läkarkontakt ska premieras.
- Minskat behov av slutenvård på sjukhusen genom tillskapande av fler mobila och nära vårdformer.
- Fortsatt utveckling av första linjens sjukvård för psykisk ohälsa.

Behovsgrupper

Södra hälso- och sjukvårdsnämnden har valt att fokusera på följande grupper:

- Barn och unga med fysisk och psykisk ohälsa och sjukdom
- Mest sjuka äldre
- Personer med funktionsnedsättning

Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras *(fullmäktigemål)*

Det övergripande målet för hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser, är att erbjuda en sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård, som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet, och som alltid utgår från den enskilda patientens behov och erfarenheter. Detta ska i ett längre perspektiv förebygga sjukdom och minska behovet av vårdinsatser och lidande hos patienten, samtidigt som samhällets resurser används på mest effektiva sätt.

Patienterna ska inte drabbas av vårdskador, och avvikelser och risker i vården ska fortlöpande följas upp. Vårdskador ska förhindras genom ett aktivt riskförebyggande arbete. Vården ska ges med respekt, bra bemötande och med lyhördhet för individens specifika behov. Det behövs därför ett fortsatt systematiskt arbete med lokal verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar inom varje verksamhet.

För att klara såväl dagens som framtidens hälso- och sjukvård krävs att samarbetet mellan kommun, primärvård och sjukhusvård utvecklas och fördjupas. Utvecklingen ska omfatta allt från hälsofrämjande, förebyggande insatser och tidig upptäckt av sjukdom, till omvårdnad och rehabilitering. Invånarnas tillgång till hälso- och sjukvård med bra tillgänglighet och god kvalitet måste säkerställas.

Den pågående pandemin har förändrat konsumtion av vård och innebär att den planerade vården vid sjukhusen fått stå tillbaka. Kommande år kommer att präglas av olika insatser för att klara tillgängligheten samt återhämta uppskjuten vård.

Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer 2022
<p>Följa kvaliteten i vården och vid behov vidta åtgärder.</p> <p>Följs bland annat genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sjukvård i Västra Götalandsregionen med fokus på sjukhusbaserad vård - Primärvårdsrapport - Regional handlingsplan för ökad Patientsäkerhet 2022 - Årlig uppföljning av kvalitetsindikatorer inom psykiatri <p>Med särskilt fokus på;</p> <ul style="list-style-type: none"> - vårdskador och vårdrelaterade infektioner - standardiserade vårdförlopp och utfall inom cancervården - blodtrycksuppföljning/medicinering - beroendeframkallande läkemedel 	<p>Patientnämnden och berörda utförare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Södra Älvsborgs Sjukhus - Tandvården - Regionhälsan - Närhälsan - Vårdval vårdcentral - Vårdval Rehab - Privata utförare inom vårdvalen 	<p>-Indikatorer där vårdgivare inte når målen och där stor förbättringspotential finns ska särskilt redovisas</p>
<p>Vara en aktiv part i utvecklingen av en sammanhållen vårdkedja inom ramen för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg genom att säkerställa att mobila hemsjukvårdsläkare och närsjukvårdsteam fungerar som avsett och säkerställa att arbetet med att upprätta samordnad individuell plan (SIP) implementeras fullt ut.</p>	<p>Närvårdssamverkan Södra Älvsborgs Sjukhus</p> <p>Vårdval vårdcentral</p>	<p>Följa antalet SIP når mål satta i närvårdssamverkan</p> <p>Uppföljning av antal hembesök i primärvård</p> <p>Uppföljning av antal närsjukvårdsteam och teambesök som utgår från SÄS</p> <p>Följa om team minskar behov av besök akut samt inläggningar</p>

Följa upp att fördjupade läkemedelsgenomgångar sker, framför allt för äldre.	Vårdval vårdcentral	Enligt plan
<i>Fokusområde</i> Detaljstyrning av hälso- och sjukvården ska ersättas av tillitsstyrning. Mer ansvar, makt och befogenheter ska decentraliseras till första linjens chefer		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
I högre grad tillämpa tillitsbaserad uppföljning.	SÄS Habilitering & Hälsa Regionhälsan Tandvårdsstyrelsen	Utveckla uppföljningsbilagor och tillitsbaserad dialog
<i>Fokusområde</i> Öka antalet tillgängliga vårdplatser för att minska problemet med överbeläggningar		
<i>Fokusområde</i> Delar av den planerade vården på akutsjukhusen ska flyttas ut till närsjukhus eller andra specialistmottagningar		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Följa och stödja utvecklingen av Närsjukhus Skene med ett operationscentrum.	SÄS	Beskrivning av hur verksamheten utvecklas

Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka (fullmäktigemål)

God tillgänglighet till hälso- och sjukvård är en av Västra Götalandsregionens viktigaste frågor. Behovet av hälso- och sjukvård styrs av invånarnas hälsoläge, men också av vårdens tillgänglighet.

Vård som patienten behöver ofta ska finnas nära. I den nära vården ingår vård inom primärvården, tandvården eller i patientens hem samt öppen specialiserad vård utanför de stora akutsjukhusen, på specialiserade närsjukvårdscentrum, mindre sjukhus, på distans eller andra öppna vårdformer. 1177 via telefon eller web ska vara den enkla vägen in i vården, och kunna erbjuda ett utökat utbud av tjänster.

En av de viktigaste utmaningarna inom sjukvården är att skapa en väl fungerande och integrerad informationsmiljö. En moderniserad informationsmiljö är en viktig faktor för att åstadkomma en personcentrerad vård, hälsoförbättringar och ökad effektivitet genom bättre beslutsstöd för medarbetare såväl som förutsättningar för kommunikation mellan vården och patienten. Covid-19-pandemin har påskyndat framtagande och användning av digitala arbetsformer och tjänster, en utveckling som måste fortsätta och följas.

Gällande styrdokument för specialistpsykiatri i Västra Götalandsregionen innebär att personer med psykisk ohälsa ska ha tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad, säker vård och omsorg av god kvalitet. Övergången från barn- och ungdomspsykiatri till vuxenpsykiatri ska förbättras.

Samtliga hälso- och sjukvårdsnämnder har lagt ett uppdrag om insatser för att öka tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri. Uppdraget resulterade bland annat i att en regional enhet för att samla inflödet ”En väg in” skapats.

Invånarnas tillgång till den vård de behöver ska öka		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
<i>Fokusområde</i> Stärka tillgängligheten till första besök och behandling		
Följa upp måluppfyllelse för vårdgarantin och vid behov vidta åtgärder.	SÄS Vårdval vårdcentral Vårdval Rehab Regionhälsan Habilitering & Hälsa	Enligt plan
<i>Fokusområde</i> Öka tillgängligheten och korta väntetiderna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Följa upp hur regionstyrelsens beslut gällande "en väg in", gemensamt utredningscentrum mm implementeras och utvecklas.	SU SÄS Vårdval vårdcentral	Beskrivning av verksamheten samt patientflöde från södra hälso- och sjukvårdsnämnden - Väntetider
<i>Fokusområde</i> Invånarnas tillgång till digitala vårdformer ska öka, liksom verksamhetens användning av digitala lösningar		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Följa att antal digitala vårdmöten ökar och utvecklas.	SÄS Regionhälsan Habilitering & Hälsa Tandvården	- Antal digitala vårdmöten (ljud och bild) - Webbtidbokning - Antal digitala vårdtjänster
Användandet av hemmonitoreringsmetoder ska öka.	SÄS	Tas fram i dialog med SÄS

Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård (fullmäktigemål)

God tillgänglighet till hälso- och sjukvård är en av Västra Götalandsregionens viktigaste frågor. Alla invånare ska få både den akuta och planerade vård de behöver i rätt tid. En väl fungerande primärvård är en förutsättning för att nå dit. Arbetet med att stärka tillgängligheten till primärvården ska fortsätta.

En sammanhållen, och för patienten sömlös, hälso- och sjukvård är särskilt viktig för de mest sjuka äldre, patienter med kroniska sjukdomar och mångbesökare. Det är i vården och omhändertagandet av dessa patientgrupper som hälso- och sjukvården har sina största brister i dag. Dessa patientgrupper har ofta flera vårdgivare, många öppen- och slutenvårdstillfällen samt ett behov av kommunala omsorgsinsatser, vilket förutsätter en god samverkan mellan vårdens olika organisatoriska delar. Det är därmed viktigt att framför allt äldre och kroniskt sjuka med stort vårdbehov får en fast vårdkontakt eller vårdkoordinator. Ett större fokus på personcentrerat arbetssätt på alla vårdnivåer krävs för att öka den sammanhållna vården för patienten. En utveckling av arbetssätt som flyttar vården närmare patienten, mobila insatser där vården erbjuds i patientens hemmiljö, ska stärka tillgängligheten och utveckla vården ytterligare.

Genom ett bättre samarbete i vårdkedjan, i synnerhet mellan regionens vårdgivare och kommunerna, kan individen känna ökad trygghet och tillit. Den nystartade verksamheten Minimaria ska följas och utvecklas. Nämnden följer tillgången till vårdcentraler med utökat uppdrag psykisk hälsa (UPH) i sitt område.

Psykisk ohälsa räknas i dag som ett av de stora folkhälsoproblemen. Det finns ett samband mellan psykisk ohälsa och socioekonomiska faktorer som arbetslöshet, låg medelinkomst och utbildningsnivå, vilket gör arbetet för bättre psykisk hälsa till en av hörnstenarna i en jämlik hälsa i befolkningen.

Primärvården ska bli den naturliga ingången för personer i behov av vård		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Följa upp att hembesök inom BVC- programmet utförs.	Vårdval vårdcentral Central barnhälsovård	Enligt plan
Öka andelen äldre och individer med LSS-insatser som deltar i munhälsobedömning.	Tandvård	Enligt plan
<i>Fokusområde</i> Vårdcentraler som kan erbjuda sina patienter en fast läkarkontakt ska premieras		
<i>Fokusområde</i> Minskat behov av slutenvård på sjukhusen genom tillskapande av fler mobila och nära vårdformer		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Mobila lösningar inom sjukvården ska utvecklas.	SÅS Vårdval vårdcentral Närvårdssamverkan	Följa att teamen omfattar de behovsgrupper med störst nytta av mobila lösningar Följa vilka mobila lösningar som erbjuds per kommun samt vilka tider dessa är tillgängliga
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Följa upp patienter med psykisk ohälsa inom primärvården med fokus på följande diagnoser: Utmattningssyndrom Depression och ångest Samt arbete med suicidprevention.	Vårdval vårdcentral Vårdval Rehab	Enligt plan

Skillnader i livsvillkor ska minska (Nämndens egna mål)

Skillnaderna i hälsa motverkar möjligheten för alla invånare att leva det goda livet, och är dessutom ett hinder för en framgångsrik integrationsprocess.

I nämndens uppdrag ingår att verka för en bättre folkhälsa i samarbete med andra samhällsaktörer. Uppdraget gäller befolkningen i alla åldersgrupper. Genom tidiga och förebyggande åtgärder mot ohälsa och sjukdom ökar förutsättningarna för att alla ska få en god hälsa, och därmed undvika marginalisering och onödig ohälsa i delar av befolkningen. En viktig del i detta arbete är de tidiga hembesök som barnavårdscentralerna ska erbjuda alla förstagångsföräldrar.

De senare åren har personer som lever i ofrivillig ensamhet ökat, Västra Götalandsregionen har tillsammans med kommuner och det civila samhället en roll i att se över hur vi kan vara en del i att minska den sociala ohälsan som genereras av ofrivillig ensamhet. Det förebyggande arbetet inom våld i nära relationer och psykisk ohälsa ska fortsätta.

Avslutade gymnasiestudier är en dörröppnare till ett jobb eller fortsatt utbildning. De har också en stark koppling till hälsa, där forskningen visar att de barn som klarar sina studier har en bättre chans att få en god hälsa och ett bättre liv. Tillsammans med kommunerna och ett flertal aktörer ska Västra Götalandsregionen fortsätta att skapa bättre förutsättningar för barn och unga att fullfölja grundskole- och gymnasieutbildning. Utbildningsnivån hos invånarna i nämndens område är lägre än genomsnittet för Västra Götaland. Samtidigt är andelen elever i årskurs 9 som saknar gymnasiebehörighet, högre än genomsnittet i de flesta kommunerna inom nämndområdena.

Nedsatt hälsa är tio gånger vanligare bland personer med funktionsnedsättning än bland den övriga befolkningen. En stor del av ohälsan hör samman med kända bestämningsfaktorer såsom brist på inflytande, ekonomisk otrygghet, diskriminering och brist på tillgänglighet.

Hälso- och sjukvården ska utformas så att de organisatoriska och administrativa gränserna minimeras. För att den nära vården ska fungera för hela befolkningen krävs ett nära samarbete mellan nämndområdets kommuner, primärvård och sjukhusvård. Det innebär också samverkan och dialog med folkhälsoråd, pensionärsråd och patientföreningar. Särskilt fokus riktas till äldre personer med omfattande behov av vård och omsorg.

Skillnader i livsvillkor ska minska – nämndens egna mål

Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Stödja implementeringen av Handlingsplan 2019-2022: "Fysisk aktivitet hos barn och unga" Utreda behov och förutsättningar av stöd för implementering av handlingsplan.		- Resultat av utredningsuppdrag
Verka för en utökning av antalet familjecentraler, det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun	Regionhälsan Vårdval vårdcentral Kommuner	Kvartalsvis redovisning av vilka familjecentraler som finns i området
Stärka mänskliga rättigheter i avtal och överenskommelser <i>Fokusområde: våldsscreening,</i>	SÄS Vårdval Regionhälsan Habilitering & Hälsa Tandvård	I dialog med utförarna ställa frågan hur verksamheten arbetar med mänskliga rättigheter med särskilt fokus på våldsscreening: "Våga fråga"
Stödja inriktningen av hälsofrämjande insatser och mötesplatser genom samarbete med den sociala ekonomin	Kommuner	Efterfråga hur arbete pågår i kommundialoger
<i>Fokusområde</i> Prioritera vårdområden där det finns omotiverade skillnader kopplade till hälsa och vård		
Nämndens aktivitet	Samverkanspartners	Uppföljning/indikatorer
Jämlig hälsa är prioriterat, omotiverade skillnader ska minska <i>Fokusområden: barns tandhälsa, förtida dödlighet, utbildningsnivå, språkförståelse, barn med övervikt/fetma</i>	Styra uppdrag/resurser mot de områden/kommuner med störst förbättringspotential	

Följa upp fortsatt utveckling av Kraftsamling fullföljda studier		Skolresultat redovisas årligen Löpande arbete redovisas i ordinarie uppföljning. Efterfråga eventuella förbättrings-områden i kommundialoger.
--	--	---

År: 2021	Budget			Utfall		
	HSNS	Kommun	Övrigt	HSNS	Kommun	Övrigt
Kommun: Herrljunga						
Överflyttade medel från föregående år						
Folkhälsotjänst (lön inkl. lönebikostnader)	397 800	282 600				
Folkhälsoinsatser	132 216	132 216				
Summa totala folkhälsomedel	530 016	414 816	0	0	0	0

Folkhälsoinsatser	HSNS	Kommun	Övrigt	HSNS	Kommun	Övrigt
Barn och ungas uppväxtvillkor						
Föräldraskapsstöd	30 000	20 000				
Meningsfull fritid	30 000	30 000				
Barns rättigheter	20 000	20 000				
Levnadsvanor						
Förebygga ANDT		5 000				
Främja fysisk aktivitet	5 000	5 000				
Äldres hälsa						
Ung i sinnet	20 000					
Jämställd, jämlik hälsa						
Mänskliga rättigheter	5 000	20 000				
Förebygga ofrivillig ensamhet och isolering	20 000	25 000				
Handlingsplan suicidprevention						
Trygghetsfrämjande arbete						
SSPF		10 000				
Förebygga våld och förtryck	25 000	10 000				
Övrigt						

Budget och ekonomisk redovisning samverkansavtal folkhälsa
Södra hälso- och sjukvårdsnämnden

admin.kostnader, resor, kurser m.m	7 216	7 216				
Summa kostnader folkhälsoinsatser	132 216	132 216	0	0	0	0
Kvarvarande medel folkhälsoinsatser	0	0	0	0	0	0

Förväntade medel att flytta över/betala tillbaka	HSNS	Kommun	Övrigt			
Medel att flytta till kommande år						
Ansökan till HSN om att flytta medel till nästkommande år						
Medel att betala tillbaka						

Utfall medel att flytta över/betala tillbaka				HSNS	Kommun	Övrigt
Medel som flyttats över till kommande år						
Beviljade medel som flyttas över till kommande år						
Medel som betalas tillbaka						

Redovisningen är:

Preliminär*		Slutlig	
--------------------	--	----------------	--

Kommentarer till budget/ekonomisk redovisning:

Budget och ekonomisk redovisning samverkansavtal folkhälsa
Södra hälso- och sjukvårdsnämnden

31 oktober - sista datum att skicka in verksamhetsplan

* 15 februari - sista datum att skicka in ekonomisk redovisning.

Kommunstyrelsens synpunkter avseende revisionens granskning av intern styrning och kontroll

Sammanfattning

Deloitte AB har av förtroendevalda revisorer i Herrljunga kommun fått i uppdrag att granska den interna styrningen och kontrollen inom kommunen. Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen, socialnämnden och IT-avdelningen då detta anses ge en tillräcklig bild. Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Efter genomförd granskning rekommenderar revisionen kommunstyrelsen:

- att ta en ledande och drivande roll i arbetet med intern styrning och kontroll.
- att intern styrning och kontroll blir en del av övrig ledning, styrning och uppföljning inom kommunen och inte enbart en internkontrollplan.
- att arbetet med intern styrning och kontroll samt risker utgår från de mål som beslutats för kommunens och nämndernas mål.
- att förtydliga hur arbetet med intern styrning och kontroll är tänkt att genomföras i praktiken. Dvs. tydligare arbetsformer bör införas för bland annat riskbedömning, vem som äger en risk samt vem som har ansvar för att åtgärder vidtas och följs upp.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-10-05

Missiv från kommunrevisionen daterad 2021-09-17

Granskningsrapport från Deloitte gällande intern styrning och kontroll, daterad juni 2021

Presidiets förslag till beslut

Kommundirektören ges i uppdrag att se över processen för intern styrning och kontroll med utgångspunkt i revisionens rekommendationer. Översynen rapporteras till kommunstyrelsens snarast möjligt, dock senast 2022-05-30.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande
kommunstyrelsen

Jessica Pehrson (C)
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm (S)
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunrevisionen
För kännedom
till:

Revisorena i Herrljunga kommun

17 september 2021

Kommunstyrelsen

Granskning av intern styrning och kontroll

Kommunens revisorer har med stöd av Deloitte AB genomfört en granskning den interna styrningen och kontrollen inom Herrljunga kommun.

I samband med granskningen har en rapport upprättats. I rapportens sammanfattning finns iakttagelser och rekommendationer. Vår granskning bifogas detta brev.

Vi önskar få del av kommunstyrelsens syn på rapportens rekommendationer senast 2021-11-12.

För kommunens revisorer

Jonny Gustafsson

Ordförande

Intern styrning och kontroll

Herrljunga kommun

Juni 2021

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	5

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende den interna styrningen och kontrollen inom Herrljunga kommun. Som utgångspunkt för arbetet har COSO-modellen använts. COSO är en vedertagen modell för arbete med intern styrning och kontroll. Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen samt socialnämnden och IT-enheten då detta anses ge en tillräcklig bild av arbetet med intern styrning och kontroll i Herrljunga kommun.

Revisionsfråga

Revisionsfrågan är om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer en tillräckligt god intern styrning och kontroll inom kommunens och nämndernas verksamheter.

Svar på revisionsfråga

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och socialnämnden till viss del säkerställer en tillräckligt god intern styrning och kontroll inom kommunstyrelsens och socialnämndens verksamheter.

Iakttagelser och slutsatser

Herrljunga kommun har grunderna för intern styrning och kontroll på plats. Men för att ge bättre och starkare styrkraft i arbetet bör dessa grunder utvecklas då arbetet i dagsläget ofta fått en mer formell karaktär. Dvs. intern styrning och kontroll är ännu inte en helt naturlig del av det dagliga arbetet i dagsläget.

Det som brister är att en strukturerad och genomtänkt modell för hur arbetet med intern styrning och kontroll ska bedrivas saknas. Det saknas också beskrivningar av hur riskbedömningar ska göras, från vilka utgångspunkter risker ska bedömas, hur dessa risker ska tas omhand, hur riskerna ska följas upp, samt vem som har ansvaret för att åtgärder vidtas rörande identifierade risker. Intern styrning och kontroll behöver få ett större sammanhang än att bara finnas i en internkontrollplan. Detta då intern styrning och kontroll i mycket bör vara integrerat i kommunens dagliga ledning, styrning och uppföljning av

verksamheten. De prioriteringar kommunen gör påverkar också de risker och utmaningar kommunen kommer ställas inför i praktiken.

I dagsläget saknar vi en tydlig koppling mellan intern styrning/kontroll och kommunens och nämndernas mål. En mer strukturerad process för hur arbetet med intern styrning och kontroll får plats inom kommunens verksamhets- och ekonomistyrning behövs för att ta tillvara det engagemang för kommunens verksamhet som flertalet av de vi intervjuat uppvisat.

För att intern styrning och kontroll ska kunna få bättre och starkare styrkraft behöver processen vara inbyggd i kommunens vanliga verksamhetsprocesser och inte vara påbyggd som det i dagsläget kan uppfattas som den är. Dvs. kommunen bör ta ut kompassriktningen för arbetet tydligare; Var befinner sig kommunen i dagsläget och vart vill kommunen komma med hjälp av sitt arbete med intern styrning och kontroll.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen;

- att ta en ledande och drivande roll i arbetet med intern styrning och kontroll.
- att intern styrning och kontroll blir en del av övrig ledning, styrning och uppföljning inom kommunen och inte enbart en internkontrollplan.
- att arbetet med intern styrning och kontroll samt risker utgår från de mål som beslutats för kommunens och nämndernas mål.
- att förtydliga hur arbetet med intern styrning och kontroll är tänkt att genomföras i praktiken. Dvs. tydligare arbetsformer bör införas för bland annat riskbedömning, vem som äger en risk samt vem som har ansvar för att åtgärder vidtas och följs upp.

Jönköping den 9 juni 2021

DELOITTE AB

Annika C Karlsson
Manager/revisor

Revsul Dedic
Manager/Verksamhetskonsult

Jimmy Lindberg
Senior/Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Av kommunallagens framgår att kommunstyrelsen och nämnderna, var och en på sitt område, ska tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten i övrigt.

Syftet med den interna kontrollen är att säkerställa att fullmäktiges mål uppnås. I den interna kontrollen ingår att:

- Skapa ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner.
- Säkra rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policy, reglemente med mera tillämpas.
- Skydda mot förluster och förstörelse av kommunens tillgångar.
- Eliminera eller upptäcka allvarliga fel.

I ansvaret för den interna kontrollen ingår att värdera befintliga risker och vidta åtgärder för att förebygga och minimera att det inte önskvärda inträffar.

De förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har utifrån sin risk- och väsentlighetsbedömning konstaterat att det finns ett behov av att genomföra en granskning av huruvida kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer en ändamålsenlig intern kontroll.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte har varit att genomföra en granskning avseende den interna styrningen och kontrollen inom Herrljunga kommun. Som utgångspunkt för arbetet har COSO-modellen använts. COSO är en vedertagen modell för arbete med intern styrning

och kontroll. Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen, IT-enheten samt socialnämnden då detta anses ge en tillräcklig bild av arbetet. Granskningen avser vår uppfattning av nuläget med en tillbakablick på de dokument som funnits tillgängliga. Dvs. inget specifikt år som granskas utan de exempel som tas med i texten är för att just exemplifiera arbetet med intern styrning och kontroll.

Vi har i denna granskning fokuserat på hur arbetet med intern styrning och kontroll bedrivs inom kommunen. Tanken är att om kommunen har en bra struktur och inriktning på arbetet så bör även den interna styrningen och kontrollen ha förutsättningar för att kunna upptäcka, förhindra och förebygga att riskerna ger upphov till större fel. Den interna styrningen och kontrollen bör då också kunna medverka till att kommunen har en god bild av vilka risker som är viktigast för kommunen att hantera. Men även att kommunstyrelsen kan få en god bild av vad som görs ute i nämnder och förvaltningar i syfte att motverka att riskerna antingen inträffar eller att konsekvenserna av riskerna blir så begränsade som möjligt.

Revisionsfråga

Revisionsfrågan är om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer en tillräckligt god intern styrning och kontroll inom kommunens och nämndernas verksamheter.

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med företrädare för kommunstyrelsen, kommundirektör, socialnämnd och förvaltning samt IT-enhet. Intervjuer har hållits med följande befattningshavare:

- Gunnar Andersson kommunstyrelsens ordförande
- Mats Palm, kommunstyrelsens vice ordförande
- Ior Berglund, kommundirektör
- Linda Rudenwall, ekonomichef

- Jan Pettersson, avgående IT-chef
- Mikael Andersson, IT-arkitekt med ledningsansvar
- Helen Svantesson, IT-samordnare med ledningsansvar
- Sandra Säljö, socialchef
- Eva Larsson Socialnämndens ordförande
- Anette Rundström, socialnämndens vice ordförande
- Susanne Johnsen, Jennie Turunen och Christel Bergström verksamhetschefer inom socialförvaltningen

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfrågan.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte's interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av arbetet med intern styrning och kontroll gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs för under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Kommunen har inför 2020 gjort en översyn av de övergripande målen. Utifrån dessa mål har resp. nämnd och förvaltning utvecklat mål som bidrar till de kommunövergripande målen. Till detta kommer de ekonomiska målen.

Styrande dokument

Styrande för arbetet med intern styrning och kontroll är Herrljunga kommuns policy för intern kontroll där det anges: "Enligt kommunallagens 6 kap 7§ skall var och en inom sitt område se till att verksamheterna inom kommunen bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt föreskrifter, vilka gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

I en decentraliserad organisation är det nödvändigt att tjänstemän och politiker har verktyg för att ha kontroll på verksamheterna. En genomarbetad intern kontroll är en av pusselbitarna i en bra styrning och uppföljning. Den bidrar till effektiv och säker verksamhet samt god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att varje led är klar över sitt uppdrag, sitt ansvar, sina förutsättningar, befogenheter och gränser.

Intern kontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten från högsta politiska ledning till den enskilde som är anställd att utföra ett arbete. Det är också en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerandet, som exempelvis felanvändning av resurser. Det kan leda till att både allvarliga och kostsamma misstag kan undvikas. Den interna kontrollen är som mest effektiv när den är en integrerad del av verksamheten.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll i kommunen. Förutom ett övergripande ansvar skall kommunstyrelsen även se till att det finns regler och anvisningar för intern kontroll samt att det finns en organisation i kommunen som arbetar för en god intern kontroll. Kommunstyrelsen har även att tillse att nämnderna årligen genomför beslutad intern kontroll."

I policyn nämns även: "Inom kommunen samordnar kommunchefen arbetet med att det årligen upprättas planer för uppföljning av intern kontroll samt att det årligen görs uppföljning av upprättade planer för intern kontroll. Nämnderna har ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. I ansvaret ligger att utforma en lokal organisation anpassad till respektive nämnds organisationsutformning."

Slutsats: Det kommunen tar upp i sin policy är i enlighet med COSO-modellens tankar. COSO-modellen anses ofta ha 5 (alternativt 7) skilda delar vilka bör tillmätas vikt. De delarna är;

Kontrollmiljön - är intern styrning och kontroll viktigt för ledningen, ser man det som ett instrument för styrning, är det viktigt för organisationen att nå mål/göra rätt saker?

Riskvärdering - vilka risker finns som relaterar till organisationens mål, hur sannolikt är det att de inträffar, vilken blir konsekvensen av att en risk inträffar, vilka risker är de mest prioriterade?

Kontrollaktiviteter - vilka åtgärder ska vidtas för de risker som är de mest prioriterade, när ska åtgärder vidtas, av vem samt vem är ansvarig för att åtgärden får effekt?

Information och kommunikation - inkluderar ofta att informera chefer och personal när avsteg från arbetssätt uppmärksammas, fel uppmärksammas, eller att det inte arbetas mot satta mål på avsett sätt. Kan vara i form av riktlinjer, allmän information, kommunikation med de berörda, utbildningar etcetera.

Uppföljning och övervakning - utförs ofta av ledningen som ser om systemet för intern styrning och kontroll fungerar på avsett sätt, om önskade åtgärder vidtas, om önskade resultat uppnås, vilka ändringar bör göras i process och mål för att nå önskade resultat kommande period/år?

Kuben illustreras av följande bild (från COSO-kommitten). Notera att en risk antingen kan accepteras, överföras (försäkras bort) eller hanteras genom att vidta åtgärder.

Kommunstyrelsens uppföljning

I kommunstyrelsens uppföljning för 2019 finns följande att läsa om hur nämnder och styrelse har genomfört intern kontroll i enlighet med policyn för intern kontroll som antagits av kommunfullmäktige; "Kommunstyrelsen har ansvar att tillse att nämnderna årligen genomfört beslutad intern kontroll. Utifrån de till kommunstyrelsen inkomna dokument från

nämnder och bolag kan kommunstyrelsen konstatera att nämnderna har genomfört den beslutade interna kontrollen för 2019. Kommunstyrelsen ska utvärdera kommunens samlade resultat för internkontroll och i de fall förbättringar behöver göras föreslå sådana. Genomförd internkontroll är godkänd av resp. nämnder."

Vi kan inte i dokumenten se att ytterligare frågor ställts eller att det förts en diskussion om risker eller åtgärder. Detta anser vi pekar på att arbetet med intern styrning och kontroll mest varit av formell karaktär inom kommunen.

Arbetet med intern styrning och kontroll i praktiken

Vår genomgång av de styrande dokumenten visar att det finns en fastlagd struktur för hur arbetet ska gå till. Dock verkar de styrande dokumenten inte ha satt några större avtryck i det praktiska arbetet där fokus mest hamnat på internkontrollplanen samt framtagandet av detta dokument. Ett tecken på att detta varit i fokus är bland annat att socialnämnden för de senaste fyra åren har presenterat en internkontrollplan som uppvisar mycket få förändringar, några år var planen i det närmaste identisk.

De internkontrollplaner som tagits fram innehåller allehanda risker men det är svårt att utifrån dokumenten bilda sig en uppfattning om vad som varit utgångspunkten för arbetet med att ta fram internkontrollplanen. Det är också komplicerat att se vilka mål som internkontrollplanen förhåller sig till samt hur arbetet med att ta fram risker genomförts. Det är också ofta oklart hur riskbedömningen gjorts samt oklart varför en risk får ett visst konsekvens/sannolikhetsvärde i internkontrollplanen.

Formuleringen av riskerna är ibland bristfällig, dvs. det är svårt att se vilken risk som avses eller varför något är en risk då det som ska utgöra risken inte alltid uttryckts tydligt i termer av just risk. Vilka risker som diskuterats och som sedan valts eller valts bort är också komplicerat att få en uppfattning om. Till stor del då detta inte förefaller ha dokumenterats i samband med arbetet om intern styrning och kontroll. Likaså är det av internkontrollplanerna svårt att se hur uppföljningen av en risk är tänkt genomföras eller vem som ansvarar för att åtgärder blir genomförda.

Riskerna förefaller ofta handla om att något ska mätas eller följas upp och mindre om konkreta åtgärder som syftar till att hantera eller minska en risks påverkan och konsekvens

på verksamheten. En internkontrollplan är bara en del av arbetet med intern styrning och kontroll.

Utifrån intervjuerna har vi samlat följande intryck; Inom socialnämndens område finns ett kvalitetssystem som till stor del även utgör nämndens internkontrollplan. Några tydliga risker har dock inte formulerats utan kontrollmoment beskrivs i termer av; *att identifiera kostnader per brukare i hemtjänst och följa utvecklingen; personalresurser ska samordnas och nyttjas utifrån samplaneringsområdena, möjligheter och effektivitet, minskade vikariekostnader eller, kostnader är jämförbara med riket i övrigt med mera (Detta från området ekonomi, inom verksamhetsområde Vård och omsorg.)*

Utifrån den beskrivning som ges i internkontrollplanen är det svårt att relatera dessa risker till kommunens mål. Men det är även svårt att relatera till vilka åtgärder som bör genomföras för att möta riskerna och om möjligt sänka riskerna i syfte att nå verksamhetens mål eller riskernas konsekvenser.

Om socialnämnden istället hade formulerat risken som: *"Om personalresurser inte samordnas och nyttjas utifrån samplaneringsområdena leder detta till ökade kostnader vilket påverkar nämndens möjligheter att ge en kvalitativ omsorg till brukarna"*. En sådan formulering skulle ha konkretiserat risken i förhållande till målen.

Med fördel kunde nämnden också beskrivit hur en samplanering hade kunnat bli av och vem som är ansvarig för att så sker. En konkretisering av risken skulle underlätta uppföljning av genomförda åtgärder men även ge en tydligare bild av hur nämndens åtgärder bidrar till att hantera riskerna i verksamheten. De punkter som tas upp i internkontrollplanen är säkerligen relevanta för kvaliteten men det saknas en koppling till verksamhetsstyrning och hur åtgärder för att hantera risker ska genomföras. Därmed saknas också en tydlig koppling till hur verksamheten kan förbättras och kommunen få bättre möjlighet nå målen.

Socialnämnden har i sitt svar angett att förvaltningen getts i uppdrag att förbättra arbetet kring de brister som tagits med i internkontrollplanen 2019.

Ytterligare exempel på risk från annan förvaltning (nämns bl. a. för bygg- och miljönämnden) är tex. "ej rättssäkra myndighetsbeslut" där kontrollmomentet sedan anges

till "uppföljning av överklagade beslut". Uppnått resultat anges till "inga överklaganden". Hur momentet och resultatet kopplar till risken framstår som högst oklart. Att endast överklagade beslut skulle kunna vara i riskzonen för ej rättssäkra beslut framstår som mindre troligt. Utifrån detta skulle slutsatsen bli att alla ej överklagade beslut är rättssäkra och korrekta. För att träffa risken att beslut inte är rättssäkra förefaller ett stickprov av samtliga fattade beslut vara en mer relevant utgångspunkt för att kunna bedöma risken och vid behov vidta åtgärder.

Socialnämndens presidie lyfte synpunkten om att det är svårt att se flödet genom kommunen och att uppföljning och utvärdering inte fått tillräckligt med plats i Herrljunga kommun. Delvis upplevdes detta vara fallet pga. att verksamheten inte varit van att arbeta med uppföljning och utvärdering utan varit mer driftsorienterad. Uppfattningen är att verktyget intern styrning och kontroll har haft ett begränsat värde i och med detta.

IT-enheten som är gemensam med Vårgårda kommun tillämpar ITIL som styrmetod. Ett arbete med att införa denna metod och därmed en tydligare styrning rörande IT-relaterade frågor har pågått men pga. Corona och förändringar i Herrljunga kommun har andra frågor fått företräde i verksamheterna. Något som lyfts från IT-enheten är vikten av att kommunen och dess nämnder är bra beställare så att IT-enheten vet vilka prioriteringar som verksamheten önskar. Dvs. IT-enheten behöver stöd med de s.k. mjuka delarna i IT-processen. Vilka system är mest prioriterade att få i drift först vid ett avbrott med mera? Detta så att IT-enheten i sin tur kan göra motsvarande prioriteringar och därigenom få en IT-miljö som fungerar så väl som möjligt givet de finansiella ramarna.

Verksamheternas prioritering av projekt, utveckling, risker med mera är något som IT-enheten upplever kan förbättras. Dvs hur få utveckling, projekt och IT-plattform att samverka för att helheten ska bli så bra som möjligt. IT-enheten tar också upp vikten av att informationssäkerhetsfrågor hålls levande i kommunens verksamheter. Detta då frågorna ofta är verksamhetsrelaterade och personalens agerande är avgörande för att nå en god kvalitet oavsett om informationen finns på papper eller i ett IT-system.

IT-verksamheten behöver enligt vår mening vara synkad mot/med verksamheterna vilket också kräver att kommunen som helhet har en prioritering kring vilka system och applikationer som är en prioritet och vilka områden som är i störst behov av utveckling. Då

kommunen har en begränsad budget är det ofrånkomligt att prioriteringar måste göras och att alla nämnder inte kan få allt de skulle vilja.

Kommunstyrelsens presidie pekar på att arbetet kring intern styrning och kontroll inte varit proaktivt utan mer handlingsstyrt. Att arbetet med intern styrning och kontroll ska vara mer proaktivt är något kommunstyrelsen anser att de bör verka mot. Mer dialog och diskussion är utgångspunkten för förbättringar. Kommunstyrelsen ser de förändrade målen som en möjlighet till mer och bättre uppföljning.

I samband med våra intervjuer framkom också en tydlig önskan om att en enhetlig modell för arbetet tas fram samt att strukturer och medvetenhet skapas om att intern styrning och kontroll är en del av verksamhetsstyrningen och inte ett "påhäng".

Vissa har också lyft att det är oklart vilka utgångspunkter riskanalys och arbetet med intern styrning och kontroll har samt att man gärna ser ett ökat stöd kring riskanalyser och hur man bör arbeta med detta.

Sammanfattning och slutsats

Sammantaget är vårt intryck att intern styrning och kontroll finns inom Herrljunga kommun men att den tar sig olika uttryck om vi t.ex. ser på IT-enheten och socialnämnden. IT-enheten har ITIL och socialnämnden sitt kvalitetssystem vilka båda kan ses som delar av internkontrollen. Dock utgår dessa från resp. förvaltning/nämnd och ett mer begränsat perspektiv.

Riskanalyserna utgår från det som anses viktigt för resp. verksamhet men tar inte sin utgångspunkt från kommunens mål och inte nödvändigtvis från målen med resp. verksamhet. Det arbete som föreskrivs i kommunstyrelsens policy ger intryck av att ha fokus på internkontrollplanen och det som går att mäta eller kontrollera. Styrkraften i arbetet bedömer vi är låg för närvarande då intern styrning och kontroll mer förefaller ha blivit en pappersprodukt än ett viktigt styrinstrument.

Vår uppfattning är att ett mer proaktivt arbete med intern styrning och kontroll är en förutsättning för att få en god intern styrning och kontroll på plats. Detta för att i möjligaste mån förhindra att det blir s.k. brandkårsutryckningar när brister upptäcks. Ett proaktivt arbete har bättre förutsättningar att upptäcka brister innan de leder till allvarigare

konsekvenser för verksamheten. Att förebygga något ger ofta bättre effekt än att avhjälpa något, men det går inte att se effekterna lika tydligt.

Sammanfattningsvis så finns det en osäkerhet och en otydlighet kring hur kommunen är tänkt arbeta med intern styrning och kontroll samt hur detta förhåller sig till styrning och kontroll i övrigt. Vissa av intervjupersonerna har svårt att i dagsläget se sambandet mellan verksamhetsplan och internkontrollplanen och styrningen i övrigt. Flera har också lyft frågan om vad kommunstyrelsen vill ha för rapportering. De pekar också på upplevelsen att kommunstyrelsen inte verkar fästa någon större vikt vid frågorna då nämnderna så sällan fått frågor eller synpunkter på sitt arbete med internkontrollplaner. Vikten av att kommunstyrelsen upplevs intressera sig för frågorna och resultatet kan inte underskattas. En fråga som återkommit under intervjuerna är "vad gör vi med de risker som väljs bort?" En uppfattning som uttryckts är också att antalet risker anses behöva begränsas till max 8. Ingen vet dock riktigt var denna uppfattning kommer ifrån.

Vår uppfattning är att arbetet med den interna styrningen och kontrollen inte är helt inarbetat i den dagliga styrningen och uppföljningen utan att det mer varit fokuserat på att ta fram en pappersprodukt. Syfte och mening med arbetet upplevs nu som oklart och otydligt. Alla vi intervjuat är eniga om vikten av bra styrning och uppföljning för att få en så bra verksamhet som möjligt med de resurser som står till buds. Processen med intern styrning och kontroll framstår som påbyggd snarare än inbyggd i dagsläget. Vilket ger den sämre och svagare styrkraft än vad som är önskvärt.

Kopplingen mellan intern styrning och kontroll samt mål är i dagsläget otydlig. Intern styrning och kontroll spelar inte huvudrollen i kommunens arbete med planering och uppföljning utan mer en tämligen undanskymd biroll. Hur riskerna arbetas fram, varför nämnd och kommun fastnat för dessa risker samt vilka åtgärder som ska vidtas utifrån dessa risker är också oklart och behöver förtydligas.

Vår uppfattning är att kommunstyrelsen inte nått ända fram med sin ambition om att "en genomarbetad intern kontroll är en av pusselbitarna i en bra styrning och uppföljning. Den bidrar till effektiv och säker verksamhet samt god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att varje led är klar över sitt uppdrag, sitt ansvar, sina förutsättningar, befogenheter och gränser." I dagsläget bedöms detta mål inte uppnås.

Dock har kommunen goda förutsättningar för att förbättra detta. Under våra intervjuer har alla uppvisat ett stort engagemang och intresse för kommunens verksamhet och måluppfyllelse.

Det vi bedömer fattas är en tydlig modell för hur arbetet med intern styrning och kontroll ska bedrivas. Riskanalysen bör därför utgå från kommunens/nämndens mål och riskerna bör uttryckas tydligare än idag.

Vad, rent konkret, är risken, hur ska denna risk kunna åtgärdas/hanteras?

Hur kan detta mätas eller följas upp?

Vilka åtgärder kan vi sätta in för att se hur risken kan motverkas eller hur kan riskernas sannolikhet/effekt minskas.

Kärnfrågor

Det vi uppfattar som kärnfrågorna här är;

Vilka är utgångspunkterna för arbetet med intern styrning och kontroll? Vi anser att det är målen för kommunen och nämnderna som bör vara utgångspunkten för riskanalysen. Dvs. vilka är riskerna för att kommunen/nämnden inte når sina mål?

En internkontrollplan kan fortsatt finnas men planen i sig säger i dagsläget ofta inte något om kommunen har en bra intern styrning och kontroll. Internkontrollplanen som den sett ut hittills säger bara hur utfallet är på de mätpunkter som använts och vissa mätpunkter är svåra härleda till en faktisk risk eller kontroll. Då riskerna har en otydlig anknytning till målen och processen för att ta fram dem är otydlig är det också svårt veta om de risker som tas fram är väsentliga och relevanta för intern styrning och kontroll. Detta försvåras ytterligare då riskerna är otydligt formulerade.

Detta verkar ha fått till följd att intresset för arbetet med internkontrollplanen och intern styrning och kontroll minskat och att det ibland ses som en "pappersprodukt". Vår uppfattning är att det dock finns ett starkt intresse och engagemang inom kommunen för kommunens verksamhet.

Flera av de vi intervjuat har också lyft vikten av att politikerna engagerar sig i detta arbete samt att det inte får gå slentrian i riskbedömningen pga. att internkontrollplanen ansetts

vara en pappersprodukt och något man gör mest för att det måste göras. Några har också nämnt att kommunstyrelsen förefaller nöja sig med att de formella kraven är uppfyllda. Presidiet upplevs som mer aktivt än övriga kommunstyrelsen. Nämnderna har ofta upplevts som mer engagerade och aktiva ifråga om intern styrning och kontroll än kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen bör därför tydliggöra arbetsformer och förväntningar kring intern styrning och kontroll. Vi anser att utgångspunkten för arbetet bör vara kommunens mål samt att riskanalysen bör göras utifrån detta perspektiv. Hur risker ska bedömas och vad som bör hända med de risker som inte prioriteras bör förtydligas av kommunstyrelsen. De åtgärder som väljs bör tydligt kopplas mot risker, kommunens mål och intern styrning och kontroll i övrigt. För att fånga fler perspektiv anser vi att deltagandet i riskanalysen med fördel bör genomföras med flera inblandade personer/funktioner för att fånga upp olika perspektiv. De risker och åtgärder som väljs bör också uttryckas i form av risk (för att inte nå målen) samt att åtgärder bör uttryckas i termer av att minska/lindra sannolikhet och konsekvens för när risken inträffar.

Uppföljningen bör fokusera på hur riskerna hanteras, den bör också vara en del av den dagliga verksamheten och verksamhetsstyrningen. Kommunstyrelsen bör ta en aktiv roll i att leda och följa upp verksamheten. Med fördel bör intern styrning och kontroll integreras med övrig verksamhetsplanering och uppföljning. Kommunstyrelsen bör följa upp de risker som nämnderna/förvaltningarna tar upp samt aktivt föreslår förbättringar och förändringar i den interna styrningen och kontrollen när så behövs.

Kommunstyrelsen bör förtydliga vad intern styrning och kontroll bör spela för roll i det praktiska arbetet med mål, verksamhet och uppföljning/utvärdering. Kommunens och nämndernas mål bör tas som utgångspunkt för intern styrning och kontroll. Med förtydligas menar vi att syftet bör förtydligas, att dokumentationen av risker behöver förbättras, att nämnderna och förvaltningarna väljer de mest angelägna riskerna och inte fokuserar på det som är mätbart i siffror. Dels för att förtydliga vilka åtgärder som bör vidtas, dels när och vem som är ansvarig för dessa risker och åtgärder, dvs en "riskägare". Kommunen kan fortsatt använda sig av internkontrollplan eller hellre se den som en plan för förbättrad intern styrning och kontroll/verksamhet. Åtgärderna och deras effekter bör löpande följas upp för att se att åtgärderna får de effekter som är avsett. Om så inte är fallet bör andra åtgärder övervägas.

Om kommunstyrelsen väljer att se den interna styrningen och kontrollen som en del av den vanliga verksamhetsprocessen finns goda möjligheter att förbättra både verksamhet och måluppfyllelse.

Arbetet kommer behöva bedrivas på olika nivåer med lite olika perspektiv men mål och måluppfyllelse bör stå i fokus för arbetet. Arbetet med att nå mot målen bör vara det som både verksamhetsstyrningen och den interna styrningen och kontrollen bör syfta mot.

Detta kräver en helhetssyn på styrning, risker och uppföljning för att använda kommunens samlade resurser på bästa sätt i syfte att nå målen. Om detta görs kommer systemet för den interna styrningen och kontrollen att kunna besvara frågan om kommunen har en tillräcklig intern styrning och kontroll eller inte. Genom att ta tillvara det engagemang som finns bedömer vi att Herrljunga kommun har goda förutsättningar nå dit om några år. Men det kräver ett samlat och målmedvetet arbete med frågorna.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its global network of member firms, and their related entities (collectively the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate and bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500 companies®. Learn how Deloitte's approximately 330 000 people make an impact that matters at Deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

Planbesked, utbyggnad Lesjöfors Industrifjädrar AB

Sammanfattning

Lesjöfors Industrifjädrar AB har 2021-08-20 inkommit med en ansökan om planbesked för att möjliggöra en utbyggnad av deras nuvarande fabrik i Hudene. Gällande detaljplan medger ingen ytterligare byggrätt och behöver ändras för att möjliggöra en expansion på befintlig fastighet.

Genom föreslagen markanvändning tas befintlig infrastruktur väl tillvara och planändringen har stöd i översiktsplanen och kan antas vara av begränsad betydelse.

Planen genomförs med standardförfarande. Beslut om antagande kan fattas av Bygg- och miljönämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-20

Planansökan daterad 2021-09-20

Översiktskarta daterad 2021-09-20

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uppmana Bygg- och miljönämnden att upprätta ny detaljplan för fastigheterna Trollabo 1:32 samt del av Trollabo 1:5

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden
För kännedom
till:

Bakgrund

Lesjöfors Industrifjädrar AB har 2021-08-20 inkommit med en ansökan om planbesked för att möjliggöra en utbyggnad av deras nuvarande fabrik i Hudene. Gällande detaljplan medger ingen ytterligare byggrätt och behöver ändras för att möjliggöra en expansion på befintlig fastighet.

Genom föreslagen markanvändning tas befintlig infrastruktur väl tillvara. Planändringen har stöd i översiktsplanen och kan antas vara av begränsad betydelse.

Planen genomförs med standardförfarande. Beslut om antagande kan fattas av Bygg- och miljönämnden.

Ekonomisk bedömning

Handlingar till detaljplanen tas fram av fastighetsägare och myndighetsarbetet görs av Herrljunga kommun. Planavtal skrivs med Lesjöfors Industrifjädrar för att reglera kostnader i samband med planarbetet.

Juridisk bedömning

Planen har stöd i översiktsplanen, är inte av stor vikt eller har principiell betydelse, medför inte en betydande miljöpåverkan och saknar intresse för allmänheten. Planen bedöms därmed enligt 5 kap 7 § PBL genomföras med standardförfarande. Bygg- och miljönämnden kan besluta om antagande.

Samverkan

Ärendet är ej föremål för samverkan

Motivering av förslag till beslut

Lesjöfors Industrifjädrar är i behov av ytterligare planlagd mark för industriändamål och området lämpar sig för utveckling av befintlig verksamhet

Genom föreslagen markanvändning tas befintlig infrastruktur väl tillvara. Samtidigt gör man det möjligt för företaget att expandera i Herrljunga och på det sättet skapa nya arbetstillfällen.

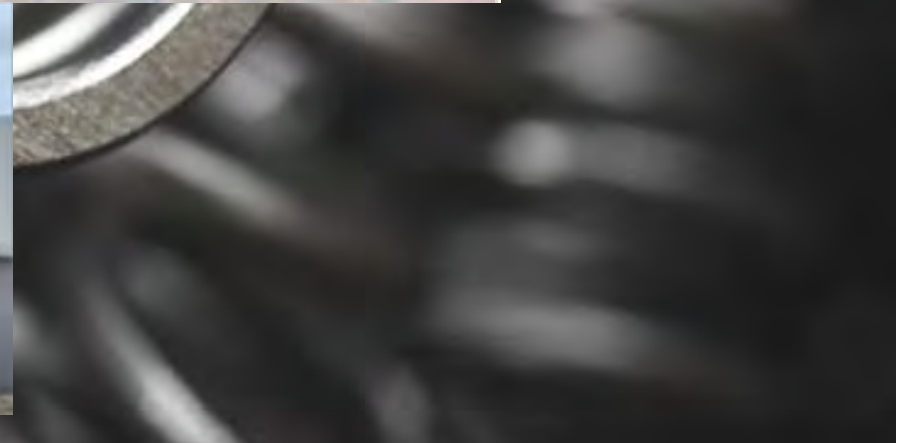
LESJÖFORS
SPRINGS & PRESSINGS

**Planbeskeds ansökan
Lesjöfors Industrifjädrar AB
Hudene
2021-08-20**

Alt 1. Utbyggnad av utlastning/lager

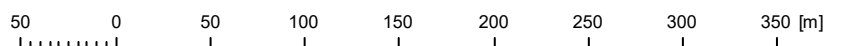
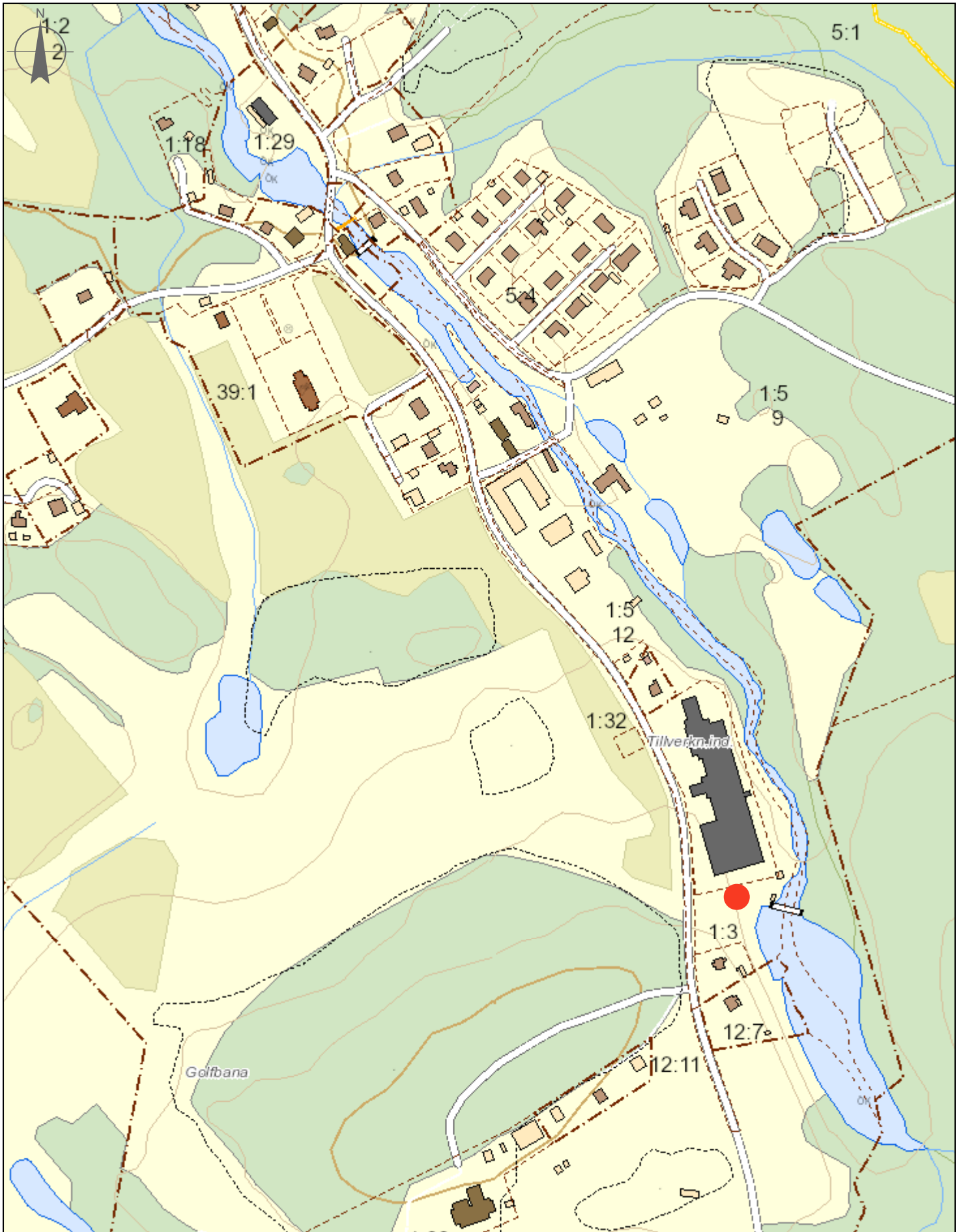
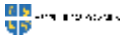

Alt 2. Utbyggnad mot dammen

LESJÖFORS
SPRINGS & PRESSINGS

Plan- och byggenheten Herrljunga

1:4 000

BN § 107

DNR UN 118/2019

Revidering av samverkansavtal avseende gymnasieutbildning inom Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund**Sammanfattning**

Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde 2021-06-04 att rekommendera medlemskommunerna att godkänna det reviderade gymnasiesamverkansavtalet för Sjuhärad.

Sedan höstterminen 2011 har elever som är boende i någon av Sjuhärads medlemskommuner och som ska påbörja sina studier inom ungdomsgymnasiet möjlighet att som förstahandssökande fritt söka program och skola i någon av kommunerna. Detta blev möjligt genom det samverkansavtal som undertecknades av dåvarande kommunalråd och som fortfarande gäller för ungdomsgymnasiernas verksamhet i denna region. Avtalstext kräver regelbunden översyn och sedan en längre tid tillbaka har gymnasiesamverkansavtalet i Sjuhärad inte varit överensstämmande med den praxis som utvecklats i samverkan. Utöver detta är dokumentet inte heller språkligt uppdaterat utifrån nuvarande lagtext. Skolchefsgruppen i Sjuhärad har därför arbetat fram en reviderad version av nuvarande avtalstext, en justering som bland annat ska förtydliga skolchefsgruppens uppdrag och ansvar men även ekonomiska villkor och förutsättningar.

Det reviderade samverkansavtalet ska kompletteras med ett antal bilagor som krävs för samverkan kring exempelvis det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för elever i behov av särskilt stöd samt för de regler och förhållningssätt som ska gälla kring gemensam antagning. Utöver dessa dokument har bilageförslag även formulerats kring överlämning när en elev byter skola samt rutiner och ansvar när en elev flyttar. Tillsammans med det fokusdokument som KP-rådet tagit fram speglar avtalet den samverkan som krävs i Sjuhärad, där gymnasieverksamheten är en viktig del i kompetensförsörjningsarbetet.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-09-22

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-16

Missiv daterat 2021-06-14

Protokollsutdrag § 42, Direktionen för Boråsregionen, 2021-06-04

Samverkansavtal för gymnasieutbildning inom Sjuhärad

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna reviderat samverkansavtal för gymnasieutbildning inom Sjuhärad.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Fortsättning BN § 107

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderat samverkansavtal för gymnasieutbildning i Sjuhärad godkänns.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Ch

25

2021-06-14

Till medlemskommunerna i
Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Reviderat gymnasiesamverkansavtal

Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde 2021-06-04 att rekommendera medlemskommunerna att godkänna det reviderade gymnasiesamverkansavtalet för Sjuhärad.

Medlemskommunernas beslut meddelas Boråsregionen senast **2021-10-31** på info@borasregionen.se

Linda Bergholtz
Administrativ chef

Bilagor

- 1 Protokollsutdrag
- 2 Reviderat gymnasiesamverkansavtal

§ 42 Reviderat gymnasiesamverkansavtal

Diarienummer: 2021/SKF0119

Beslut

Direktionen rekommenderar medlemskommunerna att godkänna det reviderade gymnasiesamverkansavtalet för Sjuhärad

Sammanfattning

Sedan höstterminen 2011 har elever som är boende i någon av Sjuhärads medlemskommuner och som ska påbörja sina studier inom ungdomsgymnasiet, möjlighet att som förstahandssökande fritt söka program och skola i någon av kommunerna. Detta blev möjligt genom det samverkansavtal som undertecknades av dåvarande kommunalråd och som fortfarande gäller för ungdomsgymnasiernas verksamhet i denna region.

Avtalstext kräver regelbunden översyn och sedan en längre tid tillbaka har gymnasiesamverkansavtalet i Sjuhärad inte varit överensstämmande med den praxis som utvecklats i samverkan. Utöver detta är dokumentet inte heller språkligt uppdaterat utifrån nuvarande lagtext. Skolchefgruppen i Sjuhärad har därmed arbetat fram en reviderad version av nuvarande avtalstext, en justering som bland annat ska förtydliga skolchefsgruppens uppdrag och ansvar men även ekonomiska villkor och förutsättningar.

Det reviderade samverkansavtalet ska kompletteras med ett antal bilagor som krävs för samverkan kring exempelvis det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för elever i behov av särskilt stöd samt för de regler och förhållningssätt som ska gälla kring gemensam antagning. Utöver dessa dokument har bilageförslag även formulerats kring överlämning när en elev byter skola samt rutiner och ansvar när en elev flyttar.

Tillsammans med det fokusdokument som KP-rådet tagit fram speglar avtalet den samverkan som krävs i Sjuhärad, där gymnasieverksamheten är en viktig del i kompetensförsörjningsarbetet.

Expedieras till

Medlemskommunerna
Skolchefgruppen

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Samverkansavtal

för gymnasieutbildning inom Sjuhärad

2021-05-03

§ 1 Avtalsparter

Avtalets parter utgörs av kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda.

Pågående samverkansavtal som finns vid ingåendet av detta avtal med andra kommuner utanför samverkansområdet får fortsätta att gälla. Innan tecknande av nya samverkansavtal ska kommunerna som ingår i detta avtal informera övriga i samverkansavtalet.

§ 2 Bakgrund

Samverkansavtal avseende gymnasieutbildning tecknades 2004 mellan kommunerna Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn. Parterna överenskom att utgöra ett samverkansområde för de utbildningar som inte anordnades i elevens hemkommun. 2007 träffades det en överenskommelse om en gemensam antagningsenhet. 2009 utformades ett nytt samverkansavtal där Herrljunga och Vårgårda kommun tillkom som avtalspart och där elever folkbokförda inom samverkansavtalet fritt kunde ansöka och bli förstahandsmottagna. Avtalet sades upp på grund av en utredning som gjordes under 2009 och som utmynnade i att ett nytt samverkansavtal tillkom från 2011.

§ 3 Syfte

Detta samverkansavtal syftar till att:

- Eleverna får fritt söka de utbildningar som erbjuds inom samverkansområdet och blir mottagna som förstahandssökande i enlighet med gällande lagstiftning.
- Eleverna får sitt förstahandsval av program och skola tillgodosett.
- Samverkan kring programutbud och dimensionering sker inom samverkansområdet som helhet och mellan enskilda gymnasieskolor.
- Utbildningar som bedöms som strategiskt viktiga för samverkansområdets utveckling kan stödjas och utvecklas gemensamt.

2021-05-03

§ 4 Utbildningar

Med utbildningar, som eleverna i kommuner inom samverkansområdet fritt kan välja bland, avses i detta avtal gymnasieskolans:

- nationella program
- lokala särskilda varianter
- sökbara inriktningar på introduktionsprogrammet

i enlighet med årligen inrapporterat utbud till Antagningsenheten, vilket justeras genom årliga beslut hos respektive kommun. Avtalet avser utbildningar med start i år 1.

Nationell idrottsutbildning inom samverkansavtalet

Vid uttagna elever folkbokförda inom samverkansavtalet ersätts mottagande kommunal huvudman inom samverkansavtalet enligt Riksidrottsförbundets rekommendationer för individuella eller lagidrotter per läsår för nationell idrottsutbildning.

§ 5 Ledning och styrning med påverkan på samverkan

Skolchefgruppen, i vilken ingår ansvarig skolchef för gymnasiefrågor i respektive kommun, ska verka för att samverkansavtalets innehåll genomförs, följs upp och utvecklas. Skolchefgruppen har möjlighet att fatta gemensamma beslut om att bilägga dokument till avtalet, vilka behövs för att verkställa avtalets intentioner och förtydliga arbetssätt. Detta kan t ex gälla frågor kring antagning, överlämning, aktivitetsansvar och marknadsföring av gymnasieskolorna.

Skolchefgruppen ansvarar för att bilagda dokument kontinuerligt revideras.

Beredningsgruppen Valfärd och kompetens ansvarar för att vårda avtalets intentioner enligt 3§.

Beredningsgruppen ska därför årligen hålla sig informerad om hur avtalet efterlevs.

Skolchefgruppen och Antagningsenheten Sjuhärad ansvarar för att informera beredningsgruppen kring uppföljning och utvärdering enligt 9§, antagna bilagor under året samt ansöknings- och antagningsstatistik vid två informationstillfällen per år.

§ 6 Antagning

Antagning sker via en centralt placerad enhet. Administrationen utförs av Gymnasieantagningen i Borås under namnet Antagningsenheten Sjuhärad.

§ 7 Information

Principer för marknadsföring: informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig samt utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen.

2021-05-03

Det ska finnas ett gemensamt informationsmaterial. Kommunen ansvarar för att den egna informationen om gymnasieansökan och utbud hålls uppdaterat i sina informationskanaler. Varje kommun med gymnasieskola ska säkerställa att marknadsföringen sker korrekt där nationellt program och nationellt inriktning framgår tydligt.

§ 8 Ekonomiska villkor och förutsättningar

Interkommunal ersättning utgår till mottagande kommun inom samverkansavtalet utifrån mottagande kommuns fastställda prislista som baseras på kommunens självkostnadspris.

Avstämningsdatum för ersättning

September till och med maj månad stäms elevantalet av den 15:e innevarande månaden.

Ersättning för innevarande månad betalas till den skolkommun där eleven är inskriven den 15:e.

Ersättning för juni betalas till den skolkommun där eleven är inskriven den 1 juni. I juli – augusti betalas ersättning till den skolkommun där eleven är inskriven den 15 september.

Mottagande kommun tecknar försäkring för samtliga elever.

Ersättningar utöver fastställd prislista för elever som är i behov av särskilt stöd regleras i enskilda avtal mellan berörda kommuner.

Skolchefgruppen beslutar årligen om fördelningen av gemensamma kostnader.

§ 9 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker årligen i skolchefgruppen av:

- Elevströmmar
- Grad av tillgodosedda förstahandsval på program och skola
- Rapportering om elevförändringar (mottagande kommun efter 15 sep år 1 måste informera hemkommun)
- Årlig uppföljning av bilagornas tillämpning
- Årlig uppföljning av kostnader för utbildningar
- Gemensam analys av underlag för planering och dimensionering kortsiktigt och långsiktigt

§ 10 Avtalsvillkor

Föreliggande avtal gäller från och med 1 januari 2022 och gäller tills vidare. Eventuell uppsägning av part görs med en framförhållning på minst 18 månader. Uppsägningsdatum är den 1 januari.

2021-05-03

Datum:

Undertecknande parter:

Michael Plogell
Kommunstyrelsens ordförande
Bollebygd

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande
Borås

Gunnar Andersson
Kommunstyrelsens ordförande
Herrljunga

Jessica Rodén
Kommunstyrelsens ordförande
Mark

Stefan Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande
Svenljunga

Anders Brolin
Kommunstyrelsens ordförande
Tranemo

Roland Karlsson
Kommunstyrelsens ordförande
Ulricehamn

Bengt Hilmersson
Kommunstyrelsens ordförande
Vårgårda

Gemensam finansieringsmodell för genomförande av Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025.

Sammanfattning

Herrljunga kommun har sedan 2014 varit med och finansierat samverkansprojektet Cykla och vandra i Sjuhärad. Ett lyckat samarbete som har utvecklat våra leder och turistföretag och föreningar. För att en kommun ska nå framgång i utvecklingsarbetet med besöksnäring krävs ett långsiktigt samarbete mellan närliggande kommuner. Detta är just vad besöksnäringstrategin för Boråsregionen, som antogs våren 2021 (KS § 96/2021-05-31), lyfter fram. För att kunna genomföra strategin krävs en gemensam finansiering. Att driva två samverkansorganisationer parallellt är ingen framgångsfaktor vilket gör att det samarbetet vi haft i Cykla och Vandra i Sjuhärad avslutas 2021 och övergår i den föreslagna samverkan, att genomföra den antagna besöksnäringstrategin för Boråsregionen. En grundfinansiering är ett första steg till att börja samverka och arbeta med besöksnäringen gemensamt i Sjuhärad. Direktionen för Boråsregionen föreslår därför att kommunerna genomför Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 genom gemensam finansiering enligt samma modell som befintligt projekt Cykla och Vandra i Sjuhärad enligt följande:

- Grundavgift/år och kommun: 50 000 kr
- Rörlig avgift/år: 2 kr/invånare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-08

Sammanträdesprotokoll från direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2021-09-10

Kommunstyrelsen § 96/2021-05-31

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen ställer sig bakom genomförande av Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 enligt föreslagen finansieringsmodell från Boråsregionens Sjuhärads kommunalförbund.
- Kommunstyrelsen godkänner att Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund samordnar de gemensamma medlen tillsammans med turismansvariga i respektive kommun.
- Kostnaden för samverkansavtalet finansieras utanför budget för besöksnäringen under 2021.

Birgitta Saunders
Besöksnäringansvarig

Expedieras till: Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Bakgrund

Herrljunga kommun har sedan 2014 varit med och finansierat samverkansprojektet Cykla och vandra i Sjuhärad. Ett lyckat samarbete som har utvecklat våra leder och turistföretag och föreningar. För att en kommun ska nå framgång i utvecklingsarbetet med besöksnäring krävs ett långsiktigt samarbete mellan närliggande kommuner. Detta är just vad besöksnäringstrategin för Boråsregionen, som antogs våren 2021, lyfter fram. För att kunna genomföra strategin krävs en gemensam finansiering. Att driva två samverkansorganisationer parallellt är ingen framgångsfaktor vilket gör att det samarbetet vi haft i Cykla och Vandra i Sjuhärad avslutas 2021 och övergår i den föreslagna samverkan, att genomföra den antagna besöksnäringstrategin för Boråsregionen. Direktionen för Boråsregionen föreslår därför att kommunerna genomför Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 genom gemensam finansieringen enligt samma modell som befintligt projekt Cykla och Vandra i Sjuhärad enligt följande:

- Grundavgift/år och kommun: 50 000 kr
- Rörlig avgift/år: 2 kr/invånare.

En attraktiv besöksnäringdestination skapar många positiva synergieffekter och påverkar både inflyttning, attraktivitet på företagsmarknaden och bidrar till stolthet för platsen hos invånaren. Den antagna besöksnäringstrategin visar att vi har alla förutsättningar i Sjuhärad för att bli en attraktiv destination och har dessutom ett fördelaktigt geografiskt läge. Att bygga en destination tar lång tid, kräver resurser och en enighet mellan de samverkande kommunerna. En grundfinansiering är ett första steg till att börja samverka och arbeta med besöksnäringen gemensamt i Sjuhärad.

Ekonomisk bedömning

Herrljunga kommun beslutar om att anta föreslagen finansieringsmodell från Boråsregionens kommunalförbund. 50 000 kr + 2 kr/invånare och år. Genomförandet av besöksstrategi 2022-2025 sker enligt samma modell och finansieringsgrund som befintligt projekt Cykla och vandra i Sjuhärad, där befintligt projekt avslutas 2021-12-31.

Samverkan

Boråsregionen Sjuhärad tog den 2021-09-10 ett beslut där de förslog för kommunerna anslutna till Boråsregionen att anta formerna för finansiering av Boråsregionens Besöksnäringstrategi 2025

Motivering av förslag till beslut

Byggandet av en destination tar lång tid, kräver resurser och en enighet mellan de samverkande kommunerna. En grundfinansiering är ett första steg till att börja samverka och arbeta med besöksnäringen gemensamt i Sjuhärad.

§ 60 Formerna för genomförande av Besöksnäingsstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025

Diarienummer: 2021/SKF0117

Beslut

Direktionen rekommenderar kommunerna att genomföra Besöksnäingsstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 genom gemensam finansiering enligt samma modell som befintligt projekt Cykla och vandra i Sjuhärad

Sammanfattning

Vid Direktionens möte 2021-04-16 rekommenderades medlemskommunerna att anta Besöksnäingsstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 och kansliet gavs i uppdrag att utreda formerna för genomförandet av strategin. I maj sammanträdde Beredningen för hållbar regional utveckling och diskuterade då synen på genomförandet av strategin för besöksnäring i Boråsregionen. Beredningen rekommenderade vid mötet att kansliet får i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla det samarbete som idag pågår mellan sex kommuner kring satsningen på Cykla och vandra i Sjuhärad. I uppdraget bör möjliga modeller och finansieringslösningar presenteras och förutsättningarna för samverkan bör beskrivas. Vidare rekommenderade beredningen att nätverket inom besöksnäring i Sjuhärad ska fortsätta sitt samverkansarbete.

Besöksnäingsstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 har tagits fram inom ramen för det gemensamma utvecklingsprojektet Destination Boråsregionen där alla medlemskommuner är representerade. Projektets syfte är att ta fram en gemensam strategi för besöksnäringen och en strategi för hur medlemskommunerna ska samverka och samordna i frågor inom besöksnäring för att skapa en attraktiv region. En målsättning i projektet har varit att ta fram förslag på modell för samverkan mellan kommunerna. Samverkansprojekt inom besöksnäring i Boråsregionen har pågått sedan 2012.

Den antagna strategin identifierar ett antal förändringar som är viktiga att gemensamt ta tag i för att kunna utveckla regionen till en framgångsrik destination. De ansvariga i kommunerna ser en klar potential att växla upp framåt och vet också att det finns viktiga synergieffekter. Dit människor vill resa, där vill också människor bo. Sjuhärad är väl rustat och har stora möjligheter att ta tillvara på möjligheterna som trenderna skapar, men det behövs en gemensam kraftsamling. Det råder enighet om att den nuvarande uppdelningen av resurser på flera kommuner inte är att utnyttja resurserna och kompetensen som finns i regionen optimalt. För att lyckas med detta krävs ett organiserat och kontinuerligt samarbete för att utveckla och öka kännedomen för Sjuhäradsregionen som besöksmål och destination. Att ha en gemensam funktion gör att kommunerna bättre kan utnyttja varandras kompetenser och tillsammans få en större kompetens. En gemensam kommunikation av vårt utbud ger större förutsättningar att nå marknaden än om åtta kommuner ska agera separat. Det ger betydligt större förutsättningar att gemensamt söka olika utvecklingsprojekt, som växlar upp våra insatser, utvecklar vårt näringsliv och åstadkomma uppväxlingseffekter av redan satsade medel i kommunerna.

Avsikten är att bygga vidare på den verksamhet som idag bedrivs inom Cykla och vandra i Sjuhärad och att utöka med områden som ingår i strategin.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Genomförande genom gemensam finansiering

Genomförandet av Besöksnäringstrategi 2022-2025 sker enligt samma modell och finansieringsgrund som befintligt projekt Cykla och vandra i Sjuhärad. Befintligt projekt avslutas 2021-12-31.

Finansieringsmodell för Cykla och vandra:
Grundavgift/år och kommun: 50 000 kr
Rörlig avgift/år: 2 kr/invånare

Samordning av genomförandet sker inom ramen för nätverket för besöksnäring i Boråsregionen.

De kommuner som idag inte deltar i projektet Cykla och vandra erbjuds deltagande i genomförandet inom ramen för nätverket för besöksnäring.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

KS § 96

DNR KS 122/2021 388

Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025

Sammanfattning

Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde 2021-04-16 att rekommendera medlemskommunerna att anta Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025. Medlemskommunernas beslut meddelas Boråsregionen 2021-08-31.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-05-11

Direktionen för Boråsregionen § 20/2021-04-16

Brev till medlemskommunerna från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund daterat 2021-04-28

Förslag till besöksnäringstrategi 2025 för Sjuhärad/Boråsregionen

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Herrljunga kommun antar Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 antas.

Expediteras till:

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

GA | KJ

Revidering av reglemente för krisledningsnämnd

Sammanfattning

Då nuvarande reglemente för Krisledningsnämnden är från 2015 behöver styrdokumentet uppdateras utifrån hur krishanteringsarbetet bedrivs idag. Därutöver föreslås att ändringsförslag som förordats av Länsstyrelsen vid uppföljning av kommunens arbete med krisberedskap införs.

De uppdateringar som gjorts är framför allt att första kapitlet ”Inriktning” har tagits bort samt korrigeringar av hänvisningar till rätt styrdokument.

Utifrån Länsstyrelsens uppmaning att tydliggöra delegationen i reglementet 8§ har tillägg gjorts att kommundirektör eller dennes ersättare har rätt att:

- bistå andra kommuner och landsting som drabbats av extraordinär händelse
- begära bistånd från andra kommuner och landsting vid extraordinär händelse
- lämna begränsat bistånd till enskild som drabbats av händelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-01

Beslut efter uppföljning av krisberedskapsarbetet, Länsstyrelsen Västra Götaland
Reglemente krisledningsnämnd, ändringsförslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna revidering av reglemente för krisledningsnämnd.

Anette Falk
Säkerhetschef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Bakgrund

Under hösten 2020 gjorde Länsstyrelsen en uppföljning av Herrljunga kommuns arbete enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

I länsstyrelsen beslut (daterat 2020-12-21) efter avslutad uppföljning, framgår följande som berör reglemente för krisledningsnämnden:

- Inför nästa mandatperiod vill Länsstyrelsen att kommunen tydliggör delegationen inom kommunen för att fatta beslut enligt LEH 4 kap. 1-3 §§. Detta behöver inte nödvändigtvis vara styrt till krisledningsnämnden utan kan med fördel vara delegerat till exempelvis kommundirektör eller annan lämplig i kommunens förvaltning. (se kommunens reglemente för krisledningsnämnden 8 §).
- Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen överväger att skapa en delegation som underlättar beslutsfattandet utan att krisledningsnämnden behöver vara aktiverad.
- Krisledningsnämnden har ett reglemente som antogs i oktober 2015. Reglementet kan således behöva revideras för aktuell mandatperiod.

Länsstyrelsen beslut i sin helhet bifogas beslutsunderlaget.

DIARIENUMMER:	KS 194/2021 901
FASTSTÄLLD:	2015-09-08
VERSION:	2
SENAST REVIDERAD:	KF § X/2021-11-16
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommunstyrelsen

Reglemente

*Reglementsbestämmelser för
krisledningsnämnd i Herrljunga kommun*

Dokumentet gäller för krisledningsnämnden och fastställs av kommunfullmäktige.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inriktning	2
Inledande bestämmelser	2
Reglementets roll.....	3
1 § Reglementets roll.....	3
Krisledningsnämndens uppgifter och ansvar.....	3
2 § Krisledningsnämndens uppgifter och ansvar.....	3
3 § Plan för extraordinär händelse.....	3
4 § Krisledningsnämndens befogenheter.....	3
5 § Krisledningsnämndens ikraftträdande	3
6 § Återgång till normal organisation.....	4
7 § Anmälan av beslut	4
8 § Ersättningsfrågor	4
9 § Tillsyn och ansvar.....	5
10 § Personuppgiftsansvar.....	5
Krisledningsnämndens arbetsformer	5
11 § Sammansättning	5
12 § Tjänstgöring vid extraordinär händelse	5
13 § Ersättnings tjänstgöring	5
14 § Återinträde.....	5
15 § Inkallande av ersättare.....	5
16 § Närvarorätt.....	5
17 § Brådskanie beslut.....	6
18 § Förvaltningsorganisation och delegering.....	6
19 § Ersättare för ordföranden.....	6
20 § Tidpunkt	6
21 § Kallelse.....	6
22 § Justering av protokoll	6
23 § Reservation	7
24 § Undertecknande av handlingar	7
25 § Överklagande.....	7

Inriktning

Kommunfullmäktige har fastställt vision, övergripande mål och inriktningsmål för styrelse, bolag, stiftelse och samtliga nämnder i Herrljunga kommun.

Herrljunga kommuns vision är: **VÅGA-VILJA-VÄXA.**

Kommunens övergripande strategiska mål är det ska finnas 10 000 invånare i kommunen år 2020.

Herrljunga kommun har antagit följande inriktningsmål:

Herrljunga kommun

- är en kommun där det är gott att leva!
- är en långsiktigt hållbar kommun!
- har en tydlig och välkomnande VI känsla!
- har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!
- har en välskött kommunal ekonomi!
- arbetar i enlighet med det personalpolitiska programmet

Den kommunala verksamheten utgör en gemensam organisation för medborgarna och ska vara behjälpliga för dem som bor och verkar i vår kommun. Detta förutsätter att en god samverkan sker såväl mellan nämnder som mellan förvaltningar. Denna inställning skall genomsyra all verksamhet.

Inledande bestämmelser

Kommunfullmäktige fastställer reglemente för kommunstyrelse och nämnder.

Kommunstyrelsens reglemente avseende övergripande styr- och ledningsfunktioner gäller för samtliga nämnder.

I kommunstyrelsens ansvar ingår övergripande ansvar, strategiskt ansvar och fastställda funktionsansvar.

Kommunstyrelsens roll ska i första hand utgöra de övergripande ansvarsområdena och strategiskt planerings- och uppföljningsansvar. För varje ny mandatperiod fastställer kommunfullmäktige **en plan för extraordinära händelser** ett handlingsprogram där mål och inriktning för bland annat arbetet med **extraordinära händelser** ingår.

Planen Handlingsprogrammet är framförallt ett stöd för förvaltningens arbete, men beskriver även krisledningsnämndens arbete.

Krisledningsnämnd kan vid särskild händelse **aktivera krisledningsplan** överta verksamhetsområde från **annan nämnd** och därvid komma att fatta beslut inom nämnds verksamhetsområde.

Reglementets roll

1 § Reglementets roll

Utöver det som föreskrivs om krisledningsnämnd i lagen om kommuners och landstingens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Reglementet utgör styrdokument för kommunens organisation och befogenheter vid extraordinära händelser i fredstid. Vid höjd beredskap ska reglementet inte tillämpas.

Krisledningsnämndens uppgifter och ansvar

2 § Krisledningsnämndens uppgifter och ansvar

I kommunen ska finnas en nämnd (krisledningsnämnd) för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om kommuners och landstingens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Nämnden träder i funktion först i samband med extraordinär händelse i fredstid.

Definition av extraordinär händelse:

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Planeringen inför en extraordinär händelse är en uppgift för den normala organisationen.

3 § Plan för extraordinär händelse

Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras.

Denna plan ingår i Handlingsprogram Krisberedskap.

4 § Krisledningsnämndens befogenheter

Krisledningsnämnden är kommunens ledande politiska organ om kommunen drabbas av en extraordinär händelse.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

Om möjlighet finns bör krisledningsnämnden samråda med berörd nämnd innan beslut om övertagande fattas. I vissa fall kan krav på skyndsamt omöjliggöra samråd. Nämnd som fråntas verksamhetsområden eller delar därav ska dock skyndsamt informeras om detta.

Krisledningsnämndens beslut om att överta verksamhetsansvar och beslutskompetens kan överklagas enligt 10 kap. Kommunallagen. Övriga beslut överklagas enligt bestämmelser i aktuell lagstiftning.

5 § Krisledningsnämndens ikraftträdande

Ordföranden i krisledningsnämnden eller om han eller hon har förhinder, vice ordföranden bedömer när en extraordinär händelse föreligger och ordinarie rutiner för ledning inte svarar mot situationens krav.

Bedömningen att en extraordinär händelse föreligger medför att nämnden träder i kraft.

Om både ordförande och vice ordförande är förhindrade att bedöma att en extraordinär händelse föreligger får annan ledamot i nämnden göra bedömningen. Den ordning i vilken ledamöterna är valda, bestämmer vilken ledamot som har rätt att göra bedömningen.

Vid en extraordinär händelse äger krisledningsnämnden rätt att ta i anspråk de förvaltningsresurser som den begär.

6 § Återgång till normal organisation

När förhållandena medger ska krisledningsnämnden besluta att det verksamhetsansvar och beslutskompetens som nämnden har övertagit från annan nämnd ska återgå till ordinarie nämnd.

Kommunfullmäktige får besluta att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra. Om fullmäktige fattar ett sådant beslut återgår det verksamhetsansvar och beslutskompetens som krisledningsnämnden övertagit till ordinarie nämnd.

7 § Anmälan av beslut

Krisledningsnämnden ska till kommunfullmäktige rapportera beslut samt sammanställningar av inträffade händelser och vidtagna åtgärder.

Rapportering under extraordinär händelse ska ske fortlöpande inför varje närmast följande kommunfullmäktigesammanträde.

Kommunfullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för redovisningen.

8 § Ersättningsfrågor

Kommundirektör eller om han eller hon har förhinder, kommundirektörens ersättare samt krisledningsnämnd får på begäran bistå andra kommuner och landsting som drabbats av en extraordinär händelse. **Krisledningsnämnden Kommunen** har rätt till skäligen ersättning från den andra kommunen eller landstinget.

Kommundirektör eller om han eller hon har förhinder, kommundirektörens ersättare samt krisledningsnämnden får lämna begäran om bistånd från andra kommuner och landsting som inte drabbats av samma extraordinära händelse. Kommunen som lämnar bistånd har rätt till skäligen ersättning från den drabbade kommunen.

När en enskild persons vistelse i Herrljunga kommun är föranledd av en extraordinär händelse har **Krisledningsnämnden Kommunen** rätt till ersättning för utgivet bistånd till den enskilde från kommunen som drabbats av den extraordinära händelsen.

Kommundirektör eller om han eller hon har förhinder, kommundirektörens ersättare samt krisledningsnämnden får under en extraordinär händelse lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild som drabbats av händelsen.

Bestämmelser om kommuners och landstings möjlighet att bistå annan kommun eller annat landsting med hälso- och sjukvårdsresurser vid en extraordinär händelse finns angivet i Hälso- och sjukvårdslagen.

9 § Tillsyn och ansvar

Krisledningsnämndens verksamhet omfattas av kommunstyrelsens uppsiktsplikt och av den kommunala revisionen.

10 § Personuppgiftsansvar

Krisledningsnämnden är registeransvarig för de personuppgifter som nämnden för i sin verksamhet.

Krisledningsnämndens arbetsformer

11 § Sammansättning

Krisledningsnämnden består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare valda av kommunfullmäktige ur kommunstyrelsen. Vid behov kan en person ur annat politiskt organ i Herrljunga kommun väljas som ersättare i krisledningsnämnden. Kommunstyrelsens ordförande är tillika krisledningsnämndens ordförande, **kommunstyrelsens 2.e vice ordförande** är tillika krisledningsnämndens vice ordförande.

12 § Tjänstgöring vid extraordinär händelse

Vid en extraordinär händelse tjänstgör krisledningsnämnden i två-skift (2-skift).

13 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en personlig ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en personlig ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

14 § Återinträde

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra, sedan ärendet handlagts.

En ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

15 § Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av sammanträdet, ska snarast kalla sin personliga ersättare eller anmäla sin frånvaro till krisledningsnämndens sekreterare eller någon annan anställd vid kommunstyrelsens kansli som kallar ersättare.

16 § Närvarorätt

Vid krisledningsnämndens sammanträde får, i den mån inte nämnden för särskilt fall beslutar annat, nämndens chefstjänstemän vara närvarande med rätt att delta i överläggningarna i ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde.

Vid handläggning av ärenden som omfattas av sekretess får dock enbart kommunchef, kanslichef samt säkerhetsskyddschef och föredragande tjänsteman närvara.

17 § Brådskande beslut

Ordföranden eller, om han eller hon har förhinder, vice ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall därefter snarast anmälas till nämnden.

Om både ordförande och vice ordförande har förhinder, får annan ledamot i nämnden besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan inväntas. Den ordning i vilken ledamöterna är valda bestämmer vilken ledamot som har rätt att fatta sådana brådskande beslut.

18 § Förvaltningsorganisation och delegering

Under en extraordinär händelse står den kommunala förvaltningsorganisationen till Krisledningsnämndens förfogande.

När krisledningsnämnd övertagit hela eller delar av en nämnds verksamhet gäller ordinarie nämnd delegationsföreskrifter. Krisledningsnämnden äger dock rätt att återkalla givna delegationer och överta beslutanderätten i de ärenden som berörs av den extraordinära händelsen. Den som normalt sett har delegationen ska skyndsamt informeras om ett sådant återkallande.

19 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde får nämnden välja tillfällig ersättare för ordföranden.

Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

20 § Tidpunkt

Krisledningsnämnden sammanträder på dag och tid som ordföranden, eller vid dennes förhinder vice ordförande, bestämmer.

21 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att ledamöterna kallas till sammanträdena.

När varken ordförande eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ansvarar en annan ledamot för att ledamöterna kallas till sammanträde.

Den ordning i vilken ledamöterna är valda bestämmer vilken ledamot som ansvarar för att ledamöterna kallas till sammanträde.

22 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Krisledningsnämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

23 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt.

Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

24 § Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av krisledningsnämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall av denne, vice ordföranden och kontrasigneras av kommunchef eller dennes ersättare enligt ordinarie delegationsordning.

25 § Överklagande

Krisledningsnämndens beslut att överta verksamhetsansvar och beslutskompetens kan överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap KL.

Även andra beslut av nämnden där det inte finns särskilt reglerade överklagandemöjligheter eller överklagandeförbud kan överklagas genom kommunalbesvär enligt 10 kap KL.

Beslut som nämnden fattar genom speciallagstiftning efter övertagande av beslutanderätt från ordinarie nämnder kan överklagas i enlighet med de regler som gäller för den ordinarie nämnden.

2020-12-21

Diarienummer
456-48615-2020

Mottagare:
Herrljunga kommun

Beslut efter uppföljning av krisberedskapsarbete

Länsstyrelsens beslut är att avsluta detta uppföljningsärende.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har genomfört uppföljning av Herrljunga kommuns arbete enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Länsstyrelsen har i uppdrag att följa upp kommunernas tillämpning av LEH och hur kommunen arbetar med aktuell överenskommelse mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Syftet med LEH är att kommunerna ska vidta åtgärder för att minska sårbarheten i sin verksamhet och för att skapa en god förmåga att hantera krissituationer. Enligt LEH 2 kap. 9§ ska kommunen hålla Länsstyrelsen informerad om vilka åtgärder som vidtagits och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget.

Länsstyrelsen har följt upp kommunens verksamhet genom att granska årsredovisning, relevant dokumentation samt genom ett uppföljningsbesök tisdagen den 24 november 2020. Besöket genomfördes digitalt p.g.a. Coronapandemin.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att kommunen uppfyller kraven enligt LEH. Kommunen har genomfört förebyggande och förberedande åtgärder som stärkt kommunens förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen har ett samarbete för krisberedskap med lokala företag och organisationer samt med övriga kommuner i delregion Sjuhärad.

Inför nästa mandatperiod vill Länsstyrelsen att kommunen utvecklar följande delar i arbetet med krisberedskap:

- Tydligare prioritera risker och åtgärder som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen samt följa upp genomförandet av åtgärderna. Detta för att långsiktigt höja kommunens förmåga att stå emot och hantera extraordinära händelser och samhällsstörningar.

- Tydliggöra delegation inom kommunen för att fatta beslut enligt LEH 4 kap. 1-3§§. Detta behöver inte nödvändigtvis vara styrt till krisledningsnämnden utan kan med fördel vara delegerat till exempelvis kommundirektör eller annan lämplig i kommunens förvaltning. (se kommunens reglemente för krisledningsnämnden 8 §).
- Tydliggöra rollen som Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) alternativt Tjänsteman i beredskap (TIB) för att vara nåbara dygnet runt och i tidigt skede av en extraordinär händelse möjliggöra bästa möjliga åtgärder.

Sammanfattning av kommunens arbete enligt LEH

De anteckningar som delats med kommunen efter uppföljningsbesöket redovisar mer detaljerade slutsatser från uppföljningen. Nedan följer en sammanfattning av kommunens arbete när det gäller de uppgifter som regleras i LEH.

Analys och planering, 2 kap. 1§

Kommunen har redovisat sin risk- och sårbarhetsanalys till Länsstyrelsen enligt de nu gällande föreskrifterna (MSBFS 2015:5). Positivt att kommunen identifierar samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden för att upprätthålla denna verksamhet. Kommunen har ett styrdokument som antagits av kommunstyrelsen. Styrdokumentet beskriver ansvarsfördelningen för uppgifterna i kommunöverenskommelsen och hur dessa tas omhand.

Krisledningsnämnd, 2 kap. 2-6§§

Krisledningsnämnden består av fem ledamöter och fem ersättare. Krisledningsnämnden har ett reglemente som antogs i oktober 2015. Reglementet kan således behöva revideras för aktuell mandatperiod. Krisledningsnämnden har genomfört en övning i början av april 2018.

Bistånd mellan kommuner och landsting samt stöd till enskilda, 4 kap.

Kommunen är medveten om möjligheten att lämna bistånd till annan kommun och enskild som har drabbats. Detta framgår av reglementet 8 §. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen överväger att skapa en delegation som underlättar beslutsfattandet utan att krisledningsnämnden behöver vara aktiverad.

Geografiskt områdesansvar, 2 kap. 7§

Kommunen är medvetna om vad uppgiften för geografiskt områdesansvar innebär och redovisar idéer för hur det kan utvecklas.

Utbildning och övning, 2 kap. 8§

Utbildningar och övningar sker på regelbunden basis och det finns rutiner för att de utvärderas. Kommunen har deltagit vid samtliga kvartalsvisa regionala övningar som Länsstyrelsen anordnar.

Rapportering, 2 kap. 9§

Kommunen har rapporterat den obligatoriska årsredovisningen samt de dokument som kommunen enligt överenskommelsen ska redovisa.

Kommunen har förmåga att hantera Rakel och WIS, samt har i riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser beskrivit hur kommunen startar sin krisorganisation.

Statlig ersättning, 5 kap.

Kommunen har redovisat hur den statliga ersättningen använts enligt Länsstyrelsens och MSB:s anvisningar. Den statliga ersättningen används i enlighet med kommunöverenskommelsen.

Förberedelser för och verksamhet under höjd beredskap, 3 kap

Kommunen har påbörjat arbetet utefter överenskommelsen om civilt försvar 2018-2020. Primära arbetsuppgifter är säkerhetsskydd, kompetensutveckling och krigsorganisation. Kommunen har deltagit i TFÖ 2020 och arbete med att införa dator med signalskydd pågår.

I detta ärende har funktionschef Pontus Rotter beslutat och beredskapshandläggare Pehr Johansson varit föredragande.

Pontus Rotter

Pehr Johansson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

Anteckningar från uppföljningsbesök. Anteckningarna har kommunicerats med kommunen inför beslutet.

Revidering av riktlinje för krishantering och extraordinära händelser

Sammanfattning

Uppdatering av nuvarande ”Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser” till ”Riktlinje för krisberedskap och hantering av extraordinära händelser”. Syftet med uppdateringen är att skapa en tydlig riktlinje som beskriver vilka krav som finns inom krisberedskapsområdet och hur Herrljunga kommun ska arbeta för att uppfylla dessa krav samt hur kommunens krisledningsarbete struktureras framöver.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-06

Förslag till ”Riktlinje för krisberedskap och hantering av extraordinära händelser”

Bilaga 1, KS § 3/2020-01-20 Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till reviderad riktlinje för krisberedskap och hantering av extraordinära händelser.

Anette Falk
Säkerhetschef

Bakgrund

Nuvarande ”Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser” behöver uppdateras eftersom strukturen för kommunens krisledning har ändrats sedan nuvarande riktlinje antogs vilket gör att informationen inte längre överensstämmer med verkligheten. Den nya riktlinjen tydliggör även hur Herrljunga kommun ska arbeta för att uppfylla de krav som finns på området.

Herrljungas krisledningsorganisationen får i den nya riktlinjen en tydlig uppdelning i två nivåer; förvaltningars krisledning och central krisledning. Det framgår även hur dessa två nivåer ska samverka.

Den centrala krisledningen består i grunden av en liten väl insatt kärngrupp som bedöms kunna hantera de mindre omfattande kriserna. Vid större, mer omfattande händelser finns förberedda rutiner och utsedda personer för att kunna skala upp krisledningen utifrån behov.

Detaljerad information om hur krisledningsarbetet ska bedrivas flyttas från riktlinjen till en underliggande ny rutin, avsedd att användas vid en faktisk händelse, av den centrala krisledningen.

I den nya versionen föreslås en namnändring av dokumentet genom att ordet samhällsstörning ersätts med krisberedskap. Bakgrunden till detta är en vilja att använda det mer allmänt använda ordet ”kris” för de händelser som påverkar kommunen på sådant sätt att normala rutiner, resurser och/eller beslutsvägar inte räcker till (istället för samhällsstörning). Ordet ”krisberedskap” indikerar att riktlinjen även reglerar arbetet före en kris inträffat.

Juridisk bedömning

Följande regelverk ligger till grund för riktlinjen:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (LEH)
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (FEH)
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, 2019-2022. (SKR och MSB 2018)
- Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar. (MSB 2018)

DIARIENUMMER:	KS 193/2021 901
FASTSTÄLLD:	2020-01-20
VERSION:	2
SENAST REVIDERAD:	KS § X/2021-10-25
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Säkerhetschef

Riktlinje

*För krisberedskap och hantering av
extraordinära händelser*

Riktlinjen är underställd kommunens säkerhetspolicy och gäller för alla verksamheter inom Herrljunga kommun, exklusive de kommunala bolagen. Riktlinjen fastställs av kommunstyrelsen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Syfte och mål	2
Grundläggande information.....	2
Kris, extraordinär händelse eller samhällsstörning.....	2
Höjd beredskap.....	3
Ledningsstruktur.....	3
Geografiskt områdesansvar	3
Tre viktiga principer	3
Före en kris	4
Samhällsviktig verksamhet.....	4
Risk och sårbarhetsanalys.....	4
Kontinuitetsplanering	4
Utbildning och övning.....	5
Samverkan innan kris	5
Under en kris	5
Tjänsteman i beredskap	5
Förvaltnings krisledning.....	6
Centrala krisledningen.....	6
Krisledningsnämnd.....	6
Samverkan under kris (ISF).....	7
Lägesbilder	7
Kriskommunikation.....	8
Lokaler.....	8
Externt stöd/hjälp.....	8
Efter en kris	9
Avveckling	9
Utvärdering.....	9

Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att beskriva hur kommunen arbetar för att minska sårbarheter i sin verksamhet och skapar en god förmåga att hantera krissituationer med utgångspunkt från gällande lagar och vägledningar.

Riktlinjen innehåller bland annat den plan för hantering av extraordinära händelser som ”Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, 2019-2022” ställer krav på.

Följande regelverk ligger till grund för riktlinjen:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (LEH)
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (FEH)
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, 2019-2022. (SKR och MSB 2018)
- Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar. (MSB 2018)

Till denna riktlinje finns framtagna krisledningsrutiner/krisplaner som ger mer detaljerad information och som fastställs av kommundirektör, alternativt berörd förvaltning. Rutinerna kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 18 kap. 13§ utifrån att kommunens möjlighet att förebygga och hantera kriser kan motverkas om informationen röjs. I vissa fall kan även försvarssekretess gälla i enlighet med 15 kap. 2§.

Målet med krisberedskapsarbetet är att:

- Minska risken för och konsekvenserna av kriser och extraordinära händelser.
- Trygga människors hälsa och personliga säkerhet.
- Hindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Grundläggande information

Kris, extraordinär händelse eller samhällsstörning

Kris. Kärt barn har många namn men inom Herrljunga kommun används normalt sett begreppet ”kris” för de händelser som påverkar kommunen på sådant sätt att normala rutiner, resurser och/eller beslutsvägar inte räcker till. Kriser kännetecknas ofta av ett stort behov av samordning och samverkan med andra aktörer, snabba beslut utifrån begränsat informationsunderlag och snabb kommunikation internt och externt.

I andra sammanhang kan andra begrepp användas, såsom:

Extraordinär händelse, används i lagstiftningen och definieras som: En händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.

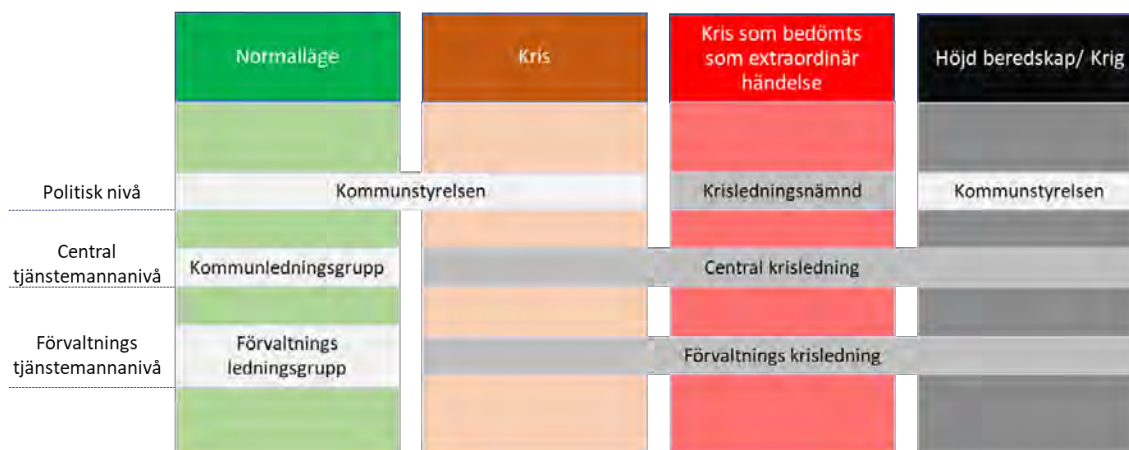
Samhällsstörning, används i MSB:s vägledningar med följande definition: De företeelser och händelser som hotar eller ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället.

Höjd beredskap

För att stärka Sveriges försvarsförmåga vid krigsfara kan regeringen besluta om höjd beredskap. Kommunen är en del av totalförsvaret och ska vid höjd beredskap vidta särskilda åtgärder. Herrljunga kommuns arbete med civilt försvar kommer beskrivas i ”Riktlinje för civilt försvar och säkerhetsskydd”.

Ledningsstruktur

Vid en kris och höjd beredskap ser ledningsstrukturen lite olika ut vilket illustreras i bilden nedan. Se vidare information om [krisledningsnämnd](#) och [krisledning](#).

Geografiskt områdesansvar

Förutom att kommunen har ett ansvar för sin egen verksamhet ska kommunen enligt lag verka för samordning av de krishanteringsåtgärder som andra aktörer vidtar inom kommunens geografiska område, samt samordning av information till allmänheten. Ansvaret gäller både det förberedande arbetet och arbetet vid en akut händelse. Se vidare i kapitel ”[Samverkan innan kris](#)” och ”[Samverkan under kris](#)”.

På regional nivå är det länsstyrelsen som har det geografiska områdesansvaret och på nationell nivå är det regeringen.

Tre viktiga principer

Det finns tre grundläggande principer som Sveriges regelverk rörande samhällsskydd utgår ifrån och som även Herrljunga kommuns krisberedskap bygger på:

Ansvarsprincipen, innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden också har ansvaret vid en kris. I ansvaret ingår även att samverka med övriga berörda aktörer (så kallade utökade ansvarsprincipen).

Närhetsprincipen, innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Likhetsprincipen, innebär att verksamheten under en kris ska fortsätta fungera som vid normala förhållanden så långt det är möjligt. Det ska inte göras större förändringar i organisationen än vad situationen kräver.

Undantag från dessa principer kan dock göras vid extraordinära händelser, se vidare i kapitel om [krisledningsnämnd](#).

Före en kris

Samhällsviktig verksamhet

Extra vikt i arbetet med krisberedskap ska läggas på den verksamhet som är samhällsviktig. MSB:s definition av samhällsviktig verksamhet är följande: ”Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.”.

Herrljunga kommun ska därför minst en gång per år revidera analysen över vilken samhällsviktig verksamhet som bedrivs i kommunen, både inom den egna verksamheten och hos andra aktörer inom kommunens geografiska område. Listan över kommunens samhällsviktiga verksamhet är en viktig grund i kommunens andra analysarbeten och vid kontinuitetsplaneringen.

Risk och sårbarhetsanalys

Minst en gång per mandatperiod ska kommunen göra en risk- och sårbarhetsanalys som påvisar vilka kriser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Analysen genomförs av respektive enhet/förvaltning utifrån en kommungemensam mall. Säkerhetschef ansvarar för att denna mall tas fram, analyserna samordnas och resultaten sammanställs.

Utifrån analysresultat samt utvärdering av inträffade händelser, tas åtgärdsförslag fram för att öka kommunens robusthet och förmåga att hantera kriser. Åtgärdsförslagen sammanställs i ett övergripande handlingsprogram för mandatperioden som fastställs av kommunfullmäktige.

Kontinuitetsplanering

En viktig del i kommunens krisberedskap är att i förväg planera för hur konsekvenser av olika kriser kan begränsas i omfattning och förkortas tidsmässigt, vilket kallas kontinuitetsplanering. Kontinuitetsplaneringen kan bestå av tex. reservrutiner, extrautrustning, lagerhållning och bemanningsplanering. Med hjälp av förberedda och övade kontinuitetsplaner finns det goda förutsättningar att agera snabbt och effektivt vilket minskar händelsens negativa konsekvenser. En kontinuitetsplan kan dock sällan följas slaviskt utan måste anpassas utifrån inträffad händelse.

I risk- och sårbarhetsanalysen ska eventuella upptäckta brister i kontinuitetsplaneringen framgå och utifrån analysresultatet ska berörd verksamhet planera åtgärder som stärker verksamhetens robusthet.

Kontinuitetsplanering görs i första hand för Herrljunga kommuns samhällsviktiga verksamheter.

Utbildning och övning

En kommun av Herrljungas storlek behöver sällan hantera större kriser, så möjligheten att via skarpa händelser arbeta in berörda rutiner är begränsad, vilket gör övning desto viktigare. Minst en gång per år ska krisledning och krisledningsnämnd utbildas eller övas, ansvarig för att detta görs är förvaltningschef och kommundirektör i samarbete med säkerhetschef.

Även övriga förtroendevalda och anställda ska regelbundet få den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna hantera sina uppgifter vid en händelse. En utbildnings- och övningsplan tas fram för varje mandatperiod som dokumenteras i ett separat dokument och fastställs av kommundirektör.

Minst en gång per år ska även berörda rutiner, checklistor m.m. gås igenom och vid behov uppdateras.

Viktiga funktioner/roller inom krisberedskapsarbetet ska även inhämta kunskap genom att delta i externa aktörers (tex. MSB och länsstyrelsen) seminarier och utbildningar.

Samverkan innan kris

De externa aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ska bjudas in av kommunen att samverka kring det förebyggande och förberedande krisberedskapsarbetet.

Under en kris

Kommunen ska vid en kris:

- Leda och bedriva den egna verksamheten.
- Verka för att samordna de krishanteringsåtgärder som olika aktörer vidtar.
- Verka för att informationen till allmänheten samordnas.
- Delta i eventuell samverkan på regional nivå eller hos annan aktör.

Tjänsteman i beredskap

Kommuner ska ha en inriktnings- och samordningskontakt (ISK) som externa aktörer (tex. SOS, länsstyrelsen m.fl.) kan nå vid akuta händelser.

I Herrljunga kommunen innehar räddningstjänstens CSR (chefs- och stabsresurs) även rollen som tjänsteman i beredskap (TiB) och däri ingår även ansvaret att vara kommunens ISK. TiB ska vara nåbar dygnet runt och hantera akuta ärenden som kommer in från både interna och externa aktörer samt vid behov aktivera lämplig krisledning om det inte redan är gjort.

Förvaltnings krisledning

Vid en kris som inte kan hanteras enligt verksamhetens normala rutiner eller av andra anledningar bedöms kräva utökat stöd, ska berörd förvaltnings krisledning aktiveras och medlem i den centrala krisledningen informeras.

Varje förvaltningschef ansvarar för att det finns en förberedd och fungerande krisledning samt framtagna krisledningsrutiner/handlingsplaner för förvaltningen.

När både förvaltnings- och central krisledning är aktiverad samtidigt ska en representant från förvaltningens krisledning ingå i den centrala krisledningen för att säkerställa effektivt informationsutbyte och samordning av åtgärder.

Centrala krisledningen

Den centrala krisledningen aktiveras när;

- en förvaltnings egna rutiner eller resurser inte räcker till,
- flera förvaltningar/aktörer är aktiverade och det krävs samordning,
- krisen berör kommunens geografiska område men inte en specifik kommunal verksamhet (tex. större olyckor, skogsbrand, terrordåd).

Observera att den centrala krisledningen i normalfallet inte tar över ansvaret från eventuell förvaltnings krisledning att hantera händelsen, närhetsprincipen fortsätter att gälla. Undantaget är kriskommunikation som hanteras och samordnas av den centrala krisledningen när den är aktiverad.

Vem som helst (internt och externt) kan kontakta en medlem i centrala krisledningen för att informera om en händelse. Medlemmen gör utifrån informationen en bedömning om centrala krisledningen ska aktiveras.

Den centrala krisledningen består av en liten kärngrupp, bestående av kommundirektör, säkerhetschef, administrations- och kommunikationschef, kommunikatör samt tjänsteman i beredskap. Utifrån händelsens karaktär utökas krisledningen med relevanta berörda personer, tex. förvaltningschef, kommunalt bolags VD, enhetschef, krisstödsansvarig.

Vid behov kallas ytterligare stödfunktioner/specialistkunskaper in. Några av dessa stödfunktioner är definierade i förväg, har namngivna ansvariga och förberedda funktionsbeskrivningar/checklistor. Om många stödfunktioner är aktiverade samtidigt kan dessa samordnas i en så kallad stab och den centrala krisledningen blir då en mer renodlad beslutsorganisation.

Mer detaljerad information som ger krisledningen stöd i en akut situation finns i ”Rutin för central krisledning”.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämnden är kommunens ledande politiska organ om kommunen drabbas av en extraordinär händelse. Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig

med hänsyn till den extraordinära händelsen. Det är ordförande som beslutar om nämnden ska sammankallas, vilket främst görs när det finns ett stort behov av samordning och resursfördelning samt snabbt eller centraliserat beslutsfattande. För mer information se krisledningsnämndens reglemente.

Den centrala krisledningen ansvarar för att informera krisledningsnämndens ordförande (alternativt vice ordförande) om inträffad händelse samt förbereda ev. beslutsunderlag m.m.

Krisstöd

Kommunens krisstöd (tidigare kallat posom) kan aktiveras vid allvarliga och oväntade händelser som berör många personer (tex. allvarlig trafikolycka med många inblandade och brand i flerfamiljshus). De ansvarar då för att leda och samordna praktiska och sociala stödinsatser till drabbade och närstående.

Krisstödet i Herrljunga kommun samordnas av Verksamhetschef Socialt stöd som även är sammankallande.

Samverkan under kris (ISF)

Inte sällan är det flera olika aktörer, både interna och externa, som är aktiva under en kris. För att krishanteringen ska bli effektiv behöver aktörerna samverka i en så kallad inriktnings- och samordningsfunktion (ISF). Man kan säga att en ISF är en utökad krisledning där både interna och externa aktörer ingår. Även stödfunktioner/staben kan utökas med representanter från övriga aktörer.

När någon aktör påtalar behovet av en ISF är det kommunens ansvar att sammankalla och moderera detta utifrån kommuners [geografiska områdesansvar](#). I Herrljunga är det den centrala krisledningens ordförande som beslutar om ISF ska sammankallas.

Vid en ISF ska aktörerna komma överens om vad som ska uppnås med krisarbetet (= inriktning) och besluta vem som gör vad (= samordning). Ett bra redskap i det arbetet är att skapa en samlad lägesbild, se vidare i kapitel [lägesbilder](#).

För att olika aktörer lättare ska förstå varandra finns det i MSB:s ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar” framtaget en aktörsgemensam vokabulär, som delvis används i denna riktlinje, samt vissa förhållningssätt som alla aktörer ska arbeta utifrån.

Vid inträffade kriser ansvarar centrala krisledningen för att informera och samverka med länsstyrelsens tjänsteman i beredskap. Vid kriser hos tex. andra kommuner eller kriser på regionnivå, kan Herrljunga kommun behöva utse och skicka en representant till en annan organisations ISF.

Lägesbilder

För att få överblick och struktur vid en kris ska en lägesbild skapas. I ”Rutin för central krisledning” finns en framtagen mall utifrån följande rubriker:

- Fakta/information (indelad i bekräftad och obekräftad).
- Antaganden (indelad i troligt, bästa och sämsta utfall).

- Åtgärder (indelad i inom kommunen och andra aktörer).
- Kommunikation (indelad i internt och externt).

När många aktörer är inblandade i en händelse skapas även en samlad lägesbild av alla aktörers information vilket ger en övergripande aktörsgemensam helhetssyn.

Kriskommunikation

Vid en kris är bra kommunikation A och O. ”Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun” gäller även vid kris och framhåller att vår kommunikation ska vara sann, tydlig och snabb.

Därutöver ska kriskommunikationen vara:

- Öppen
- Empatisk
- Ansvarstagande
- Proaktiv
- Samstämmig

Herrljunga kommuns kriskommunikation ska följa den inriktning som Länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram i form av ”Kriskommunikationssamverkan i Västra Götaland, inriktning och rutiner” samt ”När de ordinarie kanalerna inte fungerar eller räcker till, kriskommunikation under svåra förhållanden – en vägledning”.

Det är viktigt att komma igång med kriskommunikationen direkt vid första tecknet på en kris. Även om vi inte vet så mycket i inledningsskedet, är det bättre att gå ut med det vi vet än att vänta in mer information. Då konkurrerar vi med färre motbilder och kan ägna tid åt att kommunicera om situationen istället för att hantera rykten. Öppen och korrekt kriskommunikation ger förtroende och underlättar samarbetet mellan aktörer.

Kommunikationssamordning

Vid en samhällsstörning där två eller flera verksamheter i Herrljunga kommun berörs utnämner ordföranden i centrala krisledningen en talesperson som ger en gemensam bild av händelsen.

Kriskommunikatör ansvarar för att samordna kommunikationen och ta fram en kommunövergripande kommunikativ lägesbild. När externa aktörer är aktiverade ska kommunikationen samordnas även med dessa parter.

Lokaler

I kommunen finns det förberedda lokaler för krisledning som har utrustats med hjälpmedel som underlättar arbetet. Exakt vilka lokaler och vilken utrustning specificeras i ”Rutin för central krisledning”.

Externt stöd/hjälp

Avtal om kriskommunikatörer - Sjuhärad

För att säkra tillgången på krisinformatörer har ett avtal upprättats mellan Sjuhäradskommunerna, vilket innebär att kriskommunikatörer kan lånas ut mellan kommunerna vid en kris. Ordförande i centrala krisledningen beslutar om avrop utifrån avtalet ska göras.

VG Stab (Länsstyrelsen Västra Götaland)

VG Stab är en kvalificerad stabsstödsresurs med syfte att förstärka, avlasta och komplettera en drabbad kommuns krisstab eller räddningstjänst. Deltagarna är representanter ur kommuner och räddningstjänster med kompetenser som experter inom kvalificerat analys- och beredningsarbete, kommunikation samt i rollen som stabschef. Kommunens centrala krisledning eller räddningstjänsten kan avropa resursen genom Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap.

Efter en kris

Avveckling

När det inte längre finns något behov av krisledning ska den avvecklas. Beslutet ska dokumenteras och berörda parter ska informeras om beslutet.

Utvärdering

För att dra viktiga lärdomar som leder till ett förbättringsarbete ska man, i samband med beslut om avveckling av krisledningen, bestämma hur händelsen ska utvärderas. Till exempel ska det beslutas vem som ska utföra utvärderingen, klargöras vem som är tänkt att få praktisk användning av utvärderingens resultat samt hur resultatet ska presenteras och till vem.

DIARIENUMMER: KS 217/2019 162
FASTSTÄLLD: 2020-01-20
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: -
GILTIG TILL: Tills vidare
DOKUMENTANSVAR: Kommundirektör

Riktlinje

*För hantering av samhällsstörningar och
extraordinära händelser*

Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser enligt lag 2006:544 om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

A handwritten signature in black ink, appearing to be the initials 'GA'.

Innehåll

Inledning.....	3
Vad är en kris?.....	3
Vad är en extraordinär händelse?	3
Vad är en samhällsstörning?.....	4
Syfte och mål.....	4
Inriktning.....	5
Helhetssyn	5
Perspektivförståelse	5
Geografiskt områdesansvar	6
Ansvar och roller	6
<i>Närhetsprincipen</i>	6
Samhällets skyddsvärden.....	7
Krisorganisation	7
Inriktning och samordningsfunktion ISF.....	7
Stab.....	8
Funktioner i staben	8
Arbetsätt för lyckat stabsarbete.....	9
Uthållighet	10
Lokaler.....	10
Vid inträffad händelse	11
Snabb bedömning	11
Beredskapsnivåer.....	11
Startmöte, leds av stabschef.....	12
Avstämningsmöte, leds av stabschef.....	12
Avveckling	12
Utvärdering.....	12
Krisledningsnämnd.....	13
Kriskommunikation.....	14
Inledning.....	14
Syfte och mål.....	14
Ansvar och roller	15
<i>Samverkan</i>	15
<i>Roller</i>	15
Kommunikativ lägesbild	16
Aktörskunskap.....	17

Krisstöd	17
Räddningstjänsten Herrljunga	17
Västra Götalandsregionen	18
Polisen	18
Länsstyrelsen i Västra Götalands län.....	19
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB	19
Trafikverket	19
Livsmedelsverket.....	20
Försvarmakten.....	20
SOS alarm 112.....	20
113 13	20
Viktigt meddelande till allmänheten.....	20

GA MP

Inledning

Herrljunga kommuns riktlinje för hantering av samhällsstörning och extraordinär händelse beskriver kommunens organisation för ledning, stabsarbete och kommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser i enlighet med *lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*.

Utgångspunkter för denna riktlinje är:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap - 2019-2022 (SKL och MSB 2018)
- Herrljunga kommuns handlingsprogram för krisberedskap
- Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (MSB 2015)

I ovan nämnda överenskommelse om kommunernas krisberedskap - 2019-2022 står att kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:

- hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
- hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.

Rutiner till denna riktlinje delegeras att fastställas av kommundirektören och omfattar bland annat mallar, checklistor, kontakt och larmlistor som stöd i arbetet före, under och efter samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Vad är en kris?

En kris är en allvarlig händelse som medför att kommunen inte kan bedriva sin verksamhet som vanligt. Det krävs till exempel en större samordning, snabbare beslut, mer information och kommunikation än i vardagen. Det handlar om att leda under ibland kaotiska och oförutsägbara förhållanden. I krislednings-sammanhang talar vi om extraordinära händelser, samhällsstörningar och särskilda händelser vilka kan vara orsaken till att kommunens krisorganisation aktiveras.

Detta ska ske när:

- ordinarie rutiner för ledning och samordning inte svarar mot situationens krav
- det finns ett stort behov av kriskommunikation
- det finns ett stort behov av samverkan med andra aktörer

Vad är en extraordinär händelse?

En extraordinär händelse är en händelse som omfattar följande: (SFS 2006:544, § 4).

- avviker från det normala
- innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting

Vad är en samhällsstörning?

Begreppet samhällsstörning saknar motsvarande definition i lag, men kan sägas innebära:

- en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner
- ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och ordinarie organisation
- en oväntad händelse, utanför det vanliga och vardagliga, som fordrar samordnade åtgärder från flera aktörer
- ett ökat behov av samordning

Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra krisorganisationens uppgifter vid samhällsstörningar och extraordinära händelser och underlätta för ett systematiskt krisledningsarbete.

Syftet med krisorganisationens arbete under en händelse är att öka kommunens förmåga och kapacitet att åstadkomma inriktning, samordning och ledning. Arbetet i staben ska vara ett stöd till beslutsfattaren.

Målet med krisberedskapsarbetet är att:

- Minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar och olyckor
- Trygga människors hälsa och personliga säkerhet
- Hindra eller begränsa skador på egendom och miljö

Inriktning

Inriktningen för krisorganisationens arbete utgår ifrån att

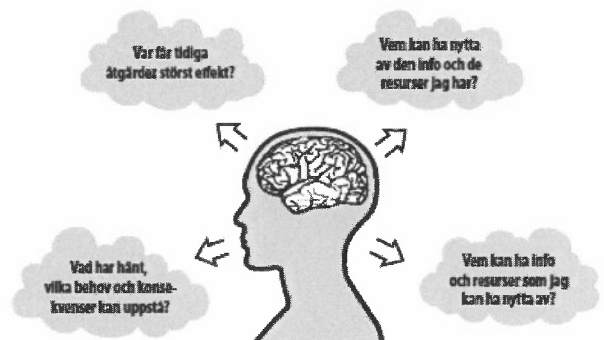
- Tillämpa en helhetssyn på det som ska skyddas, på vilka hjälpbehov som finns, på resurser och på effekter av olika sätt att agera.
- Se olika perspektiv för att förstå hela skeenden och identifiera flera behov.
- Se människan som en del av systemet och förstå hur grupper och individer påverkar och påverkas av varandra.
- Ta hänsyn till alla tidsskalor, se behov och effekter både på kort och på lång sikt.
- Agera proaktivt, förutse skeenden och ta tidiga initiativ.
- Se att störningar kan få konsekvenser samtidigt, på flera nivåer och sektorer i samhället.
- Använd kriskommunikation snabbt, öppet och korrekt.
- Fatta beslut i en medveten process och tillsammans med andra.

Helhetssyn

Helhetssyn är ett förhållningssätt som utgår från samhällets skyddsvärden. Det innebär att se sin egen hantering som en del av en helhet. Det bidrar till att samhällets resurser används så effektivt som möjligt.

En aktör med helhetssyn

- förstår hur skeendet vid samhällsstörningar påverkar hela samhället
- förstår vilka behov som finns, även utanför det egna ansvarsområdet
- ser vilka effekter som har uppnåtts, eller håller på att uppnås och kan identifiera de effekter som saknas
- kan prioritera, om de samlade resurserna inte räcker för att möta alla behov
- Att ha en helhetssyn innebär att känna ansvar för mer än den egna uppgiften och att se sin egen och andra aktörers hanteringar som en helhet, för att tydligt bidra till att helheten använder samhällets samlade resurser effektivt.

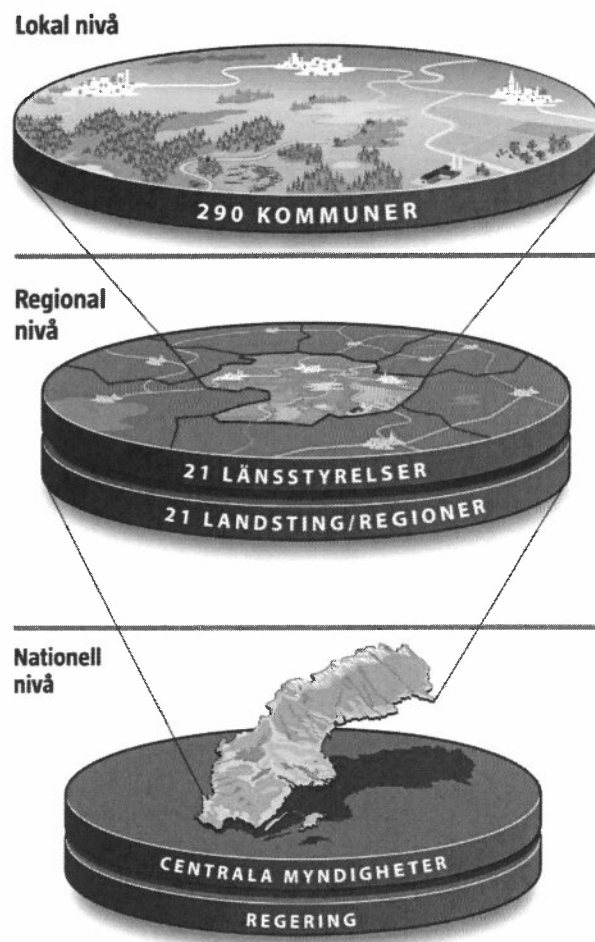

Perspektivförståelse

Förståelse för andras perspektiv ökar förmågan att förstå hela skeendet, identifiera och effektivare kunna hantera samhällsstörningar.

Geografiskt områdesansvar

Genom sitt geografiska områdesansvar ska kommunen verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet för extraordinära händelser samt att de åtgärder som vidtas av olika aktörer under en extraordinär händelse samordnas. Kommunen ska även sörja för att informationen till allmänheten under en extraordinär händelse samordnas (SFS 2006:544). Det geografiska områdesansvaret finns på tre nivåer – lokal, regional och nationell nivå. På lokal nivå verkar kommunen, på regional nivå länsstyrelserna och på nationell nivå regeringen.

Ansvar och roller

Ansvarsfördelningen för en extraordinär händelse och samhällsstörning sker enligt följande principer:

Ansvarsprincipen

Ansvarsprincipen innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en samhällsstörning. I ansvaret ligger även att samverka med övriga berörda aktörer.

Likhetsprincipen

Likhetsprincipen innebär att en verksamhet ska så långt det är möjligt fungera på liknande sätt vid en samhällsstörning som i vardagen. Verksamheten ska så långt det är möjligt även utföras på samma plats som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen

Närhetsprincipen innebär att en samhällsstörning ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Samhällets skyddsvärden

Det är de värden som regering och riksdag har satt som mål för samhällets krisberedskap, det som ska skyddas. Det är:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Vi har alla ett ansvar, en skyldighet, att se till att vi på ett effektivt sätt samverkar för att skydda samhällets värden.

Krisorganisation

Krisorganisationen i Herrljunga kommun är dynamisk och består initialt av kommundirektör, RCB (Räddningschef i beredskap) och kommunikatör. Efter en första bedömning tillkallas eventuellt kommunens stab för krishantering in. Till krisledningen kan verksamhetschefer eller andra funktioner kallas in efter behov och delta vid ledningsgenomgångar/avstämningsmöten.

Kommundirektören tillika beslutsfattare ska hålla krisledningsnämndens ordförande informerad om händelseutvecklingen.

Om krisen bedöms vara en extraordinär händelse bereder krisledningsgruppen ärenden åt krisledningsnämnden samt sköter kommunens strategiska ledning. Krisledningen verkställer normativa beslut, fastställer tidsplaner, resursfördelning och geografiska avgränsningar.

Inriktning och samordningsfunktion ISF

I kris är det av vikt med aktörsgemensamma samverkansformer. Kommunen ska därför kunna stå som värd för en inriktning och samordningsfunktion (ISF). Det kan göras genom att bjuda in andra berörda aktörer till möte eller via samverkanskonferens på länk. Syftet är att kommunen inom sitt geografiska områdesansvar ska kunna ge en samlad lägesbild och samordna information till kommunmedborgare.

En ISF är en tillfälligt sammansatt grupp med representanter från flera aktörer. ISF har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder för att hantera konsekvenserna av samhällsstörningar. Den aktiveras när behov uppstår. Alla aktörer i en ISF kan föreslå att den bör aktiveras.

ISF ska, med helhetsmetoden som stöd, bidra till att hantera konsekvenserna av samhällsstörningar genom att avväga eller prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven. ISF lämnar förslag till beslut till respektive aktörs beslutsfattare. En ISF kan ses som ett rådgivande organ, som kompletterar staben.

En ISF blir sannolikt aktuell att sammankalla då något extraordinärt är på gång (väderrelaterade händelser) eller om en händelse blir utdragen i tid.

Ansvaret att sammankalla och vara värd för en ISF åligger de aktörer som har ett geografiskt områdesansvar, dvs kommunerna (lokalt områdesansvar), Länsstyrelsen (regionalt områdesansvar) eller annan statlig myndighet (nationellt områdesansvar). En ISF kan kallas ihop spontant, utefter en viss typ av händelse, eller vara en i förväg utsedd aktörsgrupp.

Stab

En stab är ett hjälpmedel, ett stöd för beslutsfattaren. Den ska avlasta beslutsfattaren genom att bland annat kunna följa händelseutvecklingen, leda verksamheten, inhämta underlag för beslut, omsätta beslut i arbetsuppgifter, delge organisationen och sköta praktiska uppgifter med mera. Staben kan också vara ett stöd för omgivningen och organisationen, genom att den samlar och sprider information, och genom att dess medlemmar fungerar som experter.

Funktioner i staben

Arbetsuppgifterna i staben delas in i nio funktioner och följer ”Nato-standard”. Benämningen K står för Kommun. Fördelen med detta är att respektive funktion kan samverka med andra aktörers motsvarande funktion. Detta är ett sätt att effektivisera stabsarbetet och förebygga missförstånd. Några av funktionerna kanske inte aktiveras i inledningen av en händelse, eller kanske inte behövs, men genom att ha de nio standardiserade funktionerna så skapas en inbyggd möjlighet för staben att växa och bli mer uthållig, efter behov.

Följande funktioner finns i staben:

- Beslutsfattare - Kommundirektör
- Stabschef
- K 1. Dokumentation, administration och personal
- K 2. Lägesbild och rapportering
- K 3. Operativ ledning och inriktnings- och samordningsfunktion
- K 4. Stöd, service och logistik
- K 5. Analys och planering
- K 6. Tekniska stödsystem
- K 7. Information och kommunikation
- K 8. Särskild kompetens / specialister
- K 9. Samverkan och ledningsstöd

Som ett stöd för varje funktionsområde finns det funktionskort, rutiner och mallar. Funktionskorten beskriver grunduppgifter, men om händelseutvecklingen kräver det, kan befattningen/funktionen tvingas prioritera andra arbetsuppgifter.

Arbetsätt för lyckat stabsarbete

En kommun av Herrljungas storlek arbetar sällan i stab, så möjligheterna att via övning och skarpa händelser arbeta in och förfina en särskild stabsmetodik är begränsade. Utgångspunkten är istället att ha en tydlig arbetsfördelning, samla staben för repetition/fortbildning/övning samt följa de nationellt överenskomna arbetsätten.

Här nedan listas ett antal tips och råd att arbeta efter när det väl blir dags att sammankalla staben.

- Aktivera staben när det är möjligt, så att kompetensen upprätthålls. Utvärderingar pekar ofta på att kommuner väntar för länge innan man startar sin kris-stab.
- Använd begreppen från *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.
- Håll gemensamt fokus på det som har inträffat, övriga arbetsuppgifter läggs åt sidan.
- Skapa framförhållning och arbeta i flera tidsperspektiv samtidigt om det är möjligt. Risker är annars att alla arbetar med det som händer här och nu.
- Lägesbild – en hörnsten i arbetet. Alla bidrar till att skapa en så korrekt lägesbild som möjligt. Alla bedömningar och beslut ska utgå från lägesbilden. Kan inte beslut fattas baserat på lägesbilden så behöver den förbättras/kompletteras. Kommunicera lägesbilden kortfattat och likadant till alla mottagare.
- Använd kommunens inriktning för kriskommunikation. Det vi kommunicerar ut måste vara bekräftad information eller vara baserat på ett eftertänkt antagande. Rykten kan lätt starta i stressade lägen.
- Disciplin gällande tider, roller och ansvar – vi följer ordningsreglerna och använder de framtagna mallarna
- Tredjedelsregeln – Ett bra tips för hur man kan lägga upp sitt arbete mellan lägesgenomgångarna. Fördela tilldelad tid i tre lika stora delar. Den första består i att förstå uppgiften och samla in nödvändig information, den andra tredjedelen ägnas åt analys och att ta fram en lösning, och slutligen den sista tredjedelen avsätts för att ta fram presentationsmaterial och förbereda en dragning av uppgiften.
- Tillräckligt bra. I en stressad och svår situation så kan inte allt bli perfekt. Det vi gör ska vara tillräckligt bra, givet de förutsättningar situationen ger. Att leverera underlag i tid kan i brådskande lägen vara viktigare än att de är fullständigt kompletta. Fakta är viktigare än form i vissa fall. Meddela i stället vad som återstår att göra, eller gör en ny version om tiden medger detta senare.
- Ta hjälp av andra (men beakta eventuell sekretess). Grannkommuner, myndigheter, personal med expertkunskap eller särskild lämplighet m.fl. När vi har ett krisläge får alla hjälpa till.

Uthållighet

En långvarig samhällsstörning kan vara en stor utmaning för staben då den måste bemannas för att vara uthållig över tid. Det är viktigt att alla funktioner får vila och får sina grundläggande behov tillgodosedda, det är därför bra om staben i ett tidigt skede ser över hur bemanningssituationen ska lösas.

VG Stab (Länsstyrelsen Västra Götaland)

VG Stab är en kvalificerad stabsstödsresurs med syfte att förstärka, avlasta och komplettera krisorganisationen i t.ex. en drabbad kommuns kris-stab eller räddningstjänst. Deltagarna är representanter ur kommuner och räddningstjänster med kompetenser som experter inom kvalificerat analys- och beredningsarbete samt i rollen som stabschef. Kommunens centrala krisledning eller räddningstjänsten kan avropa resursen genom Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap, TiB. I Herrljunga kommun beslutar kommundirektör eller dennes ersättare om att avropa sådant stöd.

Kriskommunikationsavtal

För att säkra tillgången på krisinformatörer vid extraordinära händelser och andra samhällsstörningar har ett avtal upprättats mellan Sjuhäradskommunerna. Kommundirektör har i uppdrag att besluta när det gäller att ge och ta emot hjälp med kriskommunikation.

Lokaler

De lokaler som används för var funktionsområde, uppstartsmöte, avstämningsmöte, ISFstöd etc. finns listade i separat rutin.

Vid inträffad händelse

Vid en befarad eller inträffad händelse bedöms påverkan av våra verksamheter enligt **Nivå på händelsen** (se nedan), vid behov larmas 112 och sedan underrättas ansvarig chef.

Ett larm om en händelse kan även komma från exempelvis räddningstjänsten, polisen, länsstyrelsen eller landstinget.

Oberoende karaktär och vart larmet inkommit ifrån ska alltid kommundirektör, RCB alt. Kris & säkerhetssamordnare och kommunikator sammanträda för en **snabb bedömning**.

Om man ej kan nå en av ovanstående funktioner har de två återstående mandat att larma in staben efter den snabba bedömningen.

Snabb bedömning

Efter ett inkommande larm gör kommundirektör, RCB alt. Kris & Säkerhetssamordnare och kris-kommunikator en snabb bedömning utifrån följande:

(mall för snabb bedömning finns i separat rutin)

- Vad har hänt?
- Vad är redan gjort?
- Läget just nu?
- Hur påverkar detta kommunen?

Nivå på händelse

Beroende på föregående frågeställning beslutas inriktningen enligt följande nivåer.

1. Ingen åtgärd
2. Avvakta
3. Informera inom organisationen
4. Larmning av stab
5. Larmning av förstärkt stab

Beredskapsnivåer

Bedömning av händelsen görs enligt nedanstående beredskapsnivåer.

Normalläge	Ordinarie verksamhet pågår utan åtgärder.
Störning på verksamhetsnivå	Kan sannolikt hanteras inom ramen för kommunens ordinarie organisation eller en verksamhets/bolags egen krisplan. Omprioriteringar, stöd och samordning från egen organisation eller kommunledningsnivå kan eventuellt krävas.
Allvarlig händelse / samhällsstörning	Kan inte hanteras inom den berörda verksamhetens krisledning utan kräver centralt stöd och samordning i form av en kris-stab.
Extraordinär händelse	En händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller överhängande risk för sådana störningar och kräver skyndsamma insatser av kommunen.
Höjd beredskap	Efter regeringens beslut

Startmöte, leds av stabschef

Staben är aktiverad och stabschef håller i startmötet. Presentation av en första samlad lägesbild. (mall för startmöte finns i separat rutin)

Avstämningsmöte, leds av stabschef

Staben är aktiverad och stabschef håller i avstämningsmötet. Presentation av en samlad lägesbild. (mall för avstämningsmöte finns i separat rutin)

Avveckling

Kommundirektör eller dennes ersättare beslutar i samråd med stabschefen om att avveckla stabsarbete och dess stödfunktioner. Beslutet ska dokumenteras. Avvecklingen ska planeras och bör ske stegvis, då det ibland finns behov av att någon funktion fortsatt är aktiv efter det att andra slutat. (mall för avveckling finns i separat rutin)

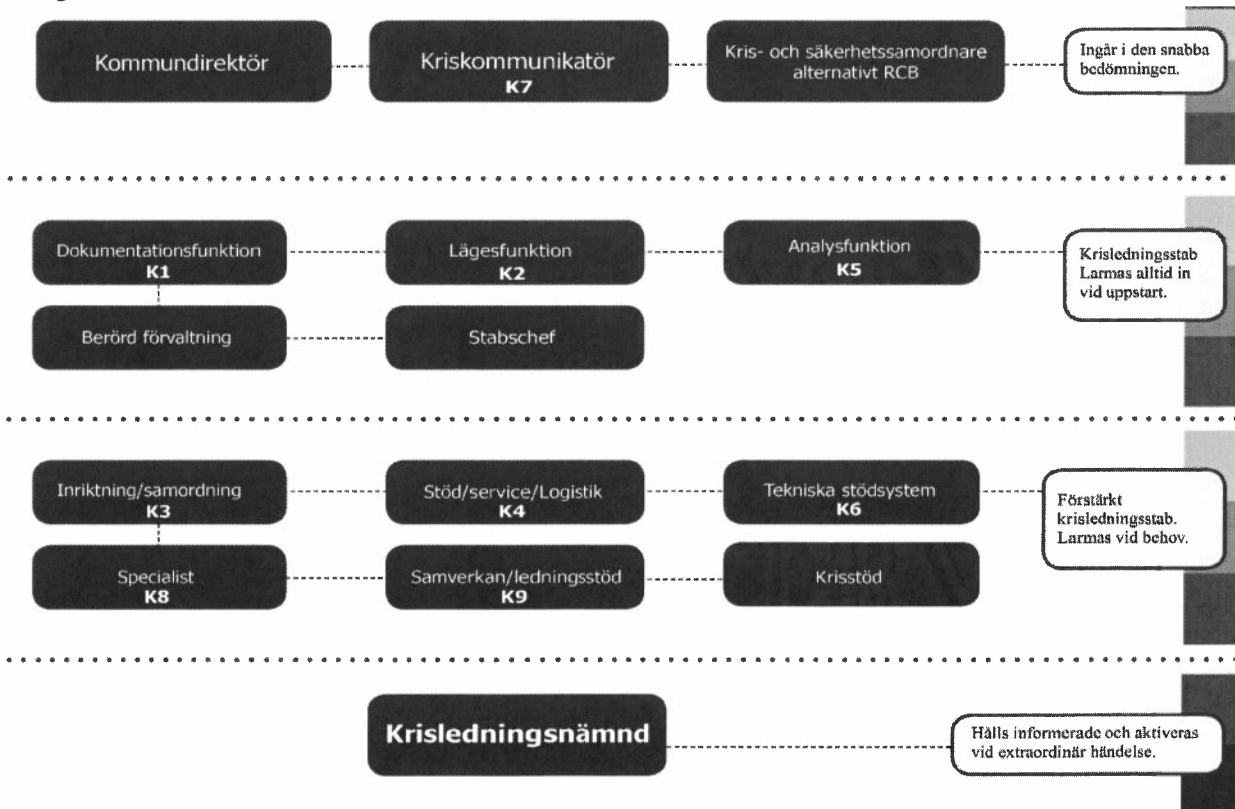
Utvärdering

Krisberedskapsarbetet utgår ifrån att man ska förutse, förebygga och utbilda organisationen för att vara motståndskraftiga vid en samhällsstörning.

Men det är också lika viktigt att dra lärdomar och erfarenheter av en oönskad eller extraordinär händelse. Vid händelse där staben aktiverats ska drabbad förvaltning eller bolag utvärdera händelsen, verksamhetens arbete och åtgärdernas effekter.

Stöd i detta arbete är kris & säkerhetssamordnaren. Syftet med utvärderingen är att dra erfarenheter för att utveckla verksamhetens krisberedskapsförmåga inför framtida utmaningar.

Organisationsskiss över när de olika funktionsområdena träder i kraft.

GA MF

Krisledningsnämnd

Kommunfullmäktige har utsett 5 +5 ledamöter från kommunstyrelsen att utgöra krisledningsnämnd. Ledamöterna tjänstgör i skift. Krisledningsnämnden har det övergripande ansvaret för att samordna kommunens resurser för att upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna under en extraordinär händelse.

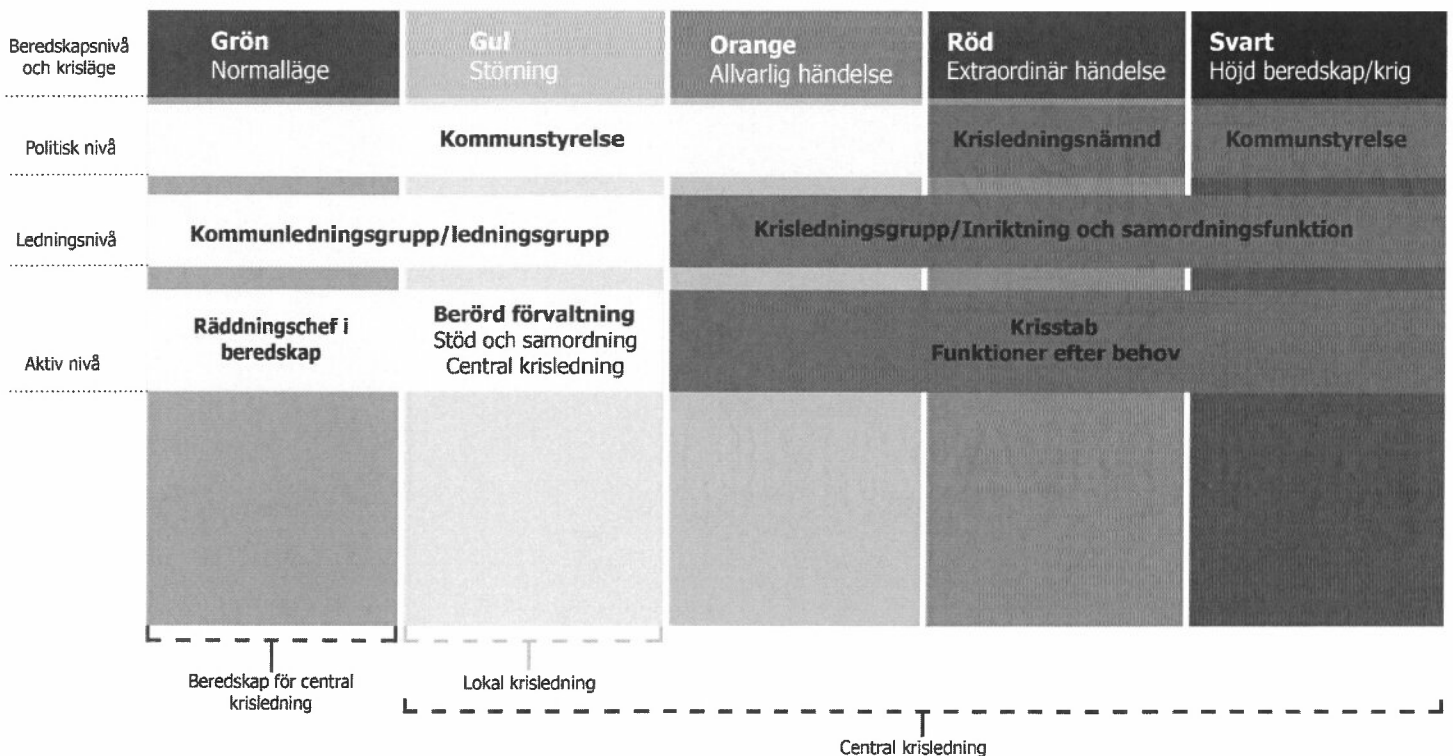
Krisledningsnämnden kan samlas utan att en extraordinär händelse är beslutad. Syftet är då att informera nämnden och hålla den informerad om händelsen. Krisledningsnämnden fattar normativa beslut, d.v.s. principiella och övergripande beslut. De fastställer inriktning och sätter ramar för den strategiska ledningen.

Krisledningsnämndens ansvar och uppgifter:

- Tolka kommunens roll under den extra ordinära händelsen
- Ange inriktning för kommunens krishantering
- Företräda kommunen
- Besluta i principiella frågor
- Besluta om förändringar i servicenivåer
- Besluta om omfördelning av kommunens resurser
- Vid behov begära bistånd utifrån
- Besluta om hjälp till enskild

Krisledningsreglementet reglerar ytterligare krisledningsnämndens arbete.

Bilden nedan visar vilka enheter som aktiveras vid de olika beredskapsnivåerna.

Kriskommunikation

Inledning

Vid en kris, samhällsstörning eller extraordinär händelse är god kommunikation A och O för att kunna hantera en händelse på bästa sätt och nå målen för Herrljunga kommuns krisberedskap. *Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun* gäller även vid kris och framhåller att vår kommunikation ska vara sann, tydlig och snabb.

Herrljunga kommuns kriskommunikation ska följa den inriktning som Länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram i form av *Kriskommunikationssamverkan i Västra Götaland, inriktning och rutiner* samt *När de ordinarie kanalerna inte fungerar eller räcker till, kriskommunikation under svåra förhållanden – en vägledning*.

Syfte och mål

Syfte med Herrljunga kommuns kriskommunikation är att bidra till att vi når målen för samhällets krisberedskap (se sida 4).

Vi strävar efter att vår kriskommunikation förutom sann, tydlig och snabb är:

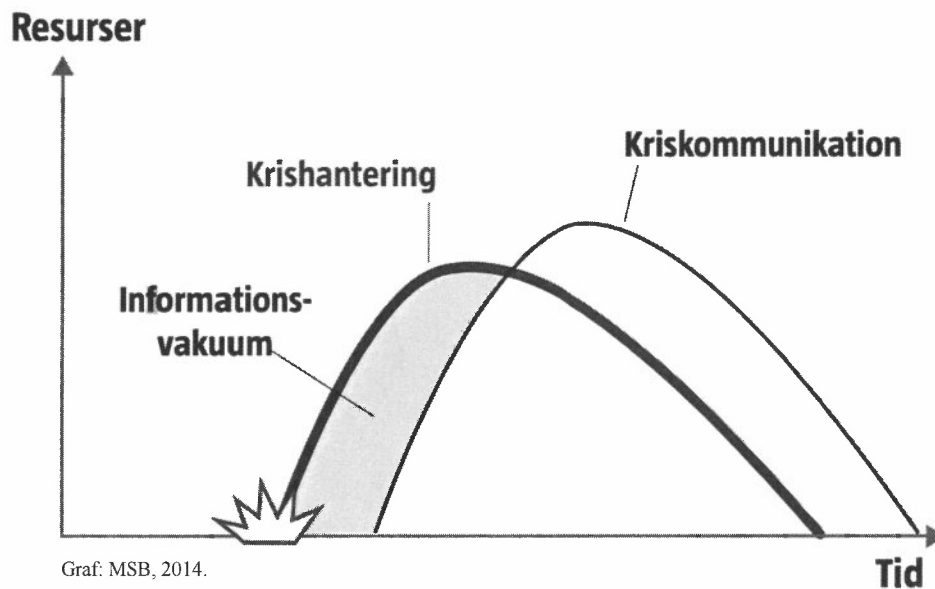
- Öppen
- Empatisk
- Ansvarstagande
- Proaktiv
- Samstämmig

Det är viktigt att komma igång med kriskommunikationen direkt vid första tecken på en samhällsstörning, extraordinär händelse eller kris. Även om vi inte vet så mycket i inledningsskedet, är det bättre att gå ut med det vi vet än att vänta in mer information eller inte gå ut med någon information alls. Öppen och korrekt kriskommunikation ger förtroende och underlättar samarbete mellan aktörer.

Därför ska vi:

- låta kriskommunikationskompetens vara en integrerad del av vår organisation
- börja med kriskommunikation redan vid den initiala bedömningen, när man försöker förstå vad som händer eller har hänt
- samverka kring kriskommunikation under hela hanteringen
- lyssna till målgruppernas behov och anpassa kriskommunikationen därefter
- låta kriskommunikationen präglas av snabbhet, öppenhet och korrekthet (MSB, 2014).

Grafen visar informationsvakuumet som ofta uppstår vid samhällsstörningar. För att det ska bli så litet som möjligt börjar vi med kriskommunikation redan vid den initiala händelsen. När vi kommunicerar tidigt konkurrerar vi med färre motbilder. Då kan vi ägna tid åt att kommunicera om situationen istället för att hantera rykten.

Ansvar och roller

Ansvaret för kriskommunikation i Herrljunga kommun styrs av ansvars-, likhets- och närhetsprincipen som ligger till grund för det svenska krishanteringssystemet (se sidan 5).

Dessa principer innebär i praktiken att alla aktörer har samma informationsansvar under en samhällsstörning som vid normala förhållanden. Med andra ord, det är ingen aktör som går in och tar över informationsansvaret från någon annan (Länsstyrelsen Västra Götalands län, 2015).

Samverkan

Herrljunga kommun har ansvar och skyldighet att samverka med och stödja andra aktörer enligt de grundläggande principerna. Detta kallas ibland för den utökade ansvarsprincipen. Denna princip gäller även för samverkan kring kriskommunikation.

Kommundirektör beslutar om kriskommunikationsstöd från sjuhäradskommuner enligt överenskommelse. Kommundirektör beslutar även om stöd från VG stab som kan förstärka, avlasta och komplettera ledningsorganisationen med strategiskt kommunikationsstöd. Kriskommunikatör ser till att eventuellt kommunikationsstöd introduceras och får ett tydligt uppdrag.

Roller

Vid en samhällsstörning där två eller flera verksamheter i Herrljunga kommun berörs utnämner kommundirektör en talesperson som ger en gemensam bild av händelsen. Kriskommunikatör ansvarar för att samordna kommunikationen och utföra en kommunövergripande kommunikativ lägesbild.

Kommunikativ lägesbild

Kommunikationsarbetet vid en samhällsstörning eller kris ska alltid utgå från en kommunikativ lägesbild. Den är en del av den övergripande lägesbilden.

GA MP

Aktörskunskap

Krisstöd

I Socialstyrelsen handbok; Krisstöd vid allvarlig händelse (2018) beskrivs krisstöd som; [...] *allt medmänskligt, praktiskt, psykologiskt och socialt stöd som olika samhällsinstanser förmedlar i samband med allvarliga händelser. Allvarlig händelse beskrivs i Socialstyrelsens termbank som en händelse som är så omfattande eller allvarlig att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt.* s.11. Krisstödet i Herrljunga kommun samordnas av Verksamhetschef Socialt stöd.

I första hand aktiveras Krisstödet efter beslut av Räddningschef i beredskap (RCB) eller Verksamhetschef Socialt Stöd.

I Krisstödet ledningsgrupp ingår representanter från socialförvaltningen, bildningsförvaltningen, vårdcentralen/Närhälsan, kyrkorna, räddningstjänst samt polis. Krisstödet ska enbart aktiveras när den ordinarie organisationen bedöms vara otillräcklig.

Herrljunga kommun

Kommunen har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Kommunen ska samverka med andra aktörer inom kommunens geografiska område för att uppnå samordning i krishantering. Kommunen ska samordna kommunikation och information gällande händelsen. Detta tas t.ex. i uttryck genom att man stämmer av med andra aktörer och är med och skapar en gemensam lägesbild för att sedan gå ut med gemensam information till allmänheten.

Räddningstjänsten Herrljunga

Räddningstjänstens uppgift vid en krissituation består primärt av att upprätthålla sin samhällsviktiga verksamhet och göra prioriterade räddningsinsatser enligt *Lagen om skydd mot olyckor*.

Räddningstjänstens arbete utförs under ledning av en räddningsledare. Räddningsledaren har en stark ställning i lagstiftningen, inte minst under överhängande fara då han eller hon kan beordra myndigheter och företag att hjälpa till i räddningsarbetet. Räddningsledaren kan också beordra alla medborgare i åldern 18 till 65 år att delta, i den mån deras kunskaper, hälsa och kroppskrafter tillåter det. Räddningsledaren kan inom ramen för en räddningsinsats besluta om utrymning, tillträde till platser och byggnader, ianspråktagande av annans egendom etc.

Räddningstjänsten kan bistå med samverkansbefäl i kommunens krisstab, alternativt finnas tillgänglig via telefon/Rakel om räddningstjänsten aktiverar sin egen stab vid en större händelse. Räddningstjänsten i Herrljunga kommun består av två deltidsstationer, i Herrljunga och Annelunds tätort.

Räddningstjänsten har ansvaret för räddningsinsatser på land och i sjöar, samt vid utsläpp av miljöfarliga ämnen på land och i sjöar. Räddningstjänsten har räddningsansvaret i samtliga utom i Sveriges tre största sjöar.

Västra Götalandsregionen

Södra Älvsborgs sjukhus, SÄS, i Borås är ett av tre kompletta sjukhus i Västra Götaland. De andra är Sahlgrenska i Göteborg och Skaraborgs sjukhus i Skövde. På SÄS finns en organisation för katastrofmedicin som går igång vid större händelser. På SÄS finns en sjukhus-TIB.

Vårdcentraler i Västra Götalandsregionen har katastrofmedicinsk planering för att bl.a. kunna ta emot lätt skadade. Vid en olyckshändelse finns normalt en medicinskt ansvarig och en sjukvårdsledare på skadeplats. Sjukvårdsledaren ansvarar bl.a. samverkan, logistik och kommunikation. Dennes ansvar kan vid en större händelse tas över av en regional beredskapsläkare och sjukvårdsledare och medicinska ansvarig ingår då i dennes stab.

Arbete med skadade sker enligt fastställda rutiner gällande omhändertagande av skadade, prioritering, dokumentation, och journalhantering. De patienter som anländer till sjukhus tas också omhand och registreras enligt särskilda rutiner med medföljande dokumentation från skadeplats.

Ambulansstationerna i Alingsås, Herrljunga, Lerum och Vårgårda är organiserade som en avdelning med samma enhetschef. I Alingsås finns två ambulanser som tjänstgör dygnet runt sju dagar i veckan. I Vårgårda finns en ambulans som tjänstgör dagtid på vardagar. I Herrljunga och i Lerum finns en ambulans vardera som tjänstgör dygnet runt sju dagar i veckan.

Regionen ansvarar vidare för att ha en smittskyddsläkare som har övervakande och informerande ansvar om hur olika smittor ska hanteras.

PKL, psykosocial katastrofledning, är sjukvårdens organisation för krisstöd till drabbade och skadade.

VGR:s ledning har TIB och kan bistå med resurser utöver sjukvård, såsom kommunikatörer och kollektivtrafik. TIB på VGR har helhetsbilden över hela VGRs verksamhet. SÄS blir sannolikt upptagna av själva sjukvårdsinsatsen vid en extraordinär händelse.

1177 är numret för råd eller för hjälp med att hitta rätt i vården.

Polisen

Vid större händelser samlar polisen de resurser som krävs för att de ska kunna genomföra sina insatser. Vid en kris kan polisen ansvara för avspärrning, utredning av brott, utrymning samt registrering av avlidna, skadade eller vid utrymning (katastrofregistrering). Polisen är även räddningsledare vid eftersök av försvunnen person. Det är i första hand till polisen som anhöriga ska vända sig för information. Polisen ansvarar också för att underrätta anhöriga till skadade och döda.

Polisen organiserar sig i stab under vid det som de benämner ”särskild händelse” och arbetar med en sådan händelse separat från övrigt pågående polisarbete. Emellanåt kan polisen hantera flera särskilda händelser parallellt. En särskild händelse kan vara känd på förhand (fotbollsmatch, demonstration etc.) eller uppkommit oplanerat (större olycka, grovt brott etc.).

I polisregion Väst, Västra Götaland och Halland, bildar polisen stab i första hand i Göteborg, i anslutning till deras regionala ledningscentral. En mindre delregional stab kan även startas i Borås (Polisområde Älvsborg). Polisen kan även behöva starta en ledningsplats på fältet, i närheten av det som inträffat. Det kan vara i en skola eller liknande som kommunen kan behöva bistå med. Polisen kan bistå med samverkansperson i kommunens stab.

Akut nås polisen via 112. 114 14 är numret för alla icke-akuta ärenden till polisen (anmälan om brott som ej pågår eller som nyss har inträffat, tips, frågor etc.)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen har det regionala geografiska områdesansvaret. Under en extraordinär händelse ska länsstyrelsen stödja alla samverkande myndigheter, kommuner, samhällsviktiga företag och organisationer, samt samordna aktörernas insatser. Vid höjd beredskap samordnar länsstyrelsen det civila försvaret och samordnar även kontakten med försvarsmakten. Vid mycket omfattande räddningsinsatser kan länsstyrelsen frånta den kommunala räddningstjänsten insatsansvaret.

Länsstyrelsen kan bistå med att sammankalla aktörer till en samverkanskonferens och därefter ta fram en samlad lägesbild för länet. Länsstyrelsen tar initiativ att samordna och inrikta länets aktörer vid en kris. Länsstyrelsen kan förmedla förstärkningsresurser från andra aktörer samt experthjälp.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

MSB har inget styrande ansvar vid en kris, agerar inte på "fältet" och kan inte ta över andra myndigheters arbete. När det uppstår omfattande kriser i samhället har MSB ansvaret att ta fram samlade lägesbilder för händelsen för den nationella nivån. Detta uppnås genom att lägesbilder samlas in från berörda länsstyrelser för att sedan förmedla den samlade lägesbilden till regeringskansliet, samt till de förvaltningsmyndigheter som ska hantera den aktuella krisen.

MSB ansvarar för att begära och förmedla internationellt stöd och aktivera det svenska brandhelikoptersystemet. MSB kan även mäkla och fördela resurser inom Sverige vid större händelser. På flera ställen i Sverige finns brandbekämpningsdepåer i MSB:s regi med extra utrustning som kompletterar de lokala räddningstjänsterna. MSB har även RAKEL-terminaler att låna ut.

MSB nås primärt via Länsstyrelsen.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket arbetar för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektiva persontrafiken genom bland annat upphandling av trafik.

Trafikverket har rutiner för att kunna hantera samhällsstörningar och extraordinära händelser. Trafikverket leder och samordnar åtgärder för att hantera allvarliga störningar på myndighetens infrastruktur och har även ansvaret att samordna transportsektorns information till allmänheten.

Livsmedelsverket

Vid sjukdomsutbrott som har sitt ursprung i livsmedel, till exempel Salmonella, ska Livsmedelsverket t.ex. hjälpa till att spåra och stoppa smittad mat. Livsmedelsverket har en tjänsteman i beredskap, vilket innebär att myndigheten ständigt har en person i tjänst för att komma igång så snabbt som möjligt vid en kris.

För att hjälpa kommunerna med dricksvattenförsörjningen vid kris har Livsmedelsverket inrättat en nationell vattenkatastrofgrupp (VAKA). VAKA kan bistå kommunerna vid olyckor med farligt gods och föroreningar i vattentäkter, förorenade ledningsnät och vid vattenbrist. Gruppen kontaktas av VA-chef på UEAB eller stabschef i staben, via SOS Alarm.

Försvarsmakten

Sverige är uppdelat i fyra militärregioner. Vid nationella kriser leds och samordnas insatserna av den staben i den militärregion där krisen skett. Militärregion väst, MRV, omfattar Västra Götalands län, Örebro län och Hallands län. MRVs stab sitter i Skövde.

När samhället drabbas av svåra påfrestningar som naturkatastrofer, omfattande avbrott i el- eller vattenledningsnät eller omfattande olyckor, krävs samarbete mellan myndigheter, kommuner och landsting. Då ska Försvarsmakten kunna vara ett stöd genom att skydda människor, miljön och samhällsfunktioner som exempelvis vägnätet.

Försvarsmakten är skyldig att delta i räddningsinsatser om det finns lämpliga resurser och om deltagandet inte allvarligt hindrar den vanliga verksamheten. Det följer av lagen om skydd mot olyckor. Försvarsmakten kan även lämna stöd till samhället i situationer som inte är kriser. Det kan till exempel gälla transporter av sjuka eller ammunitionsröjning.

Försvarsmakten nås primärt via deras vakthavande befäl i Göteborg. Kontakt sker normalt sett via Länsstyrelsen.

SOS alarm 112

Nödnumret 112 ska användas vid akuta nödsituationer då det är fara för liv, egendom eller miljö.

113 13

113 13 är ett nationellt informationsnummer som infördes i Sverige 2013. Du kan ringa till informationsnumret 113 13 för att lämna eller få information om allvarliga olyckor och kriser. Att förse 113 13 med information vid en händelse ingår i kommunens kommunikationsrutiner.

Viktigt meddelande till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är en varning till allmänheten vid till exempel gasutsläpp, en stor brand eller annan allvarlig olycka. Varnings- och informationssystemet kan också användas för att ge beredskapslarm och flyglarm om landet skulle råka i krig.

SOS-alarm ansvarar för att skicka ett VMA. Ett VMA kan gå ut via Sveriges Radio P4, SMS, notis i SVT-nyheter eller som ljudsignal i tyfoner i de tätorter som har sådana.

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Denna policy initierades som en del i arbetet med kommunens Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 år 2021.

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun ska bidra till en trygg och säker arbetsmiljö samt minimera miljö- och klimatpåverkan, skapa förutsättningar för ett trafiksäkert, kostnads- och resurseffektivt resande och värna om Herrljungas kommuns varumärke.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-07

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna policy för resande i tjänsten i Herrljunga.

Anna Gawrys

Administration- och kommunikationschef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samtliga nämnder
till:

Bakgrund

Denna policy initierades som en del i arbetet med kommunens Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 år 2021.

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun ska bidra till en trygg och säker arbetsmiljö samt minimera miljö- och klimatpåverkan, skapa förutsättningar för ett trafiksäkert, kostnads- och resurseffektivt resande och värna om Herrljungas kommuns varumärke.

Ekonomisk bedömning

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning är att införande av policyn kommer möjliggöra bättre uppföljning av resandet i tjänsten och genom det även uppföljning av kostnader.

Miljökonsekvensbeskrivning

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning är att införande av policyn kommer bidra till minskad miljöpåverkan.

Motivering av förslag till beslut

Denna policy initierades som en del i arbetet med kommunens Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 år 2021. Våra åtaganden är bland annat:

Herrljunga kommun ska verka för

- *Minskade utsläpp av koldioxid.*
- *Effektiv användning av energi och bränslen.*

Herrljunga kommun arbetar efter det politiskt beslutade fokusområdet

"Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter". Där anges bland annat följande kommunövergripande mål:

- 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.*
- 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.*

Herrljunga kommun har även antagit Herrljungas lokala miljömål och visionen om att bli en långsiktigt hållbar kommun. Det är därför viktigt att alla möten och tjänsteresor genomförs så klimatvänligt, kostnadseffektivt och säkert som möjligt.

Resepolicyn kommer följas upp årligen i samband med årsredovisningen och i enlighet med de årligen framtagna indikatorerna.

Ärende 15

DIARIENUMMER: KS 178/2021 101
FASTSTÄLLD: KF § X/2021-xx-xx
VERSION: 1
SENAS T REVIDERAD: --
GILTIG TILL: 2026-12-31
DOKUMENTANSVAR: Kommundirektör

Policy

Policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Dokumentet beslutas av kommunfullmäktige och gäller för samtliga av kommunens anställda, förtroendevalda, anställda i helägda bolag samt konsulter som verkar på uppdrag av kommunen.

Innehåll

Innehåll	1
1. Inledning	2
1.1 Syftet med dokumentet	2
1.2 Avgränsningar	2
2. Allmänna bestämmelser	2
3. Ansvarsfördelning och uppföljning	3

1. Inledning

Denna policy initierades som en del i arbetet med kommunens Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 år 2021.

1.1 Syftet med dokumentet

Riktlinjerna ska bidra till en trygg och säker arbetsmiljö samt minska de negativa effekterna på folkhälsan, minimera miljö- och klimatpåverkan, skapa förutsättningar för ett trafiksäkert, kostnads- och resurseffektivt resande och värna om Herrljungas kommuns varumärke.

1.2 Avgränsningar

Policyn gäller inte förtroendevaldas resor till och från sammanträden/förrättningar inom kommunen.

Policyn gäller inte för resor till och från arbetet, dock uppmuntras anställda och förtroendevalda att gå, cykla, samåka eller åka kollektivt. Därför erbjuder Herrljunga kommun:

- tillgång till cykelparkeringar och cykelkartor
- duschmöjligheter
- tillgång till tidtabeller för kollektivtrafik
- möjlighet för anställda att köpa Västtrafiks resekort (årskort) med avdrag från din lön under tolv månader.

2. Allmänna bestämmelser

1. Möten och resor ska planeras i så god tid som möjligt.
2. Digitala möten kan vara ett alternativ till fysiska möten och i första hand ska bedömning göras om mötet är lämpligt att hållas digitalt. Om en resa är nödvändig, föregå med gott exempel och välj färd sätt med låg miljöbelastning.
3. När Herrljunga arrangerar möten, konferenser, studiebesök o dyl. ska lokalisering och tider anpassas till kollektivtrafiken.
4. Vid bedömning av restiden ska tiden för resan, väntetider under resan, tid för parkering, gångtid och väntetid mellan ankomst och mötets början inkluderas.
5. Vid bokningar och resor ska gällande styrdokument, riktlinjer och avtal följas.
6. Vid bokning av resor och hotell ska den av kommunen upphandlade resebyrån användas. Vid bokningar bör boende som har en hög miljöprofil eftersträvas.
7. Privata betalkort med bonuspoäng ska inte användas i tjänsten.
8. Egen bil i tjänsten krävs inte i Herrljunga kommun. Vid behov av bilresor ska den kommunala bilpoolen användas. Undantag godkänns av närmaste chef. Frågor som rör till exempel sparsamt körsätt regleras i andra styrdokument.
9. Samåkning uppmuntras men kommunen har inget samåkningssystem.
10. Inköp och beställning av varor ska samordnas för att minska antal transporter.

3. Ansvarsfördelning och uppföljning

Policyn ska följas upp varje år i samband med nämndernas och bolagens årsredovisning.

Samtliga förvaltningar och helägda kommunala bolag har ansvar att i den årliga årsredovisningen redovisa till respektive nämnd uppföljning av efterlevnad av resepolicy i enlighet med framtagna indikatorer.

Samtliga chefer ansvarar för att förankra policyn och dess tillämpningsanvisningar i sin verksamhet på sådant sätt att de efterlevs.

Samtliga medarbetare och förtroendevalda har ansvar att följa resepolicyens bestämmelser.

Förvaltningarna och bolagen har ansvar för att skapa möjligheter till hållbart resande, bland annat genom att tillhandahålla

- Tjänstecyklar, hjälm, regnkläder och reflexvästar
- Kollektivtrafikkort för resor i tjänsten
- Upphandlad resebyrå för hjälp med bokningar av flyg, hotell och dyl.

Riktlinje för tillämpning av policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Sammanfattning

I och med kommunens arbete med Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 har förvaltningen tagit fram en policy för resande i tjänsten. För att möjliggöra införandet av policyn har kommunstyrelsens förvaltning tagit fram ett förslag till riktlinjer för tillämpning av policy för hållbart resande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-10-07
Riktlinjer för tillämpning av policy för hållbart resande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner riktlinjer för tillämpning av policy för hållbart resande.

Anna Gawrys
Administration- och kommunikationschef

Bakgrund

I och med kommunens arbete med Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 har förvaltningen tagit fram en policy för resande i tjänsten. För att möjliggöra införandet av policyn har kommunstyrelsens förvaltning tagit fram ett förslag till riktlinjer för tillämpning av policy för hållbart resande.

Ekonomisk bedömning

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning är att införande av riktlinjer kommer möjliggöra bättre uppföljning av resandet i tjänsten och genom det även uppföljning av kostnader.

Miljökonsekvensbeskrivning

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning är att införande av riktlinjer kommer att bidra till minskad miljöpåverkan.

Motivering av förslag till beslut

Denna policy initierades som en del i arbetet med kommunens Klimatlöften inom ramen för Klimat 2030 år 2021. Våra åtaganden är bland annat:

Herrljunga kommun ska verka för

- *Minskade utsläpp av koldioxid.*
- *Effektiv användning av energi och bränslen.*

Herrljunga kommun arbetar efter det politiskt beslutade fokusområdet

”Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter”. Där anges bland annat följande kommunövergripande mål:

- 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.*
- 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.*

Herrljunga kommun har även antagit Herrljungas lokala miljömål och visionen om att bli en långsiktigt hållbar kommun. Det är därför viktigt att alla möten och tjänsteresor genomförs så klimatvänligt, kostnadseffektivt och säkert som möjligt.

DIARIENUMMER:	KS 178/2021 101
FASTSTÄLLD:	KS § X/2021-10-25
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	--
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommundirektör

Riktlinje

Riktlinje för tillämpning av policy för resande i tjänsten i Herrljunga kommun

Dokumentet beslutas av kommunstyrelsen och gäller för samtliga av kommunens anställda, förtroendevalda, anställda i helägda bolag samt konsulter som verkar på uppdrag av kommunen

Innehåll

Innehåll.....	1
Planering av en resa	2
Vid lokala resor	2
Resor inom regionen	2
Inrikes resor.....	2
Internationellt	3
Reseräkningar, försäkringar med mera	3

Planering av en resa

Vid lokala resor

- Gå eller cykla
 - Kommunen tillhandhåller tjänstecyklar och cykelhjälm, regnkläder samt reflexväst.
 - Cyklar du i tjänsten ska du använda cykelhjälm.
- Åk buss eller tåg
 - Kommunen tillhandhåller kollektivtrafikkort.
- Åk bil
 - Kommunens fordon ska användas i första hand. I undantagsfall kan egen bil användas, efter godkännande från närmaste chef. Vid bilkörning gäller att samåka eller samordna transporter, köra sparsamt enligt exempelvis ecodriving-metoden, tanka bilen med det avsedda mest hållbara drivmedlet.
- Taxi kan användas vid resor längre än fem kilometer.
 - Taxi kan väljas för kortare sträckor om särskilda skäl finns alternativt om det saknas alternativa färdmedel.

Resor inom regionen

- Åk buss eller tåg
 - Kommunen tillhandhåller kollektivtrafikkort.
- Använd annat färdmedel som bil
 - Kommunens fordon ska användas i första hand. I undantagsfall kan egen bil användas, efter godkännande från närmaste chef.

Inrikes resor

- Välj i första hand tåg och i andra hand buss vid tjänsteresor inom Sverige
- Om särskilda skäl finns välj flyg
 - Ska du resa så långt att det blir tidsmässigt orimligt att ta tåget eller bussen kan du behöva flyga. Bedömningen görs i samråd med närmaste chef.
- För att ta dig till och från tåg-, busstation eller flygplats använder du i första hand ett transportsätt som ger lägsta möjliga miljöbelastning.

Internationellt

- Överväg att ta tåg före flyg, framför allt vid resor inom norra Europa
- För att ta dig till och från tåg-, busstation eller flygplats använde i första hand ett transportsätt som ger låg miljöbelastning, exempelvis tåg eller buss

Reseräkningar, försäkringar med mera

- Tjänstereseförsäkring ska tecknas vid resor utomlands. Vid resa utanför Sverige ska reseförsäkringsbevis medtas.
- Resplaner ska utföras efter överenskommelse med närmaste chef.
- Efter varje tjänsteresa ska en reseräkning skapas.
- Information om reseräkningar, försäkringar och ersättning finns tillgänglig på intranätet.

TN § 77

TK 30/2021 109

Regional avfallsplan 2021–2030**Sammanfattning**

Kommunerna i Boråsregionen; Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samverkar kring att ta fram en gemensam avfallsplan.

Regional avfallsplan ”Mot en hållbar och cirkulär framtid” för perioden 2021–2030 har arbetats fram under framförallt 2020 med hjälp av en projektgrupp bestående av en projektledare och en representant från varje kommun eller kommunalt avfalls- och energibolag. Till projektgruppens hjälp bildades fokusgrupper bemannade med tjänstepersoner från våra åtta kommuner samt ett antal externa aktörer för att ge inspel på målen i avfallsplanen.

I slutversionen av avfallsplanen har inkomna synpunkter inarbetats i remissversionen som presenterades på KS sammanträde 2021-04-26.

På Boråsregionens sammanträde 2021-09-10 beslutade direktionen enligt följande beslutsformulering ”Direktionen beslutar om rekommendation av antagande av regional avfallsplan i Boråsregionen” Protokollsutdrag bifogas som beslutsunderlag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-14

Gemensam Avfallsplan 2021–2030 från Boråsregionen

Protokollsutdrag Boråsregionens Direktion 2021-09-10

Projekt avfallsplan samt remissändringar, powerpointpresentation

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Regional avfallsplan godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Regional avfallsplan godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

§ 55 Gemensam avfallsplan

Diarienummer: 2020/SKF0190

Beslut

Direktionen tar informationen till dagens protokoll och rekommenderar medlemskommunerna att anta den gemensamma avfallsplanen

Sammanfattning

Förslag till ny gemensam avfallsplan har arbetats fram i samverkan mellan Boråsregionens åtta medlemskommuner. Förslaget skickades ut på remiss under perioden februari till maj 2021. Under denna tid ställdes också avfallsplanen ut i respektive kommun. Svaren på remissen har analyserats och arbetats in i det nya förslaget till avfallsplan. Förslaget är att Direktionen rekommenderar kommunerna att anta planen.

Expedieras till

Medlemskommunerna
Borås Energi och Miljö
Ulricehamns Energi

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Mot en cirkulär och hållbar framtid

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021–2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda

Antagen

Boråsregionen: 2021-xx-xx

Bollebygds kommun: xxxx-xx-xx

Borås Stad: xxxx-xx-xx

Herrljunga kommun: xxxx-xx-xx

Marks kommun: xxxx-xx-xx

Svenljunga kommun: xxxx-xx-xx

Tranemo kommun: xxxx-xx-xx

Ulricehamns kommun: xxxx-xx-xx

Vårgårda kommun: xxxx-xx-xx

**BOLLEBYGDS
KOMMUN**

BORÅS STAD

HERRLJUNGA KOMMUN

Mark

**SVENLJUNGA
KOMMUN**

**TRANEMO
KOMMUN**

**ULRICEHAMNS
KOMMUN**

Vårgårda kommun

Innehåll

Avfall i nytt fokus.	6
Avfallstrappan och cirkularitet	
Förändrat synsätt	
En gemensam avfallsplan för en hållbar Boråsregion	9
Bakgrund	
Styrning av avfallsplanen	
Regleringar inom avfallsområdet	
Tidsram för Boråsregionens avfallsplan	
Implementering, genomförande och uppföljning.	11
Genomförande av avfallsplanen	
Regionalt avfallsnätverk	
Fokusgrupper	
Övriga regionala nätverk	
Kostnader under planens genomförande	
Uppföljning av avfallsplanen	
Målstruktur och läsanvisningar.	13
Målstruktur	
Läsanvisningar	
Målmråde 1: Hushåll med maten	16
Målmråde 2: Konsumera hållbart	18
Målmråde 3: Använd de resurser vi har	20
Målmråde 4: Sortera mera	22
Målmråde 5: Fimpa skräpet	24
Målmråde 6: Planera in plats för avfallet	26

Styrmedel och verktyg för att nå målen	28
Information, kommunikation, kunskap och rådgivning	
Nudging	
Samverkan	
Avfallstaxa/Renhållningstaxa	
Avfallsföreskrifter	
Upphandling	
Tillsyn	
Teknikutveckling och digitala hjälpmedel	
Ordlista	30
Bilageförteckning.	33
Bilaga 1: Framtagande av avfallsplanen	38
Projektorganisation	
Fokusgrupper	
Förankring	
Remiss och utställning	
Politisk hantering	
Bilaga 2: Avfallsplanens sammanhang i kommunen och ansvarig för målen.	41
Avfallsplanens sammanhang i kommunen	
Ansvarig för målen	
Bilaga 3: Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen	51
Globala mål – Agenda 2030	
Lagstiftning på EU-nivå	
Lagstiftning på nationell nivå	
Nationell avfallsplan	
Det svenska miljömålssystemet	
Producentansvar	
25/25 målet Avfall Sverige	

Regionala mål

Klimat 2030

Bilaga 4: Bedömning av miljöpåverkan	59
Bedömning av miljöpåverkan	
Sammanfattande bedömning	
Bilaga 5: Nulägesbeskrivning av avfallshantering i Boråsregionen	64
Geografi och demografi	
Boendeformer	
Näringslivsstruktur	
Kommunalt avfall	
Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen	
Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen	
Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen	
Avfall som omfattas av producentansvar	
Bilaga 6: Framtidsutsikter för avfallshantering i Boråsregionen och avfall i kommunernas översiktsplaner	73
Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder	
Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen	
Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering	
Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner	
Bilaga 7: Nedlagda deponier i Boråsregionen	79
Bilaga 8: Uppföljning av utgående regional avfallsplan	90

Avfall är inte något vi gör oss av med, avfall är en värdefull resurs vilket möjliggör ett hållbart kretslopp, en hållbar materialanvändning och en hållbar produktion och konsumtion.

Avfall i nytt fokus

Till avfall räknas alla föremål, material eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med. Avfall är något som vi alla kan relatera till och som berör oss på olika sätt. Avfall uppkommer exempelvis hemma i köket, i garaget, i äldreomsorgen, i förskolan och skolan, på våra kontor, i matsalar, vid byggnationer, i våra parker och på våra gator. Vi ger alla upphov till avfall och behöver därmed alla ta ett ansvar tillsammans. De kommande åren behöver vi därför sätta avfall i ett nytt fokus. Avfall är inte något vi gör oss av med, avfall är en värdefull resurs vilket möjliggör ett hållbart kretslopp, en hållbar materialanvändning och en hållbar produktion och konsumtion.

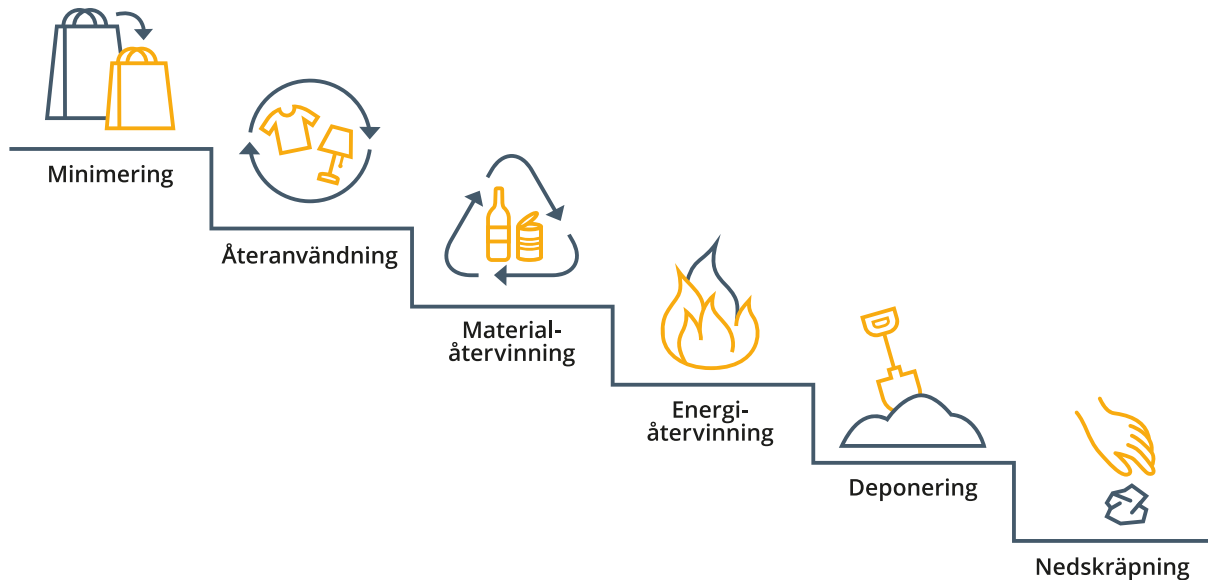
Avfallstrappan och cirkularitet

Sedan flera decennier tillbaka arbetar avfallsbranschen enligt den så kallade avfallstrappan. Avfallstrappan bygger på EU:s avfallshierarki som är en del av EU:s

avfallsdirektiv och är även införd i miljöbalken. Avfallstrappan är betydelsefull då den tydligt visar hur viktigt det är att tänka till redan i ett tidigt skede för att förebygga avfall. Den visar prioriteringen, det vill säga att det till exempel är

Figur 1. Avfallstrappan inklusive nedskräpning som ett sista trappsteg. Avfallstrappan anger vad som ska prioriteras. Att minimera och förebygga uppkomsten av avfall är det viktigaste följt av att återanvända, materialåtervinna, energiåtervinna och deponera.

viktigare att fokusera på förebyggande av avfall än på att materialåtervinna. Eller att det är bättre att materialåtervinna än att elda upp resurserna. Men hur gör vi då med det avfall som ändå uppstår? Vi behöver tänka mer cirkulärt och hållbart. Uttaget av jungfruligt material måste minska och vi måste istället bli bättre på att nyttja det material som redan finns i kretsloppet. Detta leder också till att minimera det avfall som uppstår eftersom produkter eller material kan användas på nytt.

Förändrat synsätt

Avfall är inte bara ett miljöproblem utan även en ekonomisk förlust. En genomsnittlig svensk producerar 467 kilo kommunalt avfall per år. En allt större del av detta återvinns och allt mindre avfall deponeras. Men hur kan vi ändra vårt sätt att producera och konsumera så att vi ger upphov till mindre mängd avfall? Vi som konsumenter har makt att ställa krav på producenterna. Det ska vara ett försäljningsargument att designa en

Visste du att:

- Tillverkningen av en mobiltelefon genererar 86 kg avfall (Källa: IVL 2015).
- I Sverige genererar vi 95 kilo matavfall per person och år (Källa: Naturvårdsverket 2021).
- Det slängs runt 1 miljard fimpar på gator och torg i Sverige varje år (Källa: HSR 2021).
- En privatperson genererar nästan 470 kg avfall per år, detta är mer än en fördubbling sedan 70-talet (Källa: Avfall Sverige 2021).
- Sverige rankas som nummer 14 av 28 länder i Europa i en undersökning av hur cirkulära våra ekonomier är, det vill säga hur väl vi återanvänder, återvinner och drar ner på avfallet. Vi i Sverige är bra på kommunal återvinning, men vi har en stor mängd avfall, och det drar ner oss i jämförelse med andra europeiska länder (Källa: POLITICO circular economy index 2018).
- Världen är 8,6 % cirkulär. Det betyder att 8,6 % av de råvaror så som mineraler, metaller och biomassa som används inom världsekonomin återvinns varje år (Källa: Circularity Gap Report 2021).

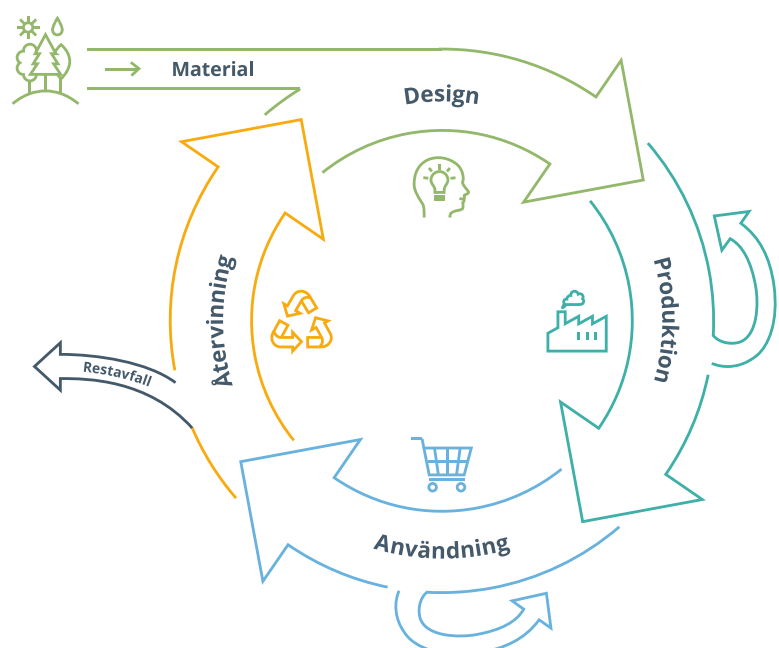
hållbar produkt. På sikt ska det bli så självklart att vi inte ens behöver fundera över det. Utmaningen är att vi inte börjar ursäkta våra nyinköp med att produkten i ett senare skede kan återvinnas. Det är fortfarande avfallstrappans prioriteringar som gäller – det viktigaste är att förebygga att avfall uppstår. Förebyggande av avfall behöver inte betyda att konsumtionen ska minska, men den behöver förändras och bli mer hållbar. Produkter ska få vara produkter så länge som möjligt där laga, byta, låna och hyra är förstahandsval istället för att göra sig av med och köpa nytt.

Vår gemensamma avfallsplan och de sex målområden den består av, sätter avfall i ett nytt fokus och främjar cirkulära system. Det är din och min gemensamma avfallsplan – tillsammans tar vi ansvar!

Långsiktiga effekter av avfallsplanen enligt hållbarhetens tre dimensioner:

- Miljömässiga aspekter
 - minskade utsläpp
 - minskad miljöpåverkan
 - bättre hushållning med resurser
- Sociala aspekter
 - mindre nedskräpning bidrar till ett tryggare samhälle
 - en region som är hållbar och som invånarna kan vara stolta över
 - mer kunskap och ökat engagemang bland invånarna
- Ekonomiska aspekter
 - förändrad konsumtion som leder till besparingar
 - mindre slit och släng
 - ökad återanvändning
 - minskat matsvinn och minskat slöseri på resurser

Figur 2. Cirkulärt system för hållbar material- och resursanvändning där material och produkter återanvänds och återvinns vilket minimerar uttaget av nytt material samt minimerar avfallet. Detta innefattar också en genomtänkt design och produktion som tillåter återanvändning och återvinning.

Genom att ta fram en gemensam avfallsplan kan kommunerna dra nytta av varandras erfarenheter och kompetens.

En gemensam avfallsplan för en hållbar Boråsregion

Syftet med en regional avfallsplan är att tillsammans över kommungränserna verka för att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region.

Bakgrund

Boråsregionen består av de åtta kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda med ungefär 226 000 invånare (år 2019). Denna avfallsplan beskriver hur kommunerna planerar att arbeta med strategiska avfallsfrågor fram till 2030 med ett fokus på en cirkulär och hållbar resursanvändning.

Det finns en nuvarande regional avfallsplan för Boråsregionen som sträcker sig från 2012 fram till 2020. Det beslutades under 2019 att en ny gemensam regional avfallsplan skulle tas fram. Genom att ta fram en gemensam avfallsplan kan kommunerna dra nytta av varandras erfarenheter och kompetens och tillsammans ta nästa steg i den omställning som krävs för ett cirkulärt hållbart samhälle. Avfallsplanens mål har tagits fram med hjälp av sex olika fokusgrupper som har fokuserat på varsitt målområde. Fokusgrupperna bemannades med tjänstepersoner från våra åtta kommuner samt ett antal externa representanter. Representationen i fokusgrupperna var bred; bland annat deltog personer från följande enheter i kommunerna: avfall, miljö, kost, samhällsplanering, förskola, skola, äldreomsorg, fastighet, kommunala bostadsbolag, gata och park. Fokusgrupperna har belyst utmaningarna och behoven inom respektive målområde och har till slut landat i ett antal mål som utgör huvuddelen av Boråsregionens avfallsplan.

Figur 3. Karta över Boråsregionen.

Styrning av avfallsplanen

Enligt *Naturvårdsverket föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall* (NFS 2020:6) ska varje kommun ha en avfallsplan. Tillsammans med avfallsföreskrifter utgör detta kommunens renhållningsordning. En avfallsplan är ett strategiskt styrdokument och ett viktigt instrument för kommunen att driva på utvecklingen mot att minska avfallsmängderna, hushålla med resurser och minska negativ miljöpåverkan. I avfallsplanen fastställs mål och åtgärder för att förebygga och hantera avfall, förebygga och begränsa nedskräpning samt tydliggöra avfallens roll i fysisk planering. Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för det avfall som kommunen ansvarar för, det vill säga både det avfall som uppkommer i hushållen samt avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Tidigare har enheter inom kommunen som arbetar med avfall och återvinning huvudsakligen arbetat med att uppfylla mål i avfallsplanen och detta har framförallt finansierats via avfallstaxan. De nuvarande föreskrifterna (NFS 2020:6) ställer dock krav på en ökad samverkan inom och mellan kommunens olika förvaltningar och bolag vilket anses nödvändigt för att nå mål kring avfallsförebyggande, ökad återanvändning, ökad återvinning, minskad nedskräpning och att få in avfall som en naturlig del i samhällsplaneringen.

Det innebär att de åtgärder som genomförs för att uppfylla mål i avfallsplanen kan behöva finansieras av skattemedel och externt finansierade projekt.

Regleringar inom avfallsområdet

Avfallsområdet regleras både av nationell och EU-lagstiftning. Inom EU gäller avfallsdirektivet (2008/98/EG) som ställer krav på medlemsstaterna att minska mängden avfall samt främja återanvändning och materialåtervinning. EU-kommissionen har även tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi som innehåller en plan för att sluta kretsloppet och hantera alla faser av en produkts livscykel: från konsumtion och produktion till avfallshantering och marknaden för returråvaror. Nationellt är det miljöbalken (1998:808) samt avfallsförordningen (2020:614) som styr arbetet kring avfall.

Tidsram för Boråsregionens avfallsplan

För samtliga mål i Boråsregionens avfallsplan gäller att målen ska nås till år 2030. Däremot skiljer sig basåret mellan målen. I de fall där det redan idag finns ett uppföljningsmått eller en indikator som kommunerna använder sig av är basåret 2021. I de fall där målen och det arbete som kommer krävas för att nå målen är relativt nya för kommunerna, behöver ett mätbart utgångsläge tas fram och därför är basåret för dessa mål istället 2022.

Målen i avfallsplanen är långsiktiga och för att nå resultat krävs ett långsiktigt strategiskt arbetssätt.

Implementering, genomförande och uppföljning

För att avfallsplanens mål ska nås krävs ett strukturerat, effektivt och uthålligt arbete. Målen är långsiktiga och för att nå resultat krävs därmed ett långsiktigt strategiskt arbetssätt.

Genomförande av avfallsplanen

En avfallsplan är en kommunal plan för att minska avfallsmängd och farlighet. Därav har kommunen det övergripande ansvaret att planen verkställs. För att nå målen i avfallsplanen kommer handlingsplaner eller motsvarande arbetas fram kommunvis. Kommunerna kommer behöva prioritera bland målen för att fram till 2030 arbeta med samtliga. Avfallsplanen innehåller inga tidsatta åtgärder vilket ytterligare gör det möjligt för kommunens olika verksamheter att välja vilka åtgärder man arbetar med under planens giltighetstid. Flera av målen är långsiktiga och det krävs en ödmjukhet inför takten åtgärderna kan genomföras i respektive kommun. Det handlar om en balansgång i resurser och tid, men ett fortsatt samarbete mellan kommunerna i Boråsregionen kommer vara av stor vikt för att realisera målen. En viktig faktor för att få ett lyckat genomförande av planen är en samordnande funktion som kan vara ett stöd ut mot alla kommuner. En annan viktig faktor är samarbete med andra aktörer utanför kommunens egna verksamheter, exempelvis så som privata fastighetsbolag och akademien.

Regionalt avfallsnätverk

I Boråsregionen finns ett avfallsnätverk med representanter från alla åtta kommuner. Denna gruppering är en viktig del i avfallsplanens genomförande genom att de agerar som

samordnare för avfallsplanen gentemot sin kommun. Det bör förtydligas att ansvaret för genomförande av avfallsplanen inte ligger på denna gruppering. Det är av stor vikt att övriga delar av kommunen som träffas av avfallsplanens mål och åtgärder tar ansvar och är delaktiga i uppfyllande av planen, se bilaga 2.

Fokusgrupper

Under framtagande av Boråsregionens avfallsplan bildades ett antal fokusgrupper med ansvar för varsitt målområde. Detta arbetssätt och dessa funktioner kommer fortsatt vara värdefull kompetens under genomförandet av avfallsplanen.

Övriga regionala nätverk

I Boråsregionen drivs ett antal nätverk som kan agera som viktiga forum för uppfyllande av avfallsplanens mål. Det miljöstrategiska nätverket är av stor vikt för arbetet med målen och åtgärderna i avfallsplanen. Ett flertal av målen har direkt koppling till det miljöstrategiska arbetet som bedrivs i kommunerna. Dessutom är nätverket för samhällsbyggnadschefer, kulturnätverket, nätverk för äldreomsorg, funktionshinder och skola samt Business Region Borås med näringslivschefer eller näringslivsansvariga viktiga.

Kostnader under planens genomförande

En del av åtgärderna i avfallsplanen kan genomföras inom ramen för befintlig budget och personal. Andra åtgärder kan komma att kräva mer personalresurser eller en drifts- eller investeringskostnad. Flertalet av målen kan initialt innebära en kostnad, men en besparing och sjunkande kostnader på sikt eftersom de bidrar till minskade avfallsmängder, färre nyinköp, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning. Finansiering av åtgärderna kan ske via avfallstaxan eller via skattemedel. Externt finansierade projekt kan också bidra till att nå målen i Boråsregionens avfallsplan. Det sistnämnda är en viktig faktor för de mål i avfallsplanen som med fördel samordnas regionvis. Det finns flera exempel på detta, exempelvis mål 3.1 avseende ett ökat återbruk av möbler och textil i kommunens verksamheter samt mål 3.2 avseende ökat återbruk och återvinning av bygg- och rivningsmaterial.

Uppföljning av avfallsplanen

Ansvar för uppföljning av målen har de som är utpekade som ansvariga för målen i bilaga 2. Varje ansvarig följer upp arbetet med målen och rapporterar resultatet till sin kommunrepresentant i avfallsnätverket en gång om året. Representanten i avfallsnätverket har ansvar över att resultatet sammanställs för sin kommun. Avfallsnätverket träffas årligen för att sammanställa uppföljningen på en delregional nivå. Indikatorer för varje mål finns i planen och vissa indikatorer bjuder in till valmöjligheter, exempelvis indikatorn för engångsartiklar. Vilka engångsartiklar som mäts bestämmer kommunerna själva och det är då viktigt att det redovisas vad som har mätts och hur.

Målen är gemensamma för Boråsregionens kommuner och tillsammans når vi målen och utvärderar planen.

Målstruktur och läsanvisningar

Avfallsplanens målområden och mål berör flera olika delar av kommunens verksamheter, vårt näringsliv samt våra kommuninvånare. Nedan ges en översikt över målstrukturen samt läsanvisningar som pekar på vilka områden som berör just dig och din organisation lite extra.

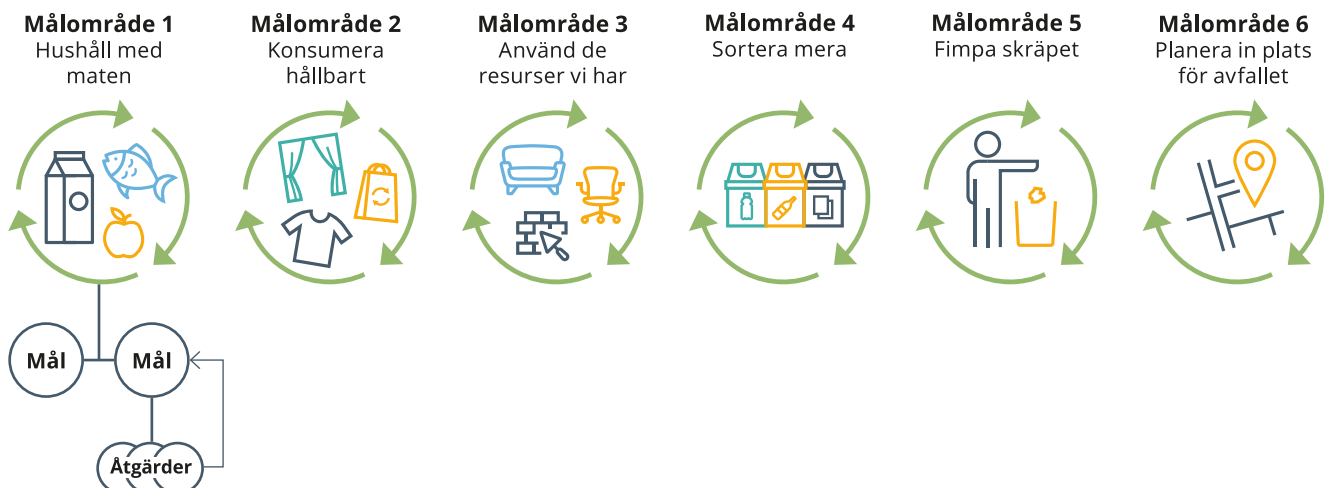
Målstruktur

Målområdena beskriver avgränsningen för målen som innefattas i området. Boråsregionens avfallsplan omfattas av sex målområden.

Målen är gemensamma för Boråsregionens kommuner och tillsammans når vi målen och utvärderar planen. En del av målen är siffersatta medan andra mål anger *öka* eller *minska*. Detta beror på att för vissa mål har kommunerna kommit en bit på vägen i arbetet, nuläget är känt eller det finns ett tydligt globalt eller nationellt mål som pekar på en siffra och därmed har ett siffersatt mål formulerats. För de mål där det

krävs ett större arbete initialt för att komma igång eller där ett mätbart nuläge behöver tas fram har *öka* eller *minska* angivits istället för en siffra. För en del av målen har våra kommuner kommit olika långt i arbetet och konsensus kring ett siffersatt mål har nåtts alternativt så anges *öka* eller *minska*. Viktigt att betona är att vissa utav basåren kan skilja sig från andra år då exempelvis stora inköp sker under vissa perioder. Skulle ett basår visa sig vara ett år då stora inköp gjorts kan kommunerna slå ihop två år för att ta fram en mer representativ siffra. Totalt har 16 mål formulerats i Boråsregionens avfallsplan.

Figur 4. Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden, totalt 16 mål samt en åtgärdsbank med aktiviteter för att uppnå målen.

Åtgärder presenteras i form av en åtgärdsbank där kommunerna kan genomföra de åtgärder som är lämpliga i respektive kommun. Åtgärderna är det konkreta arbete som kommunerna och de kommunala bolagen kommer arbeta med för att uppfylla målen. En del av åtgärderna kan genomföras i samarbete kommunerna emellan medan en del åtgärder med fördel genomförs kommunvis.

Indikatorer är framtagna för respektive mål för att kunna följa upp och utvärdera arbetet med målen.

Läsanvisningar

Avfallsplanens mål träffar många olika delar av kommunens verksamhet samt också vårt näringsliv och våra kommuninvånare. Alla mål är viktiga men Tabell 1 ger en vägledning kring vilka mål som är extra viktiga för just dig och din organisation.

Tabell 1. Exempel på olika aktörer inom och utanför kommunen som berörs och träffas av målen.

Aktör	Målområde	Mål			
		1	2	3	4
Avfall och miljö (strategiskt arbete)	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	6	6.1			
Byggnation och rivning	3	3.1	3.2	3.3	3.4
Fastighet	1	1.1	1.2	1.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			
Gata, park, vatten och avlopp	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Kommunikation	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			

Aktör	Målområde	Mål			
Kommuninvånare	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			
Kost	1	1.1	1.2	1.3	
Kultur, fritid och folkhälsa	2	2.1	2.3	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Näringsliv	2	2.1	2.2	2.3	
Samhällsplanering	6	6.1			
Skola, vård och omsorg	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
Tillsyn	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Upphandling	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4

Målområde 1: Hushåll med maten

Beräkningar tyder på att så mycket som var femte kasse med livsmedel vi köper slängs! Detta bland annat för att vi köper för mycket, inte tar tillvara på rester, inte förvarar maten rätt och stirrar oss blinda på datummärkningen. Matsvinnet beräknas stå för 8 % av världens växthusgasutsläpp och det är hushållen som står för 70 % av matsvinnet.

Matsvinn är onödigt matavfall som hade kunnat ätas om det hanterats annorlunda. För varje minskad mängd matsvinn så har energianvändning, råvaruförbrukning och utsläpp vid produktion, transport och hantering av livsmedel minskat. Även om det är hushållen som står för den största delen av matsvinnet så är även kommunens egna verksamheter en viktig del i detta arbete. Matsvinn inom kommunens verksamheter uppkommer både i köket vid lagring och tillagning, vid servering samt ute i matsalen.

Förutom att jobba med rutiner rörande själva köket så har även andra saker, som schemaläggning av lunchtider inom skola eller portionsstorlekar inom äldreomsorgen, stor betydelse för mängden matsvinn.

Matavfall däremot, det vill säga oätliga delar av mat såsom skal och kärnor, ska vi samla in separat och nyttiggöra som en resurs till växtnäring och energiproduktion, till exempel biogas.

- Målet är riktat mot kommunens verksamhet ■ Målet är riktat mot invånarna ■ Målet är riktat mot kommun och invånare

Mål 1.1. Matsvinnet ska minska till 35 g/portion i kommunens verksamheter.

INDIKATOR

- Matsvinn¹ g/portion.

Nuläge: Matsvinnet i våra kommuner varierar mellan 20–70 g/portion det vill säga spannet är mycket stort beroende på verksamhet. Nationell mätning från 2019 visar att förskolor och skolor ligger i snitt på 60–70 g/portion för det totala svinnet men även här är spannet stort.

ÅTGÄRDSBANK

- Skapa rutiner för att mäta matsvinn kontinuerligt.
- Optimera schemaläggning av luncher.
- Genom riktade kommunikationsinsatser skapa medvetenhet kring matsvinnet.
- Meny som är förankrad i vad gästerna äter.

Mål 1.2. Matsvinnet ska minska med 50 % per invånare jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Andel matsvinn i avfallspåsen. Genomförs via plockanalyser.

ÅTGÄRDSBANK

- Genom riktade kommunikationsinsatser skapa medvetenhet kring matsvinnproblematiken och beteendeförändringar.
- Samverka med externa aktörer såsom bostadsbolag, bostadsrättsföreningar, restauranger, studieförbund och andra ideella föreningar.

Mål 1.3. Minst 60 % av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål.

INDIKATOR

- Kg insamlat matavfall/potentialen för matavfallsmängd².

Nuläge: 2019 ligger siffran på 32 % (indikator i Avfall Web).

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikation och kampanjer för insamling av matavfall gärna i samverkan mellan kommunerna i Boråsregionen, både mot hushållen men även kommunens egna verksamheter: förskola, skola, äldreomsorg.
- Verka för en beteendeförändring för att få rätt utsortering och rätt handhavande med utrustning.
- Sträva mot att minska matavfall i rejektet.
- Se över val av insamlingspåse för matavfallsfraktionen.

1 Enligt livsmedelsverkets modell livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/maltider-i-vard-skola-och-omsorg/matsvinn-i-storkok/matsvinmatning-i-storkok?AspxAutoDetectCookieSupport=1.

2 Beräknas genom att dividera antal kg matavfall som sorteras ut och behandlas biologiskt genom rötning med totalt antal kg uppkommet matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker. Rejekt är borträknat.

Målområde 2: Konsumera hållbart

För att förebygga avfall måste en förändring ske långt innan avfallet är i närheten av att uppstå. Det handlar främst om ett förändrat konsumtionsmönster. Om vi hela tiden fortsätter att köpa nytt kommer avfallsmängderna att öka även om det går att materialåtervinna en hel del.

En hållbar konsumtion innefattar de val som görs när det finns behov av att införskaffa sig en produkt. Det handlar inte bara om att införskaffandet av en produkt gör att en annan eventuellt måste avyttras, utan även att själva produktionen av varje produkt i sig leder till att nytt avfall uppstår, så kallat osynligt avfall. För att inte äventyra kommande generationers behov måste vi se över vårt konsumtionsmönster. Allra störst effekt har undvikande av nyinköp. Om nyinköp ändå måste göras ska man sträva efter att köpa något återbrukat eller något där materialet kommer från ett cirkulärt flöde. Livslängd och hållbarhet på det som ska köpas in måste vara en tungt vägande faktor.

I kommunens verksamheter finns till exempel stor potential att se över behovet och minska

konsumtionen av engångsartiklar. I de fall där det är möjligt kan engångsartiklar ersättas med flergångsartiklar.

Arbetskläder behövs i många av kommunens verksamheter. Genom att i första hand laga och reparera arbetskläder som fortfarande är i funktionsdugligt skick kan plaggets livslängd öka.

Både textil och elektronik är utpekade i den nationella avfallsplanen som avfallsströmmar viktiga att minimera. Gentemot våra invånare kan vi verka för ett förändrat konsumtionsmönster och samverka med lokala aktörer och näringslivet för att stimulera nya affärsmodeller där hyra, byta, låna och uppdatera produkter är i fokus.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 2.1. Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Antal inköpta engångsartiklar¹ per år i kommunens verksamheter.

ÅTGÄRDSBANK

- Anta rutiner för att säkerställa att engångsartiklar förebyggs i de egna verksamheterna.
- Minimera engångsartiklar i kommunens serveringar.
- Upprätta en plan för att äldreboenden, förskolor och skolor ska genomgå avfallsförebyggande projekt.
- Certifiera eller klimatkompensera evenemang i kommunal regi.
- Arbeta med gemensam metod för avfallsförebyggande vid inköp och upphandling i regionen.

Mål 2.2. Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- Rutiner för att ställa rätt krav vid upphandling finns.
- Möjlighet till lagning av arbetskläder finns.
- Mängd inköpta arbetskläder (per förvaltning/enhet) kopplat till antal anställda.

ÅTGÄRDSBANK

- Standardisera sortiment.
- Laga och reparera kläder.
- Ställa rätt krav på kvalitet vid upphandling.
- Verka för beteendeförändring och statushöjning när det kommer till återanvändning och lagning av funktionsdugliga arbetskläder.
- Undersöka möjligheten att hyra arbetskläder.

Mål 2.3. Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan ska öka jämfört med år 2023.

INDIKATORER

- Enkät som efterfrågar konsumtion av nyproducerade kläder, nyproducerad elektronik², engångsartiklar³ samt second hand och kunskap om och möjlighet till att byta/laga/låna/uppdatera produkter.
- Mängd insamlat elavfall kg/invånare via El-kretsen från kommunernas återvinningscentraler.
- Insamlad mängd textil till återanvändning på kommunernas återvinningscentraler samt mängd textil i restavfallet via plockanalys.

ÅTGÄRDSBANK

- Riktade kommunikationsinsatser avseende kläder, elektronik, engångsartiklar för att skapa medvetenhet kring dess påverkan på jordens resurser.
- Samarbeta med organisationer som verkar för ett förändrat konsumtionsmönster.
- Stimulera lokala aktörer som främjar förebyggande genom att laga, hyra, dela och uppdatera produkter.
- Möjliggöra textilinsamling på ÄVC.

¹ Produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle för att sedan kasseras, exempelvis engångshandskar, förkläden, pappershanddukar och engångsmuggar.

² Exempelvis mobiltelefoner, surfplattor, bärbara datorer och tv-apparater.

³ Produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle för att sedan kasseras, exempelvis engångsmuggar, -bestick, -tallriker och påsar.

Målområde 3: Använd de resurser vi har

Varor och tjänster påverkar vår miljö under hela livscykeln, vid tillverkning, användning, underhåll, återbruk, återvinning, avfallshantering och transporter i alla led. Pressen är stor på våra gemensamma resurser då världens befolkning och konsumtion ständigt ökar. Därför behöver vi bli bättre på att använda de resurser vi redan har.

Det krävs tålig kvalitet, återvinningsbara material och produkter som kan underhållas och repareras och som inte är trendkänsliga – en hållbar design, utförliga innehållsbeskrivningar, smarta förpackningar samt att reservdelar finns tillgängligt. Vi behöver ändra vårt beteende. För det krävs ökad kunskap och möjligheter i samhället att återbruka. Förändring krävs även i till exempel planerings- och inköpsprocesser. Vi behöver bli bättre på att vårda och laga istället för ett slit och släng beteende.

Genom att uppdatera och återanvända möbler och inventarier i kommunala verksamheter, som i annat fall samlas i förråd eller kasseras, uppnår man både en ekonomisk besparing och en minskad miljöpåverkan. Bygg- och rivnings-

verksamheter ger upphov till stora mängder avfall som kan minskas genom en ökad återanvändning och återvinning. Viktigt att poängtera är att återanvändning inte får förbise bestämmelser som förhindrar att föroreningar och invasiva arter sprids.

Det måste finnas tillgängliga lösningar och system för våra invånare för att det ska vara en låg tröskel och en självklarhet att återbruka. Framför oss ser vi verkstäder och marknader för återbruk och delningsekonomier, kreativa lösningar där gammalt möter nytt, tekniska innovationer där nya produkter enbart tillverkas av återvänt och återvunnet material. Nollavfallsidén för ett hushåll finns inom räckhåll där etik och hållbarhet genomsyrar alla delar i vårt samhälle.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 3.1. Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- System finns i kommunen för återbruk av möbler och textil.
- Andel möbel- och textilinköp per år som är återbrukat.

ÅTGÄRDSBANK

- Alla kommuner ska ha fungerande rutiner, metoder och arbetssätt kring återbruk av möbler och textil.
- Arbeta strategiskt med upphandling och inköp där återbruk är ett viktigt kriterium. Inköp och beställande enhet ställer krav på demonterbarhet och tillgång till reservdelar i avtal.
- Utbildning och kompetenshöjning av berörd personal. Arbeta med att förändra synsätt och beteende kring återbrukade produkter.
- Utredda hur ett byte av möbler inom och mellan kommunerna i Boråsregionen kan se ut.

Mål 3.2. Återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsmaterial inklusive massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- Avfallsfrågor inklusive återanvändning och återvinning finns med i checklistor vid ny- och ombyggnationer.
- Det finns faktiska krav i entreprenadupphandling samt i konkreta projekt.

ÅTGÄRDSBANK

- Skapa rutiner och checklistor för att säkerställa att återvinning och återanvändning ingår i alla ny- och ombyggnationer samt rivningar i kommunala byggprojekt.
- Öka samverkan mellan kommunens enheter och genomföra utbildningar för att säkerställa att man redan vid byggnation tar återanvändning och återvinning i beaktande.
- Ställa krav i upphandlingsskedet på återvunnet material eller återbrukade produkter om möjligt.
- Kartlägga flöden av massor inom regionen.
- Undersöka möjlighet för regionalt samarbete för att samordna arbetet kring hantering av massor.

Mål 3.3. Livslängden på elektronik i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Mätning av livslängd på datorer, mobiltelefoner och surfplattor.

ÅTGÄRDSBANK

- Vid upphandling av elektronik ska krav ställas på ökad livslängd.
- Förändra i leasingavtal genom förlängning.
- Ställa krav på reparerbarhet.
- Uttjänt elektronik samlas in och återbrukas.
- Undersöka möjligheten att införa system där IT-utrustning inom kommunen kan spåras.

Mål 3.4. Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter.

INDIKATORER

- Enkät till invånare som mäter beteende och kunskap kring återanvändning.
- Möjlighet till återanvändning finns på återvinningscentral.
- Mängd grovavfall per invånare som går till återanvändning (indikator från Avfall Web 2021–nutid).

ÅTGÄRDSBANK

- På alla ÄVC:er ska det finnas möjligheter för invånare och företag att lämna produkter för återanvändning.
- Stimulera lokala aktörer som möjliggör för medborgarna att återanvända produkter samt låna, hyra, dela och uppdatera produkter istället för att köpa nya.
- Informationsinsatser riktat mot förskola, skola och invånare.

Målområde 4: Sortera mera

Materialåtervinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln. Centralt i återvinning, det cirkulära materialflödet, är att det sker genom effektiva insamlings- och återvinningsmetoder.

Genom att återvinna produkter och göra nya råvaror av dem så ersätts jungfruliga råvaror. Det innebär minskade utsläpp av fossil koldioxid och minskar även behovet av gruvor eller andra anläggningar för att utvinna råvaror vilka ofta i sig har en negativ miljöpåverkan på sin omgivning.

Idag förbränns nästan 65 % av det uppkomna kommunala avfallet i Boråsregionen. Kraven i EU:s avfallsdirektiv är att 60 % av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas 2030. Det innebär att vi nästan behöver fördubbla materialåtervinning och återbruk under de kommande tio åren. Det kommer ställa krav på ökad tillgänglighet, att det ska vara lätt att göra rätt, att det är lättare att sortera än att lämna avfallet som restavfall. Det kommer även

kräva att återvinningstekniker utvecklas vidare men vi måste även ställa krav på produkters utformning innan de kommer ut i handeln. När avfallet når kommunerna som avfallshanterare är det oftast redan försent för att påverka produkternas återvinningsbarhet. En produkt som är gjord av många olika material är svår att materialåtervinna med dagens teknik till en rimlig kostnad. Möjligheten kommunerna har är att som inköpare ställa krav på att produkten ska ha en viss livslängd, reparerbarhet och även gå att återvinna när produkten tjänat ut.

Vi kommer framöver att se tjänster som är alltmer digitala. Ruttoptimering, och smarta behållare kommer göra att miljöpåverkan från insamlingen och transportererna blir allt mindre.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 4.1. Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall.

INDIKATOR

- Möjlighet till utsortering finns i kommunens verksamheter.

ÅTGÄRDSBANK

- Klarlägga ansvar och kostnader.
- Införskaffa sorteringslösningar för full utsortering i gemensamma utrymmen.
- Utbildning av personal.

Mål 4.2. Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50 % jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Plockanalyser.

Nuläge: 38 % är rätt sorterat, i övrigt består restavfallet av matavfall 30 %, förpackningar 26 %, textil 4,3 % och farligt avfall <1 % (genomsnitt för Boråsregionen, siffror från senaste plockanalysen 2017).

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikationsinsatser med fokus på farligt avfall, förpackningar, textil och matavfall.
- Bättre sorteringsmöjligheter med mer tillgänglig sortering, det vill säga bostadsnära eller annan typ av insamling av förpackningar i samarbete med producentansvariga.
- Bevaka och samarbeta kring kommande producentansvar för textil.

Mål 4.3. Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Mängd avfall som går till förbränning respektive deponering i kg/invånare.

Nuläge: År 2019 behandlades 68 160 ton avfall från återvinningscentralerna i Boråsregionen med förbränning eller deponering där merparten behandlades med förbränning.

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikationsinsatser gentemot hushållen och uppmuntring av sortering vid källan där avfall uppstår.
- Bättre sorteringsmöjligheter med fler fraktioner och optimerad layout på ÅVC.
- Utbildning av personal på ÅVC.
- Undersök möjlighet till inpasseringssystem på ÅVC för ökad tillgänglighet i regionen.

Mål 4.4. Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunens regi ska öka jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Indikatorer i Avfall Web (I52, I27-29, I40-41, I48-50, Å14-15).

ÅTGÄRDSBANK

- Utredda förutsättningar för fossilfria alternativ vid upphandling.
- Krav på ruttoptimering vid upphandling.
- Satsning på smarta och effektiva lösningar med minskade onödiga tömningar.

Målområde 5: Fimpa skräpet

Nedskräpning innebär att föremål slängs eller lämnas på platser, såväl offentliga platser i centralorter som dumpningar i skog och mark. Nedskräpning skadar miljön, djur och människor, det kostar samhället mycket pengar helt i onödan och skapar otrygghet. De negativa effekterna av nedskräpning påverkar alltså alla aspekter av hållbarhet – miljömässig, social och ekonomisk.

Att arbeta förebyggande med nedskräpning är viktigt och kräver ett engagemang från alla som bor och verkar i regionen. En tydlig ansvarsfördelning och budget för städning är en förutsättning för att minska nedskräpning så att våra bebyggda områden och naturområden är attraktiva miljöer utan skräp. Fokusområdet Fimpa skräpet har också tydliga kopplingar till våra andra fokusområden. Genom att minska vår förbrukning av engångsartiklar, återanvända allt som går att återanvända och återvinna resten kan vi också minska nedskräpningen.

Det finns en skillnad mellan människors attityd – det är fel att skräpa ner, och faktiskt

beteende – vi skräpar ner ändå. Detta beror på sociala normer, bekvämlighet och otydligt ansvar. För att minska nedskräpning är det därför viktigt att arbeta med lösningar som fokuserar på att stärka sociala normer, tydliggöra möjligheterna att göra sig av med skräp och betona det personliga ansvaret. Detta kan åstadkommas genom exempelvis information, engagera röster och kanaler riktade mot specifika målgrupper, rätt papperskorg på rätt plats, fler återvinningsmöjligheter på offentliga platser så som torg, parker och badplatser, extra åtgärder vid kultur- och sportevenemang samt samverkan kommuner emellan.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 5.1. Nedskräpning ska minska med 50 % jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Skräpmätning (enligt Håll Sverige Rents metod eller annan likvärdig metod).

ÅTGÄRDSBANK

- Tydliggöra ansvarsfördelning och budget för nedskräpningsfrågan.
- Säkerställa rutiner vid nedskräpning både inrapportering av nedskräpning och städning.
- Involvera förskolor, skolor och föreningar i skräpplockardagar.
- Arbeta med förebyggande insatser inklusive kommunikation.
- Ökad samverkan mellan förvaltningar och bolag inom kommunen och mellan kommunerna i regionen.

Målområde 6: Planera in plats för avfallet

Samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktigt hållbar avfallshantering. Detta avser alltifrån större anläggningar för exempelvis materialåtervinning till mindre kvartersnära utrymmen för återvinning, återbruk och delning.

I kommunernas översiktsplaner ska behovet av mark för infrastruktur kopplat till avfallsfrågor på lång sikt beaktas. Det behöver därför finnas en långsiktig planering om större avfallsanläggningar behövs på grund av ökad kapacitet eller nya krav inom avfallsområdet.

Materialanvändningen kommer vara mer cirkulär framöver och vi får ändrade materialströmmar. Därför behöver vi i samhällsplaneringen reservera plats för avfallets infrastruktur från bostad till mottagningsanläggning.

Det behöver finnas plats för återbruk av material och prylar, dels små utrymmen nära invånarna och dels större anläggningar på strategiska platser. Hushållen kommer även sortera i flera fraktioner nära hemmet och utrymmet för detta behöver öka. Bostadsnära insamling av flera fraktioner är en utmaning när avfallet ska hämtas, och det är därför viktigt att frågor om avfallets infrastruktur ingår i planarbetet från detaljplan till bygglov.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 6.1. Små och stora anordningar¹ för återbruk, återvinnings- och avfallshantering ska lokaliseras i strategiska lägen så de är enkla att använda både ur brukar- och insamlingssynpunkt.

INDIKATORER

- Avfallsfrågor finns med i de checklistor och rutiner som plan och bygg arbetar efter.
- Översiktsplaner stödjer en långsiktig hållbar avfallshantering.
- Kommunen har pekat ut strategiska lägen för anläggningar för att hantera återvinningsbara och återanvändningsbara resurser.
- En aktiv samverkan bedrivs mellan de som arbetar med avfallsfrågor och de som arbetar med de olika delarna i samhällsbyggnadsprocessen.

ÅTGÄRDSBANK

- Vid översikts- och detaljplanering beakta behovet av mark för infrastruktur kopplat till avfallsfrågor på lång sikt.
- Införa rutiner för planering av gemensamma återvinnings- och avfallslösningar i bostadsområden.
- Ta fram handledningar och införa rutiner för att säkerställa att avfallsfrågor beaktas i detaljplane- och bygglovsskedet både ur avfallsinsamlingssynpunkt och arbetsmiljösynpunkt och för att skapa utrymme för cirkulära flöden, exempelvis återanvändning.
- Öka samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag/organisationer genom hela planeringsprocessen.

¹ Detta avser alltifrån större anläggningar för materialåtervinning till mindre utrymmen för återvinning, återbruk och delning.

Samverkan är en av grundpelarna för att nå målen i avfallsplanen. Flera olika delar av kommunens verksamheter och bolag behöver tillsammans arbeta för att åstadkomma de ambitiösa målsättningarna.

Styrmedel och verktyg för att nå målen

För att nå målen i avfallsplanen krävs olika typer av styrmedel och verktyg. Det kan vara ekonomiska styrmedel som avfallstaxan eller styrmedel av mer administrativ karaktär som upphandling, tillsyn och information. Även andra typer av verktyg för att åstadkomma en förändring är viktiga, teknikutveckling och digitalisering är två exempel. Av stor betydelse är också delaktighet, engagemang och samverkan mellan och inom olika delar av kommunens verksamheter.

Information, kommunikation, kunskap och rådgivning

För att nå merparten av avfallsplanens mål krävs kommunikativa insatser för att påverka invånare eller verksamhetsutövare att förebygga avfall och hantera avfall på ett miljöriktigt sätt. Kommunikationsinsatser kan hjälpa invånare, tjänstepersoner och politiker att arbeta för en hållbar utveckling. Det kan handla om enkla råd till invånarna för att minska sitt avfall eller att utbilda personal inom kommunens egna verksamheter i hur avfall kan förebyggas och produkter återanvändas. Kunskap finns både inom den egna organisationen och utanför och det är lätt att inhämta kunskap tack vare vårt allt mer digitala samhälle.

Ett sätt att underlätta för kommuninvånarna och verksamhetsutövarna att göra rätt är att använda sig av samma begrepp och symboler i regionen. Till exempel så kan den nyligen framtagna *Nordiska standarden* för symboler för avfallsfraktioner användas på återvinningscentraler, i miljörum, på avfallskärl samt vid olika event i regionen.

Nudging

Nudging innebär en "knuff i rätt riktning" och är ett sätt att åstadkomma beteendeförändring. Nudging handlar om att få människor att bete sig på ett önskat sätt genom att förändra deras valsituation, det vill säga det blir enklare att göra vissa val. Till exempel kan det handla om att använda mindre tallrikar för att minska matsvinn eller måla fotspår på en trottoar som visar vägen till en papperskorg för att minska nedskräpning.

Samverkan

Samverkan är en av grundpelarna för att nå målen i avfallsplanen. Flera olika delar av kommunens verksamheter och bolag behöver ha en öppenhet sinsemellan och sträva mot samma mål. Detta förutsätter en förståelse för målen och en vilja och möjlighet att samverka inom och mellan kommunerna. För att lyckas behöver kunskap delas mellan olika delar av kommunen. Nyckeln till att nå målen är arbete över gränserna och samverkan.

För att nå avfallsplanens målsättningar som helhet är det också av vikt med en samordnande funktion som agerar som en spindel i nätet för att samverka mellan kommunerna ska fungera friktionsfritt.

Avfallstaxa/Renhållningstaxa

I alla Sveriges kommuner är avfallshanteringen avgiftsfinansierad. Det är bara avfall som ingår i det kommunala ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken som ska finansieras via avfallstaxor (framgår av miljöbalken 27 kap 4 §).

Däremot ger en nyligen antagen lagändring möjlighet för kommunerna att använda avfallstaxan för åtgärder som vidtas för att förebygga avfall och som kan användas i arbetet med att uppnå en del av målen i avfallsplanen. Detta inkluderar dock inte förebyggande insatser gällande kommunens egna verksamhetsavfall.

Avfallsföreskrifter

Avfallsföreskrifterna innehåller lokala bestämmelser för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare har för det avfall de genererar samt hur avfall ska sorteras och lämnas.

Upphandling

Upphandling är ett kraftfullt verktyg där kommunerna har stor möjlighet att påverka. Genom att anta rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med upphandling och ställa miljökrav kan kommunerna bidra till avfallsminimering och en hållbar utveckling.

Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna (miljö- och hälsoskyddskontor) utövar tillsyn över verksamheter och företag. Miljötillsyn kan ge råd, men även förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering om det finns skäl för det. Under framtagandet av avfallsplanen har det uppkommit önskemål om att samverka och utbyta erfarenheter mellan kommunernas miljötillsynsavdelningar som ett led i att nå de mål som fastställs i avfallsplanen.

Teknikutveckling och digitala hjälpmedel

Digitalisering och ny teknik kommer få en stor betydelse för avfallshanteringen framöver. Möjlighet att utforma, optimera och utvärdera verksamheter och agerande på nya sätt baserat på tillgång till relevant data och nya mjukvaror kommer förändra många branscher, inkluderat avfallsbranschen. Flertalet av målen i avfallsplanen kommer uppfyllas delvis med hjälp av nya digitala och tekniska lösningar där appar, on-demand tjänster och sensorer på avfallsbehållare är några exempel.

Ordlista

Agenda 2030

17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Avfall

Alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallsföreskrifter

Kommunala bestämmelser för avfallshandling. Föreskrifterna fastställer bland annat vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare/verksamhetsutövare har samt när, var och hur avfall ska hämtas.

Avfallstaxa

Renhållningstaxa eller återvinningstaxa kan användas synonymt. Avgift som kommunen tar ut för att finansiera de tjänster som ingår i det kommunala avfallsansvaret.

Avfallstrappan/avfallshierarkin

Anger en hierarki för i vilken ordning olika metoder för att behandla avfall bör användas. Den grundar sig på EU-direktiv och principen är också införd i svensk lagstiftning. Det högst prioriterade steget är förebyggande av avfall följt av återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering. Ibland läggs nedskräpning till som det allra nedersta steget i trappan.

Avfall web

Avfall Sveriges webbaserade statistiksystem för hantering av avfallsstatistik.

Biogas och biogödsel

Biogas- och biogödselproduktion hänger ihop. I en biogasanläggning produceras dessa två produkter samtidigt genom att till exempel gödsel, matavfall, restprodukter från livsmedelsindustrin bryts ner under anaeroba

(syrefria) förhållanden. Biogasen, som i huvudsak består av metan och koldioxid, kan användas till att tillverka el- och/eller värme eller som drivmedel. Biogödseln kan med fördel användas som ett näringsrikt gödselmedel.

Bostadsnära insamling/ Fastighetsnära insamling

Insamling av avfall i direkt anslutning till bostadsfastigheten.

Cirkulär ekonomi

I en cirkulär ekonomi behålls resurserna i samhällets kretslopp istället för att bli avfall. Genom att återanvända och återvinna produkter, material och resurser kan vi behålla deras ekonomiska värde. Samtidigt kan vi minska uttaget av ny råvara och uppkomsten av avfall och restprodukter. För att lyckas med det måste vi ha en smartare produktion och produktdesign och mer hållbara konsumtionsmönster. Vi måste gå från en linjär till en cirkulär ekonomi.

Deponi

Upplagsplats för avfall på eller i jorden. Deponering är att bortskaffa avfall genom slutförvaring. Lagring av avfall får aldrig ske längre än tre år innan det räknas som deponering.

Energiåtervinning

Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 3 till avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsoskadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Förberedelse för återanvändning

En avfallshantering som genom kontroll, rengöring eller reparation gör att produkter eller komponenter som blivit avfall kan återanvändas.

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande.

Förpackningar

Förpackning eller emballage är en produkt tillverkad för att skydda, hantera, leverera och presentera en vara. Som privatperson ska du lämna dina förpackningar på en återvinningsstation eller annan typ av förpackningsinsamling nära bostaden.

Grovavfall

Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Exempelvis trasiga möbler eller metallskrot såsom stekpannor.

Hushållsavfall

Från och med den 1 augusti 2020 ersattes begreppet hushållsavfall med termen kommunalt avfall. Se kommunalt avfall.

Hållbar utveckling

Tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Kommunalt avfall (och ansvar)

I begreppet kommunalt avfall innefattas avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Alltså är det bara det som liknar avfallet från hushåll som räknas som kommunalt avfall och därmed ingår i ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken.

Det avfall som kommunen ansvarar för är förutom kommunalt avfall även avloppsfraktioner från enskilda avlopp, latrin samt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Det är bara avfall som ingår i det kommunala ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken som ska finansieras via avfallstaxor (framgår av miljöbalken 27 kap 4 §).

Definitionen kommunalt avfall har utformats för att vara i linje med den som används för statistiska ändamål av Eurostat och OECD. Den nya definitionen är genomförd i svensk rätt genom ändringen i 15 kap 3 § miljöbalken (prop. 2019/20:156).

Kretsloppspark

Med kretsloppspark avses en anläggning där återanvändning, återvinning och avfallssortering samlas. Besökarna uppmuntras på anläggningen att skänka saker till återanvändning genom personlig mottagning. Anläggningarna samarbetar med en eller flera organisationer som bedriver sortering, försäljning av produkter för återanvändning och oftast reparation (förberedelse för återanvändning) på samma område. Anläggningen fungerar därutöver som en återvinningscentral.

Källsortering

Sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, till exempel i hushållet.

Klimat 2030

Länsstyrelsen i Västra Götaland och Västra Götalandsregionens kraftsamling för västsvenska aktörer som arbetar för en attraktiv och hållbar framtid.

Matavfall

Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) samt det som inte brukar ätas, exempelvis ben, kärnor och skal.

Materialåtervinning

Avfallshantering som innebär tillvaratagande av material från avfall.

Matsvinn

Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Miljöhus

Också kallat återvinningshus eller kretsloppshus. Ett avfallsutrymme uppfört som ett fristående hus med kärl för olika avfallsfraktioner.

Plockanalys

Plockanalys innebär att en i förväg bestämd mängd avfall plockas ut och sorteras. Resultat redovisas och sammanställs i en rapport. Syftet med en plockanalys är att få en bild av vad och hur mycket aktuell verksamhet (exempelvis hushållen) slänger i sina avfallskärl.

Producent

Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering.

Rejekt

Det material som i förbehandlingen av matavfallet sorteras bort och ofta går till förbränning. Rejekt kan även uppkomma i andra återvinnings- och behandlingsprocesser. Exempelvis uppkommer rejekt i samband med att insamlade förpackningar skall förberedas inför att bli nytt material.

Renhållningsordning

Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering (ibland kallade renhållningsföreskrifter).

Restavfall

Restavfall är det avfall som blir kvar efter du har sorterat ut förpackningar, returpapper, matavfall, grovavfall, elavfall och farligt avfall.

Återanvändning

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material, antingen genom energiåtervinning eller materialåtervinning. Materialåtervinning är hållbarhetsmässigt bättre än energiåtervinning. Begreppet innefattar även förberedelse för materialåtervinning eller förberedelse för återanvändning.

Återvinningscentral (ÅVC)

Större anläggning för insamling av till exempel grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall. Ibland även med verksamhet för återanvändning. Finansieras av avfallstaxan.

Återvinningsstation (ÅVS)

Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper. Drivs ej av kommunen utan på uppdrag av producenterna.

Bilageförteckning

Bilaga 1: Framtagande av avfallsplanen.....	38
Projektorganisation	
Fokusgrupper	
Förankring	
Remiss och utställning	
Politisk hantering	
Bilaga 2: Avfallsplanens sammanhang i kommunen och ansvarig för målen.....	41
Avfallsplanens sammanhang i kommunen	
Ansvarig för målen	
Bilaga 3: Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen.....	51
Globala mål – Agenda 2030	
Lagstiftning på EU-nivå	
Lagstiftning på nationell nivå	
Nationell avfallsplan	
Det svenska miljömålssystemet	
Producentansvar	
25/25 målet Avfall Sverige	
Regionala mål	
Klimat 2030	
Bilaga 4: Bedömning av miljöpåverkan.....	59
Bedömning av miljöpåverkan	
Sammanfattande bedömning	
Bilaga 5: Nulägesbeskrivning av avfallshantering i Boråsregionen.....	64
Geografi och demografi	
Boendeformer	
Näringslivsstruktur	

Kommunalt avfall

Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen

Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen

Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen

Avfall som omfattas av producentansvar

Bilaga 6: Framtidsutsikter för avfallshantering i Boråsregionen och avfall i kommunernas översiktsplaner	73
Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder	
Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen	
Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering	
Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner	
Bilaga 7: Nedlagda deponier i Boråsregionen	79
Bilaga 8: Uppföljning av utgående regional avfallsplan	90

Bilagor

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021–2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo,
Ulricehamn och Vårgårda

Bilaga 1:

Framtagande av avfallsplanen

Framtagandet av avfallsplanen har präglats av ett stort engagemang ute i kommunerna. Planen har arbetats fram med hjälp av tjänstepersoner från alla åtta kommuner med en projektgrupp som bas. Under framtagandet av avfallsplanen har kontinuerlig förankring genomförts både politiskt, på chefsnivå samt i olika konstellationer av tjänstepersoner.

Projektorganisation

Under andra halvan av 2018 kom ett önskemål från Boråsregionens medlemskommuner om att samverka kring att ta fram en gemensam avfallsplan. En projektgrupp bestående av en till två representanter från varje kommun eller kommunalt energi- och avfallsbolag bildades initialt i projektet under 2019. Under hösten 2019 tillsattes en projektledare på Boråsregionen för att samordna arbetet med framtagandet av ny regional avfallsplan. Projektgruppen har träffats regelbundet under hela projektperioden. Projektgruppen bestod av tio personer med följande roller: projektledare, avfalls- eller renhållningschefer, avfallsingenjör, samhällsplanerare och verksamhetsansvarig avfall från hushåll. Ett antal personer från projektgruppen blev utsedda att vara delprojektledare för de fokusgrupper som sedan bildades i projektet.

Fokusgrupper

Sex olika målområden identifierades som viktiga för Boråsregionen:

- Hushåll med maten.
- Konsumera hållbart.
- Använd de resurser vi har.
- Sortera mera.
- Fimpa skräpet.
- Planera in plats för avfallet.

Fokusgrupper bildades kring varje målområde och dessa bemannades med tjänstepersoner från våra åtta kommuner, totalt 60 tjänstepersoner var aktiva i arbetet. Det var en bred representation från kommunernas olika verksamheter som deltog, bland annat representanter från avfall, miljö, kost, förskola, skola, äldreomsorg, fastighet, bostadsbolag, gata, park, upphandling, lokalförsörjning, plan, bygg och fritid. Även ett antal externa organisationer deltog i fokusgrupperna, bland annat representanter från Science Park Borås, Högskolan i Borås, Medborgarskolan och Navet Science Center. Fokusgruppernas arbete inleddes med en gemensam workshop i januari 2020 och därefter följde ett antal ytterligare möten och workshops i respektive grupp under våren 2020. Ur fokusgruppen *Sortera Mera* lyftes behovet av ett separat möte med fokus på hantering av massor. Till detta möte bjöds ytterligare representanter in från kommunernas olika delar; servicekontor, entreprenad samt kommunbiolog. Fokusgruppernas övergripande roll var att ge inspel på mål, åtgärder och indikatorer. De målförslag som fokusgrupperna arbetade fram förädlades sedan av projektgruppen.

Förankring

Under 2020 har kontinuerlig förankring av arbetet med att ta fram avfallsplanen rapporterats och presenterats för de olika nätverk som drivs av Boråsregionen; kommunchefsnätverket, nätverket för miljöstrategisk samverkan, nätverket för samhällsbyggnadschefer samt nätverk för äldreomsorg, funktionshinder och individ- och familjeomsorg. Under hösten 2020 inleddes ett omfattande förankringsarbete i respektive kommun för att få ytterligare inspel på de förslag som tagits fram i fokusgrupperna. Presentationer och workshops hölls med tjänstepersoner, med kommunledningsgrupper samt på politiska sammanträden så som i kommunstyrelsen och i olika nämnder i respektive kommun.

Remiss och utställning

Planen var ute på remiss februari till maj 2021. Den ställdes även ut för samråd till allmänheten under samma period. Projektgruppen bearbetade där efter in ändringar i avfallsplanen utifrån de remissvar som inkommit. Totalt inkom 13 remissvar. Kommunerna i Boråsregionen inkom med ett svar vardera.

Politisk hantering

Projektet har kontinuerligt avrapporterats till Beredningen för Hållbar Utveckling, BH7, på Boråsregionen. BH7 är beredande för Direktionen på Boråsregionen. Presentation och dialog har också hållits med Direktionen. Därtill har projektet presenterats och dialog har förts ute i varje kommun i kommunstyrelser eller nämnder under framtagandet av planen. Direktionen beslutar om rekommendation av antagande av planen i Boråsregionen. Respektive kommun beslutar sedan om antagande i den egna kommunen.

Bilaga 2:

**Avfallsplanens sammanhang
i kommunen och ansvarig
för målen**

Avfallsplanen och dess mål har beröringspunkter med andra strategier, målområden och styrdokument som återfinns i kommunerna, detta beskrivs nedan. Tabell 2–7 visar strukturen för ansvarsfördelningen av de olika målen. Ansvarsfördelning tas slutligt fram under implementering 2021.

Avfallsplanens sammanhang i kommunen

Bollebygds kommun

Avfallsplanen ligger i linje med de miljömål som återfinns i Verksamhetsplan och budget 2020-2022 för kommunstyrelsen. Bland annat ska man arbeta för att vara en "Miljösmart kommun" och "Kommunen ska efterleva av kommunen uppsatta miljö- och hållbarhetsmål". Nämnderna ska arbeta för att bryta ner de övergripande målen till ett eller flera nämndspecifika mål. Målen ska vara specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsbegränsade, så kallade smarta mål. Exempelvis har mål formulerats med syfte att ge barn och elever en god, näringsriktigt sammansatt kost av god kvalitet och som en åtgärd för att nå det målet har man infört en nationell modell för att mäta matsvinn och kan således påverka och minska mängden matsvinn som uppkommer i kommunen.

Borås stad

I Vision 2025 beskrivs Borås stad som kretsloppsstaden. Det ger en tydlig indikation på ambitionsnivån för arbetet med avfallsfrågor. Arbetet med att minimera avfallet berör flera andra styrdokument. I de nuvarande miljömålen finns liknande målsättningar. Avfallsplanen är därför ett viktigt underlag när nya miljömål ska tas fram. Minskade klimatutsläpp hänger ihop med minskad resursanvändning och ökade cirkulära flöden och ingår därför även som en strategi i Energi- och klimatstrategin.

Borås Stad är på väg mot en tillitsbaserad styrmodell, vilket innebär mindre detaljstyrning och större fokus på riktning och på arbetssätt som ska leda till handling. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för avfallsfrågor. Borås Energi och Miljö AB är utförare på avfallsområdet och har ansvar för insamling och hantering av avfall och återvinningsmaterial. Borås Energi och Miljö har ett flertal styrande och strategiska dokument och målsättningar som berör avfallsplanen, bland annat affärsplaner, budgeten och miljömålet: "Lev hållbart, Lev mer".

Herrljunga och Vårgårda kommuner

Herrljunga och Vårgårda kommuner samverkar kring renhållnings- och avfallsfrågan och har en gemensam organisation för detta.

Avfallsplanen med sina förslag till aktiviteter kommer underlätta för kommunerna i dess miljöarbete kring Agenda 2030 och Klimat 2030. Kommunerna kommer även ansluta sig till en del av Västra Götalandsregionens klimatlöften där avfallsplanen ger ett extra stöd i detta arbete.

Avfallsplanen ligger i linje med det arbete som bedrivs inom båda kommunerna. De flesta målen som berör minskade avfallsmängder samt att sträva högre upp i avfallstrappan är ett arbete som kommunen redan bedriver om än i vissa fall har långt kvar. En del av målen är dock inte så tydligt uttalade inom kommunen. Dessa mål kan även vara svåra att mäta samt uppnå när det gäller exempelvis inköp av engångsartiklar samt arbetskläder. Även en del andra mål och åtgärder som berör flera enheter kan var svårare att följa upp.

Marks kommun

Arbetet med de mål som berörs i avfallsplanen knyter an både till Marks kommuns arbete med Klimat 2030 och Agenda 2030. Arbetet inom Klimat 2030 bedrivs dels genom ett antal åtaganden, som sträcker sig till 2029 och dels genom ett antal mer kortsiktiga klimatlöften. Inom åtagandena, finns stor frihet att ändra och här kan många av avfallsplanens mål med fördel vävas in. När det gäller klimatlöftena så är dessa fasta och Marks kommun har valt vilka man ska jobba med varav en del berör avfallsplanen. En del andra åtaganden som också finns med i avfallsplanen har man i dagsläget valt att inte arbeta med. Detta är dock inte motstridigt mot avfallsplanens mål, då ställning enbart har tagits att inte jobba det kommande året med detta.

I arbetet med Agenda 2030, vars miljödel återspeglar de nationella miljömålen, har Marks kommun startat upp två processer. En går ut på att ta fram en helt ny vision samt kommunövergripande mål. Den andra processen handlar om att ta fram kommunövergripande styrdokument för hur Marks kommun ska arbeta med Agenda 2030. Även här finns det stora samordningsvinster med att koppla på även avfallsplanens mål. Poängteras ska att de kommunövergripande styrdokumenterna i dagsläget enbart vänder sig till kommunens egna verksamheter och inte till kommuninvånare.

Svenljunga kommun

I Svenljunga kommun finns sedan tidigare strategiska mål som tangerar avfallsplanens målsättningar. Målområde 4 i fullmäktigemålen är ett övergripande mål "att lämna över ett miljömässigt hållbart samhälle till nästa generation". Ett mål som i princip samtliga mål i avfallsplanen kommer att bidra till. Vidare har Svenljunga kommun en energi- och klimatstrategi från 2010 där tre åtgärder berör avfallsplanen. Det handlar om drivmedel och ruttoptimering vid avfallstransporter, att använda kommunalt hushållsavfall till biogasproduktion och att utreda tankställen för biogas. Svenljunga kommun kommer att ansluta sig till Västra Götalandsregionens klimatlöften där avfallsplanen kommer att bidra till att uppfylla flera av klimatlöftena.

Tranemo kommun

Avfallsplanen faller väl in under Tranemo kommuns vision och strategiska plan, med visionen "Tranemo är en hållbar och attraktiv kommun som kännetecknas av kreativitet och framtidstro" och där ett av dom prioriterade målen är ett hållbart samhälle.

Förslagsvis bör arbetet med den regionala avfallsplanen och dess mål och åtgärder bedrivas som ett kommunövergripande projekt. Där planering och uppföljning av vilka mål och aktiviteter som är prioriterade nästkommande period sker via dialog i enlighet med kommunens styrmodell. Därtill nyttjas vårt digitala stöd för projekthantering för samverkan och rapportering under pågående arbete.

Ett kommunövergripande projekt ger möjlighet att väva samman avfallsplanen med övriga aktuella styrdokument som rör området till exempel lokala miljömål och klimatlöften. Exempelvis skulle klimatlöfte 11, att minska matsvinnet i kommunens verksamheter till 45 gram/portion kunna vara ett delmål till avfallsplanens mål om 35 gram/portion.

Ulricehamns kommun

Avfallsplanen är en del av Ulricehamns kommuns miljöstrategiska arbete. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för avfallsfrågor. Ulricehamns Energi har verksamhetsansvaret inom avfallsområdet, till exempel ansvar för insamling och hantering av avfall och återvinningsmaterial samt att sköta kommunens avfallsanläggning.

De flesta målen som handlar om att minska avfallsmängder och sträva högre upp i avfallstrappan är ett arbete som Ulricehamns Energi och Ulricehamns kommun har högt på sin agenda. I kommunens budget 2020 finns mål om hållbarhet och klimatanpassningsåtgärder till exempel att minska matsvinnet i skolorna och skapa mer hållbara menyer. En ny avfallsplan kommer göra det möjligt för alla samhällsaktörer att föra in mål och aktiviteter i sin budget och i sin verksamhet så att vi tillsammans minskar uttagen av ändliga resurser samt lever och arbetar mer hållbart.

Ansvarig för målen

För att nå målen i avfallsplanen krävs att det finns uttalade ansvariga. Ansvarsfördelning per kommun tas slutligt fram under implementeringen 2021. Viktigt att poängtera är att ansvaret för uppfyllande av målen inte enbart faller på avfallsenheterna. Avfallsplanen innehåller mål och åtgärder som berör många olika delar av kommunens verksamhet:

- För målområde 1 *Hushåll med maten* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; kostverksamhet, förskola, skola och äldreomsorg, bostadsbolag samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 2 *Konsumera hållbart* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; upphandling och inköp, förskola, skola och äldreomsorg, näringslivsansvariga, kultur och fritid, kommunikation samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 3 *Använd de resurser vi har* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; upphandling och inköp, byggnation, rivning och fastighet, servicekontor, bostadsbolag, tillsyn samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 4 *Sortera mera* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; avfallsenhet, kommunikation, upphandling, bostadsbolag och lokalförsörjning.
- För målområde 5 *Fimpa skräpet* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; gata- och parkenheter, fritid- och folkhälsa, kommunikation och tillsyn.
- För målområde 6 *Planera in plats för avfallet* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; samhällsplanering och avfallsenheter.

Tabell 2. Målområde 1: Hushåll med maten.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 1: Hushåll med maten.								
1.1. Matsvinnet ska minska till 35 g/portion i kommunens verksamheter.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
1.2. Matsvinnet ska minska med 50 % per invånare jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
1.3. Minst 60 % av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 3. Målområde 2: Konsumera hållbart.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 2: Konsumera hållbart.								
2.1. Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
2.2. Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
2.3. Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan ska öka.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 4. Målområde 3: Använd de resurser vi har.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 3: Använd de resurser vi har.								
3.1. Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.2. Återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsmaterial inkl. massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.3. Livslängden på elektronik i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.4. Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 5. Målområde 4: Sortera mera.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 4: Sortera mera.								
4.1. Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.2. Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50 % jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.3. Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.4. Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunens regi ska öka jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 6. Målområde 5: Fimpa skräpet.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 5: Fimpa skräpet.								
5.1. Nedskräpning ska minska med 50 % jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
5.2. Upplevd nedskräpning i offentlig miljö ska förbättras jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 7. Målområde 6: Planera in plats för avfallet.

Mål	Struktur för ansvarsfördelning							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 6: Planera in plats för avfallet.								
6.1. Små och stora anordningar för återbruk, återvinnings och avfallshantering ska lokaliseras i strategiska lägen så de är enkla att använda både ur brukar- och insamlingssynpunkt.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Bilaga 3:

**Mål och lagstiftning som
berör avfallsplanen**

Det finns ett flertal lagar och mål både på internationell och nationell nivå som berör avfallsområdet. Alltifrån FN:s Globala hållbarhets mål Agenda 2030, EU:s avfallsdirektiv, EU:s paket om cirkulär ekonomi, svensk lagstiftning i form av Miljöbalken och Avfallsförordningen, de svenska miljömålen, den nationella avfallsplanen och regionala hållbarhets- och klimatmål inom Västra Götaland.

Målen som lyfts fram nedan har varit relevanta i arbetet med framtagandet av Boråsregionens avfallsplan. De har i vissa fall agerat som inspiration och satt ramarna för prioriteringar av mål i avfallsplanen med syfte att den ska samverka och gå i linje med mål och strukturer som finns på global och nationell nivå.

Globala mål – Agenda 2030

De globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, antogs 2015 av FN:s medlemsländer. Agenda 2030 rymmer 17 mål som syftar till en hållbar utveckling i alla tre dimensioner av hållbarhet; miljömässig, social och ekonomisk. Flertalet av målen berör avfallsområdet och relaterar också till målen i avfallsplanen.

Figur 5. De globala hållbarhetsmålen.

Mål 3. God hälsa och välbefinnande syftar bland annat till att minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar. Ett cirkulärt avfallssystem har som mål att avgifta kretsloppen och minska nedskräpningen. Hållbara och färre transporter i avfallskedjan kommer leda till att minska mängden luftföroreningar som släpps ut. Avfallsplanens målområde 4 och 5 påverkar detta mål.

Mål 7. Hållbar energi för alla ska säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Avfallsplanens målområde 1 och 4 berör detta mål genom energiproduktion från matavfall samt effektivare avfallstransporter.

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt handlar om att resurseffektiviteten i konsumtion och produktion behöver förbättras för att uppnå en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Genom att arbeta mot ett cirkulärt avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar vi till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring. Detta berör avfallsplanens målområde 2, 3 och 4.

Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur syftar till att bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Vi bidrar genom att se över och utveckla den avfallsrelaterade infrastrukturen i målområde 6.

Mål 11. Hållbara städer och samhällen ska göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara vilket relaterar till avfallsplanens målområde 6 där avfallsfrågan ska komma in i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen.

Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion ska säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Vi bidrar i målområde 1, 2, 3 och 4 genom att öka möjligheten till att återanvända, minska avfallsmängderna, bedriva hållbar upphandling av varor samt samverka med företag och andra avfallsalstrande aktörer. Vi bidrar också genom att minska det onödiga matsvinnet samtidigt som vi använder det nödvändiga matavfallet för att skapa energi och växtnäring.

Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna handlar om att vidta åtgärder för att bekämpa klimatförändringar och dess konsekvenser. Samtliga målområden i avfallsplanen bidrar till detta mål genom att förebygga avfall, öka återanvändningen och materialåtervinningen, integrera avfallsfrågan som en del i fysisk planering och öka antalet hållbara avfallstransporter.

Lagstiftning på EU-nivå

Inom EU gäller avfallsdirektivet (2008/98/EG) som ställer krav på medlemsstaterna att minska mängden avfall samt främja återanvändning och materialåtervinning genom avfallstrappan/avfallshierarkin. EU-kommissionen har även tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi som innehåller en plan för att sluta kretsloppet och hantera alla faser av en produkts livscykel: från konsumtion och produktion till avfallshantering och marknaden för returråvaror. Planen pekar också ut fem prioriterade områden där man ska skynda på omställningen i värdekedjan; plast, matsvinn, viktiga råvaror, byggnation och rivning samt biomassa och biobaserade produkter. Det ställs också krav på källsortering av farligt avfall från hushåll, textilavfall och biologiskt avfall. Ett särskilt mål för att minska antalet deponier införs också.

Lagstiftning på nationell nivå

Grundläggande bestämmelser om avfall finns i miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614). Avfallstrappan/avfallshierarkin är en del av lagstiftningen med ett fokus på att nå så högt upp i hierarkin som möjligt, det vill säga förebyggande av avfall.

Nyligen har också regeringen tagit beslut om att införa EU:s avfallspaket i svensk lag vilket har förändrat delar av miljöbalken gällande avfallshantering. Däribland att kommunen också ansvarar för att behandla bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Definitionen hushållsavfall har bytts ut till kommunalt avfall. Kommunerna ges möjlighet att finansiera såväl information om avfallsförebyggande som insamling och sortering av produkter för återbruk via avfallstaxan.

Nationell avfallsplan

Den nationella avfallsplanen "Att göra mer med mindre – Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023" anger att idag utnyttjas 60 procent av världens ekosystem på ett icke hållbart sätt. De kommande årtionden kommer en ökad befolkning med högre inkomster öka den globala efterfrågan på produkter och tjänster. Syftet med den nationella avfallsplanen är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter
- minska de negativa effekter på både människors hälsa och vår miljö som avfall ger upphov till
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i avfallet
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår

Boråsregionens avfallsplan följer dessa i och med de sex målområden som planen utgörs av som syftar till att förebygga avfall, cirkulera material och minska nedskräpning. Den nationella avfallsplanen lyfter också fram ett antal strömmar som är viktiga att arbeta med då de exempelvis ger upphov till stora avfallsmängder eller har omfattande miljöpåverkan. Dessa är bygg och riv, mat, elektronik, textil, plast och nedskräpning. Boråsregionens avfallsplan innefattar samtliga dessa strömmar i målformuleringarna inom respektive målområde.

Det svenska miljömålssystemet

Det svenska miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och ett antal etappmål. *Generationsmålet* visar riktningen för vad som måste göras inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås. *Miljö kvalitetsmålen* beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. *Etappmålen* är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål.

Figur 6. De svenska miljö kvalitetsmålen.

Generationsmålet: "Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. "

Miljö kvalitetsmålen är totalt 16 mål, dessa utgör grunden i den nationella miljöpolitiken. Avfallsområdet berörs av flera av målen.

- **God bebyggd miljö:** målet innebär att städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Målet om god bebyggd miljö strävar bland annat mot:
 - **Hållbar avfallshantering**
Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.
 - **Hushållning med energi och naturresurser**
Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.
- **Giftfri miljö:** målet syftar till att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Avfallsplanen bidrar till målet genom att verka för att minska avfallets farlighet och därmed eliminera dessa ur kretsloppet.
- **Begränsad klimatpåverkan:** Målet innebär att halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Ett antal **Etappmål** har funnits fram till 2020 och bland annat berört ökad resurshushållning i byggsektorn, ökad resurshushållning i livsmedelskedjan samt giftfria och resurseffektiva kretslopp. Ett antal nya etappmål har nyligen antagits:

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025 samtidigt som en ökad andel av den svenska livsmedelsproduktionen når butik och konsument till år 2025.
- Andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning ska successivt öka. Etappmålet har en stegrande ambitionsnivå fram till år 2035, då minst 65 viktprocent av det kommunala avfallet ska förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas.
- Andelen återanvändbara förpackningar som släpps ut på marknaden ska öka successivt från år 2022 med minst 30 % år 2030.

Producentansvar

Sverige tillämpar idag producentansvar på ett antal olika strömmar, vilket innebär att den som sätter en produkt på marknaden också ska vara ansvarig för att produkten tas om hand på ett miljöriktigt sätt efter dess slutanvändning. Det finns idag ett producentansvar för förpackningar, returpapper, däck, bilar, läkemedel, eltrustning, batterier och radioaktiva produkter. Tidigare omfattades även returpapper av producentansvar men i december 2020 fastställdes att kommunerna från och med år 2022 tar över ansvaret för insamling och återvinning av returpappret. Grundprincipen med producentansvar är att förorenaren betalar, Polluter Pays Principle (PPP).

Under 2018 godkändes en ändring av förordningen kring ansvaret för förpackningar, som innebär ett krav på bostadsnära insamling av förpackningar. Förordningen innebär att till 2021 ska 60 % av alla bostadsfastigheter ha en borttransport av förpackningarna från de vanligast förekommande materialen och 100 % från och med april 2025. Dock beslutade regeringen i september 2020 att delar av den nya förpackningsförordningen skjuts fram till år 2023 och justeringar i förordningen kan komma att ske. Den nuvarande insamlingen av förpackningar under producenternas ansvar kommer fortgå tills vidare.

Under 2020 utreds även hur ett producentansvar för textil skulle kunna utformas. Syftet med producentansvaret är att åstadkomma miljönytta genom ökad insamling av textil för återanvändning och av textilavfall för återvinning, i första hand för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning.

25/25 målet Avfall Sverige

Till år 2025 ska mat- och restavfallet minska med 25 %, jämfört med 2015. År 2015 var mängden mat- och restavfall i snitt 225 kilo per person nationellt (enligt Avfall Web). En minskning med 25 % innebär i snitt 56 kg och den kvarvarande mängden mat- och restavfall skulle bli 169 kg. Exempel på åtgärder för att nå målet är att minska matsvinnet och minska onödig användning av produkter. En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår kommer också att behövas.

Regionala mål

Västra Götalandsregionen arbetar fram en ny regional utvecklingsstrategi som är en övergripande strategi för det regionala tillväxts- och utvecklingsarbetet i regionen. Syftet är att skapa en samlad bild över regionens tillgångar, möjligheter och utmaningar och vad vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Strategin ska gälla för åren 2021–2030. Cirkulära affärsmodeller finns med som en av de fyra tvärsektoriella kraftsamlingarna i strategin. Denna kraftsamling belyser bland annat vikten av en cirkulär ekonomi, resurseffektivitet och behovet av nya affärsmodeller för att åstadkomma förändring.

Klimat 2030

Västra Götaland antog 2009 ett regionalt klimatmål om att vara fossiloberoende senast 2030 vilket har preciserats ytterligare i Klimat 2030 som har fyra fokusområden för att nå målet där Boråsregionens avfallsplan framförallt har beröringspunkter med fokusområde 1, 2 och 3.

1. Hållbara transporter, bland annat med fokus på accelererad omställning till fossilfria fordon.
2. Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster, med fokus på tjänster och cirkulära varor, design för en hållbar livsstil samt större marknad för biobaserade material och drivmedel.
3. Klimatsmart och hälsosam mat, bland annat med fokus på minskat matsvinn.
4. Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler.

**KLIMAT
2030
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM**

Bilaga 4:

Bedömning av miljöpåverkan

Enligt miljöbalken 1998:808 6 kap 3 § ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I en miljöbedömning identifieras, beskrivs och bedöms olika miljöeffekter för aktuell plan. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande för att främja en hållbar utveckling.

Kommunerna i Boråsregionen tar fram en gemensam avfallsplan. Planen anger inte nya förutsättningar för kommande tillståndspliktiga anläggningar och bedöms inte påverka naturområden eller andra områden negativt till följd av planens genomförande. Avfallsplanens genomförande bedöms istället ge en positiv effekt på miljön då miljövinster med att förebygga avfalls uppkomst samt att i övrigt sträva mot en hållbar avfallshantering är större än avfallssystemets egen miljöbelastning. Se analys nedan.

Bedömning av miljöpåverkan

Målområde 1: Hushåll med maten

Målen är framtagna för att öka resurshushållningen i livsmedelskedjan och därmed minska miljöpåverkan. Målen strävar mot att minska matsvinnet samtidigt som matavfall ska samlas in separat och nyttiggöras som en resurs till växtnäring och energiproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål.

Bedömning: Målområdet ligger väl i linje med det svenska etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan. Stor miljöpåverkan kommer från livsmedelsproduktion och genom att minska svinnet och ta till vara på det matavfall som uppstår på ett miljömässigt hållbart sätt kommer detta bidra till att miljöpåverkan från livsmedel minskar.

Målområde 2: Konsumera hållbart

Målen inom detta område innebär att avfallsmängderna ska minska. Att förebygga avfall handlar mycket om ett förändrat konsumtionsmönster. För att uppnå en hållbar konsumtion och därigenom förebygga avfall måste vi använda tjänster och produkter utan att kommande generationers behov äventyras.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och minskat användning av energi. Målen har dessutom en positiv inverkan på det svenska miljömålet giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 12. Hållbar konsumtion och produktion.

Målområde 3: Använd de resurser vi har

Målen för området är framtagna med bakgrund i att genom effektiv användning av de resurser vi har kan vi minska mängden avfall och mängden skadliga ämnen i kretsloppet. En viktig del i detta är att öka återanvändningen. För att öka återanvändningen krävs en beteendeförändring samt bättre

förutsättningar för invånarna att lämna produkter till återanvändning. Även kommunens verksamheter har en viktig roll i att agera som förebild och styra över

inköp och vad som händer med produkter som förbrukats. Nya anläggningar för återanvändning hanteras inte inom planen, tillstånd för sådana verksamheter söks enligt ordinarie process.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan. Målen kommer bidra till att minska avfallsmängderna och hushålla med resurser på ett bättre sätt. Bland annat bidrar målen till uppfyllande av det svenska miljömålet giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 12. Hållbar konsumtion och produktion.

Målområde 4: Sortera mera

Målen innefattar ökad återvinning, renare avfallsfraktioner och minskade mängder avfall till förbränning och deponering. Återvinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln. Centralt i det cirkulära materialflödet är att det sker genom effektiva insamlings- och återvinningsmetoder.

Bedömning: Målområdet bidrar till en positiv miljöpåverkan genom ett ökat resurs- och materialutnyttjande. Avfallshantering innebär en betydande andel transporter och målområdet adresserar detta genom att styra transporterna till att bli mer energieffektiva och använda fossilfria bränslen. Målområdet har en positiv påverkan på bland annat de svenska miljömålen begränsad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri miljö och frisk luft samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen och mål 13. Bekämpa klimatförändringar.

Målområde 5: Fimpa skräpet

Målen för området strävar mot att skapa en renare miljö. Att arbeta förebyggande med nedskräpning samt att städa nedskräpade miljöer är kärnan i detta målområde. Detta har även betydelse för att skapa en attraktiv och trygg region såväl som kommun att bo och verka i.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan genom minskad spridning av förorenade ämnen. Målområdet bidrar bland annat till att uppfylla de svenska miljömålen god bebyggd miljö och giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen, mål 14. Hav och marina resurser och mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Målområde 6: Planera in plats för avfallet

Avfallsplanens mål och åtgärder för området innebär att processerna för samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktig hållbar avfallshantering. Anläggningar för insamling, återvinning och återbruk ska finnas i strategiska lägen så att det är lätt att göra rätt och så att transporterna minimeras. I planeringssammanhang bör avfallsfrågor belysas och beaktas i tidiga skeden så att marken kan användas på ett optimalt och ändamålsenligt sätt.

Bedömning: Målområdet bidrar bland annat till att uppfylla de svenska miljökvalitetsmålen om god bebyggd miljö, frisk luft och begränsad klimatpåverkan samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen.

Sammanfattande bedömning

Målområdena i avfallsplanen med mål och åtgärder kommer bidra till att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet samt minska nedskräpning i regionen. Implementeringen av planen kommer innebära att kommunerna styrs i en riktning mot ett hållbart samhälle och ett ökat fokus på cirkulär ekonomi. Dessutom innebär avfallsplanen en ökad samverkan regionalt vilket kan bidra till en större genomslagskraft och ytterligare positiv miljöpåverkan. Kommunerna i Boråsregionen bedömer därmed att genomförandet av denna plan inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan då de mål och åtgärder som presenteras i avfallsplanen bedöms till huvudpart ha en positiv inverkan på miljön. Planen träffas därmed inte av kravet på strategisk miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Bedömningen att avfallsplanen inte medför betydande miljöpåverkan har kommunicerats till Länsstyrelsen i Västra Götaland som meddelade *"Utifrån det underlag som presenterats delar länsstyrelsen er bedömning att avfallsplanen ej kan antas medföra betydande miljöpåverkan."* (2020-09-10, diarienummer 566-42315-2020).

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Jenny Järpler
Handläggare
010-2244531

Beslut
2020-09-10

Diarienummer
566-42315-2020

Sida
1(1)

Boråsregionen

Yttrande över betydande miljöpåverkan

Ni har sänt in underlag inför framtagande av en gemensam avfallsplan för åtta kommuner i Boråsregionen (Bollebygds kommun, Borås stad, Herrljunga kommun, Marks kommun, Svenljunga kommun, Tranemo kommun, Ulricehamns kommun, Vårgårda kommun).

Utifrån det underlag som presenterats delar länsstyrelsen er bedömning att avfallsplanen ej kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Jenny Järpler

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 5:

**Nulägesbeskrivning
av avfallshantering i
Boråsregionen**

I enlighet med Naturvårdsverket föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en beskrivning av nuläget i kommunerna, det vill säga de förhållanden i kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning. Nulägesbeskrivningen ger information om kommunernas demografi, näringslivsstruktur, avfall som kommunen ansvarar för och anläggningar för förebyggande och hantering av avfall. Uppgifter om avfall som inte är kommunens ansvar anges endast översiktligt.

Geografi och demografi

Boråsregionen är belägen i de södra delarna av Västra Götalands län och består av de åtta kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. I regionen bor ca 226 000 personer (2019) och det är en stor spridning i antalet invånare mellan de olika kommunerna. Mer än hälften av invånarna bor i centralort eller i annan tätort i kommunen. Borås är den största kommunen med drygt 113 000 invånare följt av Mark och Ulricehamn med med cirka 34 000 respektive 24 000 invånare och Bollebygd, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo och Vårgårda med mellan cirka 9400–11 900 invånare. Regionen gränsar till Göteborgsregionen i väster, Skaraborgsregionen i norr, Hallands län i söder och Jönköpings län i öster. Arbetspendlingen är relativt utbredd med Borås som knutpunkt. Regionen har också ett stort utbyte med Göteborgsregionen.

Boendeformer

I de mindre kommunerna dominerar boende i småhus där Svenljunga och Tranemo har högst andel boende i småhus. Lägst andel boende i småhus har Borås. Variationen i boendeform påverkar logistiska lösningar för insamling av avfall från hushållen.

Figur 7. Karta över Boråsregionen.

Tabell 8. Befolkning (2019) och tätortsgrad (2016). Källa: scb.se.

Kommun	Invånare	Andel i centralort	Andel i övrig tätort	Andel i landsbygd
Bollebygd	9 495	45 %	17 %	39 %
Borås	113 179	66 %	25 %	9 %
Herrljunga	9 464	42 %	13 %	44 %
Mark	34 754	44 %	23 %	33 %
Svenljunga	10 780	34 %	27 %	39 %
Tranemo	11 936	28 %	44 %	29 %
Ulricehamn	24 668	46 %	23 %	31 %
Vårgårda	11 810	48 %	5 %	46 %

Tabell 9. Antal hushåll fördelat på boendetyper samt antal fritidshus i regionen (2018). Källa: scb.se.

Kommun	Antal hushåll	Varav andel i småhus	Varav andel i flerbostadshus	Varav andel i övrig eller okänd boendetyper	Antal fritidshus
Bollebygd	3 867	70 %	25 %	5 %	372
Borås	50 713	39 %	55 %	6 %	1842
Herrljunga	4 290	74 %	19 %	7 %	496
Mark	15 342	69 %	25 %	6 %	1635
Svenljunga	4 804	80 %	14 %	6 %	1100
Tranemo	5 226	78 %	16 %	6 %	629
Ulricehamn	11 062	64 %	29 %	7 %	1431
Vårgårda	4 989	71 %	21 %	8 %	461

Näringslivsstruktur

Boråsregionens näringsliv och arbetsmarknad präglas av textil och design, handel, logistik och distribution, tillverkningsindustri, verkstad och elektronikföretag samt gröna näringar. Antal arbetsställen i regionen är omkring 29 000 (SCB företagsregistret, 2019). De största arbetsgivarna i regionen är Borås stad och Västra Götalandsregionen (VGR). Lokalt är kommunerna stora arbetsgivare. Utöver kommunerna och VGR är de största arbetsgivarna i regionen med fler än 500 anställda följande (utan inbördes ordning, siffror från 2019):

- Ellos AB
- H&M Online AB
- Högskolan i Borås
- Samhall AB
- RISE Research Institutes of Sweden AB
- Veoneer Sweden AB
- Nexans Sweden AB
- Speed Competence AB

Kommunalt avfall

Avfall som omfattas av kommunalt ansvar innefattar bland annat mat- och restavfall, grovavfall inklusive trädgårdsavfall, farligt avfall, latrin och slam. Detta innefattar både avfall från hushåll och sådant avfall från andra verksamheter som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, det vill säga från kommunens verksamheter såsom förskola, skola och äldreomsorg samt från exempelvis restauranger. En sammanställning av dessa avfallsmängder visas i Tabell 10. Sammanställningen visar de avfallsströmmar och de mängder som samlas in i ett separat insamlingssystem. Värt att notera att detta inte alltid motsvarar totala mängden avfall som uppkommer. Gällande exempelvis textilavfall, i tabellen redovisas endast det som samlats in separat på kommunernas återvinningscentraler och går till återbruk, merparten av textilavfallet hamnar i dagsläget i restavfallet som därmed går till energiutvinning. Ytterligare ett exempel är fett och matolja, där endast en av kommunerna i dagsläget har mätbar separat insamling av detta, därmed kan mängderna upplevas som små.

Även andra typer av avfall uppkommer i kommunens verksamheter. Detta avser till exempel byggavfall och schaktmassor från kommunala bygg-, mark- och exploaterings-projekt, avloppsreningsslam, restprodukter från förbränningsanläggningar, avfall från gata och parker mm. I dagsläget finns ingen sammanställning i Boråsregionen över dessa avfallsfraktioner.

Tabell 10. Avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Mängder i Boråsregionen i ton/år (2019) och behandlingsmetod. Källa: Avfall Web samt kommunerna.

Fraktion (ton/år)	Biologisk behandling	Material-återvinning	Energi-utvinning	Deponering	Annan behandling	Totalt
Matavfall	10 589					10 589
Restavfall			29 368			29 368
Farligt avfall		391	782	131	1303	2607
Textilavfall					319	319
Latrinavfall			4			4
Slam från enskilda avlopp					66 759 ¹	66 759
Fettavskiljar slam	3 719					3 719
Fett och matolja		0,5				0,5
Metallavfall (exklusive förpackningar)		3 941				3 941
Plastavfall (exklusive förpackningar)		415				415
Träavfall (exklusive förpackningar)			12 175			12 175
Gipsavfall		742				742
Trädgårdsavfall	2 817		2 441			5 258
Övrigt grovavfall		6 955	22 246	475		29 676
Deponirest				538		538
Summa	17 125	12 444,5	67 016	1 144	68 381	166 110,5

1 Slam från enskilda avlopp behandlas på avloppsreningsverk där de i vissa fall rötas men rötresten går till energiutvinning eller jordförbättring, och i andra fall rötas ej slammet utan långtidslagras och används som jordförbättring.

Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen

I Boråsregionen finns flera olika system för insamling av avfall från hushåll, enligt Tabell 11. Tabellen avser insamlingssystem som tillämpades i kommunerna under 2020, Borås kommer införa fyrfacksinsamling och separata kärl för rest- och matavfall under de kommande åren. . Samtliga kommuner erbjuder separat insamling av matavfall. Flera kommuner har också möjlighet att hämta större mängder avfall i exempelvis container. Dessutom tillämpas underjordsbehållare och sopsug i områden med flerfamiljshus. Underjordsbehållare innebär att matavfall och restavfall lämnas i en lucka till en behållare som helt eller delvis är nedgrävd. Om sopsug tillämpas lämnas matavfall och restavfall via en lucka varpå dessa sugts eller trycks via ett rör till en behållare.

Tabell 11. Olika typer av insamlingssystem i kommunerna i Boråsregionen.

Insamlingssystem i Boråsregionen	Beskrivning	Kommun
Ett kärl för rest- och matavfall	Rest- och matavfallspåsar läggs i samma kärl och sorteras sedan via optisk sortering	Borås, Ulricehamn
Separata kärl för rest- och matavfall	Två olika kärl, ett för matavfall och ett för restavfall	Bollebygd, Herrljunga, Mark, Tranemo, Vårgårda
Fyrfacksinsamling	Två kärl med vardera fyra fack för matavfall, restavfall, förpackningar, tidningar, batterier och ljuskällor	Svenljunga

Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen

I Boråsregionen finns 13 återvinningscentraler (ÅVC). Anläggningarna drivs av respektive kommun. På återvinningscentralen kan hushåll och små företag lämna exempelvis:

- Trädgårdsavfall
- Förfpackningar
- Returpapper
- Vitvaror, kyl och frys
- Elavfall
- Batterier
- Övrigt farligt avfall ex: färg och kemikalier
- Wellpapp
- Trä
- Gips
- Brännbart
- Metallsprot
- Inert material (sten, tegel, betong)
- Däck
- Produkter till återbruk

Figur 8. Karta över de 13 återvinningscentraler som återfinns i Boråsregionen.

1. Tumberg ÅVC
2. Herrljunga ÅVC
3. Annelund ÅVC
4. Övreskog ÅVC
5. Fristad ÅVC

6. Dalsjöfors ÅVC
7. Boda ÅVC
8. Lusharpan ÅVC
9. Viskafors ÅVC
10. Råssa ÅVC

11. ÅVC Skene skog
12. Kretsloppscentralen Moga Returen
13. ÅVC Returen

Nästan 46 000 ton grovavfall och farligt avfall samlades in på återvinningscentralerna i Boråsregionen under 2019 (Avfall web).

Merparten av återvinningscentralerna i regionen erbjuder möjlighet till återbruk av produkter i form av ta och ge. Flera av kommunerna är i process med att ta fram nya planer för hur återvinningscentralerna framöver ska utformas och återbruk blir en allt viktigare del. Detta kan på sikt även leda till att mängden grovavfall minskar till förmån för återbruk. I flera kommuner har man också en särskild återbruksverksamhet där produkter och material repareras och fräschas upp med hjälp av resurser från arbetsmarknadsinsatser.

Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen

Utöver ovan nämnda anläggningar eller system för att hantera och samla in avfall finns följande anläggningar i Boråsregionen av betydelse för avfallshanteringen.

Tabell 12. Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen.

Typ av avfallshantering	Anläggning
Avfallsförbränning	Ryaverket, Borås Energi och Miljö
Biogasproduktion	Sobacken, Borås Energi och Miljö Ulricehamns Energi Vårgårda Herrljunga Biogas
Deponi	Sobacken, Borås Energi och Miljö
Förbränningsanläggning för tryckimpregnerat trä	Solör Bioenergi, Svenljunga
Omlastning farligt avfall	Sobacken, Borås Energi och Miljö
Omlastning av kommunalt avfall	Sobacken, Borås Energi och Miljö Svenljunga kommun Ulricehamns kommun Vårgårda kommun
Omlastning, sortering och/eller återvinning av kommunalt avfall och/eller verksamhetsavfall från privata aktörer	LBC, Borås och Ulricehamn Remondis, Borås Skrotfrag, Borås och Ulricehamn Stena Recycling, Borås Suez Recycling, Ulricehamn
Plaståtervinning	Van Werven, Svenljunga

Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar som ett styrmedel för att nå miljömålen. Producentansvaret omfattar förpackningar, returpapper¹, elutrustning, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter. De som sätter dessa produkter på marknaden, det vill säga producenterna, har också ett ansvar att se till att varan tas om hand på ett miljörätt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Målet med producentansvaret är att producenterna ska motiveras att ta fram produkter som är resurssnåla, lättare att återvinna och inte innehåller miljöfarliga ämnen. Det finns separata insamlingssystem för de olika producentansvarsströmmarna, exempelvis samlas förpackningar och returpapper i huvudsak in via återvinningsstationer (ÅVS). I Boråsregionen finns det 158 återvinningsstationer, dessa drivs på uppdrag av producenterna och är alltså inte kommunens ansvar.

Tabell 13. Avfallsfraktioner som omfattas av producentansvar. Mängder för Boråsregionen i ton/år (2019) samt kg/person (2019). Källa: FTI och Avfall Web.

Fraktion	Mängd (ton)	Mängd (kg/person)	Rikssnitt (kg/person)
Pappersförpackningar	3215	15	13,9
Plastförpackningar	1760	8,6	7,5
Metallförpackningar	412	2,1	1,6
Glasförpackningar	4046	14,1	21,8
Returpapper	3345	19,3	18,7
Elutrustning	2719		
Bärbara batterier	59		
Bilbatterier	158		
Däck	330 ²		
Bilar	i.u.		
Läkemedel	i.u.		
Radioaktiva produkter	i.u.		

1 Under år 2020 beslutades att kommunerna tar över ansvaret för returpapper. Detta innebär att från och med år 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen och återvinningen av returpapper. <https://www.regeringen.se>

2 Avser endast däck insamlat på kommunernas återvinningscentraler.

Bilaga 6:

**Framtidsutsikter för
avfallshantering i
Boråsregionen och
avfall i kommunernas
översiktsplaner**

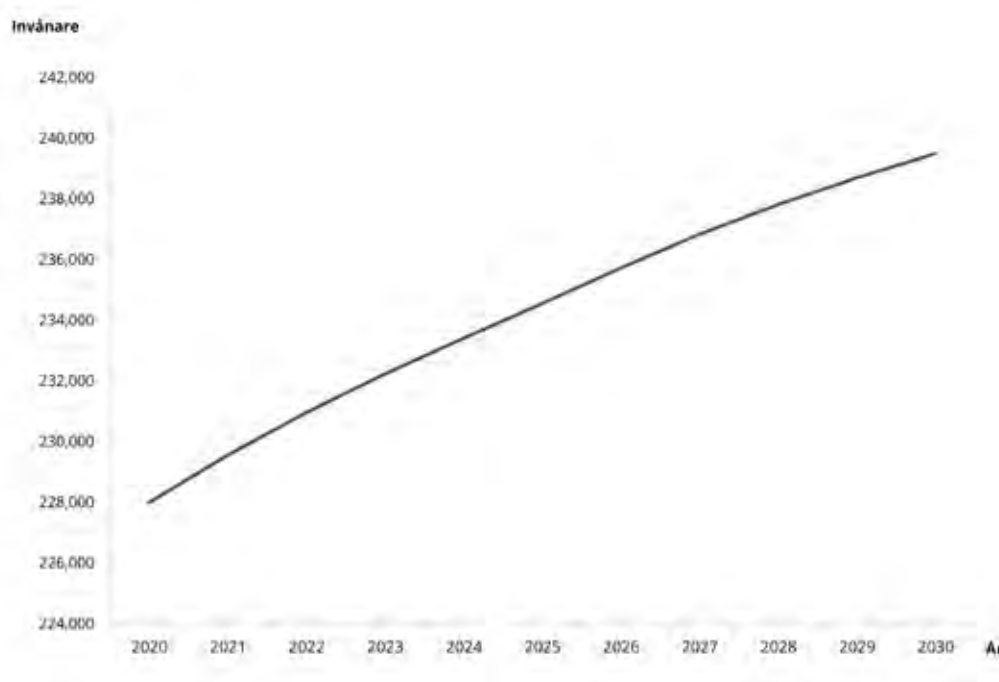
De kommande tio åren kommer förändringar ske i samhället i stort såväl som i vår region som kommer påverka avfallens mängder, hur avfall samlas in och hanteras. Digitalisering, teknikutveckling, ökat hållbarhetsfokus, nya affärsmodeller och demografiska förändringar är några exempel som kommunerna behöver ta hänsyn till, anpassa sig efter och vara delaktiga i utvecklingen av.

Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder

Boråsregionen består av åtta kommuner med olika storlek och förutsättningar. I några av kommunerna förväntas befolkningsökningen vara liten eller till och med statisk medan i andra kommuner förväntas befolkning öka med 3–7 % mellan år 2020 och 2030. Den genomsnittliga prognostiserade befolkningsökningen per år fram till 2030 är för Boråsregionen 0,5 % (Västra Götalandsregionen).

Diagram 1. Befolkningsprognos för Boråsregionen fram till år 2030.

Källa: Västra Götalandsregionen.

År 2019 behandlades 467 kg avfall per person från hushållen i Sverige enligt Avfall Sveriges statistik. Mängden restavfall har minskat, mängden insamlad matavfall har ökat samt mängden insamlade förpackningar har ökat jämfört med föregående år. SMED, Svenska miljöemissionsdata prognostiserar att avfallsmängder från hushåll kommer öka med 24 % mellan år 2020 och 2030 ("Framtida avfallsmängder och avfallsbehandlingskapacitet", SMED Svenska Miljöemissionsdata). En del avfallsfraktioner spås minska till förmån för att andra ökar. En ökad utsortering genom exempelvis fastighetsnära insamling av förpackningar, ger dock samma avfallsmängder totalt sett men en ändrad fördelning mellan avfallsslagen.

Prognosen tar däremot inte hänsyn till teknisk utveckling, ökade initiativ för avfallsförebyggande insatser eller förpackningsindustrins utveckling vilket till stor del kan komma att minska avfallsmängderna. Avfall Sveriges rapport 2018:24 pekar på en komplexare materialsituation med fler avfallsfraktioner. Mindre andel restavfall men en ökning av förpackningsavfallet. En mer fragmenterad avfallshantering förutspås där fler aktörer gör anspråk på avfallsflödena. Vad gäller avfallsanläggningar så har dessa troligen blivit större och färre. Gällande avfallsmängdernas utveckling de kommande tio åren spås Boråsregionen följa rikets utveckling i genomsnitt.

Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen

I Boråsregionen ser kommunerna ett behov av anläggningar inom följande områden:

- Kretsloppsparkar med ökade möjligheter för återbruk av bland annat bygg- och rivningsmaterial
- Anläggningar för laga, uppdatera, byta och låna produkter det vill säga cirkulära handelsplatser, verkstäder och bytesrum, samt även mobila lösningar för detta
- Sorteringsanläggningar för att möjliggöra ökad materialåtervinning av restavfall och grovavfall
- En samordning kring lokal hantering av massor och hantering av förorenade massor

För att realisera sådana anläggningar krävs en långsiktighet, samverkan mellan kommunerna och ekonomiska investeringar.

Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering

Det finns ett flertal trender och kommande samhällsförändringar som kommer påverka avfallsbranschen. Ett flertal olika omständigheter är viktiga för kommunerna att förhålla sig till och utvecklas i takt med, exempelvis digitalisering, demografiska förändringar och ett ökat hållbarhetsfokus. Nedan redovisas ett antal framtidsspaningar som bland annat bygger på Avfall Sveriges rapporter 2018:20 och 2018:24.

Digitalisering och tekniska lösningar

En stor del av vårt vardagsliv och arbetsliv organiseras med stöd av digitala lösningar. Digitalisering kommer få en stor betydelse även för avfallshanteringen framöver. Exempelvis kan digitalisering och maskininlärning möjliggöra bättre utsortering av avfall genom att avfall som slängts i samma container kan eftersorteras. Optimerad hämtning av avfall genom så kallade "on-demand" lösningar är ett annat exempel. Där man kan effektivisera transporter, slippa onödiga tömningar och skapa en bättre service för invånarna. Möjlighet att utforma, optimera och utvärdera verksamheter och agerande på nya sätt baserat på tillgång till relevant data och nya mjukvaror kommer förändra många branscher, inkluderat avfallsbranschen. Det blir därför viktigt för kommunerna att ta del av och följa med i den utvecklingen.

Kundfokus

Kunderna förutsätter en ökad service för att delta i källsortering vilket medför att insamlingen av avfall av olika slag sker mer fastighets- eller kvartersnära. Kundkontakter har i större grad digitaliserats och allt större mängder information hanteras. Detta ger möjlighet till individualiserad dialog och skraddarsydda tjänster för att klättra högre upp i avfallshierarkin. Kunderna ställer krav på ökande bekvämlighet och krav på enkelhet.

Ökat hållbarhetsfokus ur ett miljömässigt perspektiv

Miljömässig hållbarhet är viktigt för avfallsbranschen. För att klara kommande utmaningar och krav krävs ytterligare omställning och här kan kommunala verksamheter verka för ett hållbart kretslopp genom att tänka igenom både inköp och nya investeringar. Allt vanligare begrepp är *delningsekonomi* vilket innebär aktiviteter som syftar till minskad resursåtgång genom effektivare kapacitetsutnyttjande såsom delning av tillgång till varor och tjänster och *funktionsförsäljning* där funktionen köps snarare än en produkt som sådan. Produkter som tillverkas måste bli än mer resurssparande. Redan innan en produkt blir till behöver producenten tänka på hur den kan få ett andra liv och här är demonterbarhet, reparerbarhet och möjligheten till återanvändning och återvinning centrala delar. Materialinnovationer kan leda till att material och produkter skraddarsys vilket kan minska spill och onödig produktion av kortlivade produkter. Övergången till en fossilfri tillvaro innebär att förnybara energilösningar på sikt kommer vara billigare än andra alternativ.

Demografiska förändringar och människors värderingar

Förändringar bland människors värderingar, livsuttryck och krav på omgivningen påverkar också framtida system, däribland avfallshantering. De generella kraven människor har ökar. Urbaniseringen har planat ut men stora regionala skillnader finns. Demografiska utmaningar såsom ökad andel äldre i befolkning i kombination med en ökning av födelsetalen kommer få ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Skillnaden mellan människor och dess livsstilar ökar, likaså blir skillnaden tydligare mellan täta och glesa sammanhang och samhällen, det vill säga stad och land samt fattiga och rika delar. Sammantaget blir det viktigt för avfallssektorn att förstå och beakta dessa skillnader då det ger olika förutsättningar i olika delar av landet och i olika delar av vår region. Det har betydelse för människors konsumtion och val vilket ger konsekvenser för vilket avfall som uppstår och vart det uppstår. På många håll sker också en förtätning i städerna med mindre tunga fordon i centrum som en konsekvens vilket också ställer krav på avfallsinsamling och -hantering.

Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en beskrivning av hur behovet av platser för anläggningar för att hantera avfall har tillgodosetts i kommunens översiktsplan och i kommunens övriga arbete med fysisk planering. Informationen i kommunernas översiktsplaner presenteras i tabellen nedan. Utöver information om anläggningar som anges i översiktsplanerna har också riktlinjer eller strategier för avfallshantering, i de fall de omnämns i översiktsplanen, lyfts fram. Det är värt att nämna att flera av våra kommuner är i process att ta fram ny översiktsplan och därför kan en del av informationen nedan upplevas som inaktuell. För att ytterligare belysa och betona vikten av att avfallsfrågan kommer in rätt i den fysiska planeringen i kommunerna har ett specifikt målområde i avfallsplanen, Målområde 6: *Planera in plats för avfallet*, arbetats fram.

Tabell 14. Anläggningar för att hantera avfall och strategier för avfallshantering i kommunernas översiktsplaner.

Kommun	Anläggningar och platser för avfallshantering	Riktlinjer/strategier för avfallshantering
<p>Bollebygd Antagen 2002</p>	<p>I kommunen finns 6 st återvinningsgårdar för insamling av återvinningsmaterial samt återvinningscentralen vid Råssa. Placering och utformning av ÅVS är idag inte tillfredställande löst. En förnyad lokaliseringsprövning och upprustning skall göras där hänsyn tas till omgivande bebyggelse, tillgänglighet och estetisk utformning.</p> <p>I Varpåsområdet finns kommunens gamla soptipp. Den kontrolleras enligt ett särskilt kontrollprogram. Genom allt fler kretslopp sluts finns det inget behov för kommunen att öppna en avfallsdeponi.</p>	<p>Det är kommunerna som svarar för att hushållsavfall inom kommunen tas omhand, i den mån det inte omfattas av producentansvaret. Bollebygd samarbetar med Borås kommun om slutbehandling av avfallet genom ett samarbetsavtal.</p>
<p>Borås Antagen 2018</p>	<p>Borås har ett utbyggt system för avfallshantering och produktion av biogas, fjärrvärme, fjärrkyla och el. Avfall samlas och sorteras på Sobacken söder om Borås där även biogasanläggning finns. Utsorterat hushållsavfall används för fjärrvärmeproduktion i Ryaverket. När Ryaverket avvecklas kommer även fjärrvärmeproduktionen till största del ske på Sobackens samlade Energi- och Miljöcentrum.</p>	<p>Samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktigt hållbar avfallshantering. Anläggningar för insamling av avfall ska finnas i strategiska lägen så att det är lätt att göra rätt och så att transporter minimeras. Rimliga avstånd till bostäder och verksamheter bör eftersträvas.</p>
<p>Herrljunga Gäller för perioden 2017–2035</p>	<p>Hushållens avfall transporteras till förbränningsanläggning utanför kommunen. Hushållen erbjuds att sortera matavfall separat för rötning till biogas eller biogödsel i särskild anläggning. Deponerat avfall lämnas till avfallsanläggning utanför kommunen.</p> <p>Förpackningar av glas, metall, plast etc sorteras och lämnas till återvinningsstationer placerade på olika platser i kommunen. Återvinningscentraler finns i Herrljunga och Annelund.</p>	
<p>Mark Antagen 2017</p>	<p>Marks kommun har tillstånd att deponera 25 000 ton avfall per år vid avfallsupplaget i Skene Skog. Anläggningen har kompletterats för omhändertagande av lakvatten, för uppsamling av deponigas, med återvinningscentral mm. Deponeringen upphörde 2001.</p>	

Kommun	Anläggningar och platser för avfallshantering	Riktlinjer/strategier för avfallshantering
Svenljunga Antagen 2020	<p>Moga Returen är kommunens återvinningscentral och har tillstånd att årligen hantera 4000 ton icke farligt avfall och 500 ton farligt avfall. Anläggningen är belägen på Moga industriområde i södra delarna av kommunens centralort.</p> <p>Änglarps sopstation ca. 2 km söder om Svenljunga tätort är under avslutning. Deponin utnyttjades för både hushålls- och industriavfall och användes av både Svenljunga och Tranemo kommuner. Ingen deponering har skett sedan 2007 och återvinningscentralen stängde under 2019.</p>	<p>Det är kommunen som ansvarar för att hushållsavfall tas hand om på ett bra sätt. Svenljunga kommun har en avfallsplan som gäller från 2015. Det brännbara hushållsavfallet samlas upp och transporteras sedan till Borås. I Svenljunga kommun finns det del hushållsnära källsortering, dels via återvinningsstationer som finns runt om i kommunen samt återvinningscentralen i Svenljunga tätort.</p> <p>Svenljunga kommun har under 2019 infört fyrfacksystem för hushållsavfall för att möjliggöra att sortera och separera olika typer av avfall i hushållen.</p>
Tranemo Antagen 2010	<p>Det finns en bemannad återvinningscentral i Tranemo och återvinningsstationer för förpackningar i övriga tätorter. Dessutom hämtas grovavfall vid tomtgräns två gånger om året efter turlista. Schaktmassor från byggande omhändertas till stor del för återanvändning.</p>	<p>Avfallshanteringen styrs av den s.k. avfallstrappan utifrån vilken man</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ska förhindra att avfall uppstår 2) Ska återanvända varan 3) Ska återvinna materialet 4) Ska återvinna energin genom förbränning 5) Ska deponera restavfallet <p>Samtliga hushåll i kommunen omfattas av sophämtning.</p> <p>Hämtningsintervallen varierar, men är för flertalet mellan 2 och 4 veckor. En stor del (ca 80 %) komposterar matavfall på egna fastigheten vilket är ett mycket bra alternativ då miljöpåverkan minimeras genom att transporter undviks och avfallsmängderna minskar.</p>
Ulricehamn Antagen 2015	<p>Det finns en bemannad återvinningscentral i Ulricehamn och 20 återvinningsstationer för förpackningar i de olika tätorterna. Dessutom hämtas grovavfall två gånger om året ute i samhällena efter turlista. Schaktmassor från byggande tas emot på avfallsanläggningen för att användas till sluttäckning av Övreskogs deponi.</p>	<p>Vi arbetar i första hand för att minska avfallsmängden till exempel genom medvetna val vid inköp och genom återanvändning. Det avfall som finns ska kunna sorteras på ett enkelt sätt och återvinnas i så stor utsträckning som möjligt. Resurshushållning blir allt viktigare i ett globalt perspektiv för att balansera utveckling och resurser. Kommunen ska verka för att avfallsmängden ska minska och det är enklare att sortera, återvinna och återanvända.</p>
Vårgårda Antagen 2006 (Fördjupad översiktsplan, FÖP, är under framtagande och texten har uppdaterats enligt denna.)	<p>Strax nordost om FÖP-området finns Tumbergs återvinningscentral. Många hushåll i Vårgårda tätort har goda förutsättningar för kompostering av matavfall.</p> <p>Inom FÖP-området finns återvinningsstationer för förpackningar och tidningar vid Vårgårda Marknadsplatsen. Denna bör flyttas eller omarbetas för att skapa en fin första vy av centrum. Exempelvis skärmar som döljer containrarna och i stället visa att man anlant till centrala Vårgårda Centrumhusets parkering.</p>	<p>Vårgårda kommun har tagit fram en regional avfallsplan tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad (2012). Enligt denna avfallsplan ska det vara lätt att göra rätt beträffande avfallssortering. Avfallshanteringen och insamlingen ska dessutom vara estetiskt tilltalande och ha god tillgänglighet och säkerhet för hushållen. Kommunerna ska säkerställa en separat hantering av farligt avfall. Återanvändning och återvinning ska öka. Arbeta pågår med att revidera den regionala avfallsplanen.</p>

Bilaga 7:

**Nedlagda deponier i
Boråsregionen**

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en förteckning av nedlagda deponier i respektive kommun. Detta redovisas nedan.

Deponier som är i drift idag omfattas av deponeringsförordningen (2001:512) vilken ställer krav på skyddsåtgärder under och runt om deponin, uppsamling av lakvatten, bottentätning och avslutande täckning. Det har också, sedan deponeringsförordningen utfärdades, tillkommit deponeringsförbud av vissa fraktioner; brännbart restavfall (2002) och organiskt avfall (2005).

Äldre nedlagda deponier däremot kan utgöra en risk för betydande påverkan på människors hälsa och miljö genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas. Dessa deponier behöver därför identifieras och riskklassas. Inventering av potentiellt förorenade områden görs enligt en metodik för inventering (MIFO) och resulterar i en riskklassning av områdena. Denna delas in i fyra riskklasser:

- Klass 1: Mycket stor risk
- Klass 2: Stor risk
- Klass 3: Måttlig risk
- Klass 4: Liten risk

Tabell 15 redovisar 97 nedlagda deponier i Boråsregionen. Av dessa har en nedlagd deponi riskklass 1, 17 nedlagda deponier har riskklass 2, 57 nedlagda deponier har riskklass 3, 13 nedlagda deponier har riskklass 4 och 10 nedlagda deponier saknar riskklassning. Sammanställningen bygger delvis på uppgifter från tidigare avfallsplaner samt dialog med respektive kommun. Uppgifter om deponiernas drifttid har för flera av de nedlagda deponierna inte funnits tillgängliga varvid den uppgiften inte redovisas för alla. Uppgifter om deponerade mängder samt deponins utbredning har för merparten av de nedlagda deponierna inte funnits tillgängliga och redovisas därmed inte alls.

Tabell 15. Nedlagda deponier i Boråsregionen.

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Risiklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Bollebygd	Varpås, Erikstorp 1:183	Hushållsavfall, schaktmassor, industriavfall, eventuellt miljöfarligt avfall från närliggande kemisk industri, förbränningsaska, avloppsslam	2	Det lakvatten som bildas rinner av både åt öster till Varpåsa tjärn och åt väster till Erikstorpsbäcken i Erikstorp. Någon lakvattenbehandling har så vitt känt inte gjorts men resultaten av vattenprovtagningarna har blivit bättre med åren. Fortsatt årlig provtagning av lakvattendamm och grundvatten sker för att utvärdera hur lakvattnets sammansättning varierar över tid.	Ca 1945–1973 (tippning av schaktmassor fram till slutet 1980-talet)
Bollebygd	Töllsjö, Morjhult 9:1(2)	Hushållsavfall	4	Bedöms inte kunna ge upphov till skador av någon betydelse. Inget kontrollprogram har upprättats.	
Bollebygd	Olsfors, Örlid 1:2(1)	Hushållsavfall, trädgårdsavfall gamla oljefat, troligen schaktmassor som täcker gamla deponin	i.u.	Bedöms inte kunna ge upphov till skador av någon betydelse. Inget kontrollprogram har upprättats.	
Borås	Brämhult, Sörbo 1:2	Hushållsavfall, schaktmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårds- och jordbruksavfall, illegal tippning av bl.a. skrot samt industrideponi	3	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1973
Borås	Dalsjöfors, Häljared 2:8	Hushållsavfall, industriavfall, schaktmassor, bygg- och rivningsavfall mm.	2	Nedlagd, uppstädning av området.	1965–1977
Borås	Dalsjöfors, Tummarp 1:72	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall och schaktmassor	3	Nedlagd. 2008 gjordes provtagning och inga värden var över nivån för mindre allvarligt.	1940-talet–1967
Borås	Fristad Borgstena, Örlanda 9:1	Hushållsavfall och industrideponi bl.a. plastindustri	1	Nedlagd, uppstädning av området, markförbättringar i området samt fortsatt kontroll och provtagning av deponin. Kontinuerlig vattenprovtagning sker 2 ggr/år tills vidare.	Driftslut 1986

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Borås	Fristad Vänga 1:11	Hushållsavfall, industriavfall, park- och trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall, jordbruksavfall och schaktmassor mm.	3	Nedlagd, uppstädning av området samt markförbättringar.	1952–1970
Borås	Sandhult Backabo 2:100	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall, jordbruksavfall, troligtvis farligt avfall, fast industriavfall, byggavfall och schaktmassor	2	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1977
Borås	Sandhult Hedared 6:34	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall och schaktmassor	3	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1970
Borås	Viskafors Bogryd 1:152	Hushållsavfall, gummiavfall och schaktmassor mm.	2	Nedlagd, uppstädning av området samt markförbättringar.	Driftslut 1977
Borås	Viskafors Högen, Rydboholm 1:416	Osäkert vilken typ av avfall som tömts här	2	Nedlagd, fortsatta kontroller och provtagningar av deponin. Årlig kontroll att lakvattenutflöde sker ur dräneringssystem samt kontinuerlig provtagning 2 ggr/år tillsvidare.	Driftslut 1970
Borås	Borås, Gässtösa 5:1	Hushållsavfall och industriavfall	2	Nedlagd, specifikt kontrollprogram finns framtaget.	1930-talet–1994
Herrljunga	Fåglaviks Glasbruk, 157569, Lindspång 1:27	Industriavfall, mestadels glaskross men också miljöfarligt avfall bl.a. tungmetaller.	2	Täckt och kalkad 1986–1987. Kontrolleras enligt kontrollprogram.	
Herrljunga	Melltorp, 157666, Melltorp 1:3	Avfallsdeponi – icke farligt, farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd. Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Trollabo, 157668, Trollabo 1:5	Industrideponi	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Herrljunga	TA Hydroni deponi 2, 170073, Annelund 7:1	Industrideponi	i.u.	Förstudie genomförd, täckt och efterbehandlad.	

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Herrljunga	TA Hydroni Deponi 1, 170074, Annelund 13:1	Industrideponi	i.u.	Förstudie genomförd.	
Herrljunga	Betongtipp, Strängbetong AB, Baggetomten 5:6, Fölene 5:17	Ej miljöfarligt industriavfall, i huvudsak kasserade betongelement	i.u.	Länsstyrelsen har fastställt kontrollprogram för lakvatten samt meddelat råd och anvisningar för tippens skötsel.	
Herrljunga	Trollabo 1:1	Deponi för hushålls-, industri- och byggavfall.	4	Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Trollabo 5:1	Industriavfall, i huvudsak bark.	3		
Herrljunga	Herrljunga 5:10	Industrideponi, bark	4		
Herrljunga	Herrljunga 6:3	Hushållsavfall	4	Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Åsen, Remmenedal	Jord- och stentipp i avslutad grustäkt.	i.u.		
Mark	Fritsla	Hushålls- och industriavfall	2	Regelbundna provtagningar av lakvattnet, ett ytvattendike har grävts. Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1964–1978
Mark	Rydal	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Velingstorp, Kinna	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1950–1970
Mark	Håven, Skene	Industritipp	3		
Mark	Heden, Skene	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1934–1970

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Mark	Skene skog, Skene	Hushålls- och industriavfall	2	Regelbundna provtagningar och sättningsmätningar enligt fastställt kontrollprogram.	1974–2001
Mark	Torestorp	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Älekulla	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Öxabäck	Hushålls- och industriavfall	3		1964–1977
Mark	Sätila	Hushålls- och industriavfall	4		
Mark	Horred	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Björketorp	Hushålls- och industriavfall	4		
Svenljunga	Ebbarp 1:24, Ebbarp	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	1930/40-talet – början av 1970-talet
Svenljunga	Sexdrega 1:1, Sexdrega	Hushålls- och industriavfall	3	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Gälared 2:56, Hillared	Hushålls- och industriavfall	3		
Svenljunga	Bredgården 10:1, Holsljunga	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	4		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Svenljunga	Bosgården 1:96, Mjöbäck	Hushålls- och industriavfall	3	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Frölunda 4:18, Östra Frölunda	Hushållsavfall	3		
Svenljunga	Bratås 1:13, Mårdaklev	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	i.u.		
Svenljunga	Hussered 1:9, Kalv	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	3	Provtagningar genomförda efter framtagna provtagningsplan 2017. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Gälared 2:56, Hillared	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	3		
Svenljunga	Moga 1:112, Svenljunga	Jord- och stubbtipp	3		
Svenljunga	Moga 1:112, Svenljunga	Farligt avfall	2	Sluttäckning klar 2009.	1968–2009
Svenljunga	Karlsberg 5:399	Jord- och stubbtipp	i.u.	Provtagningsplan fastställd 2016, hydrogeologisk utredning utförd 2016. Genomförd utredning bedömer att det inte är motiverat med provtagning eller kontrollprogram.	
Svenljunga	Hagatorpet 1:1, Åstarp	Hushålls- och industriavfall	3		
Svenljunga	Änglarp 3:19	Mellanlagring av farligt avfall; Deponi för icke-farligt avfall	2	Delvis sluttäckt till 2013, återstår yta där ÅVC varit i drift till dec 2019.	1969–2007
Tranemo	Ljungsarp I, Lagmanshaga 1:1	Schaktmassor, trädgårds- och byggavfall. Även skjutbana.	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Tranemo	Ljungsarp II, Pajet 1:1>1	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Långhem I, Långhem 2:3	Hushållsavfall	3		
Tranemo	Långhem III, Långhem 2:1	Hushålls- och byggavfall	3		
Tranemo	Tranemo I (Gudarps avfallsupplag), Gudarp 3:39	Hushållsavfall, industribygg- och rivningsavfall, park- och trädgårdsavfall, jord och schaktmassor, avloppsslam	2	Sluttäckt deponi. Kontrollprogram finns.	1969–1980 kommunalt avfall 1980–2005 endast park- och trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall, jord- och schaktmassor samt kommunalt avloppsslam.
Tranemo	Tranemo II, Gudarp 3:39	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Sjötofta I, Bygårde 1:1>1	Hushålls-, bygg- och trädgårdsavfall, jord	3		
Tranemo	Ölsremma, Horshaga 1:2	Hushållsavfall, schaktmassor	4		
Tranemo	Ambjörnarp, Högalid 1:6	Hushållsavfall	4		
Tranemo	Dalstorp I, Dalstorp 1:1	Hushålls- och trädgårdsavfall, plåt mm.	4		
Tranemo	Dalstorp II, Skogarp 1:3>4	Eventuellt industriavfall, bark, byggavfall, schaktmassor	3		
Tranemo	Dalstorp III (Pastoral-skogen), Dalstorp 1:1	Hushållsavfall	4		
Tranemo	Dalstorp IV, Skogarp 1:23>2	Barktipp (Dalstorpsträ)	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Risiklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Tranemo	Grimsås I, Grimslund 2:77>1	Hushålls-, industri-, grov och trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Grimsås II, Fiåsatorp 2:6	Hushållsavfall, jord- och schaktmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall, grovsopor	3		
Tranemo	Hulared, Gryttered 3:6	Hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, jord- och trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Limmaredstippen, Limmared 13:1<2	Jord- och schaktmassor	3	Kontroller enligt kontrollprogram mellan 2008–2012. Därefter fortsatt provtagning under två år.	
Tranemo	Limmared II, Åsarp 7:14 (Tidigare Åsarp 7:1)	Industriavfall, bark	3		
Tranemo	Limmared III, Åsarp 7:14 (Tidigare Åsarp 7:1)	Hushålls- och industriavfall	2		
Tranemo	Uddebo, Kila 1:20	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Nittorp, Nygården 1:3>3	Hushålls-, bygg- och rivningsavfall, schaktmassor, trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Gudarp 4:1	Hushålls-, bygg- och industriavfall	i.u.		Driftslut 1969
Tranemo	Långhem 3:71	Trädgårdsavfall och schaktmassor (tidigare biodammar)	4		
Tranemo	Ölsremma 1:1	Hushållsavfall, schaktmassor	4		
Ulricehamn	Kölabytippen, Kölaby-Tostarp 2:2, 7:1	Hushållsavfall, industriavfall, trädgårdsavfall och schaktmassor	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Ulricehamn	Grönahög-tippen Nyarp 3:11	Hushållsavfall och industriavfall	3	Täckt med 20–30 cm morän.	
Ulricehamn	Marbäck I (Marbäckstippen) Marbäck 13:43	Hushållsavfall	3	Täckt med minst 20 cm morän.	
Ulricehamn	Marbäck II Marbäck 1:42	Rivningsavfall	3	Uppstädat	
Ulricehamn	Södra Ving (Hökerumstippen) Ving 10:1	Hushållsavfall och trädgårdsavfall	3	Täckt med 20–30 cm morän.	
Ulricehamn	Gällstad (Rånnavästippen) Rånnaväg 7:6	Hushållsavfall och industriavfall	3	Täckt 1973 med minst 20 cm finare schaktmassor.	
Ulricehamn	Strängsered-tippen Gullered Sjögared 5:1	Hushållsavfall och slam	3	Täckt 1976.	
Ulricehamn	Södra Säm Vegby 2:9	Hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Dalum Nöre 4:6	Hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Horsäckra I Vedåsla 17:1	Bl.a. trädgårdsavfall	3		
Ulricehamn	Härnatippen, Dammkullen (Brickagården) Härna 3:1	Hushållsavfall	3	Täckt med 5–15 cm morän 1975.	
Ulricehamn	Silarp 2:18	Lantbruksavfall	3		
Ulricehamn	Strängsered 3:40	Hushållsavfall	3	Täckt med morän och schaktmassor. Används fortfarande för trädgårdsavfall.	
Ulricehamn	Timmele 22:2	Industriavfall (Timmele färgeri), byggavfall och trädgårdsavfall	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Ulricehamn	Yttre vång 14:1	Bl.a. hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Älmestad I, Gammalstorp 1:2	Hushållsavfall och schaktmassor	3	Täckt med jord.	
Ulricehamn	Älmestad II, Gisslarp 2:7	Hushållsavfall och schaktmassor	3		
Ulricehamn	Hestertippen, Hester 5:7	Schaktmassor	3		Deponin stängdes 2005
Vårgårda	Gamla Tumbergs-tippen 156304, Tumbergs-Galstad 2:13, Tumbergs-Galstad 2:16	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall, hushållsavfall, slam från ytbehandlings-industri	2	Åtgärd är avslutad. Uppföljning är ej klar.	
Vårgårda	Tumbergs avfallsupplag 156228, Tumberg 4:3	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	i.u.	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Tångatippen (Tånga Hed) 156303, Hägrunga 6:3, Hägrunga 5:2	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Östadkulle deponi 156301, Östadkulle 3:1, Östadkulle 5:1, Östadkulle 4:3	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Slamdepå i Lund, 156302, Lund 1:6	Slam från slamavskiljare och slutna tankar	3		
Vårgårda	Slamdeponi i Fullestad	Slam från trekammarbrunnar	3		

Bilaga 8:

Uppföljning av utgående regional avfallsplan

Kommunerna i Boråsregion har sedan tidigare samverkat kring en regional avfallsplan som togs fram under 2011. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska en uppföljning av den föregående avfallsplanen genomföras.

Uppföljningen av avfallsplanen har genomförts via intervjuer av relevanta personer inom respektive kommun under hösten 2019 samt via inhämtade och jämförande av data från bland annat Avfall Web. En del av målen som sattes i avfallsplanen 2012–2020 har varit svåra att följa upp då målen formulerats på ett sådant sätt att mätbar uppföljning inte varit möjlig. Detta beaktades vid framtagande av den nya regionala avfallsplanen. Att aktivt arbeta med den regionala avfallsplanen 2012–2020 utöver den dagliga verksamheten har inte varit prioriterat i alla kommuner. Man har delvis saknat en samordnande funktion som kan ge stöd i och driva arbetet med att nå målen i avfallsplanen. Vid framtagande av ny regional avfallsplan är det viktigt att förankra avfallsplanen i respektive kommun, upprätta en plan för hur uppföljningen av de satta målen ska gå till samt tydliggöra ansvarsfördelningen.

Figur 9. Regional Avfallsplan 2012–2020.

I Tabell 16 presenteras en sammanställning av mål från avfallsplanen 2012–2020 samt en bedömning av om målen är uppfyllda eller inte. Symbolerna som har använts har följande betydelse:

 Målet är uppnått	 Målet är delvis uppnått/nära att nås	 Målet är ej uppnått
--	--	---

Tabell 16. Mål och måluppfyllelse i regional avfallsplan 2012–2020.

Mål	Måluppfyllelse	Kommentar
Minst 90 % av hushållen i regionen ska vara nöjda med insamlingen		Genomsnittet för regionen 2019 var 88 %. Kundnöjdheten har ökat sen 2011.
Totala mängden avfall ska ha minskat år 2020		Mängd insamlat avfall under kommunalt ansvar (exklusive slam och trädgårdsavfall) har ökat sedan 2011. Däremot har mängden rest- och matavfall minskat.
Skapa fler återbruk i regionen, till 2020 och i större utsträckning än 2011 använda sig av återbruk vid ÅVC		Bedömningen är att utvecklingen är positiv, fler möjligheter till återbruk har skapats i regionen jämfört med 2011. Ett antal återvinningscentraler i regionen har byggts om med utökad möjlighet till återbruk.
Hushållsavfallet får innehålla som mest 1 % farligt avfall		Målet är uppnått, resultat från de senaste plockanalyserna visar ett medelvärde på 0,2 % farligt avfall i restavfallet.
Sjuhärad ska inte bidra till spridning av kemikalier och andra farliga ämnen		Utvecklingen är positiv tack vare utökade informationsinsatser samt ökad tillgänglighet att lämna farligt avfall, exempelvis via miljöbil eller röda boxar.
Till 2020 ska allt farligt avfall samlas in och återvinnas		Kommunerna är på god väg. Plockanalyser visar låga halter, 0,2 %, farligt avfall i avfallet från hushållen och ökad tillgänglighet att lämna farligt avfall, via exempelvis miljöbil som åker runt, erbjuds i flera av kommunerna.
Invånare ska ha tillräcklig kunskap om vad som klassas som farligt avfall		Kommunerna har arbetat med informationsinsatser, sorteringsguider, miljökalendrar med mera och plockanalyser visar låg andel farligt avfall.

Mål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Till 2020 ska samtliga kommuner ha ökat materialåtervinningen utifrån 2011 års nivåer		Bedömningen är att utvecklingen är positiv. Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning har varit relativt konstant senaste åren. Däremot har andel uppkommet matavfall där växtnäring tas till vara ökat, vilket också är en form av materialåtervinning.
Minska nedskräpning		En av de åtta kommunerna i regionen har mätt nedskräpning enligt Håll Sverige Rents metod. Resultatet därifrån visar att mängden skräp har minskat med 43 %. Samma kommun har också utvärderat de kostnader som kan allokteras till nedskräpning och årligen följt upp detta. Övriga kommuner har aktivt deltagit i Håll Sverige Rents kampanjer för att minska nedskräpning.
Matavfall: 50 % ska sorteras ut till år 2020 och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara och 40 % så att energi tas tillvara		Målet är inte uppnått. 2019 låg Boråsregionen på 32 % av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas till vara. Men riktningen är positiv då flera av kommunerna vid utgången av planperioden har infört separat insamling av matavfall vilket innebär att samtliga kommuner i Boråsregionen nu erbjuder separat insamling av matavfall.
Öka återanvändningen av grovavfall		Uppföljningsmått för detta mål saknas. Det är inte entydigt att mängden grovavfall har minskat till förmån för återanvändning, däremot har mängden grovavfall till deponi minskat vilket är positivt.
Minska mängder avfall till deponi		Målet är uppnått. Mängd avfall under kommunalt ansvar som går till deponi har minskat jämfört med 2011.

BMN § 48

M 490/2020 LIV

Taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet

Sammanfattning

Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. I och med detta så Herrljunga kommuns taxa enligt livsmedelslagen ändras för att anpassas till det nya regelverket och möjliggöra ett avgiftsuttag för arbetsmoment som taxan inte täcker idag. Förvaltningen föreslår också vissa andra förändringar av taxan, bland annat för att göra den mer tydlig. Den nya livsmedelsavgiftsförordningen anger att det nuvarande systemet med förskottsdebiterade årliga avgifter ersätts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering senast vid utgången av år 2023. Denna taxa behöver därför justeras ytterligare när det står klart att någon förhandsdebitering av verksamheterna inte längre ska ske. I denna taxa föreslås en successiv övergång till efterhandsdebitering för de minsta verksamheterna under 2022 – 2023. Inriktningsmålet är en total övergång till efterhandsdebitering för alla livsmedelsverksamheter från och med 2024.

Timavgiften ökar något i och med det nya taxeförslaget, från 1 123 kr/h till 1 150 kr/h. Herrljunga kommer fortsatt att vara en av de kommunerna i Sjuhärad med lägst taxenivå.

Såhär ser timtaxan ut för kommunerna i Sjuhärad ut:

Bollebygd	1 200 kr	Svenljunga	1 340 kr
Borås	1 405 kr	Tranemo	1 140 kr
Herrljunga	1 123 kr	Ulricehamn	1 410 kr
Mark	1 550 kr	Vårgårda	1 100 kr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-10
 Taxebestämmelser senast reviderad 2021-09-10
 Taxeberäkning senast reviderad 2021-09-10

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås anta taxebestämmelserna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet och besluta att dessa ska gälla från och med 1 januari 2022.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Justerandes sign

Uttragsbestyrkande

Fortsättning BMN § 48

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås anta taxebestämmelserna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet och besluta att dessa ska gälla från och med 1 januari 2022 (bilaga 1, BMN § 48/2021-10-06).

Expedieras till
För kännedom till

Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: M – 490/20
FASTSTÄLLD: 2021-11-16
VERSION: 1
SENAS T REVIDERAD: 2021-09-10
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: Miljöenheten

Taxa inom livsmedelslagstiftningsområdet

Taxebestämmelser för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagsområdet.

Taxa för avgifter för Herrljunga kommuns kostnader för handläggning, tillsyn m.m. enligt livsmedelslagen, EG-bestämmelser inom livsmedelsområdet och annan offentlig verksamhet.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

J Y M

Innehåll

Innehåll	1
Taxebestämmelser	2
Inledande bestämmelser	2
Timavgift	3
Avgift för registrering av anläggning	3
Fast årlig avgift för planerad kontroll	3
Efterdebitering av planerad kontroll	4
Avgift för uppföljande kontroll	4
Avgift för utredning av klagomål	4
Avgift för korrigerande åtgärder avseende livsmedel	5
Avgift exportkontroll	5
Avgift importkontroll	5
Avgift för inköp under dold identitet	5
Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet	5
Avgiftens erläggande och verkställighet	5
Bilaga 1: Riskklassning	6

JY M

Taxebestämmelser

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Herrljunga kommuns kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom den nämnd (nedan kalla *nämnden*) inom Herrljunga kommun som enligt reglementet ansvarar för myndighetsutövning enligt livsmedelslagen, lagen om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen om kontroll av ekologisk produktion samt bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för Herrljunga kommuns offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt första stycket om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses i denna taxa varje livsmedelsföretagare och annan verksamhetsutövare som åläggs ansvar och skyldigheter enligt första stycket.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för:

- registrering av anläggning, se 6 §
- planerad kontroll, se 7 §
- uppföljande kontroll som inte var planerad, se 9 §
- utredning av klagomål, se 10-11 §
- korrigerande åtgärder avseende livsmedel, se 12 §
- exportkontroll och utfärdande av exportintyg, se 13 §
- importkontroll, se 14 §
- inköp under dold identitet, se 15 §
- offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i övrigt, se 16 §

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Handläggning av offentlig kontroll som föranleds av klagomål från andra och som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas,
- Handläggning av överklaganden, exempelvis rättidsprövning, överlämnande till nästa instans och yttrande i överklagade ärenden.
- Handläggning av ansökan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser till exempel till prövningsmyndigheter.

4 § Nämnden fattar beslut om avgifter enligt denna taxa. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid eller övriga omständigheter, får nämnden i ett enskilt ärende besluta att höja, sänka eller efterskänka avgifter enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte uppföljande kontroll enligt 9 § i taxan. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften enligt 2021 års nivå 1 150 kronor per timme. Första uppräkningsen sker alltså redan i januari 2022.

Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid myndigheten i ärendet har använt för inspektion, inläsning, beredning av ärendet, föredragning och beslut samt offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i övrigt.

För handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tar nämnden ut en avgift som är en och en halv gånger ordinarie timavgift. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift.

6 § Taxan räknas upp för varje kalenderår med den procentsats för det innevarande kalenderåret i *Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)* som finns publicerad på SKL:s webbplats i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräkningsen är oktober månad 2020.

Avgift för registrering av anläggning

7 § För registrering av en anläggning för att driva verksamhet enligt 1 § ska aktören betala en avgift motsvarande 1,5 timmes kontrolltid. Avgift för registrering ska betalas för varje anläggning som anmälan avser. Avgiftsskyldigheten gäller även registrering av en anläggning med anledning av att den har övergått till en ny aktör.

Fast årlig avgift för planerad kontroll

8 § För planerad offentlig kontroll av en anläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas, om inte annat framgår av 9 §.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid nämnden tilldelat verksamheten genom en klassning av verksamheten enligt bilaga 1. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

Om en tillämpning av 8 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den aktör som äger eller driver verksamheten vid kalenderårets början. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

JP 14

För annan offentlig verksamhet som hänger samman med den offentliga kontrollen, till exempel vid beslutsskrivning, tas timavgift ut för nämndens nedlagda handläggningstid. Avgiften bestäms genom att handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

För verksamhet som avses i 3 a § livsmedelslagen (material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel) ska avgift betalas på sätt som anges i 8 § i taxan.

Efterdebitering av planerad kontroll

9 § För verksamheter som registreras från och med den 1 januari 2022 ska avgift för planerad offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen debiteras efter det att kontrollen utförts.

Befintliga verksamheter vars kontrolltid understiger 4 h per år kan efter beslut enligt denna taxa debiteras efter det att kontrollen utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Avgift tas ut för varje nedlagd halvtimmes handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden under året understiger en halvtimme så tas ingen timavgift ut.

Avgift för uppföljande kontroll

10 § För offentlig kontroll, som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift betalas om kontrollen blivit nödvändig på grund av att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljö- och konsumentnämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

11 § För utredning av klagomål ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen och som leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften nämndens faktiska kostnader.

12 § För offentlig kontroll, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, som utförs med anledning av ett meddelande inom systemet för snabb varning enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelstestning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift betalas om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift gör korrigerande åtgärder avseende livsmedel

13 § För korrigerande åtgärder, som efter att bristande efterlevnad har konstaterats blivit nödvändiga i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden, ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärderna.

Med korrigerande åtgärd avses att dra tillbaka, återkalla, bortskaffa eller destruera livsmedel.

Avgift exportkontroll

14 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska aktör, utöver sådan kontrollavgift för planerad kontroll som avses i 7 §, betala en avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgift importkontroll

15 § Aktörer som ansvarar för sändningen ska utöver fast årlig kontrollavgift som avses i 7 §, betala en timavgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen om den föranleds av bestämmelser om import från tredje land. Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Om provtagning krävs tillkommer avgift som motsvarar nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för inköpet betalas.

Om inköpet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 10-11 § tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

17 § För övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen tas en avgift ut för handläggning enligt den lagstiftning som omfattas av denna taxa enligt 1 §.

Ett exempel på detta är den del av handläggningen av livsmedelsaktionsavgifter som inte omfattas av andra § i taxan.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiftens erläggande och verkställighet

18 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Herrljunga kommun. Betalning ska ske inom den tid som anges i beslutet om avgift eller på fakturan.

19 § Nämnden får bestämma att beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

20 § Nämndens beslut om avgift får överklagas till Länsstyrelsen.

Bilaga 1: Riskklassning

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1) och av informations-modulen (tabell 2), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

JPM

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontrollbehov vid anläggningen	Storlek	Kontrolltidstillägg (timmar)
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	8
	c - mellan d - liten	6
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	2
Utformar märkning men märker/förpackar inte	Oberoende	*
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	4
	c - mellan d - liten	3
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	1
Utformar presentation men märker/ förpackar inte livsmedel	Oberoende	1
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel (Dricksvatten)	a - mycket stor b - stor c - mellan d - liten	1
	e – mycket liten(I) f – mycket liten(II) g – ytterst liten	0
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte	Oberoende	0

* Kontrolltiden anpassas efter behov. Behovet baseras på bland annat hur många olika typer av produktgrupper och storlek på sortiment livsmedelsföretagaren har.

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0,5	1	1,5

Underlag för beräkning av timtaxa enligt livsmedels- och foderlagstiftning

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 123 kr/timme till 1 150 kr/timme. Underlag för beräkningen redovisas nedan. Sveriges kommuner och landsting (SKL) räknar med 1000 kontrolltimmar inkl. restid per inspektör och år. Erfarenhet har visat att den tid som faktiskt går åt för att producera årlig kontrolltid om 800 timmar uppgår till 1000 timmar pga. att kontrollen kräver restid. Restiden betraktas då inte som kontrolltid som specifikt kan debiteras verksamhetsutövarna. Därför inkluderas restiden i beräkningen av timtaxa och årskostnaderna fördelas på 800 timmar.

Kalkyl livsmedelskontrollens taxa 2022

Antal timmar att fördela kostnaden per år:

800 timmar exkl. restid

	Kr /åa	Kr/timme
Personalkostnad tillsynspersonal	638 400	798
Lokalkostnad	11 620	15
OH-kostnader	43 000	54
Övrigt enligt spec.	207 183	259
Summa	900 203	1 126

Siffran avrundas uppåt, från 1 126 kr till 1 150 kr i förslag till ny taxa.

Personalkostnader

Här avses den direkta lönekostnaden inklusive sociala avgifter och semesterersättning. Prognostiserad snittlön för 2022 används som underlag för beräkningen.

Lokalkostnad

Den årliga kostnaden för lokaler fördelas på antalet anställda på miljöenheten.

OH-kostnader

Allmänna overheadkostnader såsom kommunikation, ekonomifunktion, kommunledning, IT-funktion och HR. Budget för 2021 för hela Herrljunga kommun för dessa funktioner delas med antalet tillsvidareanställda i kommunen per 2021-08-30.

Övrigt enligt specifikation

Specifikation av övriga kostnader, kr

	Kr/år	Kr/timme
Kostnad för övrig personal (administratör)	126 933	159
Kontorskostnad	55000	69
Utbildning	10 000	12
Övrigt (fordon, resor, analyser m.m.)	15 250	19
Summa	207 183	259

Kostnad för övrig personal

Här ingår kostnaden för administratör. Kostnaderna består av löner i 2022 års lönenivå inkl. semesterersättning och sociala avgifter uppräknat. Kostnaden är delad på antal tillsynspersonal på miljöenheten.

Kontorskostnad

Här fördelas miljöenhetens kontorskostnader (kontorsmaterial, IT-utrustning, telefoni) för 2020 på antal tillsynspersonal.

Utbildning

Budgeterade utbildningskostnader för 2019 - 2021 för tillsynspersonal delat med antal årsarbetare på miljöenheten. Utfall för 2020 bedöms inte vara representativt på grund av pandemin.

Övrigt

Här ingår övriga tillsynskostnader såsom kostnader för fordon, resor, analyser, prover osv. delat med antal tillsynspersonal. De kostnader som beräknats är från utfallet 2020.

Taxan föreslås träda ikraft den 1 januari 2022.

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

Svar på medborgarförslag om A-traktorförbud på Storgatan i Herrljunga

Sammanfattning

2021-06-15 inkom medborgarförslag från Ingemar Carlson;

“Det är mycket störande av oljud från körande A-traktorer under kvälls- och nattetid.”

• Mitt förslag är att införa traktorförbud på Storgatan i Herrljunga från 18.00-06.00.”

Polisen har från 2021-07-01 befogenhet att bötfälla person för förargelseväckande beteende, om denne genom hög musik eller på annat sätt stör. Genom detta beslut är det först och främst en polisiär fråga att bevaka detta. Lokalpolisen är informerad och problemet bevakas i kommunens EST-arbete. EST-arbete, (Effektiv Samordning för Trygghet), är ett arbete där kommun, polis, bostadsbolag och räddningstjänst samarbetar för att samla in information, med bland annat civilsamhället som rapportör (projekt nattkoll, företagare, föreningar med flera), om trygghetsstörande händelser i kommunen och vidta åtgärder för att minska dessa.

Att stänga av Storgatan under kvälls- och nattetid, för enbart detta fordonsslag anses dock inte lösa problemet. A-traktorer är bara ett exempel på de fordonsslag som kan framföras på ett störande sätt och kanske framför allt spela störande musik. Vi har ju till exempel vanliga bilar och Epa-traktorer som ungdomar och unga vuxna har möjlighet att framföra och som inte skulle hindras från detta om gatan bara förbjöds för A-traktorer.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag inkommen 2021-06-15.

KF § 98 DNR KS 151/2021 351

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-09-22

Presentation EST-arbete i Vårgårda och Herrljunga kommuner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att medborgarförslaget avslås.

Claes-Håkan Elvesten

Gata-Parkchef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Förslagsställaren
till:

Bakgrund

2021-06-15 inkom medborgarförslag från Ingemar Carlson;

“Det är mycket störande av oljud från körande A-traktorer under kvälls- och nattetid.”

- Mitt förslag är att införa traktorförbud på Storgatan i Herrljunga från 18.00-06.00.

Motivering av förslag till beslut

A-traktor är ett motordrivet fordon som består av en ombyggd bil. Den är ursprungligen tänkt att dra fordon eller arbetsredskap och ska vara utrustad med kopplingsanordning. Numera används A-traktorn, som ofta kallas EPA, främst som ett transportmedel av ungdomar.

Utdrag från Transportstyrelsens hemsida om A-traktor:

”A-traktorns konstruktiva hastighet är högst 30 km/h. Det betyder att den inte får vara konstruerad för att köra fortare än så på horisontell väg.

För att köra A-traktor krävs ett körkort med AM-behörighet, det vill säga körkort för moped klass I (ibland kallat moppekörkort), eller ett traktorkort. Du får också köra A-traktor om du har ett körkort med någon annan behörighet.

Åldersgränsen för att ta AM-körkort är 15 år och för traktorkort är den 16 år.

Fordonet ska vara utrustat med en så kallad LGF-skylt baktill, som talar om att traktorn är ett långsamtgående fordon.

Alla A-traktorer ska besiktas. När en bil byggs om till A-traktor ska den genomgå en registreringsbesiktning för att godkännas innan den tas i trafik. Därefter ska den regelbundet genomgå kontrollbesiktningar. Frågor om hur du bör bygga din A-traktor eller vad som kan godkännas i registreringsbesiktningen besvaras direkt av besiktningsföretagen.”

Från 1 juli 2021, får polisen utfärda ordningsböter till de som spelar hög och störande musik.

Riksåklagaren har beslutat att polisen ska få utfärda böter på plats för den som spelar hög och störande musik, exempelvis från en bil.

Tidigare har ordningsbot för förargelseväckande beteende enbart kunnat utfärdas mot den som urinerar offentligt, men nu utvidgas alltså möjligheten. Boten för störande hög musik blir 1 000 kronor.

KF § 98

DNR KS 151/2021 351

Medborgarförslag om traktorförbud på Storgatan i Herrljunga

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2021-06-15 från Ingemar Carlson;

”Det är mycket störande av oljud från körande A-traktorer under kvälls- och nattetid.”

- Mitt förslag är att införa traktorförbud på Storgatan i Herrljunga från 18.00-06.00.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.
-

Medborgarförslag om traktorförbud på
Storgatan i Herrljunga från 1800-0600

Det är mycket störande av o ljud från
körande A-traktorer under kvälls-mötetid

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2021-06-15	
Dnr	Beteckning
151/2021	357

Ingemar Carlson

tel.

Svar på motion om främjande av biologisk mångfald i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Jakob Brandelius (SD) inkom 2021-09-20 med en motion med förslag om att Herrljunga kommuns förvaltningar och bolag gemensamt undersöker vilka natur-, park- och gräsytor som lämpar sig för att främja biologisk mångfald samt anlitar expertis för att få råd kring hur dessa markområden bör vårdas och skötas. Motionären föreslår även att de förvaltningar och kommunbolag som eventuellt kan främja biologisk mångfald på kommunens mark upprättar riktlinjer och skötselplaner för de utpekade markområdena i enlighet med de intentioner som framförs i motionen. Kommunfullmäktige överlämnade genom KF § 125/2021-09-20 motionen till kommunstyrelsen för beredning.

I den information som kommunstyrelsens ordförande lämnat till kommunstyrelsen 2021-09-27 (KS § 144/2021-09-27) avseende användning av förväntat överskott 2021 är en summa avsatt för påbörjan av liknande arbete och inköp av fröer för en sådan insats som beskrivs i motionen. Insatsen skulle kunna bedrivas som ett projekt, till exempel tillsammans med förskola. Ordföranden föreslår därför att motionen anses besvarad då ett arbete likt det som föreslås i motionen redan är pågående i kommunen.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-10-05

Kommunfullmäktige § 125/2021-09-20

Motion inkommen 2021-09-20

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses som besvarad.

Gunnar Andersson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KF § 125

DNR KS 188/2021 488

Motion om främjande av biologisk mångfald i Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Följande motion inkom 2021-09-20 från Jacob Brendelius (SD):

"Svenskt lantbruk har genomgått stora förändringar under de senaste decennierna. Utvecklingen har inneburit att antalet lantgårdar och jordbruksföretag i riket minskat kraftigt samt att färre personer finner sin utkomst inom lantbruket nu än tidigare. De jordbruksföretag som blivit kvar har medvetet blivit allt större för att uppnå stordriftsfördelar inom driften. Jordbruksföretag satsar nu allt oftare på produktion av en specifik gröda eller produktion av exempelvis enbart ägg, mjölk eller kött. Jordbruket har över tid genomgått en "industrialiseringsprocess" som kraftigt förbättrat produktiviteten. En ökad mekanisering, besprutning och omfattande användning av konstgödsel har också bidragit till ökade volymer.

Sverigedemokraterna yrkar:

- att Herrljunga kommuns förvaltningar och bolag gemensamt undersöker vilka natur-, park- och gräsytor, vilka kommunen disponerar, som lämpar sig för att främja biologisk mångfald samt anlitar expertis för att få råd kring hur dessa markområden bör vårdas och skötas.
- att de förvaltningar och kommunbolag som eventuellt kan främja biologisk mångfald på kommunens mark upprättar riktlinjer och skötselplaner för de utpekade markområdena i enlighet med de intentioner som framförs i motionen.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Motion

Främjande av biologisk mångfald i Herrljunga kommun

Svenskt lantbruk har genomgått stora förändringar under de senaste decennierna. Utvecklingen har inneburit att antalet lantgårdar och jordbruksföretag i riket minskat kraftigt samt att färre personer finner sin utkomst inom lantbruket nu än tidigare. De jordbruksföretag som blivit kvar har medvetet blivit allt större för att uppnå stordriftsfördelar inom driften. Jordbruksföretag satsar nu allt oftare på produktion av en specifik gröda eller produktion av exempelvis enbart ägg, mjölk eller kött. Jordbruket har över tid genomgått en "industrialiseringsprocess" som kraftigt förbättrat produktiviteten. En ökad mekanisering, besprutning och omfattande användning av konstgödsel har också bidragit till ökade volymer.

Utvecklingen har dock inte bara varit positiv. De allt större åkrarna med biologisk monokultur, ökad besprutning, användningen av konstgödsel samt de allt färre mjölkkorna på bete har medfört att många livsmiljöer som är viktiga för växter och insekter minskat eller försvunnit. Ett bra exempel är de för den biologiska mångfalden så viktiga hagmarkerna som minskat kraftigt. Utvecklingen har lett till att antalet insekter enligt flera samstämmiga nationella och internationella studier minskat kraftigt de senaste decennierna. Sverige har på grund av omställningarna inom lantbruket drabbats av ett allt fattigare djur och växtliv på svensk landsbygd.

Den minskade mångfalden av insekter och växter påverkar inte bara naturen i sig själv, utan den påverkar även oss människor. Ekosystemen blir skörare och mindre robusta när färre växtarter och insekter lyckas överleva. De växter som är beroende av insekters pollinering och betade hagmarker får allt svårare att sprida sig. På sikt kommer sannolikt de allt färre pollinerande insekterna att slå tillbaka även mot det moderna jordbruket och ge minskade skördar som resultat om inget görs för att hindra utvecklingen.

Sverigedemokraterna vill slå vakt om och verka för småskalighet, närhet och lokal förankring inom det svenska lantbruket. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att en artrikedom i naturen av både av växter och djur är viktig och eftersträfvärd. Vårt land och vårt folk är beroende av artrika, robusta och väl fungerande ekosystem om vi på lång sikt ska kunna behålla de goda livsvillkor för både djur och människor som vi gjort oss vana vid.

Sverigedemokraterna anser därmed att det är viktigt att slå vakt om den biologiska mångfalden i Herrljunga kommun. Den rikstäckande jordbrukspolitiken kan vi som enskild kommun inte påverka. Men det vi kan göra lokalt här i Herrljunga är att på olika sätt främja biologisk mångfald på den mark som kommunen äger och råder över. Gräsytor, park- och skogsmark kan skötas och vårdas så att fler växtarter och förlängningen även djurarter trivs här. Detta tror vi kan bidra till att stötta den biologiska mångfalden i kommunen.

Sverigedemokraterna yrkar:

- att Herrljunga kommuns förvaltningar och bolag gemensamt undersöker vilka natur-, park- och gräsytor, vilka kommunen disponerar, som lämpar sig för att främja biologisk mångfald samt anlitar expertis för att få råd kring hur dessa markområden bör vårdas och skötas.
- att de förvaltningar och kommunbolag som eventuellt kan främja biologisk mångfald på kommunens mark upprättar riktlinjer och skötselplaner för de utpekade markområdena i enlighet med de intentioner som framförs i motionen.

Jacob Brendelius (Sd)

Medmotionärer: Alexander Strömborg och Patrich Hällfärdsson

Sverigedemokraterna
Trygghet & Tradition

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

ANSLAG/BEVIS

Protokollet från styrelsemöte för Sjuhärads samordningsförbund är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på medlemskommunernas anslagstavlor samt på Västra Götalandsregionens anslagstavla.

Sammanträdesdatum:	2021-09-14
Justeringsdatum:	2020-10-04
Anslaget sätts upp:	2020-10-05
Anslaget tas ned:	2020-10-26

Protokollet finns tillgängligt på

www.sjusam.se

Originalprotokollet förvaras hos Sjuhärads samordningsförbund, Bryggaregatan 8, Borås.

Sjuhärads Samordningsförbund

Anna Fagefors
Förbundschef

kontakt

anna.fagefors@sjusam.se

0708-854176

Organ **Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund**
Tid **Tisdag den 14/9, kl 14.00-17.00**
Plats **Digitalt samt Förbundets kanslilokaler, Bryggaregatan 8, Borås**

Beslutande

Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Sofia Sandänger, Försäkringskassan

Ersättare

Anette Ryberg, Försäkringskassan
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Inga-Maj Wallertz-Olsson (M), Vårgårda kommun
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad
Leif Sternfeld (C), Marks kommun
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun

Övriga

Anna Fagefors, Förbundschef
Pernilla Andersson, Projektledare, Biträdande förbundschef

Omfattning

§§ 38-47

Sekreterare Anna Fagefors

Ordförande Sofia Sandänger

Justerare Cecilia Andersson

§§

Ärenden

Beslut

38	Mötet öppnas, godkännande av dagordning	Dagordningen godkänns
39	Val av justerare	Cecilia Andersson justerar
40	Föregående protokoll, den 1/6 2021 Föregående protokoll är anslaget: www.sjusam.se	Protokollet godkänns och läggs till handlingarna.
41	Ekonomi, Delårsrapport, Bilaga För varje tertial ska uppföljningar med helårsprognos för verksamhet och ekonomin tillställas medlemmarna.	Delårsrapport 2021 fastställs och sänds till medlemmar.
42	Internkontroll Kontroll och rapport från vice ordförande om slumpvis stickprov vid tre tillfällen per år.	Styrelsen godkänner årets andra kontroll av utbetalningar med ett medskick om översyn av dubbelattest kopplat till löpande abonnemang.
43	Uppdrag om språkprogression, pågående kartlägningsrapport om orsaker är presenterad. 5/10 kl 9-12 planeras digital workshop om lösningar. Styrelsen konstaterar att frågan är angelägen.	Styrelsen noterar informationen och uppmuntras att delta vid framtidsytande workshop.
44	Uppföljning av individriktade insatser Information om egenfinansierade verksamheter och projekt. Samtal om fördelning, digitalisering mm Aktiv kraft och Puls samverkar för implementering. Studiesteget startar höstgrupp. Ännu begränsad efterfrågan. Gröna vägen framåt fortsatt viss del digitalt. PR har många bokade utbildningar i höst, Moves har en ny grupp igång, Män i hälsa se intill.	Noteras särskilt: Män i hälsa startar uppdragsutbildning under hösten efter att utbildaren lovat tillmötesgå de krav som ställts från Arbetsförmedlingen nationellt för lokal inskrivning.
45	Uppföljning inför verksamhetsplan Statens anslagsdel ännu inte beslutad och beredning inte färdigprocessad. Översiktlig presentation av olika scenarion/förslag. Planerat beslutsdatum: 24/11	Styrelsen ber om synpunkter från beredningsansvariga och ger fortsatt medskick om att prioritera basverksamheter.
46	Kompetensutveckling, Projektansökan ESF Pågående ESF-utlysning möjliggör ansökan om s.k. pärlbandsprojekt efter PR- hälsa i hållbart arbetsliv. Såväl organisatoriskt som individuellt finns ännu stora behov av kompetensutveckling hos förbundets egna medlemmar (främst kommunala arbetsgivare) och ett nytt projekt är efterfrågat. Se bilaga.	Samordningsförbundet ansöker om ett ESF-projekt för kompetensutveckling inom utlysning 2021/00196, och utser förbundschef till behörig företrädare.

47	Moves, fråga om förlängt avtal SKR har sökt och beviljats förlängning av ESF-projekt Moves för att medge lokala grupper vår-22. Remittering och medfinansiering har dock över tid begränsats och styrelsen diskuterar om det finns möjlighet att avsluta utan att vara med i den av SKR sökta förlängningen. Eventuellt tidigare avslut måste i så fall hanteras väl så att ingen kommer i kläm, varken deltagare personal eller andra parter.	Det finns nationella ställningstaganden om att inte medverka i det av SKR ägda ESF-projektet Moves, vilket gör att förbundet ska försöka avsluta utan förlängd verksamhet. Uppdrag till förbundschef att se över om så kan ske.
48	Aktuellt från förbundschef Förbundschef lägger för närvarande mest tid på personalfrågor och skrivning av nytt tilltänkt ESF-projekt.	Styrelsen tar del av informationen
49	Informationspunkt för parterna Marks kommun har byggt upp en arbetsmarknadsenhet som nu börjar bli stabil i formen. Kommunens ledamot tackar för stöd från Borås Stad initialt den processen. Övriga parter har inget nytt att lyfta idag.	
50	Övriga frågor, mötet avslutas Ordförande tackar för engagemanget i mötet och uppmuntrar till snabb genomläsning av slutversion till projektansökan.	Mötet avslutas.

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Protokollet från Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på kommunalförbundets digitala anslagstavla www.borasregionen.se

Sammanträdesdatum: 2021-09-10

Justeringsdatum: 2021-09-16

Anslaget publicerades: 2021-09-16

Anslaget avpubliceras: 2021-10-07

Protokollet finns tillgängligt på www.borasregionen.se

Originalprotokollet förvaras på förbundets kansli, Skaraborgsvägen 1 A, Borås

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Linda Bergholtz
Administrativ chef

Plats och tid	Digitalt kl 9.00-11.00
Beslutande	Ulf Olsson (S) Borås Stad, Ordförande Bengt Hilmersson (C) Vårgårda, 1:e vice ordförande Stefan Carlsson (S) Svenljunga, 2:e vice ordförande Michael Plogell (FR) Bollebygd Annette Carlson (M) Borås Stad Gunnar Andersson (M) Herrljunga Tomas Johansson (M) Mark Anders Brolin (S) Tranemo Roland Karlsson (C) Ulricehamn
Ersättare	Lars-Erik Olsson (S) Bollebygd Kerstin Hermansson (C) Borås Stad Niklas Arvidsson (KD) Borås Stad Mats Palm (S) Herrljunga Jessica Rodén (S) Mark Johan Björkman (M) Svenljunga Lennart Haglund (C) Tranemo Wiktor Öberg (M) Ulricehamn Tony Willner (S) Vårgårda
Adjungerade	Christofer Bergenblock (C) Varberg Anna Svalander (L) Thomas Carlsson (LPO) Ingemar Basth (MP) Crister Spets (SD) Jan-Olof Sundh (V)
Övriga deltagare	Magnus Haggren, Förbundsdirektör Linda Bergholtz, Administrativ chef Anna Laang, Enhetschef Regional utveckling Rebecca Strömberg, Administratör Karin Björklind, Regionutvecklare Katarina Ahlin, Västra Götalandsregionen § 54 Monica Emanuelsson, Västra Götalandsregionen § 54 Alice Karlström, Projektledare § 55 Annica Berglund, Business Region Borås § 57 EvaLotta Petersson, Regionutvecklare §§ 59-60 Monica Holmgren, Kommunchef Bollebygd Carita Brovall, Kommunchef Tranemo Gustaf Olsson, Kommunchef Ulricehamn

Justerare

Utdragsbestyrkande

Utses att justera Bengt Hilmersson (C) Vårgårda

Omfattning §§ 52-70

Underskrifter

Sekreterare

Linda Bergholtz

Ordförande

Ulf Olsson

Justerare

Bengt Hilmersson

Justerare					
-----------	--	--	--	--	--

Utdragsbestyrkande

Innehåll

§ 52	Fastställande av dagordning.....	4
§ 53	Val av justerare.....	4
§ 54	Uppföljning delregionala tillväxtmedel	5
§ 55	Gemensam avfallsplan	6
§ 56	Regional fysisk planering enligt PBL- VGR som regionplaneorgan.....	7
§ 57	Etablering storskalig batteriproduktion	9
§ 58	Regional överenskommelse för hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet.....	10
§ 59	FOKUS Boråsregionen Sjuhärad 2021	11
§ 60	Formerna för genomförande av Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025	12
§ 61	Val Närvårdssamverkan Södra Älvsborg	14
§ 62	Strategidagar	15
§ 63	Förbundsdirektör informerar	16
§ 64	Övrig information	17
§ 65	Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU	18
§ 66	Anmälningssärenden	19
§ 67	Förändrade tjänster PostNord.....	20
§ 68	Information och dialog Trafikverket.....	21
§ 69	Övriga frågor.....	22
§ 70	Nästa sammanträde äger rum den 22 oktober 2021 kl 9.00-16.00.....	22

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 52 Fastställande av dagordning

Beslut

Dagordningen fastställs med följande tillägg

- Förändrade tjänster PostNord
- Information och dialog Trafikverket

§ 53 Val av justerare

Beslut

Bengt Hilmersson (C) utses att jämte ordförande justera dagens protokoll

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 54 Uppföljning delregionala tillväxtmedel

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Katarina Ahlin och Monica Emanuelsson från enheten för samhällsanalys på Västra Götalandsregionen presenterade en uppföljning av de delregionala tillväxtmedlen 2020 med fokus på Boråsregionens utvecklingsprojekt samt gav en återrapportering av de satsningar som gjorts för att uppnå målen i regionens utvecklingsstrategi VG2020 för perioden 2014 – 2020. En samlad bild över de ekonomiska satsningarna, fördelningen och uppväxlingen för perioden presenterades.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 55 Gemensam avfallsplan

Diarienummer: 2020/SKF0190

Beslut

Direktionen tar informationen till dagens protokoll och rekommenderar medlemskommunerna att anta den gemensamma avfallsplanen

Sammanfattning

Förslag till ny gemensam avfallsplan har arbetats fram i samverkan mellan Boråsregionens åtta medlemskommuner. Förslaget skickades ut på remiss under perioden februari till maj 2021. Under denna tid ställdes också avfallsplanen ut i respektive kommun. Svaren på remissen har analyserats och arbetats in i det nya förslaget till avfallsplan. Förslaget är att Direktionen rekommenderar kommunerna att anta planen.

Expedieras till

Medlemskommunerna
Borås Energi och Miljö
Ulricehamns Energi

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 56 Regional fysisk planering enligt PBL- VGR som regionplaneorgan

Diarienummer: 2021/SKF0110

Beslut

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund anser inte att VGR ska hemställa till regeringen om att få statens uppdrag att bedriva regional fysisk planering enligt PBL. Direktionen beslutar att översända föreslaget yttrande som eget yttrande i ärendet

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen (VGR) har skickat en remiss till kommuner och kommunalförbund för att få en samlad bild över hur respektive organisation ställer sig till att VGR hemställer till regeringen om att ansvara för regional planering enligt PBL. Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund har fått i uppdrag att sammanfatta medlemskommunernas yttranden till ett gemensamt och att detta ska antas av Direktionen. Sista dagen att lämna yttrandet till VGR är den 30 september.

Boråsregionens synpunkter

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund anser inte att VGR ska hemställa till regeringen om att få statens uppdrag att bedriva regional fysisk planering enligt PBL. För att kunna ta ställning i frågan behöver en rad frågor klarläggas; vilka områden som ska ingå i planen, vilka resurser som krävs och hur arbetet ska organiseras.

Det finns redan i dag bra samverkansformer för regional utveckling utanför PBL, tex stråksamverkan Göteborg – Borås och samverkan över vattenvårds- och avrinningsområden. Att bygga vidare på samverkan som bygger på kommunöverskridande utmaningar ger förutsättningar för att uppnå önskade effekter.

Boråsregionens yttrande i korthet baserat på frågeställningarna i remissen

Vilken betydelse kan en samlad planering på regional nivå ha för att stärka Västra Götaland?

Övergripande kan en regional planering ge förutsättning för att öka takten på utvecklingen mot ett hållbart samhälle. I sakfrågor kan den ge stöd till frågor som är av mellankommunal karaktär, såsom kollektivtrafik, infrastruktur av olika slag och grön/blå infrastruktur. En regionplan kan ge tyngd i frågor om regionens prioriteringar och viljeinriktning i frågor som involverar den statliga sektorn, såsom Länsstyrelsen och Trafikverket.

Hur resonerar ni kring hur den regionala fysiska planeringen kan stödja den kommunala fysiska planeringen?

Den kan stödja förvaltning/kommun där lokal kompetens och expertis saknas. Den kan också underlätta för kommunerna genom att bidra med underlagsmaterial för översiktlig planering i form av data, analyser mm.

För att en regional fysisk planering ska vara ett stöd behöver den utformas så att den omhändertar kommunernas skilda behov och ger utrymme för de olika förutsättningar som råder inom Västra Götalandsregionen och dess 49 kommuner. Det finns en risk att planen blir allt för generell för att ge

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

stöd åt kommunerna. Utöver det finns det risk för ökad formalisering och byråkratisering av planprocessen.

Vilka frågor/områden inom fysisk planering ser ni att det finns ett behov av att samverka kring på regional nivå?

Det finns ett stort behov av att arbeta tillsammans för att främja en hållbar samhällsutveckling. I detta sammanhang rör det frågor såsom hållbar mobilitet över hela regionen, omställning till en fossilfri region och hur vi bäst bevarar och utvecklar viktiga grön/blå strukturer. Redskapen för detta är exempelvis arbete med transportinfrastruktur, kollektivtrafik, laddinfrastruktur, jordbruksmarkens användning, vind och vattenfrågor.

Vilka samverkansformer tror ni skulle behövas?

Former för samverkan behöver anpassas till sakfrågan och kan se olika ut beroende på sakområde. Det viktigaste är att samverkan upplevs effektiv, relevant, transparent och lyhörd för samtliga inblandade. Det är även viktigt att det kommunala självstyret och det kommunala planmonopolet upprätthålls.

Det finns välfungerande och välstrukturerade samarbeten idag och efterfrågan är fortsatt stor gällande samverkan över regiongränserna samt över funktionella samband i stället för geografiska områden där arbetsmarknadsregioner är ett exempel på ett funktionellt område.

Sammanfattande syn på frågan om VGR ska hemställa till regeringen om att ansvara för regional planering enligt PBL

Samtliga kommuner inom Boråsregionen lyfter att en gemensam viljeriktning över regionens fysiska struktur kan stödja planeringsprocesser och ger tydlighet och styrka i det regionala och kommunala. Eftersom det inte framgår i remisshandlingen hur arbetet ska organiseras eller vilka områden den ska omfatta, behöver frågan utredas vidare. Nyttan för medborgarna och enskilda kommuner behöver belysas och likaså hur hänsyn ska tas till de olika förutsättningar som råder i regionens 49 kommuner.

Expedieras till

Västra Götalandsregionen
Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 57 Etablering storskalig batteriproduktion

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Annica Berglund, Business Region Borås, berättar om arbetet med att svara på Volvo Cars/Northvolts förfrågningsunderlag gällande möjlig plats för framtida storskalig batteriproduktion. Boråsregionen lyfter gemensamt fram Site Lockryd i Svenljunga kommun.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 58 Regional överenskommelse för hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet

Diarienummer: 2021/SKF0128

Beslut

Direktionen ställer sig bakom förslaget till Regional överenskommelse för hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om överenskommelsen

Sammanfattning

Personer med funktionsnedsättning som har behov av hjälpmedel kan behöva samordnade insatser från både hälso- och sjukvård och från skola eller daglig verksamhet. Överenskommelsen förtydligar ansvaret för dessa huvudmän och anger former för parternas samverkan. Intentionen har varit att få en så patientsäker och jämlik hjälpmedelshantering som möjligt.

Med utgångspunkt i gällande lagstiftning och rådande praxis ansvarar sjukvårdshuvudmannen för personliga hjälpmedel, skolhuvudmannen för pedagogiska hjälpmedel, läromedel och grundutrustning och kommunens dagliga verksamhet för grundutrustning i sin verksamhet. Beroende på situation och det aktuella syftet med hjälpmedlet kan en och samma produkt vara antingen ett personligt eller ett pedagogiskt hjälpmedel, läromedel eller grundutrustning, vilket komplicerar gränsdragningen mellan huvudmännen. Det kan leda till en fördröjning innan den enskildes behov av hjälpmedel blir tillgodosett. För att effektivisera handläggningen och ta till vara den kompetens som finns hos huvudmännen gav Ledningsrådet för Medicintekniska produkter ett uppdrag att förtydliga ansvaret för de berörda aktörerna.

Ledningsråd Medicintekniska produkter ställde sig bakom förslag till överenskommelse 2020-12-09 under förutsättning att det skrivs in i överenskommelsen att grundprincipen är att den även gäller privata verksamheter i Västra Götaland, vilket genomförts. Den politiska beredningsgruppen (inom den länsövergripande samarbetsorganisation för hjälpmedel) ställde sig bakom förslaget till överenskommelse 2021-02-12. Det Politiska Samrådsorganet, SRO, ställde sig bakom förslaget till överenskommelse 2021-04-23.

Konsekvenser av förslaget

Om den enskildes behov av individuellt utprovat och anpassat hjälpmedel för att kunna vistas i skola eller daglig verksamhet tillgodoses som personligt förskrivet hjälpmedel, även vid dubbelförskrivning, kan det betyda att vissa produkter som idag bekostas av skola eller daglig verksamhet istället blir ett ansvar för hälso- och sjukvården. Konsekvens av formuleringen att grundutrustning ska kunna användas av en eller flera personer kan bli att hjälpmedel som idag är personligt förskrivet på grund av att det endast är en person i verksamheten som har behov av det, istället blir ett ansvar för berörd verksamhet att anskaffa som grundutrustning.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 59 FOKUS Boråsregionen Sjuhärad 2021

Diarienummer: 2021/SKF0130

Beslut

Direktionen beslutar att arrangera FOKUS Boråsregionen hösten 2021 och att finansieringen sker genom omdisponering av ej utnyttjade tillväxtmedel, max 300 000 kr

Sammanfattning

Vid Direktionens möte 2021-06-04 antogs Utvecklingsstrategi Sjuhärad 2021 - 2030. Arbetet har inneburit stor delaktighet med dialog och förankring i medlemskommunerna samt hos samarbetspartners. FOKUS Boråsregionen 2020 gick av stapeln i november 2020 och behandlade delarna av den blivande strategin.

Utvecklingsstrategi Sjuhärad 2021-2030 vänder sig till alla parter som arbetar för regional utveckling och ska fungera som vägledning och inspiration. Strategin samspelar även med målen i Västra Götalandsregionens utvecklingsstrategi för 2021 – 2030 (RUS). FOKUS Boråsregionen är en dag för att samla alla positiva krafter som är involverade i regional utveckling på olika nivåer samt för att lyfta aktuella frågor och utmaningar i en öppen och konstruktiv dialog. Målgruppen är politiker, tjänstemän, näringsliv och övriga aktörer i regionala utvecklings- och framtidsfrågor.

FOKUS Boråsregionen ska stärka den regionala samverkan så att Sjuhärad blir en attraktiv region att leva, bo och verka i. Det övergripande syftet är att stimulera regional utveckling genom samverkan som bygger på hållbarhet - miljömässigt, socialt och ekonomiskt. På så vis bidrar vår delregion till att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Kopplat till FOKUS Boråsregionen har vi utvecklat konceptet MiniFOKUS, korta digitala möten med information och dialog om områden inom den regionala utvecklingsstrategin. MiniFOKUS har som syfte att hålla intresset för utvecklingsfrågorna levande under hela året och skapa delaktighet i utvecklingsarbetet. FOKUS Boråsregionen är ett längre årligt möte där vi samlar erfarenheter, skapar insikter och ger inspiration i vårt gemensamma utvecklingsarbete. I år avser vi att arrangera FOKUS Boråsregionen fysiskt, om restriktionerna på grund av pandemin tillåter det. Arrangemanget kommer att innehålla föreläsare som ger inspiration och kunskap, goda exempel samt dialogforum. Det kommer även att ges tillfälle till nätverkande och kontaktskapande.

Finansiering

Finansiering av arrangemanget föreslås ske genom omdisponering av tidigare ej utnyttjade tillväxtmedel, max 300 000 kr.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 60 Formerna för genomförande av Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025

Diarienummer: 2021/SKF0117

Beslut

Direktionen rekommenderar kommunerna att genomföra Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 genom gemensam finansiering enligt samma modell som befintligt projekt Cykla och vandra i Sjuhärad

Sammanfattning

Vid Direktionens möte 2021-04-16 rekommenderades medlemskommunerna att anta Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 och kansliet gavs i uppdrag att utreda formerna för genomförandet av strategin. I maj sammanträdde Beredningen för hållbar regional utveckling och diskuterade då synen på genomförandet av strategin för besöksnäring i Boråsregionen. Beredningen rekommenderade vid mötet att kansliet får i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla det samarbete som idag pågår mellan sex kommuner kring satsningen på Cykla och vandra i Sjuhärad. I uppdraget bör möjliga modeller och finansieringslösningar presenteras och förutsättningarna för samverkan bör beskrivas. Vidare rekommenderade beredningen att nätverket inom besöksnäring i Sjuhärad ska fortsätta sitt samverkansarbete.

Besöksnäringstrategi Boråsregionen Sjuhärad 2025 har tagits fram inom ramen för det gemensamma utvecklingsprojektet Destination Boråsregionen där alla medlemskommuner är representerade. Projektets syfte är att ta fram en gemensam strategi för besöksnäringen och en strategi för hur medlemskommunerna ska samverka och samordna i frågor inom besöksnäring för att skapa en attraktiv region. En målsättning i projektet har varit att ta fram förslag på modell för samverkan mellan kommunerna. Samverkansprojekt inom besöksnäring i Boråsregionen har pågått sedan 2012.

Den antagna strategin identifierar ett antal förändringar som är viktiga att gemensamt ta tag i för att kunna utveckla regionen till en framgångsrik destination. De ansvariga i kommunerna ser en klar potential att växla upp framåt och vet också att det finns viktiga synergieffekter. Det människor vill resa, där vill också människor bo. Sjuhärad är väl rustat och har stora möjligheter att ta tillvara på möjligheterna som trenderna skapar, men det behövs en gemensam kraftsamling. Det råder enighet om att den nuvarande uppdelningen av resurser på flera kommuner inte är att utnyttja resurserna och kompetensen som finns i regionen optimalt. För att lyckas med detta krävs ett organiserat och kontinuerligt samarbete för att utveckla och öka kännedomen för Sjuhäradsregionen som besöksmål och destination. Att ha en gemensam funktion gör att kommunerna bättre kan utnyttja varandras kompetenser och tillsammans få en större kompetens. En gemensam kommunikation av vårt utbud ger större förutsättningar att nå marknaden än om åtta kommuner ska agera separat. Det ger betydligt större förutsättningar att gemensamt söka olika utvecklingsprojekt, som växlar upp våra insatser, utvecklar vårt näringsliv och åstadkomma uppväxlingseffekter av redan satsade medel i kommunerna.

Avsikten är att bygga vidare på den verksamhet som idag bedrivs inom Cykla och vandra i Sjuhärad och att utöka med områden som ingår i strategin.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Genomförande genom gemensam finansiering

Genomförandet av Besöksnäringstrategi 2022-2025 sker enligt samma modell och finansieringsgrund som befintligt projekt Cykla och vandra i Sjuhärad. Befintligt projekt avslutas 2021-12-31.

Finansieringsmodell för Cykla och vandra:

Grundavgift/år och kommun: 50 000 kr

Rörlig avgift/år: 2 kr/invånare

Samordning av genomförandet sker inom ramen för nätverket för besöksnäring i Boråsregionen.

De kommuner som idag inte deltar i projektet Cykla och vandra erbjuds deltagande i genomförandet inom ramen för nätverket för besöksnäring.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 61 Val Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Diarienummer: 2021/SKF0122

Beslut

Direktionen ger medlemskommunerna i uppdrag att utse representanter till Närvårdssamverkan Södra Älvsborg från och med 2022-01-01. Befintliga ledamöters uppdrag upphör 2021-12-31

Sammanfattning

Vid sammanträdet 2021-06-04 fattade Direktionen beslut om att föreslå det delregionala politiska samrådet, DPS, att revidera inriktningsdokumentet för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg avseende den kommunala politiska representationen och att därefter ge kommunerna i uppdrag att utse representanter till Närvårdssamverkan från och med 2022-01-01.

Delregionalt politiskt samråd fattade ovanstående beslut vid sitt sammanträde 2021-06-17.

Expedieras till

Delregionalt politiskt samråd
Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 62 Strategidagar

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Diskussion om innehåll på strategidagarna 7-8 oktober.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 63 Förbundsdirektör informerar

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

På uppdrag av kommunchefsgruppen har förbundet tagit fram ett underlag gällande samverkan för införande av e-arkiv.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 64 Övrig information

Sammanfattning

Ingen övrig information

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 65 Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Direktionen delges information från de senaste mötena med BHU och VästKoms styrelse.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 66 Anmälningssärenden

Beslut

Redovisningen av delegationsbeslut godkänns

Sammanfattning

Följande delegationsbeslut anmäls till Direktionen

Datum	Beslut	Delegat
210524	1. Avtal uppdragsutbildning Högskolan i Borås, Grunden	Förbundsdirektör
210602	2. Utlämnande av allmän handling	Administrativ chef
210608	3. Utlämnande av allmän handling	Administrativ chef
210621	4. Samverkansavtal Praktikplatsen.se, medlemskommunerna	Förbundsdirektör
210623	5. Tjänsteköp Marks kommun, Praktikplatsen.se	Teamchef Valfärd och Kompetens
210707	6. Ansökan Kompetensslussen	Administrativ chef
210809	7. Tjänsteköp Projektledare suicidprevention, Västra Götalandsregionen	Förbundsdirektör
210823	8. Ansökan Kompetensslussen	Förbundsdirektör

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 67 Förändrade tjänster PostNord

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Michael Plogell (FR) Bollebygd lyfter frågan att PostNord med kort varsel förändrar avtal och tjänsteutbud. Detta gäller flera kommuner i Boråsregionen. Magnus Haggren, förbundsdirektör, svarar att frågan kommer att hanteras av näringslivscheferna inom ramen för Business Region Borås.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 68 Information och dialog Trafikverket

Beslut

Direktionen beslutar att upplevda brister i dialogen med Trafikverket lyfts i beredningen för hållbar utveckling, BHU

Sammanfattning

Tomas Johansson (M) Mark upplever brister i informationen från och dialogen med Trafikverket. Exempelvis har vägar och annan infrastruktur stängts av eller begränsats med kort varsel och med bristande information. Flera kommuner upplever samma brister gällande dialogen inför förändringar.

Frågan kommer att tas upp vid kommande tjänstepersonsmöten mellan kommunerna, Västra Götalandsregionen och Trafikverket.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 69 Övriga frågor

Beslut

Inga övriga frågor anmäldes till dagordningen

§ 70 Nästa sammanträde äger rum den 22 oktober 2021 kl 9.00-16.00

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

HERRLJUNGABOSTÄDER AB
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL556508-0909
Protokoll nr 4

2021-08-31

Plats och tid Företagets kontor Torget 2 D Herrljunga kl.16:30

Beslutande	Karin	Carlsson
	Ragnar	Emanuelsson
	Kent	Johansson
	Finn	Svensson
	Henrik	Berner

Övriga deltagande	Christer	Johansson
-------------------	----------	-----------

Justeringsperson	Kent	Johansson
------------------	------	-----------

Underskrift Sekreterare § 29-36

Christer Johansson

Ordförande

Karin Carlsson

Justeringsperson

Kent Johansson

- § 29 Ordförande förklarar mötet öppnat.
- § 30 Kent Johansson utses till justeringsperson.
- § 31 Fastställande av dagordning
- § 32 Föregående protokoll gicks igenom och läggs till handlingarna
- § 33 Markanvisningstävling kv. Lyckan

Herrljungabostäder AB har deltagit i en markanvisningstävling med byggnation av ett trygghetsboende med 23 lägenheter, gemensamhetsutrymme och vinterträdgård. Kommunen meddelade den 29 juli att de tilldelat markanvisningen till annan sökande.

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att skicka en förfrågan till kommunen om anvisning av lämplig tomt för byggnation av det trygghetsboende med 23 lägenheter, gemensamhetsutrymme och vinterträdgård som vi projekterat.

- § 34 Byggnation

VD informerar om pågående byggnation och projekteringar.

- Trygghetsboende tomt sökes för byggnation.
- Kv. Slöjdaren byggstart för sju lägenheter den 7 september.
- Armaturvägen 6-8, slutbesiktning av fyra lägenheter den 21 september.
- Storgatan 20 projektering av yttre miljö.

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållen information.

Handwritten signature

HERRLJUNGABOSTÄDER AB
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL556508-0909
Protokoll nr 4

2021-08-31

- § 35 Rapporter och information
- Uthyrningsrapport. Bilaga 1
Underhållsrapport. Bilaga 2
Personal
- BESLUT
Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållna redovisningar enligt bilaga 1–2 samt muntliga framställningar.
- § 36 Övriga frågor
- § 37 Ordföranden förklarar mötet avslutat.

KJte

Centrum	Lgh-nummer		Utflyttad	Hyra	Kostnad
Styrbjörn 7	111-2-2311	2	2020-06-30	3 969	3 969 Renovering
Violen 12,13	112-1-1131	3	2021-11-30	5 880	0
Vetet 1	113-1-4111	2	2021-09-30	5 051	0
Vetet 1	113-1-4422	3	2021-09-30	5 832	0
Vetet 1	113-4-7121	1	2021-10-31	2 527	0
Vetet 1	113-4-7212	3	2021-08-31	5 832	0
Vetet 1	113-5-6121	2	2021-09-30	5 042	0 Renovering beräknad inflyttning 15/10
Vetet 1	113-5-6211	1	2021-10-31	3 788	0
Vetet 1	113-6-3122	1	2021-10-31	3 726	0
Köpmannen 1	116-1-1221	3	2021-07-31	5 593	5 593
Vingen 1	123-3-1015	2	2021-11-30	4 687	0
Vingen 1	123-3-1016	2	2021-10-31	4 655	0
Tisteln/Blåklinten	131-2-1007	2	2021-10-31	7 191	0 lgh + garage
Tisteln/Blåklinten	131-5-1010	2	2021-10-31	6 504	0
Tisteln/Blåklinten	131-8-1001	2	2021-11-30	6 504	0
Slöjdaren 5	150-2-1113	3	2021-11-30	6 459	0
Slöjdaren 5	150-5-1123	2	2021-09-30	5 408	0
Köpmannen 4	156-1-1221	5	2021-11-30	13 378	0
Mimer 19	158-5-1118	1	2021-06-30	4 601	4 601
Hagen 16	159-1-1113	2	2021-11-30	6 070	0
Hagen 16	159-1-1123	2	2021-08-31	6 070	0
Hagen 16	159-1-1124	1	2021-09-30	4 629	0

Annelund-Ljung

Ljung 1:201, Karinsdal	162-1-1111	2	2021-08-31	5 679	0
Ljung 16:2	230-1-1311	1	2021-07-31	3 792	3792
Ljung 1:202	231-1-1111	1	2021-08-31	4 470	0
Ljung 1:202	231-1-1811	1	2021-09-30	4 963	0
Annelund 7:36	233-1-1711	1	2021-09-30	3 928	0
Annelund 7:36	233-3-3711	1	2021-10-31	3 928	0
Annelund 6:4	234-1-1211	1	2021-08-31	3 788	0
Annelund 6:4	234-1-1411	1	2021-08-31	3 555	0
Mörlanda 2:64	237-4-3111	2	2021-09-30	4 747	0
Mörlanda 2:65	238-1-4211	3	2021-09-30	6 018	0
Mörlanda 2:66, 75, 77	240-1-1411	2	2021-09-30	3 238	0

171 502

17 955 Månadens tomhyreskostnad

Kommentar

Fortfarande många uppsägningar på Vetet 1 .

Flera av de uppsagda lägenheterna har varit ute på hemsidan sedan i april/maj fortfarande många som söker som har svag ekonomi.

Många uppsagda lägenheter under sommaren,

Erbjudanden har skickats ut och svar väntas v 35 samt att vi har begärt in mer kompletterande uppgifter från de sökande.

Ingalill U

Underhållsrapport Herrljungabostäder AB

Färdigställda projekt:

Takfotsrenovering Armaturvägen 12-20
Miljöhus Villagatan 6
Fasad och taktvätt Stenbyvägen 1 och 3
Målning fasad Storgatan 20
Målning fasad Storgatan 44
Renovering fasadpanel, målning Krusbärsvägen
Renovering fasadpanel, målning Hallonvägen
Renovering fasadpanel, målning Elvägen
Byte kv, vv och vvc stammar Torggatan 10
Besiktning/översyn brandskydd, skyltning och nödbelysning hela beståndet

Pågående/kommande projekt:

Ettapp 1 stambyte kök, badrum Torggatan 5 (vilande)
Relining avlopp Villagatan 6 (vilande)
Fönsterbyte S. Parkgatan 13 (vilande)
Fasadrenovering Karinsdal, Stationsvägen 16 (Omfattande)
Montering av balkonger Arvidsgårdsgatan 6
Lagning av tegelfasad Arvidsgårdsgatan 6
Plåtning vindskivor Sveagatan 16
Byte kv, vv och vvc stammar Blåbärsvägen.
Filtterbyte hela beståndet.

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

Delårsrapport januari-augusti 2021,

om de individriktade arbetslivsrehabiliterande aktiviteter och strukturövergripande insatser som i enlighet med verksamhetsplan sker i Sjuhärads samordningsförbund.

Individriktad grundverksamhet sker enligt verksamhetsplan med anpassningar till pandemins påverkningar och en fortsatt stor del digitalt. Nedanstående uppställning visar vilka aktiviteter och projekt som pågått under perioden, och därefter finns en kortfattad summering om delårets väsentliga händelser och generella drift.

Basverksamheten Aktiv Kraft har utförts i alla åtta kommuner.

Inriktningen är pre-rehabilitering som ska verka tillsammans med parternas egna resurser och göra att fler närmar sig arbete. Metodutveckling sker i samverkan med projekt PULS.

ESF-projektet PULS Samordnar kartläggning och aktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Progressionsmätning enligt dansk forskning och profilverktyget Jobmatch används för att rusta deltagare till utveckling. Handledarutbildningar ges parallellt för arbetsgivare.

Studiesteget ges i Borås för deltagare från Borås och andra kommuninvånare i Sjuhärad. Metoden utvecklades i POINT-projektet, med pedagogiskt stöd för att underlätta övergångar till studier för kvinnor och män som står långt från arbete.

Gröna Vägen Framåt i Borås, för deltagare från hela Sjuhärad.

Personer med stressutlöst psykisk ohälsa får naturbaserade aktiviteter, trädgårdsterapi, samtal mm samt genomför en profilanalys som hjälper dem till insikter om egna beteenden.

Moves vid Fristad Folkhögskola har ESF-finansiering som kanaliseras genom SKR som projektägare. Unga i behov av samordnat stöd gör förberedelser inför och genomför några veckors praktik långt hemifrån.

ESF-projektet PR -Hälsa i hållbart arbetsliv

Ger kompetensutveckling till anställd personal hos parterna själva för att bidra till goda arbetsförhållanden och hållbarhet i arbetslivet. Projektet har bland annat sammanställt konceptet Män i Hälsa för att skapa ett mer jämställt och hållbart arbetsliv/arbetsklimat för både kvinnor och män inom vård- och omsorgsyrken.

Undersköterskeutbildning Män i Hälsa, ett Leaderprojekt med Socialfondsmedel för att utbildar utvalda arbetslösa och tidigare sjukskrivna män till undersköterskor och utförande sker i nära samverkan med PR- Hälsa i hållbart arbetsliv som parallellt ger angränsande utbildningar till redan anställd personal.

Kansliet har som tidigare bemannats för övergripande drift och samlat personal som verkar i projekten, varvat med arbete hemifrån när uppgifterna medger det. Mötesformer har vanligen varit digitala och förbundet har bytt till internetuppkoppling med högre kapacitet.

Corona har fortsatt haft stor påverkan på genomförda aktiviteter.

Flera aktiviteter sker fortsatt i mindre grupper med verksamhet på plats för de som känner sig friska. I vissa fall innebär de mindre grupperna att ett färre antal personer kan mötas samtidigt och i andra fall var det redan tidigare små grupper för att kunna möta deltagare i lågstressande miljöer. Verksamhet där praktik är en del har fortsatt inneburit många begränsningar i och med Corona och handledarutbildningar riktat till arbetsgivare har skett helt digitalt.

Digitala aktiviteter har fungerat bra i både PULS, Aktiv kraft och Studiesteget. Även Gröna vägen framåt har använt digitala aktiviteter som komplement till fysiska träffar. Vissa av verksamheterna uppger att det därigenom blir svårare att se deltagarens progression mot arbete eller studier. För många deltagare är förflyttningen, att komma hemifrån och att träna på att vara i olika sociala sammanhang ett viktigt första steg som nu inte kan ske som tidigare. Samtidigt är det meningsfullt för deltagare att hålla igång samtal och vara med i en aktivitet även om utfallet inte blir riktigt detsamma.

Kompetensutveckling för anställda i offentlig sektor har till stor del riktats in på vård- och omsorg-, utbildningssektorn och andra förvaltningar som bygger på mellanmänskliga kontakter vilket varit lite extra svårt att utföra under pandemin. Det gör att många aktiviteter som var avsedda att genomföras med fysiska träffar har flyttats fram till hösten i hopp om att pandemin skall plana ut och medge sådana möten.

Generellt har det under året funnits utmaningar med att bereda plats i olika aktiviteter och det har medfört försening av utbildningsstart även i Män i hälsa och försvårat remittering till Moves.

Förra hösten uppmärksammade förbundets medlemmar att en växande grupp med utrikesfödda individer är svåra att stödja till arbete. Tidigare insatser har inte gett resultat och den tydligaste gemensamma nämnaren är bristande språkprogression i svenska. En kartläggning av rotorsaker till problemet är framtagen och finns tillgänglig på förbundets hemsida. Närmast är fokus på lösningsförslag kring hur parternas arbete kan stärkas i att stödja individer med bristande språkprogression att närma sig arbetsmarknaden.

Periodens antal deltagare:

IN- och UT-Flöden	Antal deltagare folkbokförda i:							
	Januari-Augusti 2020	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn
Kvinna	11	147	9	86	14	9	42	15
Man	10	77	17	29	13	6	18	20
Totalt antal inregistrerade	21	224	26	115	27	15	60	35
Varav unika	19	194	24	102	26	12	52	29

Summa för området är 525, varav 333 är kvinnor och 192 män. Antal unika är 459 st

Utöver registrerade deltagare enligt ovan finns 2 personer från Essunga kommun.

Totala antalet personer är större än antalet unika då samma personer kan nyttja flera aktivitetsformer, ofta som utveckling i efterföljande led. All uppföljning sker i ett nationellt sektorsövergripande uppföljningssystem, SUS. Ytterligare variabler finns att följa upp för de som önskar. Kontakta kansliet vid intresse.

RESULTATRÄKNING

	jan-aug 2021		jan-aug 2020
<i>Intäkter</i>	Utfall		Utfall
Män i Hälsa	57,75		0,00
Point	0,00		0,00
Positiv Rörelse	1 281 080,00		1 045 777,00
Puls	2 786 521,00		1 970 302,00
Moves	496 279,00		9 023,00
Övriga intäkter	-8,76	Not 3	-2,35
Summa Verksamhetens intäkter	4 563 928,99		3 025 099,65
<i>Kostnader</i>			
Arvoden	-78 142,00		-74 620,60
Reseersättning	-982,75		-3 340,80
Sociala avgifter	-21 913,00		-19 943,00
Övriga Personalkostnader	-522 364,76		-517 999,57
Verksamhetsanknutna kostnader	-14 255 511,55	Not 1	-11 499 314,55
Lokalkostnader	-80 124,65		-81 336,16
Övriga kostnader	-152 402,99	Not 2	-164 504,48
Summa Verksamhetens kostnader	-15 111 441,70		-12 361 059,16
RES1 Verksamhetens nettokostnad	-10 547 512,71		-9 335 959,51
Erhållna bidrag från huvudmännen	12 688 000,00		12 688 000,00
Övriga finansiella intäkter	0,00		0,00
Övriga finansiella kostnader	-1 890,72		-3 073,08
Summa Finansiella intäkter/kostnader	12 686 109,28		12 684 926,92
RES2 Res före extraordinära poster	2 138 596,57		3 348 967,41
Extraordinära intäkter	0,00		0,00
Extraordinära kostnader	0,00		0,00
RES3 PERIODENS RESULTAT	2 138 596,57		3 348 967,41
<i>Not 1 Verksamhetsanknutna kostnader</i>			
5538 Verksamhetsanknutna IT-kostnader			-13 976,55
5539 Övriga verksamhetsanknutna tjänster			-13 802 174,52
5540 Övriga verksamhetsanknutna kostnader			-36 096,99
5542 Verksamhetsanknutna resekostnader			-42 932,17
5544 Verksamhetsanknutna utbildnings-, kurs- och konferenskostnader			-141 511,12
5545 Verksamhetsanknutna trycksaker			-218 820,20
		Summa:	-14 255 511,55
<i>Not 2 Övriga kostnader</i>			
6230 Datakommunikation			-24 351,63
6351 Konstaterade förluster på kundfordringar			-2 500,00
6419 Övriga förbrukningsinventarier			-1 439,60
6451 Kontorsmaterial			-10 510,04
6911 Kostnader för information och			-1 387,20
7212 Tele, mobil			-4 512,01
7541 IT-tjänster			-447,5
7551 Konsultarvoden spec utredn			-44 570,76
7599 Övriga tjänster			-48 537,99
7619 Övriga kostnader			-14 146,26
		Summa:	-152 402,99
<i>Not 3 Övriga intäkter.</i>			
3740 Öres- och kronutjämning			-8,76
		Summa:	-8,76

BALANSRÄKNING

	Ingående balans 2021-01-01	Förändring	Utgående balans 2021-08-31	
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>	0,00	0,00	0,00	
Summa anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Kortfristiga fordringar	4 371 891,00	-2 565 171,00	1 806 720,00	Not 1
Likvida medel	8 192 871,34	2 301 084,80	10 493 956,14	Not 2
Summa omsättningstillgångar	12 564 762,34	-264 086,20	12 300 676,14	
S:A TILLGÅNGAR	12 564 762,34	-264 086,20	12 300 676,14	
EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER				
<i>Eget kapital</i>				
Eget kapital	3 750 414,13	0,00	3 750 414,13	
Periodens resultat	0,00	2 138 596,57	2 138 596,57	
Summa Eget kapital	3 750 414,13	2 138 596,57	5 889 010,70	
<i>Skulder</i>				
Kortfristiga skulder	8 814 348,21	-2 402 682,77	6 411 665,44	Not 3
Summa skulder	8 814 348,21	-2 402 682,77	6 411 665,44	
S:A EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER	12 564 762,34	-264 086,20	12 300 676,14	

NOTER

Not 1: *Kortfristiga fordringar*

1511 Kundfordringar	106 076,00
Kortfristiga fordringar hos	
1610 ledamöter	8 195,00
1687 Redovisningskonto, Ludvikamoms	25 782,00
1712 Upplupna intäkter	1 666 667,00
Summa:	1 806 720,00

Not 2: *Likvida medel*

1920 Plusgiro Nordea	21 851,40
1930 Bankgiro	8 254 429,77
1970 Särskilda bankkonton	2 217 674,97
Summa:	10 493 956,14

Not 3: *Kortfristiga skulder*

2411 Leverantörsskulder	-3 717 013,44
2711 Innehållen personalskatt	-979
2931 Upplupna sociala avgifter	-1 006,00
2991 Upplupna kostnader	-1 940 000,00
2992 Förutbetalda intäkter	-752 667,00
Summa:	-6 411 665,44

Ekonomisk uppföljning och prognos, per kostnadsställe::

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Utfall jan-aug 2021	Budget jan-aug 2021	Avvikelse jan-aug 2021	Prognos helår 2021	Budget helår 2021
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers etc)	-107	-120	13	-180	-180
1003	Revision, ekonomiservice etc	-77	-107	30	-160	-160
1010	Kansli (personal, hyra, IT, material osv)	-672	-881	209	-1 322	-1 322
3001	Aktiv Kraft Borås	-3 150	-3 133	-17	-4 700	-4 700
3004	Kartläggning språksvaga	-43	-200	157	-300	-300
3005	Utbildning/Utveckling	-14	-133	119	-200	-200
3006	Gröna Vägen Framåt	-1 333	-1 333	0	-2 000	-2 000
3008	Aktiv Kraft Mark	-1 580	-1 580	0	-2 370	-2 370
3011	Aktiv Kraft Bollebygd	-433	-433	0	-650	-650
3013	Aktiv Kraft Svenljunga och Tranemo	-1 032	-1 033	1	-1 550	-1 550
3016	Aktiv Kraft Ulricehamn	-1 100	-1 100	0	-1 650	-1 650
3018	Aktiv Kraft Vårgårda	-267	-533	267	-800	-800
3019	Aktiv Kraft Herrljunga	0	-433	433	-650	-650
3045	Studiesteget i Borås	-450	-467	17	-700	-700
	Medfinansiering till ESF Projekt	0	-1 200	1 200	-1 800	-1 800
Summa		-10 258	-12 688	2 430	-19 032	-19 032

Denna rapport omfattar faktiskt utfall utan uppbokning av förväntade intäkter och kostnader under perioden. Som synes finns en eftersläpning där utförda, upparbetade kostnader i flera kommuner ännu inte fakturerats för perioden. Flertalet kostnader är avtalade och ett fåtal är delvis kontrakterade. Som prognosen visar beräknas ett nollresultat.

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Utfall jan-aug 2021
3041	Moves, Faktiska	-47
3042	Moves, Schablonbaserade	-473
3046	Leader Män i hälsa	-12
3047	PR -faktiska	-739
3048	PR -Schablonbaserade	-733
3049	Puls	-2 850
	varav förbundet medfinansierar	0
Summa		-4 854

Redovisningar av projekt har skett månadsvis. Det finns eftersläpningar även för projektkostnader, med påverkan i flera led. Ansökningar om utbetalning är gjorda som längst för juli och SKR har godkänt fram tom april för Moves. ESF har granskat samt godkänt ansökningar till och med maj för PULS och till och med april PR- hälsa i hållbart arbetsliv.

FINANSIERINGSANALYS

jan-aug 2021

Löpande verksamhet

Årets resultat	2 138 596,57
----------------	--------------

Kassaflöde från löpande verksamhet	2 138 596,57
---	---------------------

Förändring av rörelsekapital

Kortfristiga fordringar	2 565 171,00
-------------------------	--------------

Kortfristiga skulder	-2 402 682,77
----------------------	---------------

Överlåtelse inkomster	
-----------------------	--

Förändring av rörelsekapital	162 488,23
-------------------------------------	-------------------

Investeringar

Investeringar	0,00
---------------	------

Investeringsnetto	0,00
--------------------------	-------------

Finansieringar

Långfristiga fordringar	0,00
-------------------------	------

Långfristiga skulder	0,00
----------------------	------

Finansieringsnetto	0,00
---------------------------	-------------

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	2 301 084,80
------------------------------------	---------------------

Kontroll (Se Balansrapporten)

UB Likvida medel	10 493 956,14
------------------	---------------

IB Likvida medel	8 192 871,34
------------------	--------------

Summa:	2 301 084,80
---------------	---------------------

EKONOMISK SAMMANFATTNING:

Belopp i tkr	Utfall jan-aug 2021	Prognos helår 2021	Budget helår 2021	Utfall jan-aug 2020
1. Nettokostnad och finansnetto	-10 549	-19 032	-19 032	-9 339
2. Bidrag	12 688	19 032	19 032	12 688
3. Resultat	2 139	0	0	3 349
4. Utgående EK	5 889	3 750	3750	6 721

Bidrag i kr	
Försäkringskassa	4 516 000
Arbetsförmedlingen	4 516 000
Kommuner	5 000 000
Hälso- och sjukvårdsnämnd	5 000 000
Totalt	19 032 000

Bollebygd	210
Borås	2506
Herrljunga	208
Mark	768
Svenljunga	237
Tranemo	264
Ulricehamn	545
Värgårda	262

BN § 100

DNR UN 137/2021 606

Uppföljningsrapport per 2021-08-31 avseende bildningsnämndens budgetanpassning

Sammanfattning

Bildningsnämnden ska enligt beslut från kommunstyrelsen (KS § 94/2021-05-31) lämna en uppföljningsrapport vid varje kommunstyrelsesammanträde under 2021 avseende sin budgetanpassning.

I uppföljningsrapporten per 2021-08-31 visar bildningsnämnden en prognos för helåret om ett överskott som uppgår till 450 tkr. En utvärdering av kostnadsfördelningen inom bildningsnämndens verksamheter visar att den största kostnaden inom samtliga områden är personalkostnader. Därefter varierar det inom de olika verksamhetsområdena vad resterande stora kostnadsposter är, men samlat är dessa köp av platser, måltider eller fastighetskostnader. Prognoser för utveckling av barn- och elevantal visar varierande förutsättningar för bildningsnämndens utveckling av volymer under 2022-2024.

Åtgärder för anpassning till de nya budgetramarna delas upp i löpande utvärderingar och planerat från 2022. Löpande utvärderingar sker från 2021, och de åtgärder som planeras från 2022 sker från årsskiftet och framåt.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-09-20

Uppföljningsrapport per 2021-08-31 för bildningsnämnden

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Bildningsnämnden godkänner rapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen för information.
- Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med tydligare underlag angående eventuellt besparingsförslag. Personal och stödfunktioner ingår inte i eventuellt besparingsförslag.

Ove Severin (KD) bifaller beslutspunkt 1 och föreslår en ändring av beslutspunkt 2 i form av att förvaltningen får i uppdrag att återkomma med tydligare förslagsunderlag för anpassning av förvaltningens resurser utifrån rådande elevunderlag och de nya budgetramarna.

Jacob Brendelius (SD), Carin Martinsson (M), Christer Amnehammar (C), Bert-Åke Johansson (S) och Johnny Carlsson (C) bifaller Ove Severins (KD) ändringsförslag.

Fortsättning BN § 100

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets beslutspunkt 1 antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Ove Severins (KD) ändringsförslag avseende beslutspunkt 2 antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Rapporten godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen för information (bilaga 1, BN § 100/2021-10-04).
2. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med tydligare förslagsunderlag för anpassning av förvaltningens resurser utifrån rådande elevunderlag och de nya budgetramarna.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Bilaga 1, BN § 100/2021-10-04

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGS-
NÄMNDENUppföljningsrapport
2021-09-17

DNR UN 137/2021 606

Sid 1 av 4

Uppföljningsrapport per 2021-08-31

Bildning ska enligt beslut KS § 94, 2021-05-31 lämna en rapport gällande den ramutökning som bildning fått 2021.

Tabellen nedan visar en sammanfattning av det ekonomiska läget per 31/08/21 jämfört mot budget och utfallet vid samma tid föregående år. Den visar även årsprognosen för bildningsnämnden per den 31/8, vilket visar ett estimerat överskott för helåret om 450tkr. Tabellen visar även en jämförelse mellan det ackumulerade utfallet per augusti detta år, med utfallet vid samma tid föregående år.

Ansvarsområde	Budget per 2020-08-31	Utfall per 2020-08-31	Budget per 2021-08-31	Utfall per 2021-08-31	2021 Budget	2021 Prognos	År Diff Helår
30 Nämnd	307	260	298	238	461	461	0
31 Förvaltningsledning	15 120	14 345	16 016	14 998	25 017	25 167	-150
32 Förskola	34 909	32 428	33 869	33 193	53 479	51 679	1 800
33 Fritidshem	11 890	11 013	11 640	10 876	18 395	17 595	800
34 Grundskola	55 552	55 916	57 921	59 811	92 083	94 132	-2 049
35 Grundsärskola	3 245	2 745	3 384	2 855	5 258	4 958	300
36 Gymnasieskola	24 319	23 514	24 719	25 126	38 460	38 360	100
37 Gymnasiesärskola	2 777	2 078	2 389	2 092	3 584	3 684	-100
38 Vuxenutbildning	3 664	3 664	3 706	3 672	5 560	5 560	0
39 Kultur och Fritid	4 410	4 015	4 593	3 936	7 211	7 461	-250
	156 192	149 977	158 536	156 796	249 506	249 057	450

Kostnadsfördelning per 2021-08-31

Inom bildning går den största delen av budgeten till personalkostnader, men fördelningen mellan verksamhetsområdena varierar. I cirkeldiagrammen nedan visas hur fördelningen av kostnader ser ut i fyra olika verksamhetsområden; förskola, fritids, grundskola och gymnasium. Inom samtliga av dessa diagram är den största delen personalkostnader.

I förskola och gymnasium symboliserar den näst största diagramdelen kostnader för köp av huvudverksamhet, vilket i förskolan främst är de avgifter som betalas till de kooperativ som finns i kommunen. I gymnasium är detta avgifter som går till köp av plats i andra kommuner. Utifrån detta går det även att se att det är relativt många platser som köps jämfört med hur många som är i gymnasieålder i kommunen. I fritids står den näst största biten för måltider. I grundskola står denna bit för lokalhyror, underhåll av fastigheter samt vaktmästeri och lokalvård. Samtliga verksamhetsområden har denna diagramdel som representerar fastighetskostnader som en av de mer betydande kostnadsposterna.

Cer LS

Bilaga 1, BN § 100/2021-10-04

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSGENOMGÅNGS-
NÄMNDEN

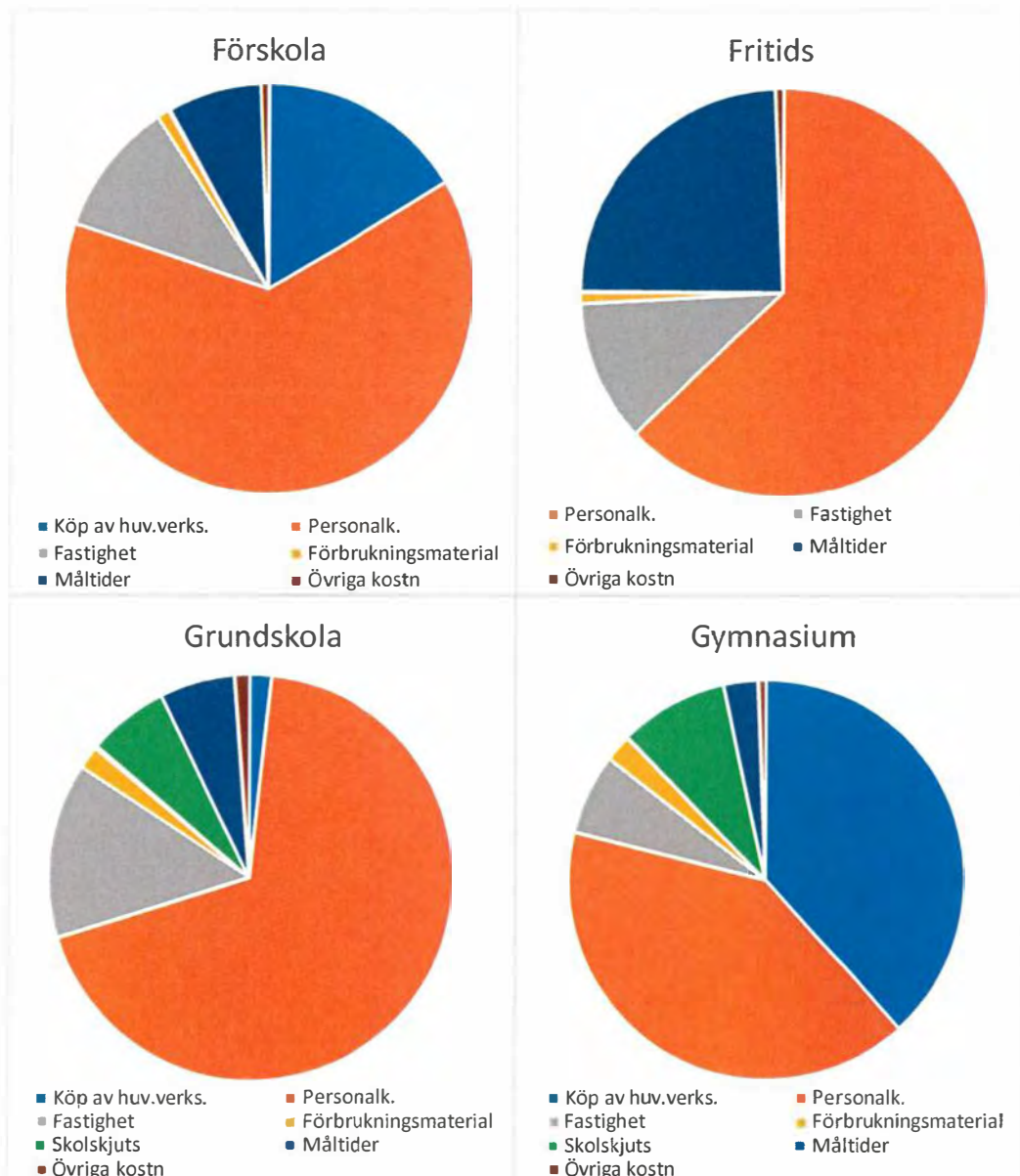
Uppföljningsrapport

2021-09-17

DNR UN 137/2021 606

Sid 2 av 4

En post som grundskola och gymnasium har och som inte återfinns i förskola och fritids är kostnader för skolskjuts. Detta är en avtalsenlig post och som verksamheterna inte kan påverka.

Ch LS

Bilaga 1, BN § 100/2021-10-04

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGS-
NÄMNDEN

Uppföljningsrapport

2021-09-17

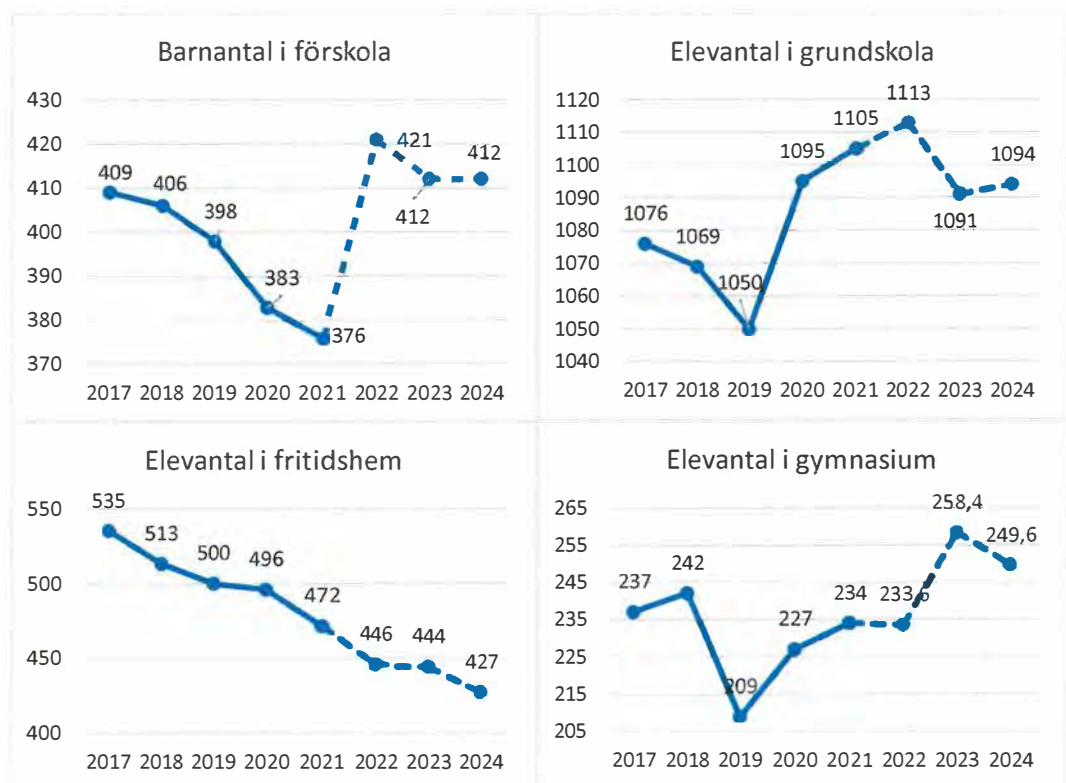
DNR UN 137/2021 606

Sid 3 av 4

Demografisk utveckling

Tabellerna nedan visar hur utvecklingen av barn- och elevantal har sett ut 2017 till 2020, snittet för 2021, och prognosen för hur detta kan utvecklas 2022-2024. Utfallet för 2017 till 2021 är taget från bildnings egna system, medan prognosen mellan 2022-2024 är de siffror som levererats från Statisticon. För fritidshem följer prognosen kurvan för utfallet. Utfall och prognos pekar därför i samma riktning. I grundskolan pekar prognosen på en initial ökning för att sedan minska kommande år. Liknande variation går att se i gymnasiet. Eftersom inte alla i gymnasieålder går i skola i kommunen räknas enbart 80% av eleverna i prognosen med. I förskolan är det störst variation mellan utfallet och prognosen. Prognossiffrorna bygger här på ett mycket högre medel.

Två faktorer att beakta i analysen av dessa grafer är att prognoser är estimeringar, och därför inte med säkerhet kan visa hur framtiden kommer se ut. Den andra är att utfallen och prognosen är baserade på olika data; en är baserad på skolsystemen och en på utveckling av befolkningsstatistik.

Ch LS

Bilaga 1, BN § 100/2021-10-04

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSG-
NÄMNDEN

Uppföljningsrapport

2021-09-17

DNR UN 137/2021 606

Sid 4 av 4

Planerade åtgärder

För att anpassa sig till de nya budgetförutsättningarna har ett antal åtgärder planerats. En del av dessa planeras redan 2021, men det är huvudsakligen från budgetåret 2022 som förändringar planeras. Utifrån nuvarande verksamhetsstruktur finns svårigheter att minska antal personal, det blir de största enheterna som får bidra mest. Regler kring behörighetskrav inom förskola/skola innebär att det blir olika stödfunktioner som får minskas.

Utifrån verksamheternas förutsättningar finns ett antal åtgärder som planeras och utvärderas:

Planerat 2022

- Volymjusteringsmodell för budget 2022: skapa en modell som används för att justera de resurser som rektorer har tillgängliga under året, baserat på volym, det vill säga barn- och elevantal. Tanken med modellen är att skapa rörlighet i den budget som sätts så budgetramen för verksamheterna anpassas till verksamheternas förutsättningar och begränsningar under året.
- Verksamhetsanpassningar 2022: anpassande åtgärder av verksamheterna för att lämna det överskott som ska ges mellan 2022 och 2023.

Löpande utvärdering

- Utföra en kostnadsutredning där bildning undersöker hur snittkostnader utvecklas över tid: Den jämförelse som går att se ovan med hur kostnadsstrukturerna i olika verksamhetsområden ser ut visar hur ett tvärsnitt av denna typ av utredning kan se ut. Skillnaden i att utvärdera kostnadsstrukturer över tid blir då att flera sådana tvärsnitt skapas och att dessa sedan jämförs.
- Personalekonomisk dialog: Fördjupa analysarbetet kring personalekonomiska åtgärder i verksamheterna.
- Skapa tydliga exempel för vad åtgärder motsvarar i pengar; kostnad för vikarie, organisatoriska lösningar, schemastrukturer.

Als LS